Q234
35NA

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

Q234 7555
35NA
Machidevavunovi-
vallapam.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

Q234
35NA

7555

SHRI JAGADGURU VISHWARADHYA JNANAMANDIR
(LIBRARY)
JANGAMAWADIMATH, VARANASI

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Please return this volume on or before the date last stamped
Overdue volume will be charged 1/- per day.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీమత్రేణుకాచార్యాయనమః.

దుర్వాదిగర్వపర్వతదంభోళ్యాద్యనేక
బిరుదాంకితేన వీరశైవసిద్ధాంత దుగ్ధాబ్ధివర్ధన
రాకాసుధాకరాయమాణేన.

మా ది దే వ మా హే శ్వ రే ణ
విరచితః

శక్తివిశిష్టాద్వైతశివాధిక్యప్రతి
పాదకోయం మాదిదేవమనోవిలాసాఖ్యః
శైవసిద్ధాంతగ్రంథః.

శ్రీవీరశైవమతోద్యోతేనకరివృషభశాస్త్రిణా
సమ్యక్పరిశోధితస్సన్

మైసూరు. యజమాన వీరసంగప్పనామ్నా
స్వకీయ వాణీవిలాససముద్రాక్షర
శాలాయాంముద్రితః
తారణసంవత్సర శ్రావణకృష్ణదశమ్యాం
ప్రకటితోభూత్.

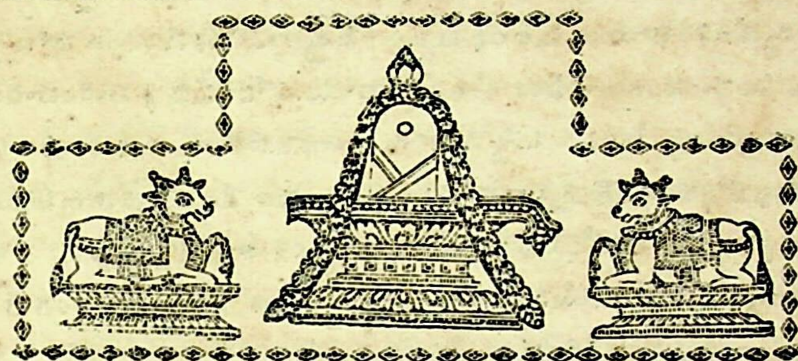
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

Q234
35NA

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamawadi Math, Varanasi
Acc. No. 7555

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః

శ్రీగురుబసవలింగాయనమః

మాచిదేవమనోవిలాస

ప్రారంభము.

శ్రీవత్థ్సలమూర్తయేపరబ్రహ్మణేనమః

జయతుబసవరాజస్థ్సాల్యనైర్మల్యపూజశ్ప్రమథగణసమాజశ్రేపోశ్ల్లసద్భక్తినైజః ॥ ప్రహృతవినమదార్తిఃసాఫ్యదామ్నాయమూర్తిఃస్థిరజగమితకీర్తిఃశ్రీవృషాధీశమూర్తిః ॥౧॥ లసచ్చారుగాత్రంలలామీకృతేందుంజ్వలత్ఫాలనేత్రంమిళచ్ఛైలకన్యం॥ కనచ్ఛూలపాణింధ్వజస్థకకుద్మీడ్యాంభజత్కల్పభూజంభజేపార్వతీశం ॥౨॥ నమఃశ్రీగురుమాహాయమాచిదేవాయయోగినే ॥ వీరభద్రావతారాయవీరాచారప్రవర్తినే॥౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ * ॥ యజుర్వేదే ॥ సవీరోదక్షసాధనోవియస్తంభరోదసి ॥ దక్షసాధనస్స
వీరోరక్షత్ ॥ * ॥ ప్రదేశాంతరే ॥ సవీరోవీరః ॥ * ॥ ఋగ్వేదే॥ అ
పావృణ్యేశరభాయఋషిబంధవే ॥ * ॥ పిప్పలాదోపనిషది ॥ మహాబలై
స్సర్వసింహంసంజఘానవీరః ॥ * ॥ నారాయణోపనిషది ॥ హరింహరం
తమనుయాంతిదేవాః । విశ్వస్యేశానంవృషభంమతీనాం ॥ * ॥ శ్రుత్యం
తరే॥భవోవీరరుద్రశతైస్సుపూజితపదం ॥ * ॥ యజుర్వేదే ॥శతరుద్రీయే॥
సహస్రాణిసహస్రశోయేరుద్రాఅధిభూమ్యాం ॥ * ॥ శుక్లయజుషి ॥ అ
సంఖ్యాతసహస్రాణియేరుద్రాఅధిభూమ్యాం ॥ * ॥ తథాశ్రుత్యంతరే॥
అసంఖ్యాతసహస్రాణినస్మర్యతేనచదృశ్యతే ॥ * ॥ శతరుద్రీయే ॥ న
మోగణేభ్యోగణపతిభ్యశ్చవోనమోనమః ॥ అపిచ గణపతివిషయకవా
క్యాని శ్రీరుద్రాధ్యాయాది శ్రుతిషుస్కాందాదిపురాణేష్వపిసంతి ప్ర
సిద్ధాని గ్రంథవిస్తరభయాన్నోదాహృతాని । తస్యోదాహరణంతు భ
ట్టభాస్కరవిరచితశ్రీరుద్రభాష్యమేవ ॥ * ॥ స్కాందపురాణే ॥ శంకర
సంహితాయాం ఉపరిభాగేవీరమాహేశ్వర ధర్మనిర్ణయాధ్యాయే॥
సూతఉవాచ ॥ యదాయదాహిధర్మస్యహానిశ్శైవస్యజాయతే ॥ త
దాతదావతారోయంగణేశస్యమహీతలే ॥యదాయదాప్రాణిశివైక్యభా
జాంహానిర్భవేద్భూమితలేగణేశాః ॥ తదాతదామర్త్యకులేవతీర్య
సంభూయకుర్వంతిహిధర్మసంస్థాం ॥ ధర్మగ్లానిర్యదాయదాశివగ
ణానానాకులేషూత్థితాభూమహాశంకరనందకానఘవతస్తద్ధర్మవిధ్వం
సకాః ॥ శిక్షంతశ్శివధర్మమార్గమఖిలంసంస్థాప్యలింగార్చకాన్
సత్కృత్యాఖిలసజ్జనానిహపునశ్శంభుంసమేష్యంతితే ॥ * ॥ స్కాంద
కూర్మపురాణాదిషు ॥ యేరుద్రలోకాదవతీర్యరుద్రామానుష్యమా
శ్రిత్యజగద్ధితార్థం ॥ చరంతినానావిధచారుచేష్టాస్తేభ్యోనమస్త్ర్యంబ
కపూజకేభ్యః ॥ ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణేషు ప్రసిద్ధపరశివలీలాస్వీకృ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తత్కళేబరనందీశ్వర వీరభద్రేశ్వరాదిప్రమథగణరుద్రగణాంతదవతారభూతబసవేశ్వరమాదిదేవాదిమర్త్యలోక భక్తమహాగణాంశ్చ మనోవాక్కాయకర్మభిర్నమస్కృత్య ॥ కించ ॥ శ్రీమత్తోవీరతంత్రస్య స్వతంత్రంసిద్ధసద్గురుం ॥ నత్వాశ్రీబోళబసవంకుర్వేశాస్త్రంసవిస్తరం ॥ మంగళాదీనిమంగళమధ్యానిమంగళాంతానిచశాస్త్రాణిప్రథంతే ఇతిన్యాయేనస్వేష్టాంవిశిష్టమడివాళమాచిదేవతాంసురుదిరశ్రీగురుమూర్తింహృదిధ్యాత్వాతదాత్మకంమంగళమాదావప్రస్తౌతి ॥ శ్రీమదమందానందసందోహమందిరసుందరాకృతిగంగసంగనిర్ముక్తోలింగాంగిజంగమప్రియనిజానందబసవలింగాభిసంజ్ఞికోమహానిదంకృతవాన్బుధభూషణంమాదిదేవమనోవిలాసం ॥ ... ...

——*సర్వదేవతాజనకత్వం*——

శివస్య సర్వదేవతాజనకత్వంవక్ష్యామః ॥ శ్లో ॥ యస్యాజ్ఞయాజగత్స్రష్టావిరించిఃపాలకోహరిః॥సంహర్తాకాలరుద్రాఖ్యస్తంనమామిసదాశివం ॥ * ॥ యజుర్వేదే ॥ యోదేవానాంప్రథమంపురస్తాద్విశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిర్హిరణ్యగర్భంజనయామాసపూర్వం ॥ *॥ అస్మిన్నర్థే బ్రహ్మజాబాలోపనిషది ॥ వా ॥ యోదేవానాంప్రభవశ్చోద్భవశ్చవిశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిర్హిరణ్యగర్భంజనయామాసపూర్వం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేతైత్తరీయోపనిషది ॥ వా ॥ యోదేవానాంప్రథమంపురస్తాద్విశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిర్హిరణ్యగర్భంపశ్యతజాయమానంసనోదేవశ్శుభయాస్మృత్యాసంయునక్తు । యస్మాత్పరంనాపరమస్తికించిద్యస్మాన్నాణీయోనజ్యాయోస్తికశ్చిత్ । వృక్షఇవస్తబ్ధోదివితిష్ఠత్యేకస్తేనేదంపూర్ణంపురుషేణసర్వంఇతి ॥ * ॥ తథానారాయణోపనిషదిచ ॥ వా ॥ యోదేవానాంప్రథమంపురస్తాద్విశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిర్హిరణ్య

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గర్భంసపశ్యతజాయమానంసనోదేవం శుభయాస్మృత్యాసంయునక్తు
యస్మాత్పరన్నాపరమస్తికించిదితి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే శ్వేతాశ్వతరోపనిష
ది తృతీయాధ్యాయే ॥ వా ॥ యోదేవానాంప్రభవశ్చోద్భవశ్చవిశ్వా
ధికోరుద్రోమహర్షిః హిరణ్యగర్భంజనయామాసపూర్వం ॥ ఇత్యా
దిబహుప్రసిద్ధం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే శైవేధర్మసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ బ్ర
హ్మాణంజనయామాసరుద్రోవిశ్వాధికశ్శివః ॥ రజోద్రిక్తోజగత్సర్వమసృ
జత్సనకాండజః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే మానవపురాణే ॥ శ్లో ॥ రుద్రంవి
శ్వాధికంసాక్షాన్మహర్షింసతతోదితం ॥ హిరణ్యగర్భసంజ్ఞస్య దేవస్య
జనకంతథా ॥ * ॥ అపిచశ్వేతాశ్వతరోపనిషదిషష్ఠాధ్యాయే ॥ వా ॥ యో
బ్రహ్మాణంవిదధాతిపూర్వంయోవైవేదాంశ్చప్రహిణోతితస్మై ॥ తంహదే
వమాత్మబుద్ధిప్రకాశంముముక్షుర్వై శరణమహంప్రపద్యే ॥ * ॥ తథాచ
అథర్వణే ॥ వా ॥ బ్రహ్మాణంవిదధేపుత్రమగ్రజాతంయఃప్రహిణోతితస్మ ఇతి ॥ * ॥
అస్మిన్నర్థే వాయవీయసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ బ్రహ్మాణంవిదధేపూర్వం
వేదాంశ్చోపదిశత్స్వయం ॥ యోదేవస్తమహంబుద్ధ్వాస్వాత్మజ్ఞానప్రసా
దతః ॥ ముముక్షురస్మాత్సంసారాత్ప్రపద్యేశరణంహరం ॥ * ॥ అస్మిన్న
ర్థే ఆదిత్యపురాణే ద్విచత్వారింశాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ బ్రహ్మాణంవిదధే
యోసౌపుత్రమగ్రేసనాతనః ॥ ప్రహిణోతిస్మతస్మైచజ్ఞానమాత్మప్రకాశ
కం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే లైంగ్యే ॥ బ్రహ్మాణంవిదధేవేధానగ్రేపుత్రంచతు
ర్ముఖే ॥ ప్రహిణోతి స్మతస్మైచజ్ఞానమాత్మప్రకాశకం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే స్కాం
దపురాణే ॥ శ్లో ॥ బ్రహ్మాణంజనయః పూర్వంసృష్ట్వాతస్మైమహేశ్వరః ॥
ఆత్మన్యవస్థితాన్వేదాన్దత్తవాన్గిరిజన్మనే ॥ ఇత్యాదినానాపురాణప్రసి
ద్ధం ॥ * ॥ బ్రహ్మజాబాలే ॥ శ్లో ॥ యస్మాద్బ్రహ్మాంగజోహం హరిరింద్రము
ఖ్యాయన్మోహాన్నజానంతిసురేంద్రముఖ్యాః ॥ ఇతిపైప్పలాదశ్రుతిబ్రహ్మ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్చసంశ్రూయతే॥*॥యజుర్వేదే॥ వా॥సోమఃపవతేజనితామతీనాంజనితా
దివోజనితాపృథివ్యాజనితా అగ్నేర్జనితేంద్రస్యజనితావిష్ణోః॥*॥అ
స్మిన్నర్థేఆదిత్యపురాణేమానవీయసంహితాయాంసప్తమాధ్యాయే॥శ్లో॥
ఉమయాసహితోదేవస్సోమ ఇత్యుచ్యతేబుధైః॥ సఏవకారణంనాన్యో
విష్ణోరపిచసైశ్రుతిః॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే స్కాందపురాణే కాశీఖండే॥
శ్లో॥ మతీనాందివఃపృథివ్యోఃవహ్నేస్సూర్యస్యవజ్రిణః॥సాక్షాదపిచ
విష్ణోర్వైసోమోజనయితేశ్వరః॥*॥ తత్రైవ ॥ కాళికాఖండే శత
తమాధ్యాయే నృసింహంప్రతీశ్వరవాక్యం॥ శ్లో॥ ద్యావాపృథివ్యోరిం
ద్రాగ్న్యోర్నిరృత్యాంతయమస్యచ॥ వరుణస్యశశాంకస్యజనితాపరమే
శ్వరః॥ * ॥అస్మిన్నర్థేలైంగ్యే॥ శ్లో॥ ధరాచవహ్నిస్సూర్యశ్చవజ్ర
పాణిశ్శచీపతిః॥విష్ణుర్నారాయణశ్శ్రీమాంత్సర్వంసోమమయంజగత్॥
॥ * ॥ అత్ర పూర్వపక్ష్యవాద॥ బ్రహ్మవిష్ణురుద్రోత్పత్తిహేతురాది
కేశవఃతస్య నిఘంటుప్రసిద్ధకేశవశబ్దస్యవిగ్రహశ్శ్రూయతాం కశ్చఅశ్చ
ఈశశ్చబ్రహ్మవిష్ణురుద్రా అస్మిన్సంతీతికేశవః క ఇతిబ్రహ్మణోనామప్రసి
ద్ధత్వాత్ అకారోవాసుదేవస్స్యాత్ ఇత్యేకాక్షరనిఘంటువాక్యాత్ శం
భురీశఃపశుపతిరిత్యమరవాక్యాత్ ఆదినారాయణేకేశవశబ్దఃప్రసిద్ధఇతిచే
న్న॥*॥నను నిఘంటుప్రసిద్ధకేశవశబ్దస్యవిగ్రహశ్శ్రూయతాం॥కచః కేశశ్శి
రోరుహఇత్యమరవాక్యాత్ కేశాద్వోన్యతరస్యామితిపాణినిసూత్రాత్
ప్రశస్తాఃకేశాఃఅస్యసంతీతికేశవఇతిసిద్ధం॥ కించభిన్నశిరోరుహస్యనారా
యణస్యవిపరీతభాషాయాంకేశవఇతివిగ్రహస్తదుక్తం॥*॥స్కాందపురాణే
దక్షాధ్వరసంహారే దధీచిమునివాక్యం॥ శ్లో॥ శంకుకర్ణగణేశేనభిన్న
స్తేకేశసంచయః॥ వీరభద్రగణేశేనశిరశ్ఛేదోభవిష్యతి॥ * ॥ తథాకా
ళికాఖండె శతతమాధ్యాయే నరసింహంప్రతిశివేశ్వరవాక్యం॥ శ్లో॥ భృ
గుణాశఖితంపూర్వంవిస్మృతంతవమస్తకే॥ శంకుకర్ణగణేశేనభిన్న

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

స్తైః కేశసంచయః ॥ తస్మాద్ధనుమచ్ఛబ్దవత్ భిన్నశిరోరుహః కేశవ ఇతిసి
ద్ధం ॥ శ్లో ॥ అమంగళస్యవారిస్యయథామంగళవారతా ॥ తథాహరేర
కేశస్యకేశవాఖ్యాం ప్రకీర్తితా॥ వా ॥ఏవమపియోగమర్యాదయాత్రిదే
వత్వాజనకత్వార్థక కేశవశబ్దస్య నానాశ్రుతిపురాణేతిహాసవచనప్రమా
ణైః సాంబసదాశివపరత్వమితి దర్శయన్నాహ ॥ * ॥ తేజోబిందూప
నిషది ॥ వా ॥ వ్యోమరూపంకళాసూక్ష్మంవిష్ణోస్తత్పరమంపదం ॥ త్ర్యం
బకంత్రిగుణస్థానంత్రిధామంరూపవర్జితం ॥ * ॥ అథర్వణే ముక్తి
శ్రుత్యభిధేయే బ్రహ్మజాబాలోపనిషది ॥ చతుర్థబ్రాహ్మణే ॥ శ్లో ॥ త్రి
నేత్రంత్రిగుణాధారంత్రయాణాంజనకంప్రభుం ॥ * ॥ ఋగ్యజుర్వేదా
ద్యనంతశాఖోపనిషత్సు ॥ వా ॥ త్ర్యంబకంయజామహేసుగంధింపు
ష్టివర్ధనం ఉర్వారుకమివేతి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే లింగపురాణే దధీచిము
నింప్రతిశుక్రాచార్యవాక్యం ॥ శ్లో ॥ త్రియంబకంయజామహేత్రైలో
క్యపితరంప్రభుం ॥ త్రిమండలస్యపితరంత్రిగుణస్యమహేశ్వరం ॥ త్రిత
త్వస్యత్రివహ్నేశ్చత్రిధాభూతస్యసర్వతః ॥ త్రిదేవస్యమహాదేవంసు
గంధింపుష్టివర్ధనం ॥*॥ తస్మిన్నేవలైంగ్యే ఉపరిభాగేపంచవింశాధ్యాయే ॥
శ్లో ॥ త్రయాణామపిలోకానాంగుణానామపియఃప్రభుః ॥ త్రిదేవానాం
త్రివేదానాంబ్రహ్మక్షత్రవిశామపి ॥ తథాసూర్యస్యసోమస్యవహ్నేర
గ్నిత్రయస్యచ ॥ ఉమాహ్యంబామహాదేవోహ్యంబకోతస్త్ర్యంబకః ॥
* ॥ స్కాందపురాణే దక్షాధ్వరసంహారేపితథైవోక్తం ॥ * ॥ అథర్వశి
ఖోపనిషది ॥ వా ॥ బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేంద్రాస్తే సంప్రసూయంతే సర్వా
ణిచేంద్రియాణి సహభూతైరితి ॥ కారణంతుధ్యేయః సర్వైశ్వర్యసంప
న్నః సర్వేశ్వరఃశంభురాకాశమధ్యగ ఇతి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే ఆదిత్యపు
రాణే పంచవింశాధ్యాయే బ్రహ్మాణంప్రతివిష్ణువాక్యం॥ శ్లో ॥ మాయావి
శ్వాత్మకశ్శంభుర్మాయాశక్తిస్తుశాంకరీ॥ యస్మాత్సర్వమిదంబ్రహ్మవిష్ణు

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దేవేంద్రపూర్వకం ॥మహాభూతేంద్రియైస్సర్వైః ప్రథమం సంప్రసూయ
తే ॥ సర్వైశ్వర్యేణసంపన్నో నామ్నా సర్వేశ్వరస్స్వయం ॥సర్వైర్మ
ముముక్షుభిర్ధ్యేయశ్శంభురాకాశమధ్యగః ॥ * ॥అస్మిన్నర్థే శైవే వాయ
వీయ సంహితాయాం బ్రహ్మోవాచ ॥ యస్మాత్సర్వమిదం బ్రహ్మవిష్ణురు
దేవేంద్రపూర్వకం ॥ మహాభూతేంద్రియైస్సర్వైః ప్రథమం సంప్రసూ
యతే ॥ సర్వైశ్వర్యేణసంపన్నో నామ్నా సర్వేశ్వరస్స్వయం ॥ స
ర్వైర్మముముక్షుభిర్ధ్యేయశ్శంభురాకాశమధ్యగః ॥ ఇత్యాది ప్ర
సిద్ధం ॥ ఇత్యాద్యనేకశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసవచనప్రమాణాత్ క
శ్చ అశ్చ ఈశశ్చ కేశాః తద్వాన్ పరమశివః కేశవ ఇతి యోజనీయం ॥ * ॥ ఇ
త్యేవం వైష్ణవపురాణేతిహాసేషు త్రిమూర్తిమాన్ కేశవ ఇతి నారాయణ
స్య పౌరాణిక నిర్వచనం శ్రుతమపి ॥ యత్ర యత్ర నారాయణ
స్య త్రిమూర్తిపరత్వం తురీయత్వముచ్యతే తత్ర తత్ర స్వవ్యూహాపే
క్షయైవ అనిరుద్ధాదివ్యూహత్రయాణాంతదవాంతరకారణత్వేన వాసు
దేవస్య తత్తురీయత్వమపి విజ్ఞాయతే ॥ నసాక్షాన్మూలకారణత్వం అనిరు
ద్ధ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణాఖ్యేషు త్రిషు వ్యూహేషు బ్రహ్మవిష్ణురుద్ర
సంజ్ఞాశ్శ్రూయంతే తస్మాత్త్రిమూర్తిమాన్ కేశవ ఇత్యర్థః ॥ * ॥ తదు
క్తం మార్కండేయపురాణే ॥ శ్లో ॥ ఏకా భాగవతీమూర్తిర్జ్ఞానరూపా
శివామలా ॥ వాసుదేవాభిధానాసా గుణాతీతా సునిష్కలా ॥ ద్వితీయా
రుద్రసంజ్ఞాస్యాత్ తామసీ శేషసంజ్ఞితా॥ విహంతి సకలంచాన్యా వైష్ణవీపర
మాతనూః ॥ సత్వోద్రిక్తా తృతీయా స్యాత్ప్రద్యుమ్నేతి చ సంజ్ఞితా ॥ జగ
త్స్థాపయతే సర్వం సా విష్ణుప్రకృతిర్ధ్రువా ॥ చతుర్థీ వాసుదేవస్యా
న్మూర్తిర్బ్రహ్మేతి సంజ్ఞితా ॥ రాజసీ సానిరుద్ధాఖ్యా జగత్సృష్టికార
ణం ॥ ఇతి సంకర్షణ ప్రద్యుమ్నానిరుద్ధాఖ్యేషు త్రిషు వ్యూహేషు రుద్ర
విష్ణుబ్రహ్మసంజ్ఞాశ్శ్రూయంతే ॥ * ॥ తథాపురాణాంతరే ॥ శ్లో ॥ సృజ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రేః స్వశమీశస్య ప్రసాదాచ్చతురాననః ॥ తస్యత్రిమూర్తిభిశ్చాపి పాతి చాంతే నిహంతి చ ॥ వా ॥ ఇతిబ్రహ్మణశ్చాపి స్వవ్యూహాపేక్షయైవ తురీయత్వముక్తం ॥ * ॥ తథా సంహారరుద్రస్యాపి వ్యూహత్రయాత్మకభవమృడహరాఖ్యమూర్తయోఽపి కీర్త్యంతే గ్రంథవిస్తరభయాన్నలిఖ్యంతే ॥ కించ తథా నారాయణస్య గౌణవృత్త్యా బ్రహ్మవిష్ణురుద్రసంజ్ఞావతా మనిరుద్ధాది స్వవ్యూహగతావాంతర త్రిమూర్తీనాం జనకత్వం వినా అన్యథా నారాయణస్య సాక్షాత్త్రిమూర్తి జనకత్వేన పరబ్రహ్మత్వం వక్తుమశక్యం ॥ * ॥ తత్కథమితిచేత్ బహుశ్రుతిపురాణేతిహాసేషు నారాయణస్య రుద్రకృతనిగ్రహానుగ్రహశ్రవణాత్తస్యాన్యాధీనత్వేన పరబ్రహ్మత్వవిరుద్ధధర్మశ్రవణాచ్చ తథా బహుశ్రుతివిరోధాచ్చ శివస్య త్రిమూర్త్యాది సర్వదేవతా జనకత్వే బహుప్రమాణసిద్ధత్వాత్ సాంబశివ ఏకఏవ సర్వదేవతాజనకఇతి నిశ్చేతవ్యం ॥ . . .

ఇతిశ్రీవేదవేదాంత స్మృతిపురాణేతిహాస సారభూత వీరశైవా
చారసారోద్ధారే శ్రీమజ్ఞానందబసవలింగ శివయోగివిర
చితే శివాధిక్యకథనే శ్రీమాదిదేవమనోవిలాసే
సర్వదేవతాజనకత్వంనామ
ప్రథమంప్రకరణంసంపూర్ణం ॥

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః

ద్వితీయప్రకరణప్రారంభః

విష్ణుకూర్చస్వయంభూత్వం వక్ష్యామః ॥ * ॥ బ్రహ్మస్వనారా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యణోపనిషది ॥ వా ॥ అథనిత్యోదేవఏకోనారాయణఇతి ॥ నారాయ
ణాద్రుద్రోజాయతఇతి ॥*॥ మహోపనిషది ॥ తదాహు రేకోహవైనారా
యణఆసీత్ నబ్రహ్మనేశానోనాపోనాగ్నిసోమౌనేమేద్యావాపృథివీతి ॥
తస్యధ్యానాంతస్థస్యలలాటాత్త్ర్యక్షశ్శూలపాణిపురుషోజాయతఇతి ॥ ఇ
త్యాద్యుపనిషద్వాక్యాత్ప్రళయకాలె నారాయణస్యనిత్యత్వం రుద్రస్యా
నిత్యత్వం శ్రూయతఇతిచెన్న ॥ నను తస్యామేవమహోపనిషది ఉ
త్తరవాక్యేషుచ సదానారాయణస్య హృదయకమలమధ్యే వహ్నిశిఖాంత
రాళె పరమాత్మారుద్రోవ్యవస్థితఇతి ప్రసిద్ధం ॥ తత్కథమితిచేత్ ॥ స
హస్రశీర్షం దేవంవిశ్వాక్షంవిశ్వసంభవం ॥ విశ్వంనారాయణందేవ
మక్షరంపరమంప్రభుం ఇత్యుపక్రమేరాజవద్ద్విజపురుషఇతిన్యాయేనా
ప్రచారితత్వాత్ పరబ్రహ్మత్వేననారాయణంసంస్తుత్య పద్మకోశప్రతీకా
శంహృదయంచాప్యధోముఖ మిత్యాదివాక్యైర్హృదయస్యనారాయణ
సంబంధిత్వముక్త్వా తస్యమధ్యేవహ్నిశిఖాఅణీయోర్ధ్వావ్యవస్థితా ॥
నీలతోయదమధ్యస్థావిద్యుల్లేఖేవభాస్వరా ॥నీవారశూకవత్తన్వీపీతాభా
స్వత్యణూపమా । తస్యాశ్శిఖాయామధ్యేపరమాత్మావ్యవస్థితఇతిప్రోక్త్వా
తస్యపరమాత్మనఃసాలంబోపాసనార్థం రూపవిశేషసమర్పణాయ ఋ
తంసత్యంపరబ్రహ్మపురుషం కృష్ణపింగళం ॥ ఊర్ధ్వరేతంవిరూపాక్షం
విశ్వరూపాయవైనమోనమ ఇతిమంత్రేణ కృష్ణపింగళ ఇతి ఉమార్ధని
గ్రహత్వం విరూపాక్షఇతిత్రిలోచనత్వం ప్రోక్తం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే
పౌరాణికనిర్వచనం స్కాందపురాణె ॥ శ్లో॥ అర్ధనారీశతాంప్రాప్య
సవ్యేశ్యామళవిగ్రహం ॥దక్షిణెపింగళాకారం ఊర్ధ్వరేతసమవ్యయం ॥
ఇతి ॥ * ॥ తథాశైవే వాయవీయసంహితాయాం ॥ శ్లో॥తస్యైవవామ
పార్శ్వేతుభవానీశ్యామళాశుభేతి ॥ ఊర్ధ్వస్యైకాన్న్యక్తరేతాఊ
ర్ధ్వరేతఇతీరితఇతి ॥ఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియాశక్తిరూపాశ్చం త్రినయనః ॥

అక్షిణీయద్విరూపాణి విరూపాక్ష ఇతి స్మృత ఇతి ॥ * ॥ తథా తైత్తిరీయే గ
వా ॥ సహస్రశీర్షం దేవమిత్యుపక్రమ్య తస్యమధ్యేవహ్నిశిఖేత్యాదివా
క్యైః నారాయణస్య హృదయకమల మధ్యవహ్నిశిఖాంతరాళే పరమా
త్మావ్యవస్థితః ॥ సబ్రహ్మేత్యాదివాక్యై స్తద్విభూతించోక్త్వా సాలంబో
పాసనార్థం తస్యరూపవిశేషసమర్పణాయ ఋతగ్ంసత్యమిత్యా
దిమంత్రేణకృష్ణపింగళత్వంవిరూపాక్షత్వంచోక్తం ॥ * ॥ తథానా
రాయణోపనిషత్సుచ ॥ వా ॥ సహస్రశీర్షం దేవం విశ్వాక్షం విశ్వ
శంభువం విశ్వంనారాయణం దేవమక్షరం పరమం పదం విశ్వతఃపరమం
నిత్యంవిశ్వంనారాయణగ్ంహరిం ॥ విశ్వమేవేదంపురుషస్తద్విశ్వముపజీవ
తి పతింవిశ్వస్యాత్మేశ్వరగ్ంశాశ్వతంశివమచ్యుతం । నారాయణంమహాజ్ఞే
యంవిశ్వాత్మానంపరాయణం ॥ నారాయణపరోజ్యోతిరాత్మానారాయ
ణఃపరః ॥నారాయణపరంబ్రహ్మతత్త్వంనారాయణఃపరః॥ నారాయణపరో
ధ్యాతాధ్యానంనారాయణఃపరః ॥పరాచవిపరాచాస్యాయన్నస్యాస్త్వపరా
త్పరః॥ యచ్చకించిజ్జగత్సర్వందృశ్యతేశ్రూయతేపివా । అంతర్బహిశ్చ
తత్సర్వంవ్యాప్యనారాయణస్థితః । అనంతమవ్యయంకవిగ్ంసముద్రేంతం
విశ్వశంభువం । పద్మకోశప్రతీకాశం హృదయంచాప్యధోముఖం । అధో
నిష్ట్యావితస్త్యాంతేనాభ్యాముపరితిష్ఠతి ॥జ్వాలమాలాకులంభాతివిశ్వస్యా
యతనంమహత్ ॥ సంతతగ్ంశిలాభిస్తులంబత్యాకోశసన్నిభం ॥ తస్యాం
తేసుషిరగ్ంసూక్ష్మంతస్మింత్సర్వంప్రతిష్ఠితం ॥ తస్యమధ్యేమహానగ్ని
ర్విశ్వార్చిర్విశ్వతోముఖః ॥సోగ్రభుగ్విభజంతిష్ఠన్నాహారమజరఃక
విః॥తిర్యగూర్ధ్వమధశ్శాయీరశ్మయస్తస్యసంతతా। సంతాపయతిస్వందే
హమాపాదతలమస్తకం ॥ తస్యమధ్యేవహ్నిశిఖాఅణీయోర్ధ్వావ్యవస్థితా
నీలతోయదమధ్యస్థావిద్యుల్లేఖేవభాస్వరా । నీవారశూకవత్తన్వీపీతాభా
స్వత్యణూపమా ॥ తస్యాశ్శిఖాయామధ్యేపరమాత్మావ్యవస్థితః సబ్రహ్మసశి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వస్సహం స్సాగ్నిస్సోగ్నిస్సోక్షరః పరమస్స్వరాట్ ॥ ఇతినారాయణం ప్ర
యాంతర్యామిణం పరమాత్మానం జ్ఞాత్వాతస్యమూర్తివిశేష సమర్పణాయ
ఋతగ్ం సత్యంపరబ్రహ్మపురుషం కృష్ణపింగళం ఊర్ధ్వరేతం విరూపా
క్షం విశ్వరూపాయవైనమోనమః ఇతి తదేవోక్తం ॥ * ॥అస్మిన్నర్థేస్కాం
దపురాణే ॥ శ్లో ॥ నారాయణస్యహృత్పద్మం తత్రాగ్నిః పిన్నశిఖాపరా ॥ త
స్యాశ్శిఖాయామధ్యేపరమాత్మావ్యవస్థితః ॥ సబ్రహ్మబ్రహ్మకత్వాద్వ్యసశి
వోమంగళాశ్రయాత్ ॥ సహరిర్దోషసంహారాత్ సేందోఽఖిలేశ్వరత్వతః ॥
సోఽగ్నిశ్చైతన్యరూపత్వాత్సోఽక్షరోనిత్యభావతః ॥ రాజతేపరమేస్వస్మిన్
సంప్రోక్తః పరమస్స్వరాట్ ॥*॥తథావామనపురాణే॥వా॥తదాన్యయాత్మా
సహరిస్తద్ధృత్పంకజశాయినం ॥ దగ్నయామాసదేవానాంసురాట్లింగ
మైశ్వరం ॥*॥అస్మిన్నర్థేసూతసంహితాయాంజ్ఞానయోగఖండే ఏకోనవింశ
శాధ్యాయే॥ధ్యానవిధౌ॥శ్లో॥అకవాహం హరిస్సాక్షాత్సర్వజ్ఞః పురుషోత్తమః
సహస్రశీర్షాపురుషస్సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ ॥ విష్ణుర్నారాయణోదే
వఃక్షరః పరమః ప్రభుః ॥ఇతిధ్యాత్వాపునస్తస్యహృదయాంభోజమధ్యమే ॥
నివాతదీపవత్తస్మిన్ దీపితంహవ్యవాహనం ॥ సీంతోయదమధ్యస్థవిద్యు
ల్లేఖేవభాస్వరం ॥ నీవారశూకవత్సూక్ష్మం పీతాభాసంవిచింతయేత్ ॥ త
స్యావహ్నేశ్శిఖాయాంతుమధ్యేపరమకారణం ॥ పరమాత్మానమానందం ప
రమాకాశమీశ్వరం ॥ ఋతంసత్యంపరబ్రహ్మసాంబంసంసారభేషజం ॥
ఊర్ధ్వరేతంవిరూపాక్షంవిశ్వరూపంమహేశ్వరం ॥ సోఽహమిత్యాదరే
ణైవధ్యాయేద్యోగీశ్వరేశ్వరః ॥ * ॥తత్రైవశివమాహాత్మ్యఖండేనవమా
ధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ తత్రదేకాంబుధౌనష్టేజగతిస్థావరాదికే ॥ విష్ణుస్సాక్షా
త్సముద్భూతస్తదాస్మిన్మహాదధౌ ॥సపునర్వేదవిచ్ఛ్రేష్ఠః సహస్రా
క్షస్సహస్రపాత్ ॥సహస్రశీర్షః పురుషోద్విజో నారాయణాభిధః సుష్వా
పసలిలేసాక్షాత్ శివంపరమకారణం ॥ ఋతంసత్యంపరబ్రహ్మపురుషంసా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఖమీశ్వరం ॥ ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం హృది ధ్యాయే మహేశ్వరం ॥ స
పునర్దేవదేవస్య శివస్య పరమాత్మనః ॥ ఆజ్ఞయా సలిలే మగ్నాం మహీము
ద్ధర్తుమిచ్ఛయా ॥ వరాహరూపమాస్థాయ మహాపర్వతసంనిభం ॥ దం
ష్ట్రాభ్యాముజ్జహారైనాం మహీమంతర్గతాం జలే ॥ ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృ
తిపురాణేతిహాసవచనప్రమాణైః సహస్రశీర్షనారాయణస్య హృత్క
మలమధ్యస్థితవహ్నిశిఖాంతరాళే దహరపద్మోపాస్యత్వేన పరమాత్మా
రుద్రః నారాయణస్యాజ్ఞాపకస్సన్ సాలంబోపాసనార్థం సకలనిష్క
ళాత్మకః కృష్ణపింగళత్వాదిస్వరూపేణ ధ్యేయమూర్తిశ్చేతి స్పష్టో
ర్థః ॥ * ॥ కించ ॥ వా ॥ ప్రత్యంజనస్తిష్ఠతి సయుగస్యాంతకాలే ఏకఏవరు
ద్రోన ద్వితీయాయతస్థేన బ్రహ్మ న విష్ణురిత్యేవమాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణే
తిహాసవాక్యైః నారాయణస్యానిత్యత్వం రుద్రస్య నిత్యత్వముత్తరప్రక
రణే బహుశః ప్రణీతం ॥ తస్మాదవాంతరజలప్రళయమాత్రాదేవ నారాయ
ణస్యానిత్యత్వం ప్రద్యోతే నచ మహాప్రళయనిత్యత్వమితి ॥ శ్లో ॥ నా
రాయణపరంబ్రహ్మతత్వం నారాయణః పరః ॥ నారాయణపరో జ్యోతిరా
త్మా నారాయణః పరః ఇత్యాది వాక్యాత్ నారాయణ ఏవ పరబ్ర
హ్మ పరతత్వ పరం జ్యోతిః పరమాత్మేతి శ్రూయత ఇతి చేన్న ॥ * ॥ నను త
ద్వాక్యోః పరమం పదమిత్యత్ర యథా పంచమీవిభక్తిరుత్తరప్రకరణే శ్రుతిపు
రాణవాక్యైః నిశ్చితా తథాత్ర నారాయణాత్ పరబ్రహ్మేతి పంచమీవి
భక్తిస్సమాసమధ్యే నిశ్చేతవ్యా ॥ తత్ర తత్వం నారాయణః పరం। ఆత్మా నా
రాయణః పర ఇతి ఛందోవిషయే వ్యత్యయో బహుళమితి సూత్రాత్ పంచ
మీస్థానే ప్రథమావిభక్తివిపరిణామ ఏవేతి ॥ * ॥ అత ఏవోక్తం స్కాందపు
రాణే సనత్కుమారసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ నారాయణాత్పరంబ్రహ్మ
తత్వం నారాయణాత్పరం ॥ నారాయణాత్పరం జ్యోతిరాత్మా నారాయణా
త్పరః ॥ ఇత్యాది ప్రసిద్ధం ॥ యచ్చకించిజ్జగత్సర్వం దృశ్యతే శ్రూయతేపి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వా ॥ అంతర్బహిశ్చతత్సర్వంవ్యాప్యనారాయణస్థితఃఇత్యాద్యుపనిష
ద్వాక్యాల్ నారాయణఏవసర్వజగద్వ్యాపకఃస్వతఏవేతినిశ్చీయతఇతిచే
న్న ॥ ననుశివాజ్ఞాసామర్థ్యేననారాయణస్యవ్యాపకత్వంప్రసిద్ధం॥*॥తదు
క్తంభవిష్యత్పురాణేజైమినికృతవేదపాదస్తవే॥శ్లో ॥ ఈరంహరిర్నియంతా
రంపరంతమహంమానతః ॥ యదాజ్ఞయాజగత్సర్వంవ్యాప్యనారాయణఃస్థి
తః నా॥ నారాయణాద్రుద్రోజాయతఇతిశ్రుతిస్వనారాయణవాక్యాల్
లలాటాత్త్ర్యక్షశూలపాణిపురుషో జాయత ఇతి మహోపనిషద్వా
క్యాల్ నారాయణాద్రుద్రోత్పత్తిర్నిశ్చీయతఇతిచేన్న ॥ తద్వేదార్థ
నిశ్చయః పురాణవాక్యైఃశ్రూయతాం ॥ * ॥ కూర్మపురాణే నారా
యణంప్రతిశివవచనం ॥ శ్లో ॥ అహంచభవతోవక్త్రాత్ కల్పాంతే ఘో
రరూపధృక్ ॥ శూలపాణిర్భవిష్యామిక్రోధజస్తవపుత్రకః॥ ఇత్యేవంనా
రాయణస్య తపసాపరమేశ్వరోప్రత్యక్షీభూత్వా స్వభక్తంనారాయ
ణంప్రతిఅహంతవపుత్రోభవిష్యామీతిపురాణేతిహాసేషు. బహుశఃప్రసి
ద్ధం ॥ * ॥ తథాస్కాందపురాణే ॥ నారాయణస్థితోరుద్రోధ్యానాద్బహి
రదృశ్యత ॥ * ॥ అతఏవోక్తంమహాభారతే ॥ శ్లో ॥ తతఃపార్శ్వేవృ
షాంకస్యబ్రహ్మచారీవ్యవర్తత ॥ పింగాక్షస్తపసాంశ్రేష్ఠోబలవాన్నీ
లలోహితః ॥ ఇత్యేవంనీలలోహితరుద్రస్య బ్రహ్మణోనారాయణా
ద్వోత్పత్తిః ॥ నారాయణస్యకశ్యపదశరథాదిభ్యఇవైచ్ఛికావిర్భా
వఇతినిశ్చీయతే ॥ బ్రహ్మణో నారాయణాద్యుత్పత్తిరపితస్య రుద్రస్య
ననికర్షాపాదకఇతినిశ్చీయతే ॥ కర్మపారవశ్యేపినస్వేచ్ఛయా అవి
ముక్తాభిధానాల్ స్వకీయాల్ స్త్రీహత్యాదికర్మపారవశ్యేనభృగ్వాది
మునిశాపేనచవిష్ణోరివ మనుష్యమాత్రాదపిభావాచ్చతద్వల్ పురు
షవీర్యకణానుశక్తిస్త్రైణగర్భవాసయోనిజత్వాదిదుఃఖాభావాచ్చతద్వ
ద్బ్రహ్మణోద్వారాద్వినిష్క్రాంతత్వాభావాచ్చ॥ఇత్యాదివాక్యప్రమా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ణాత్తస్యనారాయణస్యభక్తిహితాయ ప్రసన్నతావిర్భావోనిశ్చీయతే ॥ ॥ * ॥ అతఏవోక్తం ॥ లఘుజాబాలే ॥ వా ॥ యఏషోనంతఅవ్యక్తఆత్మా సోవిముక్తః ప్రతిష్ఠితఇతి॥ఉక్తమంచాస్యస్థానంభవతీతిభ్రువోర్ఘ్రాణస్య చసంధిరితి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేమానసపురాణే ॥ శ్లో ॥ భ్రువోర్ఘ్రాణ స్యయస్సంధిస్తత్ర వారాణసీస్థితా ॥ తత్రావిముక్తక్షేత్రంతస్మిన్రుద్రస్స దాస్థితః ॥ శ్లో ॥ లింగజ్యోతిస్స్వరూపేణసాక్షాద్విశ్వేశ్వరాహ్వయః ॥ త స్మాన్నారాయణాద్రుద్రోధ్యానాత్పరదృశ్యతఇతినిశ్చేతవ్యం ॥ * ॥

—*విష్ణుపూర్వస్వయంభూత్వం*—

స్కాందే సనత్కుమారసంహితాయాం కాశీఖండే ॥ స్త్రీహత్యాకా రినారాయణంప్రతికుపితోభూత్వా శాపహస్తేనభృగురువాచ ॥ శ్లో ॥ య ద్యహంత్ర్యంబకాన్నాన్యందేవంవేద్మిమహేశ్వర ॥ తేనాసత్యేనగోవిం దనరకాన్దశయాస్యసి ॥ ఇతిభృగ్వాదిమునిశాపాఃనారాయణస్యపురా ణేషుబహుశఃప్రసిద్ధాః ॥ * ॥ శివరహస్యేవిష్ణువాక్యం ॥ శ్లో ॥ దివ్య వర్షసహస్రాంతేజఠరేతస్యధీమతః ॥ అధోద్వారాద్వినిష్క్రాంతో భవాన్యాహమధోక్షజః ॥ వా ॥ ఇత్యాదిగ్రంథేషుస్మృతిపురాణేతిహాస వాక్యప్రమాణైరేకోహవైనారాయణఆసీత్ । నబ్రహ్మానేశానఇతి తస్యల లాటాత్త్ర్యక్షశ్శూలపాణిపురుషోజాయతఇతి । నారాయణాద్రుద్రో జాయతఇతివాక్యాని నీలలోహితరుద్రావతారమూర్తివిషయాణీతినిశ్చే తవ్యాని ॥ ... ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాససారభూతవీరశై వాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవలింగ శివయోగివిరచితే శివాధి క్యకథనే శ్రీమాదిదేవమనోవిలాసే విష్ణుపూర్వస్వయంభూత్వంనామ ద్వితీయప్రకరణంసంపూర్ణం ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీగురుబసవలింగాయనమః

తృతీయప్రకరణప్రారంభః.

శివస్యబ్రహ్మకర్తృస్వయంభూత్వంవక్ష్యామః ॥ * ॥ లలాటా
ద్రుద్రోజాయతఇతిశ్రుతివాక్యాత్ బ్రహ్మణఃపుత్రశ్శివఇతిచేన్న|తద్భ్రు
త్యర్థఃపురాణైర్వ్యాఖ్యాయతాం ॥ * ॥ఆదిత్యపురాణేమానవీయసంహితా
యాం| బ్రహ్మాణంప్రతిఈశ్వరవాక్యం ॥ శ్లో ॥ స్తోత్రైర్బహుభిఃశ్రేష్ఠైర్భ
క్త్యా తోషితోహంపితామహ ॥ భక్తోభవ్యసిషిప్రంమత్సకాశ్చనసంశ
యః ॥ప్రార్థితంయత్త్వయాబ్రహ్మన్ తత్కరిష్యామిపుత్రక ॥ అహంమమాంశే
నభవితాపుత్రస్తవపితామహ ॥ జ్ఞానంషడ్విధయుక్తప్రంభః ష్యతిగవాన
ఘ ॥ సృజత్వంమత్ప్రసాదేనచరాచరమిదంజగత్ ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే
సూతసంహితాయాంశివమాహాత్మ్యఖండే ॥ శ్లో ॥ తత్రాపపరమంఘోరం
తతోవిహాయశ్చతుర్ముఖః ॥ సృష్ట్యర్థంబ్రహ్మణస్తస్యప్రభవోప్రాణస్య
ప్రధ్యాతః ॥ అవిముక్తాభిధానాద్దేశాత్ స్వకీయాత్తుశేషతః ॥ త్రిమూర్తీ
నాంమహేశస్యప్రజావేదార్థవిత్తమాః॥అంశభూతోమహాదేవస్సర్వదే
వనమస్కృతః ॥ అర్ధనారీశ్వరోభూత్వాప్రాదురాసీద్ఘృణానిధిః ॥ స
ర్వజ్ఞంసర్వకర్తారంనీలలోహితసంజ్ఞితం ॥ దృష్ట్వా తం మహాభక్త్యా
స్తుత్వాసృష్టిప్రజాపతిః ॥ ఉవాచదేవదేవేశంసృజేమావివిధాఃప్రజాః॥
బ్రహ్మణోవచనందేవశ్శ్రుత్వావిశ్వజగత్ప్రభుః ॥ ససర్జస్వాత్మనోతు
ల్యాంశ్చవోరుద్రాద్విజోత్తమాః ॥ తంపునశ్చాహదేవేశంబ్రహ్మావిశ్వజగ
త్పతిం ॥ జన్మమృత్యుభయావిష్టాంశ్చసృజదేవప్రజాపతే ॥ ఇతి ॥ ఏవం
శ్రుత్వామహాదేవఃసహాస్యకరుణానిధిః ॥ అహంమహాఖోదధామగ్నా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉద్ధరామి ప్రజా ఇమాః॥ సమ్యగ్జ్ఞానప్రదానేన గురుమూర్తిపరిగ్రహః॥ త్వ
మేవ సృజ దుఃఖాఢ్యాన్ ప్రజాస్సర్వాః ప్రజాపతే॥ ఇత్యుక్త్వాంతర్హితః
శ్రీమాన్ భగవాన్నీలలోహితః॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సనత్కుమారసంహితా
యాం॥ కాళికాఖండే శరభాధ్యాయే నృసిహ్మవీరేశ్వరసంవాదే వీరభ
ద్రేశ్వరవాక్యం॥ శ్లో॥ మయి త్వయి బ్రహ్మణి చ స్థితస్సర్వత్ర శంకరః॥
సృష్ట్యర్థం జగతః పూర్వం శంకరం నీలలోహితం॥ లలాటే చింతయ
న్బ్రహ్మా తపస్యగ్రే వ్యవస్థితః॥ తల్లలాటాదభూచ్ఛంభుః సృష్ట్యర్థం తన్న
దూషణం॥ * ॥ కూర్మపురాణే॥ శ్లో॥ తస్య హృత్కమలస్థస్య నియో
గాదంశజో విభోః॥ లలాటం తస్య నిర్భిద్య ప్రాదురాసీత్ప్రభోర్ముఖా
త్॥ నిర్దిష్టః పరమేశేన మహేశో నీలలోహితః॥ పుత్రో భూత్వాను
గృహ్ణాతి బ్రహ్మాణం బ్రహ్మణోనుజః॥ శివాత్త్రిమూర్తీనాముత్పన్నత్వేన
తద్ఘటకస్సంహారరుద్రః బ్రహ్మణోనుజో భూత్వా పునః శివాంశత్వే
న బ్రహ్మలలాటజస్సన్ నీలలోహిత ఇతి నామ లబ్ధ్వా శివాజ్ఞయా బ్రహ్మాణ
మేవానుగృహీతవానితి షష్ఠ్యర్థః॥ * ॥ బ్రహ్మతర్కస్తవే॥ వా॥ దేవ
త్వమేవ నిటిలాద్యది విష్ణోర్ధ్యాతురావిర్బభూవిథ తతస్తవ కో నికర్షః॥ నా
సౌ పుటాన్నహి పితుర్న చ తస్య హేతా ర్జాతోసి విష్ణురివ నాపి మనుష్య
మాత్రాత్॥ నాస్త్యేవ తే పురుషవీర్యకణానుశక్తిర్న స్త్రైణగర్భవసతిర్న
చ యోనిజత్వం॥ ... ...

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిపురాణేతిహాససారభూ
త వీరశైవాచార సారోద్ధారే శ్రీమదానంద బసవలింగ
శివయోగివిరచితే శివాధిక్యకథనే శ్రీమాదిదేవమనోవిలా
సే బ్రహ్మకూర్చస్వయంభూత్వం నామ
తృతీయం ప్రకరణం సంపూర్ణం॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

చతుర్థప్రకరణప్రారంభః

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః

శివస్యజననమరణరహితత్వంవక్ష్యామః ॥ * ॥ జాబాలశాఖాయాం॥ ప్రత్యంజనస్థిత్యతిసయుగస్యాంతకాలేఏకఏవరుద్రోనద్వితీయాయతస్థే॥న బ్రహ్మానవిష్ణుర్నసూర్యోనాగ్నిర్నచంద్రతారకాఇతి ॥ * ॥తథాస్కాందే॥ శ్లో ॥ విష్ణుసంజ్ఞాహ్యసంఖ్యాతాహ్యసంఖ్యాతాఃపితామహాః ॥ అసంఖ్యాతాఃసురేంద్రాశ్చనిత్యఏకోమహేశ్వరః ॥ * ॥ తథాఆదిత్యపురాణే ॥ శ్లో ॥ అసంఖ్యాతాశ్చకాలాశ్చహ్యసంఖ్యాతాపితామహాః ॥ అసంఖ్యాతాశ్చహరయోనిత్యఏకోమహేశ్వరః ॥ * ॥ కాళికాఖండేవ్యాసభుజస్తంభేవ్యాసంప్రతీశ్వరవాక్యం ॥శ్లో ॥ అనేకముండకోటాభిరియంమాలాశిరోగతా ॥ బ్రహ్మణోహికపాలానివినష్టస్యయుగేయుగే ॥ యాశ్చామూరపరామాలాఃగ్రీవాహస్తకటిస్థితాః ॥నారాయణస్యతనవోవినష్టస్యయుగేయుగే ॥ * ॥ తథాయజుర్వేదే॥అజాతఇత్యేవకశ్చిద్భీరుఃప్రపద్యరుద్రయత్తే ॥దక్షిణంముఖంతేనమాంపాహినిత్యం ॥ * ॥ తథాశివసంకల్పోపనిషది ॥ వా ॥ యోసౌసర్వేషువేదేషుపఠ్యతేహ్యజఈశ్వరః ॥ అకాయోనిర్గుణోహ్యాత్మాతన్మేమనఃశివసంకల్పమస్తు ॥ * ॥ తథాయజుర్వేదే ॥ స్థిరైరంగైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః॥ * ॥ ప్రదేశాంతరే ॥ స్థిరైరంగైఃపురురూపఉగ్రఇతి ॥ అస్మిన్నర్థేచతుర్వేదతాత్పర్యసంగ్రహే। ఏకంముఖంత్రితయమీశ్వరలోచనానాంచత్వారిదోంషిశిరోదంవపురద్భుతంతే ॥ అత్యంతమేవభవతాముపకారహేతోర్నానాభవంతితసనస్తవదివ్యరూపాః॥అంగైస్థిరేభిరితిరూపమనశ్వరంతే ॥ భూరీణితానిచభుజంగమమాల

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

భారిః ॥ ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసవచన ప్రమాణైస్సకలపరి
పూర్ణస్య బ్రహ్మణో హృత్కమలమధ్యస్థస్యసదాశివస్య బ్రహ్మవిష్ణుసం
హారరుద్రమూర్తిత్రయాద్యుత్పాదకత్వేనస్వస్యజననమరణరాహిత్యం
సిద్ధమితిభావః ॥ ... ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవ
లింగ శివయోగివిరచితే శివాధిక్యకథనే శ్రీమాదిదేవమ
నోవిలాసే జననమరణరహితత్వంనామ
చతుర్థప్రకరణంసంపూర్ణం॥

శ్రీ

శ్రీగురుబసవలింగాయనమః.

పంచమప్రకరణప్రారంభః.

హరిహరప్రకృతిపురుషత్వంవక్ష్యామః ॥ * ॥ యజుర్వేదే ॥ నా
రాయణోపనిషత్సుచ ॥ విశ్వంనారాయణందేవం । ఇతి ॥ ఋగ్యజుస్సా
మాథర్వణాద్యనంతశాఖోపనిషత్సు ॥ విశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిరితి ।
ఋగ్యజుర్వేదేషు । యజ్ఞోవైవిష్ణురితి । విష్ణుర్యజ్ఞఇతి । ప్రదేశాంతరే ॥
అవోరాజానమధ్వరస్యరుద్రమితి । గాథపతిం । మేధపతిం । రుద్రమితి ॥ య
జుర్వేదే । విష్ణుర్యోనిరితి । ప్రదేశాంతరే ॥ వాసుదేవపరాప్రకృతిరి
తి । శ్రుత్యంతరే । విష్ణుర్యోనిప్రకల్పయేత్ । అతఏవప్రకృతితత్వమే

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

విష్ణురితిజ్ఞేయం ॥ నారాయణోపనిషది । తథా తైత్తిరీయోపనిషది చ ॥ పు
రుషో వై రుద్ర ఇతి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే చతుర్వేదతాత్పర్యసంగ్రహే ॥
శ్లో ॥ విశ్వాధికస్త్వమసి విశ్వమయో మురారిర్యజ్ఞేశ్వరస్త్వమసి యజ్ఞ
ముంగృణంతి ॥ ఆద్యా జగత్ప్రకృతిరేష భవన్నిమిత్తం నాత్మః కథం ను యు
వయోర్భగవన్న భేదః ॥ శ్వేతాశ్వతరోపనిషది ॥ మాయాంతు ప్రకృతిం
విద్యాన్మాయినంతు మహేశ్వరమితి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే ఆదిత్యపురాణే మా
నవీయసంహితాయాం ॥ పంచవింశాధ్యాయే । విష్ణుంప్రతి రుద్రవాక్యం
శ్లో ॥ ప్రకృతిస్త్వం సురశ్రేష్ఠ పురుషోహం న సంశయః ॥ త్వమేవ మాయా
విశ్వస్య మాయీ చాహం జనార్దన ॥ త్వం చంద్రమా అహం సూర్యస్త్వం శర్వరీ
త్వమహం దివా ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే కాళికాఖండే శరభాధ్యాయే నృసిం
హంప్రతి ఈశ్వరవాక్యం ॥ శ్లో ॥ ప్రకృతిస్త్వం పుమాన్రుద్రస్త్వయి వీ
ర్యమాహితం ॥ త్వన్నాభిపంకజాజ్జాతః పంచవక్త్రః ప్రజాపతిః ॥ * ॥ అ
స్మిన్నర్థే లింగపురాణే ॥ బ్రహ్మాణం ప్రతి విష్ణువాక్యం ॥ శ్లో ॥ అస్య మా
యావిదగ్ధస్య విగుహ్య గగనస్య చ ॥ పురా లింగాదభూద్బీజం ప్రథమం
చతురానన ॥ మమ యోనౌ సమాసిక్తం తద్బీజం కాలపర్యయాత్ ॥ హి
రణ్మయమకూపారే యోన్యామండమజాయత ॥ వా ॥ తత్రైవ ఉపరిభా
గే పంచమాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ యస్య వీర్యం పురా శంభోర్హరేర్యోనౌ ప్ర
తిష్ఠితం ॥ తస్య వీర్యాదండమభూద్ధిరణ్మయమహాద్భుతం ॥ * ॥ తథా
స్కాందపురాణే ॥ శ్లో ॥ తథా నారాయణీ భీరురుద్రం సంప్రాప్య జగాద తు ॥
నారాయణీం సమాలింగ్య భుజాభ్యాం సాధుసాధ్వితి ॥ భైరవం జనయా
మాస కాపాలికమతేశ్వరం ॥ అత ఏవ భీరోరపత్యం పుమాన్భైరవః ॥ *
॥ అస్మిన్నర్థే జైమినికృతవేదపాదస్తవే ॥ శ్లో ॥ నారాయణీ సర్వకలా
ప్రవీణా విముచ్య నీవీం రహసి ప్రవిష్టం ॥ తం భీరురుద్రం పరిరభ్య దోర్భ్యా
మథస్విన్నా సీమపరిస్విదాసీత్ ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే ఋగ్వేదే ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

అథస్వేదాసీచ్చ పరిస్వేదాసీత్ ॥ ఇతిప్రసిద్ధం ॥ తథా భాగవతే ॥ శ్లో ॥ వృషమారుహ్య గిరిశస్సర్వభూతగణైర్వృతః ॥ సహ దేవ్యాయయౌద్రష్టుం యత్రాస్తే మధుసూదనః ॥ ఇత్యుపక్రమ్య తాస్య స్వగచ్ఛద్భగవాన్భవః ప్రముదితేంద్రియః ॥ కచబంధానుపానీయబాహుభ్యాం పరిషస్వజే ॥ సోపగాఢా భగవతా కరిణీ కరిణా యథా ॥ తదానుద్రవీక్ష్యేణ నారాయణ్యాం శివకుమారశ్శాస్తాభూత్ ఇతిశంకరసంహితాయాం దక్షకాండే ప్రసిద్ధం ॥ ఇత్యేవనానాపురాణేషు బహుప్రసిద్ధో విస్తరభయాన్నలిఖ్యతే ॥ * ॥ లైంగ్యే ఏకోనసవతితమాధ్యాయే ॥ హరిం ప్రతిరుద్రవాక్యం ॥ శ్లో ॥ నియోగాద్బ్రహ్మణః కాళీం ప్రదాస్యామి మమైవ తాం ॥ మత్సంబంధీ చ దారాస్త్వం సర్వైః పూజ్యో భవిష్యసి ॥ * ॥ తస్మిన్లైంగ్యే చతుశ్శతాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ ఇత్యుక్త్వా సోదకం దత్వా దేవీం దేవేశ్వరాయ తాం ॥ స్వాత్మానమపి దేవాయ సోదకం ప్రదదౌ హరిః ॥ * ॥ తథా పద్మపురాణే ॥ వేదసారసహస్రనామపీఠికాయాం కృష్ణఉవాచ ॥ తద్వామాంగోద్భవాశక్తిస్సాహం విష్ణురితి స్మృతః ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే భృగ్వాది మునీన్ప్రతి బ్రహ్మవాక్యం ॥ ఉమాయా సహరిస్సాక్షాద్వ్యాహరిష్యే శివాస్మృతా ॥ తథా లైంగ్యే ఏష బీజీ భవాన్బీజమహం యోనిస్సనాతనః ॥ * ॥ కాళికాఖండే శరభాధ్యాయే నృసింహప్రణీతవీరభద్రస్తోత్రోత్తరశతనామస్తోత్రే ॥ శ్లో ॥ నమో విష్ణుకళత్రాయ విష్ణుమాయాంతకారిణే ॥ ఏకైవ శక్తిః పరమేశ్వరస్య భిన్నా చతుర్ధా వినియోగకాలే ॥ భోగే భవానీ పురుషేషు విష్ణుః కోపేషు కాళీ సమరేషు దుర్గా ॥ ఇత్యాదివచనప్రమాణైః విష్ణుర్దేవ్యంశ ఏవేతి విజ్ఞేయం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సౌందర్యలహర్యాం । శంకరాచార్యవాక్యం ॥ పురానారీభూత్వా పురరిపుమపిక్షోభమనయత్ ॥ తథా శివార్కమణిదీపికాయాం । అప్పయ్యదీక్షితవాక్యం ॥ శ్లో ॥ తస్మైత మాలరుచిభాసురకంధరాయ నారాయణీసహ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చరాయనమశ్శివాయ ॥ ఇత్యాదివాక్యప్రమాణాత్ పురుషత్వంశివస్యై
వపురుషసూక్త ప్రతిపాద్యత్వమప్యుపపద్యతే ॥ * ॥ నను వైష్ణవసంహి
తాయామష్టాదశమహాశాంతిప్రకరణే ॥ తత్తచ్ఛాంతిషు తత్తద్దైవత్యానాం తత్
విధానావసరే వైష్ణవంపురుషసూక్తమితివిధానాత్ ॥ కథంశివస్య
పురుషసూక్తప్రతిపాద్యత్వమాపద్యతఇతిచేన్న ॥ *॥ బోధాయనసూత్రే
శివసంకల్పాదిభిస్సహ శ్రీరుద్రాంగన్యాసమంత్రేషూపదేశాత్ । త
థానమకచమకంచపురుషసూక్తంజపన్నితిమహారుద్రజపమధ్యేవినివేశ
నాత్ పురుషసూక్తం రుద్రపరమిత్యర్థః ॥ * ॥ తథా ॥ ఆదిత్యపురా
ణే ॥ శ్లో ॥ శాంతావావాహ్యకుంభేతు దేవేశంలోకనాయకం ॥ . రుద్ర
మిత్యుపక్రమ్యనమకంచమకంచైవపౌరుషంసూక్తమేవచ॥ఇతివిధానాత్॥
* ॥ లైంగ్యే ॥సుకూర్చేనసుపుష్పేణస్నాపయేన్మంత్రపూర్వకం॥మం
త్రాంశ్చతేప్రవక్ష్యామిశృణుసర్వార్థసిద్ధయే ॥ ఇత్యుపక్రమ్యర
థంతరేణమంత్రేణ సూక్తేనపురుషేణచ । ఇతిశివాభిషేకమంత్రేషు ప
రిపఠితగణనాచ్చ । పురుషసూక్తంముఖ్యవృత్త్యాశివమేవప్రతిపా
ద్యతే ॥ గౌణవృత్త్యావిష్ణుంకుబేరమపిప్రతిపాద్యతే ॥
తత్కథమితిచేత్ ॥ * ॥ ఆశ్వలాయనే ॥ పురుషసూక్తేనయజేద్ధనదంవి
శ్వరూపిణమితి ॥ * ॥ నారాయణోపనిషదిమహోపనిషది తైత్తరీయో
పనిషదిచ ॥ ఏతత్త్రివిధోపనిషత్సుచ । తథా ॥ *॥ బ్రహ్మజాబాలోపనిష
దిచ ॥ తత్పురుషాయవిద్మహేఇతి॥ నారాయణాదినానాశాఖోపనిషత్సు॥
పురుషంకృష్ణపింగళం ఊర్ధ్వరేతంవిరూపాక్షం । తమీశానంపురుషం
దేవమీడ్యం । యదాపశ్యంతేరుక్మవర్ణం కర్తారమీశం పురుషంబ్రహ్మ
యోనిం ॥ ఇతి ॥ * ॥ మహోపనిషన్నారాయణోపనిషత్తైత్తరీయశివ
సంకల్పాదిషు ॥ పురుషోవైరుద్రఇతి।యోవైదేవంమహాదేవంప్రణవం
పురుషోత్తమమితి । ఇత్యాది బహుశ్రుతిపురాణేతిహాసేషు శివఏవపు

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రుష ఇత్యాహుః । అతోగ్రంథవిస్తరభీత్యానలిఖితానీతి వేదితవ్యం ॥ ...

ఇతి శ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిపురాణేతిహాససారభూత వీరశైవాచార సారోద్ధారే శ్రీమదానంద బసవలింగ శివయోగివిరచితే శివాధిక్యకథనే శ్రీమాచిదేవమనోవిలాసే హరిహరప్రకృతిపురుషవిచారోనామ పంచమప్రకరణంసంపూర్ణం ॥

శ్రీ

శ్రీగురుబసవలింగాయపరబ్రహ్మణేనమః

షష్ఠప్రకరణప్రారంభః

శివస్యతమసః పరత్వంవక్ష్యామః.

యజుర్వేదే పురుషసూక్తే ॥ వేదాహమేతంపురుషంమహాంతం ఆదిత్యవర్ణంతమసఃపరస్తాత్ ॥ అస్మిన్నర్థే వాజసనియే ॥ వేదాహ మేతంపురుషంమహాంతంఆదిత్యవర్ణంతమసఃపరస్తాత్ ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే శ్వేతాశ్వతరోపనిషది తృతీయాధ్యాయే ॥ వా॥ ఏకోహిరుద్రోనద్వితీయాయతస్థుఇతి ॥ శ్లో ॥ వేదాహమేతంపురుషంమహాంతం ఆదిత్యవర్ణంతమసఃపరస్తాత్ ॥ తమేవంవిదిత్వాతిమృత్యుమేతినాన్యఃపంథా అయనాయవిద్యతఇతి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే శివసంకల్పోపనిషది ॥ వేదాహ మేతంపురుషంమహాంతంఆదిత్యవర్ణం తమసఃపరస్తాత్ ॥ తస్యయోనిం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పరిపశ్యంతిధీరాస్తస్మైనమః శివసంకల్పనస్త్వితి ॥ అతఃకారణాత్ తాదృ
శంతమపిసప్రకృతిరూపోవిష్ణుః ॥ తతఃపరః ఆదిత్యవర్ణః పురుషఏవసదా
శివఇత్యభిధేయం ॥ * ॥ తథానారాయణోపనిషది ॥ యదేకమవ్యక్తమ
నంతరూపంవిశ్వంపురాణంతమసఃపరస్తాత్ ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే లైంగ్యే ॥
లింగమూర్తిఃశివజ్యోతిస్తమసశ్చోపరిస్థితమితి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేకై
వల్యోపనిషది ॥ శ్లో ॥ హృత్పుండరీకంవిరజంవిశుద్ధం విచింత్యమధ్యేవిశ
దంవిశోకం ॥ అచింత్యమవ్యక్తమనంతరూపంశివంప్రశాంతమమృతంబ్ర
హ్మయోనిం ॥ తదాదిమధ్యాంతవిహీనమేకంవిభుంచిదానందరూపమ
ద్భుతం ॥ ఉమాసహాయంపరమేశ్వరంప్రభుం త్రిలోచనంనీలకంఠంప్రశాంతం॥ధ్యాత్వామునిర్గచ్ఛతిభూతయోనింసమస్తసాక్షింతమసఃపరస్తాత్।
* ॥ అస్మిన్నర్థేసూతసంహితాయాం ॥ బ్రహ్మగీతాయాం ॥ బ్రహ్మా
వాచ।పూర్వోక్తంసర్వంతుల్యం॥నీలకంఠంప్రశాంతస్థంధ్యాయేన్నిత్యమ
తంద్రితః ॥ ఏవంధ్యానపరస్సాక్షాన్మునిర్బ్రహ్మాత్మవిద్యయా॥ భూతయో
నింసమస్తస్యసాక్షిణంతమసఃపరం ॥ గచ్ఛత్యేవనసందేహః సత్యముక్తం
మయాసురాః ॥ యజుర్వేదే ॥యద్విష్ణోఃపరమంపదంసదాపశ్యంతిసూ
రయః ॥ నను విష్ణోఃపరమంపదమిత్యత్రషష్ఠ్యర్థమవలంబ్యనారాయణ
స్యపరమపదమితిచేన్న ॥ పంచమ్యర్థానుసారేణశ్రుతిరేవాస్తి ॥*॥ తే
జోబిందూపనిషది ॥ వ్యోమరూపకలాసూక్ష్మంవిష్ణోస్తత్పరమంపదం ॥
త్ర్యంబకంత్రిగుణంస్థానంత్రిధామంరూపవర్జితమితి ॥ త్రియంబకం
యజామహే ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసవచనానుసారేణ అస్యా
ర్థః పాణిగేనోక్తః । త్ర్యంబకస్త్రిపురాంతకః । ఇత్యమరసింహుంటుప్రసి
ద్ధత్వాత్ యోగరూఢ్యాత్రియంబక ఇతి నామ్నాపరమేశ్వరస్యైవవక్ష్యమా
ణత్వాత్ విష్ణోరపిపరంశివతత్వమితివేదితవ్యం ॥ వాసుదేవఃపరాప్రకృ
తిరిత్యుక్తత్వాత్ ॥ * ॥ అవ్యక్తాత్పురుషఃపరఃఇత్యుక్తత్వాత్ । తమసః

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పరస్తాత్ । తద్విష్ణోః పరమంపదం । అవ్యక్తాత్పురుషః పరః ॥ * ॥ ఏవం వేదపివిష్ణురూపప్రకృతేః పరస్తాద్విద్యమానం శివతత్త్వమితి జ్ఞేయం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే కాళికాఖండే శరభాధ్యాయే నృసింహం ప్రతివీరభద్రేశ్వరవాక్యం ॥ శ్లో ॥ త్వచ్చేతసోపి మాహాత్మ్యం యువాం ద్రష్టుం నహి క్షమా ॥ సూరయో యత్ప్రపశ్యంతి తద్విష్ణోః పరమంపదం ॥ అస్మిన్నర్థే కూర్మపురాణే ఈశ్వరగీతాయాం ॥ * ॥ శ్లో ॥ అలింగమేకమవ్యక్తం లింగం బ్రహ్మేతి నిశ్చితం ॥ స్వయం జ్యోతిః పరం తత్త్వం పరే వ్యోమ్ని వ్యవస్థితం ॥ తదక్షరం పరం జ్యోతిస్తద్విష్ణోః పరమంపదం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సూతసంహితాయాం బ్రహ్మగీతాయాం । బ్రహ్మవాక్యం ॥ * ॥ శ్లో ॥ పదం యత్పరమం విష్ణోస్తదేవాఖిలదేహినాం ॥ పదం పరమమద్వైతం స శివస్సాంబవిగ్రహః ॥ నను విష్ణ్వాఖ్యం పరమంపదమితి మహోపనిషద్వాక్యాత్ ॥ విష్ణోః పరమంపదమిత్యత్ర పంచమ్యంతే పరమపదవాక్యస్య శివపరత్వమయుక్తమితి చేన్న ॥ * ॥ మహాభారతే ॥ శ్లో ॥ అనేక శాఖాసాపేక్షే వైదికార్థవినిర్ణయే ॥ స్వయుక్తికల్పితాన్న్యాయాద్గరీయో హ్యుపబృంహణం ॥ ఇతి వ్యాసవాక్యాత్ ॥ పురాణేతిహాసోపబృంహణాదేవ వేదార్థో నిశ్చితవ్యః । విష్ణ్వాఖ్యం పరమంపదమిత్యత్ర తనతావద్విష్ణుశబ్దో నారాయణవాచీ ॥ * ॥ శైవపురాణే ॥ వాయవీయసంహితాయాం ॥ శివతత్త్వాదిభూమ్యంతశరీరాదిఘటాదిచ ॥ వ్యాప్య ధిష్ఠతి శివస్తస్మాద్విష్ణురుదాహృతః ॥ ఇతి పౌరాణికనిర్వచనాత్ ॥ శివస్య విష్ణుశబ్దయోగికార్థే ప్రమాణానిబహూనిసంతి । విస్తరభయాన్నలిఖ్యంతే ॥ కించ ॥ వ్యోమరూపం కలాసూక్ష్మం విష్ణోస్తత్పరమంపదమితి ప్రాగుక్తశ్రుత్యర్థేన విష్ణ్వాఖ్యం పరమంపదమితి చిదాకాశాఖ్యం పరమంపదమిత్యర్థః ॥ చిదాకాశ ఇతి పరబ్రహ్మాభిన్న చిచ్ఛక్తిరేవేతి జ్ఞాయతే ॥ * ॥ తథా స్కందపురాణే ॥ చిదాకాశస్థితో లోకో మహాకైలాసనామకః ఇత్యాదిబహుప్రసిద్ధం ॥ నను క్షీరోదా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ర్ణావశాయినంనృకేసరిణంయోగిధ్యేయంపరమంపదమితి షష్ఠ్యంతేన హారీతాదివైష్ణవస్మృతిపురాణేషూపబృంహితత్వాత్ ॥ ఏవంనారాయణస్యాపిపరమపదత్వం శ్రుతమపిసార్వభౌమమహారాజదత్తదుర్గాధిపతిత్వన్యాయేనతద్దత్తమేవేతివిజ్ఞాయతే ॥ నతుస్వతస్సిద్ధంపరమపదం। ఇతిపూర్వతాపనీయోపనిషద్వ్యాఖ్యాదేవ ॥ తాపాదిపంచసంస్కారీ మంత్రరత్నార్థతత్వవిత్ ॥ వైష్ణవస్సజగత్పూజ్యోయాతివిష్ణోఃపరంపదమితి ॥ * ॥ తదుక్తంఋగ్వేదేయజుర్వేదేచ ॥తవశ్రియేమరుతోమర్జయంతరుద్రయత్తేజనిమంచారుచిత్రంపదంయద్విష్ణోఃపరమంనిధాయి ॥ ॥*॥ అస్మిన్నర్థే పారాశరపురాణే ॥ శ్లో॥ రౌద్రంలింగంమహావిష్ణుర్జనిమాఖ్యంశిలామయం ॥ చారుచిత్రంసమభ్యర్చ్యప్రాప్తవాన్పరమంపదం ॥ ఇత్యాది ఉత్తరప్రకరణే నారాయణోపాసకత్వం ప్రసిద్ధమితిభావః ॥ ... ...

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురా
ణేతిహాససారభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే
శ్రీమదానందబసవలింగ శివయోగివి
రచితేశివాధిక్యకథనే
శ్రీమాదిదేవమనోవిలాసే
షష్ఠంప్రకరణంసంపూర్ణం.

౪

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఓం

శ్రీసాంబసదాశివాయపరబ్రహ్మణేనమః.

సప్తమప్రకరణప్రారంభః

ప్రణవవాచ్యతురీయసాంబశివాధిక్యంవక్ష్యామః ॥
యస్యాజ్ఞయాజగత్స్రష్టావిరించిఃపాలకోహరిః॥సంహర్తాకాలరుద్రా
ఖ్యస్తంనమామిపినాకినం ॥అథర్వశిఖోపనిషత్॥ వా॥ఓమిత్యేతదక్షరమా
దౌప్రయుక్తంధ్యానంధ్యాయితవ్యంఇత్యేతదక్షరం పరబ్రహ్మఅస్యపా
దాశ్చత్వారోవేదాశ్చతుష్పాదిదమక్షరంపరంబ్రహ్మపూర్వాస్యమాత్రా
పృథివ్యాకారఃసఋగ్భిః ఋగ్వేదోబ్రహ్మవసవోగాయత్రీగార్హపత్యః
ద్వితీయాంతరిక్షంసఉకారస్సయజుర్భిర్యజుర్వేదోవిష్ణురుద్రాస్త్రిష్టుప్
దక్షిణాగ్నిఃతృతీయాద్యౌస్సమకారస్యసామభిఃసామవేదోరుద్రఆదిత్యా
జగత్యాహవనీయోయావసానేస్య చతుర్థ్యర్ధమాత్రా సా సోమ
లోకఓంకారస్స అథర్వణైర్మంత్రైరథర్వవేదః । సంవర్తకోగ్నిరితి ।
అత్రసోమలోకఇతి చంద్రలోకోనభవతి స్వర్గాదుపరిచంద్రలో
కాభావాత్ సాంబశివలోకఇతినిశ్చీయతే ॥ * ॥ తదుక్తంశైవపురాణే
మహాలింగప్రాదుర్భావాధ్యాయేఅథర్వశిఖార్థమవలంబ్యశివమహి
మవర్ణనప్రకరణే ॥ శ్లో ॥ తమూర్ధ్వమున్మనాల్లోకాత్ సోమలోక
మలౌకికం ॥ సోమస్సహోమయాయత్రనిత్యంనివసతీశ్వరః ॥ * ॥
తత్రైవ ద్వితీయకాండే ॥ ప్రథమారక్తాపితామహబ్రహ్మదైవత్యా । ద్వి
తీయావిద్యుమతీ కృష్ణావిష్ణుదైవత్యా । తృతీయాశుభా శుక్లారుద్రదై
వత్యా । యావసానేస్యచతుర్థ్యర్ధమాత్రాసావిద్యుమతీ । సర్వవ
ర్ణాపురుషదైవత్యా । సఏషహ్యోంకారశ్చతురక్షరఃచతుష్పాదఇత్యా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ది ॥ అత్ర సర్వవర్ణః పురుషదైవత్యేతి పురుషో నారాయణ ఇతి చేన్న ॥
నారాయణస్య పురుషత్వమౌపచారికేణ గౌణమితి ప్రాగేవోక్తం ॥ * ॥ అ
థ సూతసంహితాయాం సకలోపనిషత్సారభూత బ్రహ్మగీతాసు ॥ పురు
షో నామ సంపూర్ణశ్శివస్సత్యాదిలక్షణః । సాంబమూర్తిధరో నా
న్యో గురుర్నో విష్ణురజోపి చ । తస్య సాంబసదాశివస్యైవ అష్టమూర్తిత్వేపి
సాక్షాత్త్వం చ బ్రహ్మమూర్తిత్వేపి చ సర్వవర్ణత్వం ప్రసిద్ధం ॥ తత్రై
వాంతిమవాక్యేషు ॥ బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేంద్రాస్తే సంప్రసూయంతే ఇత్యు
క్త్వా । కారణం తు ధ్యేయః సర్వైశ్వర్యసంపన్నస్సర్వేశ్వరశ్శంభు రా
కాశమధ్యే ధ్రువమిత్యాదినా ఈశానః శివ ఏకో ధ్యేయః శివంకరః సర్వ
మన్యం పరిత్యజ్య సమాప్తాథర్వశిఖా ఇతి స్వసమాప్తిస్స్వయమేవ ప్రో
క్తా ॥ * ॥ ఉత్తరతాపనీయే ప్రథమకాండే । ప్రపంచోపశమం శివం శాం
తమద్వైతం చతుర్థం మన్యంతే । స ఆత్మా స విజ్ఞేయ ఇతి । ఇతి తురీయశివ
స్యాముముక్షుజ్ఞేయత్వముక్తం ॥ * ॥ తత్ర ద్వితీయకాండే ॥ అమాత్రశ్చతు
ర్థోఽవ్యవహార్యః । ప్రపంచోపశమశ్శివోఽద్వైత ఏవ ఓంకార ఇతి ॥ తృ
తీయకాండే ॥ యావసానేస్య చతుర్థార్ధమాత్రా సా సోమలోక ఓంకా
ర ఇతి ॥ ముండకోపనిషది చ ॥ ఓమిత్యేతదక్షరస్యోప వ్యాఖ్యానమిత్యుప
క్రమ్య । ప్రపంచోపశమశ్శివోఽద్వైత ఏవ ఓంకార ఇతి ॥ ఇత్యాథర్వశిఖో
త్తరతాపనీయమాండూక్యాద్యుపనిషత్సు । ప్రణవమాత్రాత్రయదేవతా
త్వేన గుణమూర్తిత్రయస్య నిరూపణే మకారదేవతాం గుణిరుద్రం నిరూప్య
అంతే అర్ధమాత్రాధిదేవతాత్వేన కృత్స్నోంకారదేవో గుణాతీతః తురీయ
శివోఽన్యః సర్వకారణపరబ్రహ్మత్వేన నిరూపితః ॥ పునశ్చోత్తరతాపనీ
యే ॥ అకారం బ్రహ్మాణం నాభౌ । ఉకారం విష్ణుం హృదయే । మకారం రుద్రం
భ్రూమధ్యే । ఓంకారం సర్వేశ్వరం ద్వాదశాంతే ॥ ఇత్యేవం సర్వస్థా
నోత్కృష్టబ్రహ్మరంధ్రస్థానే తస్య పరశివస్య ఉపాస్యత్వముక్తం ॥ కై

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వల్ల్యుపనిషది చ ॥ పూర్వోక్తప్రకారేణ ॥ హృత్పుండరీకం విరజం విశుద్ధ
మిత్యుపక్రమ్య । విభుం చిదానందమరూపమద్భుతం । ఉమాసహాయం
పరమేశ్వరం ప్రభుం త్రిలోచనం నీలకంఠం ప్రశాంతమితి దహరవి
ద్యాముమాసహాయస్య పరశివం ప్రస్తుత్య తద్విభూతిష్వపి ॥ స బ్రహ్మా స శి
వః సేంద్ర ఇత్యాదినా అన్యస్య సగుణరుద్రస్య బ్రహ్మాదిప్రాయేణ ప్రతిపా
దనం దృశ్యతే ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే వైష్ణవపంచోపనిషదాం మధ్యే నారాయ
ణోపనిషది మహోపనిషది చ । శైవపంచోపనిషదాం మధ్యే తైత్తిరీయే చ ।
పూర్వోక్తప్రకారేణ సహస్రశీర్షం దేవమిత్యుపక్రమ్య నారాయణ
స్య హృదయకమలమధ్యే వహ్నిశిఖాంతరాళే పరమాత్మా వ్యవస్థిత ఇతి
తస్య రూపవిశేషసమర్పణాయ । ఋతం సత్యమితి మంత్రేణ కృష్ణ
పింగళం విరూపాక్షమితి ఉమార్ధవిగ్రహస్త్రీణేత్రో నారాయణోపా
స్యః పరశివః ప్రోక్తః । మధ్యే తస్య విభూతిష్వపి । స బ్రహ్మా । స శివః ।
హరిరిత్యాదివాక్యైః । త్రిమూర్తిప్రాయపఠితసంహారరుద్రః ప్రోక్తః
అథర్వశిరసి ॥ యో వై రుద్రః స భగవానితి । పరమరుద్రస్తుతౌ యశ్చ
బ్రహ్మా యశ్చ విష్ణుః యశ్చ మహేశ్వర ఇతి । తస్య విభూతిత్వేన సంహారరు
ద్రః ప్రోచ్యతే ॥ * ॥ తథా సూతసంహితాయాం ॥ ఉమార్ధవిగ్రహః శుద్ధా
త్రిణేత్రా చంద్రశేఖరా ॥ నీలగ్రీవా పరానందా ప్రమోదా తాండవప్రియా ॥
బ్రహ్మావిష్ణుమహాదేవరూపా సగుణమూర్తిభిః ॥ సర్వమూర్తివిహీనస్య
సర్వభూతాధిపస్య చ ॥ తథాప్యేషా పరా మూర్తిరిత్యేషా శాశ్వతీ
శ్రుతిః ॥ ఉమాసహాయం పరమేశ్వరం ప్రభుం ॥ అస్మిన్నర్థే శ్రు
తిపురాణేతిహాసాస్తు బహవస్సంతి గ్రంథవిస్తరభీత్యా న లిఖిత మితి జ్ఞేయం ॥
అతఏవ పురాణభారతాదిషు పరమశివవ్యతిరిక్తః కశ్చిత్సంహారరుద్ర
స్తదంశావతారో నీలలోహితరుద్రోప్యన్యోస్తీతి ప్రదర్శ్యతే ॥ * ॥ మహా
భారతే ॥ శ్లో ॥ తతః పార్శ్వే నృపాంకస్య బ్రహ్మచారీ వ్యవర్తత ॥ పిం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గాక్షస్తపసాఽశ్రేష్ఠోబలవాన్నీలలోహితః ॥ వా ॥ నను పూర్వతాపనీయేఓంకారతురీయాగ్రవిద్యోతమేకాదశాత్మానమాత్మానంనారసింహం నతైత్వమితిసంహారరుద్రః అనుసంధధ్యాదితివిష్ణోః ప్రణవేనఅనుసంధానతురీయత్వమప్యుక్తమివప్రతిభాతి ॥ తథాపి ॥ తత్రనారసింహశబ్దో నతావద్విష్ణువాచకః ॥ తత్కథమితిచేత్ నారాయణోరుద్రేణశోధ్యో బోధ్యశ్చేతి బహుశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసేషు నారాయణస్యపరబ్రహ్మత్వ విరుద్ధధర్మశ్రవణాత్ ॥ ఏకాదశాత్మానమిత్యేకాదశరుద్రాత్మత్వలింగేనశివపరత్వఉచితత్వాత్ । ఓంకారతురీయాగ్రనాదద్యోతత్వస్య శివేబహుప్రమాణసిద్ధత్వాత్ ఏవంబహుశ్రుతివిరోధత్వాత్ సర్వవేదాంతవాక్యానాం ఏకవస్తుపరిగ్రాహకత్వాత్ తస్యవిష్ణోః ప్రణవద్వితీయావయవవాచ్యత్వాత్ ॥ అగ్రేఽపి ఏషఉగ్రఏవైషహిసర్వత్రసర్వదాసర్వాత్మానారసింహోహ్యసౌపరమేశ్వరస్సోపిహి ॥ ఇత్యత్రశివవాచకోగ్రపదపరమేశ్వరపదప్రయోగాత్ ॥ తత్రానుష్టుభపదత్వేపదావష్టభ్య పాతాళం మూర్ధ్నావిష్టత్రివిష్టపం । భుజప్రవిష్టాష్టదిశం మహావిష్ణుం నమామ్యహమితి ॥ అతప్రాగుక్తశ్రౌతపౌరాణికనిర్వచనానుసారేణ శివస్య విష్ణుశబ్దయౌగికార్థే బహుప్రమాణసిద్ధత్వాత్ ॥ తద్వత్ శివపరత్వేనారసింహశబ్దస్యయౌగికార్థేయోజనీయత్వమితి ॥ కించ ॥ క్వచిత్ప్రదేశే నారాయణస్యప్రణవవాచ్యత్వం తురీయత్వముక్తమపి । గౌణవృత్యాప్రాగుక్తప్రకారేణఅనిరుద్ధాది స్వవ్యూహత్రయాణాంతదవాంతర తురీయత్వమితివిజ్ఞాతవ్యం ॥ ప్రణవస్య పంచమాత్రాత్వేఽపి । అకారో బ్రహ్మరూపశ్చఉకారో విష్ణురూపకః ॥ మకారోరుద్ర ఆఖ్యాతో నాదః ప్రోక్తో మహేశ్వరః ॥ బింద్వాత్మక స్సదాపూర్వశ్శివస్సకలనిష్కలః ॥ తత్పరః పరమశ్శంభుస్సాక్షాత్పంచాక్షరాత్పరః ॥ ఏవం పురాణేషు బహుప్రసిద్ధం । ఇత్యాదిశ్రుతపురాణవాక్యాత్ సాంబశివస్యత్రయాణాంత్రిమూ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ర్తీనాం సమానత్వముచ్యతఇతిచేన్న ॥ * ॥ శివసంకల్పోపనిషది ॥ పరాత్పరతరోబ్రహ్మా పరాత్పరతరో హరిః ॥ పరాత్పరస్తయోరీశస్తన్మేమనశ్శివసంకల్పమస్తు ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే పారాశరపురాణే । దేవతాభ్యస్సమస్తాభ్యస్స్రష్టాబ్రహ్మోవరస్మృతః ॥ బ్రహ్మణశ్చమహాన్విష్ణుర్వరిష్ఠస్సర్వపాలకః ॥ విష్ణోరపివరస్సాక్షాద్రుద్రస్సంహారకారకః ॥ సర్వేషామపిదేవానాంవరిష్ఠఃపరమశ్శివః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సూతసంహితాయాం ॥ యజ్ఞవైభవఖండే । సప్తమాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ పరాత్పరతరంతత్వంశివస్సత్యాదిలక్షణం ॥ తస్యసాధారణామూర్తిరంబికాసహితాసదా ॥బ్రహ్మావిష్ణుస్సరుద్రశ్చపరతత్వవిభూతయః॥ త్రిమూర్తీనాంతురుద్రస్తువరిష్ఠోబ్రహ్మణోహరిః॥ ఏవం నానాపురాణేషు ప్రసిద్ధం ॥ * ॥ సూతసంహితాయాం । శివమాహాత్మ్యఖండే। నిర్వికల్పం పరంతత్వంనామసాక్షాత్పరశ్శివః ॥ సోయంసాంబస్త్రినేత్రశ్చసోమార్ధకృతశేఖరః ॥ ఇతి ॥ బ్రహ్మవిష్ణుమహాదేవైరూపైస్సగుణమూర్తిభిః ॥ ఈదృశీపరమామూర్తిర్యస్యసాధారణాసదా ॥ తద్ధిసాక్షాత్పరం తత్వంనాన్యత్సత్యంమయోదితం ॥విష్ణుంబ్రహ్మాణమన్యంవాస్వమోహాన్నన్యాతేపరం ॥ నతేషాంమూర్తిరేషాస్తితతస్తైనపరంపదంఇతి ॥

ఇతిశ్రీమద్వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతి
హాస సారభూత వీరశైవాచారసారోద్ధారే
శ్రీమదానంద బసవలింగ శివయోగివిరచితే
శ్రీమాచిదేవమనోవిలాసేప్రణవవాచ్య
తురీయసాంబశివాధిక్యంనామ
సప్తమంప్రకరణం
సంపూర్ణం.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః.

అష్టమప్రకరణప్రారంభః.

విశ్వాధికరుద్రద్వితీయత్వంవక్ష్యామః

బృహజ్జాబాలె ॥ యోదేవానాంప్రభవశ్చోద్భవశ్చ । విశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిః హిరణ్యగర్భంజనయామాసపూర్వం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేమహోపనిషది నారాయణోపనిషదితైత్తిరీయోపనిషదిచ ॥ యోదేవానాంప్రథమంపురస్తాద్విశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిః హిరణ్యగర్భంపశ్యతజాయమానం సనోదేవశ్శుభయాస్మృత్యాసంయునక్తు।యస్మాత్పరంనాపరమస్తికించిద్యస్మాన్నాణీయోనజ్యాయోస్తికశ్చిత్।వృక్షఇవస్తబ్ధోదివితిష్ఠత్యేకస్తేనేదంపూర్ణంపురుషేణసర్వం ॥ఇతిబహుశాఖోపనిషత్ప్రసిద్ధం ॥ * ॥ అస్యార్థశ్రుతేరర్థోపబృంహణానిపూర్వస్మిన్నేవోక్తాని । తస్మాత్ హరిబ్రహ్మాదివిశ్వస్యాపిరుద్రఏవాధికఇతిజ్ఞేయః ॥ * ॥ తథామానవీయసంహితాయాం ॥ మనుంప్రతిసూర్యవాక్యం । శ్లో ॥ నతస్మాదధికఃకశ్చిన్నాణీయానపికశ్చన ॥ తేనేదమఖిలంపూర్ణంశంకరేణమహాత్మనా ॥ తత్రైవ ॥ సూర్యఉవాచ । వేదాఅపితమేవార్థమాహుస్స్వయంభువంతరే ॥ * ॥ వేదాఊచుః ॥ శ్లో ॥ శృణ్వంతుదేవతాస్సర్వేసత్యమస్మత్పరంవచః ॥ నాస్తిరుద్రాన్మహాదేవాదధికంపైవతంపరం ॥ నయథాకూర్మరోమాణినశృంగంనరమస్తకే ॥ నయథాస్తివియత్పుష్పంతథైవనహరాత్పరః ॥ తథా ॥ అథర్వశిరసి । దేవాహవైస్వర్గంలోకమగమన్ । తేదేవారుద్రమపృచ్ఛన్ । కోభవానితి । సోబ్రవీదహమేకః ప్రథమమాసం । వర్తామిచ । భవిష్యామిచనాన్యః ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కశ్చిన్మత్తోవ్యతిరిక్తఇతి ॥ తత్రైవ ॥ తతోదేవానాపశ్యన్ । రుద్రం
నాపశ్యంస్తేతేదేవారుద్రంధ్యాయంతి । తతోదేవాఊర్ధ్వబాహవో
రుద్రంస్తున్వంతీత్యుపసంహృతం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే। ఆదిత్యపురాణే॥మా
నవీయసంహితాయాం। పృష్టేబ్రహ్మాదిభిర్దేవైఃకస్త్వందేవఇతిప్రభుః ॥
అబ్రవీదహమేవైకోనాన్యఃకశ్చిదితిశ్రుతిః ॥ * ॥తస్మిన్నేవాదిత్యపురా
ణే । ద్విచత్వారింశాధ్యాయే । క్రమేణసర్వమథర్వశిరోర్థమవలం
బ్య ॥ ఇత్యాదీన్భగవానుక్త్వాతత్రైవాంతరధీయత ॥ నాపశ్యంశ్చతతో
దేవారుద్రంపరమకారణం ॥తేదేవాఃపరమాత్మానంరుద్రంధ్యాయంతిశం
కరం ॥ సనారాయణకాదేవాస్సేంద్రాశ్చఋషయస్తథా ॥ తతోర్ధ్వ
బాహవస్సర్వేఅస్తువంఛంకరంతదా ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సూతసంహి
తాయాం ॥ శివమాహాత్మ్యఖండే । ద్వితీయాధ్యాయే॥శ్లో ॥ నాపశ్యంశ్చ
తతోరుద్రందేవావిష్ణుపురోగమాః ॥ అథర్వశిరసాదేవమస్తువంశ్చో
ర్ధ్వబాహవః ॥ వా ॥ అథర్వశిరసి ॥ దేవాఅస్తువన్ । యోవైరుద్ర
స్సభగవాన్। యశ్చబ్రహ్మాతస్మైనమోనమః ॥ యోవైరుద్రస్సభగవాన్
యశ్చవిష్ణుస్తస్మైవైనమోనమః ॥ యోవైరుద్రస్సభగవాన్ । యశ్చమ
హేశ్వరస్తస్మైవైనమోనమఇత్యుపక్రమ్య । సఓంకారోయఓంకారః। స
ప్రణవోయఃప్రణవః । ససర్వవ్యాపీ యస్సర్వవ్యాపీ । సోనంతో
యోనంతః । తత్తారంయత్తారం । తత్సూక్ష్మంయత్సూక్ష్మం । తచ్ఛుక్లం
యచ్ఛుక్లం । తద్వైద్యుతం యద్వైద్యుతం । తత్పరంబ్రహ్మేతి । సఏ
కోరుద్రః । సఈశానస్సభగవాంత్సమహేశ్వరస్సమహాదేవఇత్యుప
సంహృతం ॥ తథాదిత్యపురాణేచ । దేవాఊచుః ॥ శ్లో ॥ యఏషభగ
వాన్రుద్రోబ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరః ।ఇత్యుపక్రమ్య ॥ఓంకారోపిసచైవే
హప్రణవోవ్యాప్యతిష్ఠతి ॥ అనంతతారసూక్ష్మశ్చశుక్లంవైద్యుతమేవచ ॥

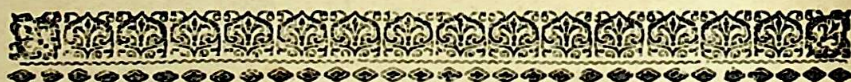
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పరంబ్రహ్మాసఈశానఏకోరుద్రస్సఏవచ ॥ భవాన్మహేశ్వరస్సాక్షాన్మహాదేవోనసంశయః ॥ శ్రుత్యంతరే ॥ వా ॥ ప్రత్యంజనస్తిష్ఠతిసయుగస్వాంతకాలేఏకఏవరుద్రోనద్వితీయాయతస్థే । నబ్రహ్మానవిష్ణురిత్యాది ప్రసిద్ధం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేశ్వేతాశ్వతరోపనిషచ్చ ॥ తృతీయాధ్యాయే । ఏకోహిరుద్రోనద్వితీయాయతస్థేప్రత్యంజనస్తిష్ఠతిసయుగస్వాంతకాలేసంహృత్యవిశ్వభువనానిగోప్తా విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్తఉతవిశ్వతఃపాత్ సంబాహుభ్యాంనమతిసంపతత్రైర్ద్యావాభూమీజనయన్దేవఏకః ॥ యోదేవానాంప్రభవశ్చోద్భవశ్చవిశ్వాధికోరుద్రోమహర్షిః హిరణ్యగర్భంజనయామాసపూర్వం ॥ జాబాలశాఖాయాం । ప్రత్యంజనస్తిష్ఠతిసయుగస్వాంతకాలే ఏకఏవరుద్రోన ద్వితీయాయతస్థే । నబ్రహ్మానవిష్ణుర్నసూర్యోనాగ్నిర్నచంద్రతారకాఇతి ॥ ఇయంశ్రుతిర్నానాశాఖోపనిషత్సుబహుశః ప్రసిద్ధా ॥ పునశ్చాథర్వశిరసిచ । పూర్వోక్తఓంకారాదిమహేశ్వరనామనిర్వచనావసరే । అథకస్మాదుచ్యతేఏకోయఃసర్వాన్లోకానుద్గృహ్ణాతి సృజతివిసృజతివాసయతితస్మాదుచ్యతే ఏకఇతి ॥ తత్రైవ । అథకస్మాదుచ్యతే ఏకోరుద్రః ఏకఏవరుద్రోనద్వితీయాయతస్థే తురీయమిమాంలోకమీశితఈశనీయజననీయః । ప్రత్యంజనస్తిష్ఠతిసయుగస్వాంతకాలేసంహృత్యవిశ్వభువనానిగోప్తాతస్మాదుచ్యతేఏకోరుద్రఇతి ॥ అపిచ । బ్రహ్మోపనిషదిసశివఏకోదేవః । సర్వభూతేషుగూఢః సర్వభూతాంతరాత్మేతి ॥ శ్రుత్యంతరే । ద్యావాభూమీజనయన్దేవఏకఃఅపిచ । ప్రత్యహందేవఏక ఇతి । తమేకంపురుషంరుద్రమితి । యఏకోరుద్రఉచ్యతఇతి । యదేకమవ్యక్తమనంతరూపమితి । తమాదిమధ్యాంతవిహీనమేకమితి । శివఏకోధ్యేయః । శివంకరస్సర్వమన్యంపరిత్యజ్యసమాప్తాథర్వణీశిఖా ఇతి । ఏవమనంతావేదాః రుద్రస్యవిశ్వాధికత్వం అద్వి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తీయత్వమపివదంతి ॥ శ్రుత్యంతరే బ్రహ్మాదయః పశవ ఇతి రుద్రః పశూనామధిపతిరితి ॥ కించ శ్రుత్యంతరే । సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మేతి । నారాయణోపనిషది చ ॥ సర్వో వై రుద్ర ఇతి సర్వో హ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్త్వితి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే లైంగే । సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ సర్వో వై రుద్ర ఈశ్వరః ॥ పురుషో వై మహాదేవో మహేశానః పరశ్శివః ॥ ఏవం శ్రుతిపురాణేషు బ్రహ్మరుద్రశబ్దయోః పర్యాయనామత్వేనైవ ఏక ఏవాద్వితీయం బ్రహ్మేతి । ఏక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ తస్థ ఇతి ప్రసిద్ధం । అస్మించ్ఛ్రుతిద్వయేపి ఏక ఏవాద్వితీయమితి పదత్రయస్యైక్యావధారణాద్వైతవిషేదాద్యర్థే ఇతి పరస్పర సమానశ్రుతిప్రమాణైర్నిశ్చితత్వాత్ బ్రహ్మరుద్రశివశబ్దానాం పర్యాయనామత్వం సిద్ధం ॥ ... ...

ఇతి శ్రీ వేద వేదాంత శివాగమ శ్రుతి పురాణేతిహాస సారభూత వీరశైవాచార సారోద్ధారే శ్రీమదానంద బసవలింగ శివయోగి విరచితే శివాధిక్యకథనే శ్రీమాచిదేవమనోవిలాసే హరిహర ప్రకృతిపురుష విచారో నామ అష్టమం ప్రకరణం సంపూర్ణం ॥

ఓం

శ్రీసాంబసదాశివాయ నమః.

నవమప్రకరణప్రారంభః

సత్వగుణభరితత్వం వక్ష్యామః.

నను యచ్చోక్తం తామసత్వేన స్వతో నికృష్టస్య పరబ్రహ్మత్వా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యోగాత్ తదుత్కర్షప్రతిపాదక వాక్యానామనన్యథావలంబనార్థ
వాదరూపేణ గౌణార్థానీతి తతదప్యయుక్తం ॥ తత్రపరబ్రహ్మత్వప్రతిపాద
కైః । ఋతంసత్యంపరబ్రహ్మేత్యాదిభిః ప్రాగుదాహృతైర్బహుభిః ప్ర
మాణైస్తథా సిద్ధస్యపరమేశ్వరస్యశివస్యాద్వైతం చతుర్థం మన్యంతే ॥ మా
యినంతు మహేశ్వరమిత్యాదిప్రాగుదాహృతబహుప్రమాణైస్త్రిగుణా
త్మకమాయావిష్టత్వేన గుణాతీతత్వేనచ సిద్ధస్యపరమేశ్వరశబ్దితస్య పర
మశివస్యతామసత్వాదిప్రసక్తేరేవాభావాత్ ॥ * ॥ తథాచ ॥ ఆదిత్య
వర్ణం తమసః పరస్తాదిత్యాదిప్రాగుదాహృతబహుప్రమాణైరేవాదిత్య
వర్ణస్తమసః పరో రుద్ర ఇతి తస్యైవశుద్ధసాత్వికత్వశ్రవణాచ్చ ॥ త
థాప్రాగుదాహృతవాక్యేషు ఉమార్ధవిగ్రహత్వాదిభిర్గుణాతీతపర
మశివగుణేశరుద్రయోర్భేదరాహిత్యాత్ ॥ ఏవంబహుశ్రుతివిరోధాచ్చ
సోపినసకర్షః ॥ కించ ॥ తమోగుణోపాధిక సంహారరుద్రస్యాపితదం
శావతారస్యనీలలోహితరుద్రస్యాపితదంశానామసంఖ్యాతరుద్రాణాంమ
ధ్యేకస్యచిద్రుద్రస్యాపితత్ప్రసాప్రాప్తస్యకస్యచిద్రుద్రస్యాపితామసరహి
తత్వంశ్రుతిపురాణాదిషు బహుప్రసిద్ధం ॥ అథర్వశిరసి ॥ ప్రథమారక్తా
పితామహబ్రహ్మదైవత్యాద్వితీయావిద్యుత్కృష్ణా విష్ణుదైవత్యాతృ
తీయాశుభాశుక్లారుద్రదైవత్యాయావసానేస్యచతుర్థ్యర్ధమాత్రాసా
విద్యుమతీసర్వవర్ణాపురుషదైవత్యా ॥ ఇతి ॥ తథాధ్యానబిందూపనిష
ది ॥ శ్లో ॥ అతసీపుష్పసంకాశంనాభిదేశేప్రతిష్ఠితం ॥ చతుర్భుజం
మహావిష్ణుంరేచకేనవిచింతయేత్ ॥ పూరకేణహృత్స్థానేచింతయేత్కమ
లాసనం ॥ బ్రహ్మాణంరక్తగౌరంచచతుర్వక్త్రంపితామహం ॥ కుంభకేనతు
ధ్యాయేత్తంలలాటస్థంత్రిలోచనం ॥ శుద్ధస్ఫటికసంకాశంనిష్కలంపాప
నాశనం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేసూతగీతాయాం ॥ శ్లో ॥ రుద్రస్యవిగ్రహం
శుక్లంకృష్ణంవిష్ణోశ్చవిగ్రహం ॥ బ్రహ్మణోవిగ్రహంరక్తంచింతయేద్భక్తి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ముక్తమే ॥ శుద్ధస్ఫటికసంకాశంనిష్కలంపాపనాశనమితి శ్రుతిప్రమాణాత్ పూర్వోత్తరప్రతిపాదిత బహుప్రమాణాదపి శుద్ధసాత్త్వికమూర్తి రుద్రఏవ మోక్షప్రదః హరిబ్రహ్మాద్యాదేవాస్సాంసారికఫలప్రదాఇతిచ జ్ఞేయం ॥ శుక్లంసత్త్వగుణాజ్జాతంరాగోజాతోరజోగుణాత్ ॥ కృష్ణం తమోగుణాజ్జాతమితివింద్యాత్సమాసతః ॥ తత్రైవ ॥ యస్యమాయాగతస్సత్త్వంశరీరంసాత్త్వికోగుణః॥పాలనాయత్రిమూర్తీనాంసవిష్ణుస్స్యాన్నచాపరః ॥ రజోయస్యశరీరస్యాత్తదేవోత్పాదనాయచ ॥ త్రిమూర్తీనాంచసబ్రహ్మాభవేద్విప్రానచాపరః ॥*॥ అస్మిన్నర్థేసూతసంహితాయాం ॥ శివమాహాత్మ్యఖండే అష్టమాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ రజోగుణేన సంఛన్నోబ్రహ్మాధిష్ఠాయతంగుణం ॥ స్రష్టాభవతిసర్వస్యజగతః పండితోత్తమాః ॥ గుణేనతమసాఛన్నోవిష్ణుస్సత్త్వగుణంబుధాః ॥ అధిష్ఠాయభవేత్సర్వజగతఃపాలకఃప్రభుః ॥ తథాసత్త్వగుణచ్ఛన్నోరుద్రోవిప్రాస్తమోగుణం ॥ అధిష్ఠాయభవేద్ధ్వంసీజగతస్సత్యవాదినః ॥*॥ అస్మిన్నర్థేమానవీయసంహితాయాం । పురాణే ॥ శ్లో ॥ రజస్తమస్సత్త్వగుణాదుపకర్షోహివిద్యతే ॥ రజసాతమసాక్రాంతౌ బ్రహ్మనారాయణావిమౌ ॥ కామికాగమే ॥ భువనకోశపటలే ॥ శృంగత్రయంగతస్సానోర్బ్రహ్మణః స్వర్ణనిర్మితం । నీలశృంగంహరేస్తత్రరుద్రస్యరజతాచలః ॥ గుణత్రయస్వరూపాహిదేహాలోకాస్త్రిమూర్తీనాం ॥*॥ తథాసూతగీతాయాం ॥ ద్వితీయాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ అస్తిరుద్రస్యవిష్ణీంద్రాఅంతస్సత్త్వంబహిస్తమః॥ విష్ణోరంతస్తమస్సత్త్వంబహిరస్తిరజోగుణః॥ అంతర్బహిశ్చవిష్ణీంద్రాఅస్తితస్యప్రజాపతేః ॥ అత్యుత్కృష్టగుణంసత్త్వంమనుష్యావిదంతిహి ।హరిశ్శ్రేష్ఠోహరోశ్రేష్ఠ ఇత్యయంమోహవైభవః॥అనేకజన్మసిద్ధానాంశ్రౌతస్మార్తానువర్తినాం॥ హరశ్శ్రేష్ఠోహరేస్సాక్షాదితిబుద్ధిఃప్రజాయతే ॥ మహాపాపవతాంనౄణాంహరిశ్శ్రేష్ఠోహ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రాదితి॥బుద్ధిర్విజాయతేతేషాంసదాసంహారఏవహి॥ననుసంహారకర్తృ
త్వస్యభయహేతుకత్వేన దోషత్వమితిచేత్తదప్యయుక్తం।భయాదస్యా
గ్నిస్తపతీత్యాదికఠవల్ల్యాద్యుపనిషద్వాక్యైః భయహేతుకత్వస్యబ్రహ్మ
ధర్మత్వప్రతిపాదనేన తస్యాదోషత్వాత్ దుస్సహతాపత్రయనిరవ
ధిబహువిధసంసారఖేదఖిన్నానాం తావంతంకాలంవిశ్రాంతిసంపాదనా
యమహాసుషుప్తిరూపప్రళయకరణస్య దయాపూర్వకత్వేననైర్ఘృ
ణ్యాభావాత్ శివోనిష్కృపోనేతిజ్ఞేయం॥తదుక్తంపురాణాంతరే॥సం
సారఖిన్నానాం ప్రాణినాంప్రభుఃకృపయాకురుతేమహానర్థసంహృతిమే
తేషాంమేవవిశ్రాంత్యైయజ్జీవకర్మానుగుణం శుభాశుభంతనోతి।తే
నవిషమశ్చనాఘృణః॥ బ్రహ్మతర్కస్తవే॥ కాలాగ్నిరుద్రవపుషాభగవ
న్భవార్తిం కల్పావసానసమయేశమయన్జనానాం॥ కృష్ణోసిశంకరతపః
కరుణైకమూర్తిఃనస్త్రాన్నృణాంప్రణరుజంశమయన్నవత్వం॥*॥బ్ర
హ్మాండపురాణే।మధ్యేభీమాగమే।ఇళోపాఖ్యానే॥సదాసద్భావ
యుక్తాయప్రళయేతామసాత్మనే॥విశుద్ధజ్ఞానతత్త్వాయతస్మైరుద్రాత్మనే
నమః॥ఇత్యాదివచనప్రమాణేనరుద్రస్యప్రళయకాలఏవతదుపకరణత్వే
నతమోగుణగ్రహణం స్వతస్సదావిశుద్ధజ్ఞానమయత్వం వర్ణితం॥త
థాలఘుజాబాలే॥రుద్రస్తారకంబ్రహ్మవ్యాచష్టేయేనాసావమృతీభూ
త్వామోక్షోభవతీతి॥ఇత్యాదిశ్రుతిపురాణేనతస్యైవమోక్షహేతుజ్ఞానోప
దేష్టృత్వంప్రసిద్ధం॥తత్రైవలఘుజాబాలే ద్వితీయకాండాంతిమవాక్యే।
బ్రహ్మచారిణఊచుః॥ కింజపేనామృతత్వంబ్రూహీతిసహోవాచ
యాజ్ఞవల్క్యః।శతరుద్రీయేణేత్యేతానిహవా।అమృతస్యనామధే
యానేతైర్హవాఅమృతోభవతీతి।ఇత్యాదిబహుశ్రుతిపురాణేతిహా
సేషు తస్యైవమోక్షహేతుజ్ఞానవిషయత్వముక్తం।తస్మాద్రుద్రఏవతార
కబ్రహ్మేతి నిశ్చితవ్యం॥తథాశతరుద్రీయే।ఏకాదశానువాకే।అవ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తానవంతే ॥ సహస్రాణిసహస్రశో యేరుద్రాఅధిభూమ్యాం ఇత్యు
పక్రమ్య తేభ్యోనమస్తేనోమృడయంత్వితి ॥ సర్వేరుద్రాస్సుఖయితృత్వే
నప్రోక్తాః ॥ కించ । జపేనామృతత్వంబ్రూహీతి । శతరుద్రీయేణేత్యేతా
నిహవాఅమృతస్యనామధేయాన్యేతైర్హవా అమృతోభవతీతి ప్రాగు
క్తలఘుజాబాలవాక్యాత్ సర్వేరుద్రామోక్షహేతుజ్ఞానవిషయామృతా
ఖ్య పరబ్రహ్మావతారమూర్తయశ్చేతినిశ్చీయంతే ॥ * ॥ తథా ఆదిత్య
పురాణే ॥ శ్లో ॥ ప్రజాస్సృజేతినిర్దిష్టశ్చంద్రమౌళిర్విరించినా ॥ స
సర్జసహస్రారుద్రానాత్మతుల్యాన్మహేశ్వరః ॥ నీలకంఠాంస్త్రిణేత్రాంశ్చ
జటామకుటమండితాన్ ॥ వృషధ్వజాన్వీతరాగాన్ జరామరణవర్జి
తాన్ ॥ సర్వజ్ఞాన్ శంభుకోటీంస్తాన్ సర్వానుగ్రహకాన్పరాన్ ॥
ఇతినానాపురాణేషుప్రసిద్ధం ॥ భాగవతే ॥ చతుర్థస్కంధే ॥ దక్షాధ్వ
రసంహారే ॥ శ్లో ॥ కస్త్వంచరాచరగురుం నిర్వైరం శాంతవిగ్ర
హం ॥ ఆత్మారామంకథంద్వేష్టిజగతోదైవతంమహత్ ॥ యశ్చశ్రీకంఠ
రుద్రేణదక్షనిగ్రహకారితఇతి ॥ సత్కర్మవిఘాతకత్వాత్ । తామస
త్వప్రసక్తిస్తత్రేతికల్పనంతదప్యయుక్తం ॥ తస్యాపినిగ్రహానుగ్రహరూ
పత్వేనాదోషత్వాత్ । తత్కర్మానుగుణ్యేనకారితనిగ్రహత్వాచ్చ ॥ అ
తపవతత్వశాత్ దక్షస్యతమోగుణనివృత్త్యాశివానుగ్రహాదేవపశ్చాత్స
త్వగుణావిర్భావోజాతఇతిభాగవతఏవస్పష్టముక్తం ॥ తత్రైవచతుర్థ
స్కంధే ॥ శ్లో ॥ సలీయమానశ్చిత్తస్తుదక్షోరుద్రాభివీక్షితః ॥ సద్య
స్సుప్తఇవోద్బుద్ధోదదృశేచాగ్రతోమృడం ॥ శివావలోకాదభవచ్ఛర
చ్చంద్రఇవామలః ॥ శివస్తవాయకృతధీర్నాశకోన్నదనురాగతః ॥ * ॥
తథాశైవేవాయవీయసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ యేపునర్నిగ్రహాఃకేచిత్
బ్రహ్మాదిషునిదర్శితాః ॥ తేపిలోకహితాయైవకృతాశ్శ్రీకంఠమూర్తి
నా ॥ ఇత్యాదిబహుప్రసిద్ధం ॥ తత్రతనీలలోహితకారితబ్రహ్మపంచమశి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రోలవనవః పినతస్యకామసత్వాపాదకం ।పుత్రశిష్యాదిః పయతాడనస్యా
వతత్కారితతల్లవనస్యాపితదీయాహంకారాదిదోషశామకత్వేనతదను
గ్రహరూపత్వాత్ ॥ అతఏవోక్తం బ్రహ్మాండపురాణే ॥ పుత్రోభూత్వా
నుగృహ్ణాతిబ్రహ్మాణం నీలలోహితఇతి ॥ యచ్చతస్యతత్తర్జనాదికంత
దపిననికర్షాపాదకం ॥ ఋషిశాపాదికర్మపారవశ్యంచనాభక్తహితా
యస్వేచ్ఛయాఅవిముక్తాభిధానాత్ విశుద్ధాత్ స్వకీయస్థానాత్ బ్రహ్మణో
నారాయణస్యలలాటాదావిర్భావాత్ విష్ణోరివస్త్రీహత్యాదికర్మపా
రవశ్యేనభృగ్వాదిఋషిశాపేనచమనుష్యమాత్రాదావిర్భావాభావాచ్చ।
తద్వత్ । పురుషవీర్యకణానుషంగాభావాచ్చ। తద్వత్ స్త్రైణగర్భా
వాసయోనిజత్వాభావాచ్చ । అన్యానిగృహీతనృసింహాద్యవతారవదనత్య
త్వతామసత్వాభావాచ్చ నీలలోహితరుద్రస్యననికర్షాపాదకః ॥
* ॥అతఏవోక్తంశివమాహాత్మ్యఖండే॥బ్రహ్మాణంప్రతినీలలోహితవాక్యం
శ్లో ॥ అహందుఃఖోదధౌమగ్నానుద్ధరామిప్రజాఇమాః ॥ సమ్యజ్ఞానప్ర
దానేనగురుమూర్తిపరిగ్రహః॥ త్వమేవసృజదుఃఖాఢ్యాఃప్రజాస్సర్వాః
ప్రజాపతే ॥ * ॥ తథామానవీయసంహితాయాం ॥ జ్ఞానవైరాగ్యమైశ్వ
ర్యం । తపస్సత్యంక్షమాధృతిః ॥ ధృష్టత్వమాత్మసంబోధో
హ్యధిష్ఠాతృత్వమేవహి॥అవ్యయానిదశైతానినిత్యంతిష్ఠంతిశంకరే ॥ సఏవ
భగవానీశోపిశ్వేశోనీలలోహితః ॥ వాయవీయసంహితాయాం । అ
యంశ్లోకోవర్తతఇతిజ్ఞేయం ॥ ఇత్యేవంనీలలోహితరుద్రావతారేపిత
దంశానంతసహస్రరుద్రావతారేష్వపి మోక్షహేతుజ్ఞానోపదేష్టృత్వం।
మోక్షహేతుజ్ఞానవిషయత్వమపి జ్ఞానాదినిత్యకల్యాణగుణాశ్రయత్వమ
పి సుఖమిత్రత్వంనిశ్చితవ్యం ॥ * ॥ తథావాయవీయసంహితాయాం।
శ్లో ॥ సశివోస్తికిలానంతరమణీయగుణాశ్రయః ॥ అథవాశేషకల్యాణ
గుణైకఘనఈశ్వరః ॥ శివఇత్యుచ్యతేసద్భిశ్శివతత్వార్థవేదిభిః ॥ తథా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

భారతే। కర్ణపర్వణి। త్రిపురసంహారసమయే విష్ణ్వాది దేవా
న్ప్రతి శివవచనం శ్రూయతే ॥ శ్లో॥ సమా భవంతి మే సర్వే దానవాశ్చా
మరాశ్చ యే ॥ శివోఽస్మి సర్వభూతానాం శివత్వం తేన మే సురాః ॥ ✻ ॥ ఆ
దిత్యపురాణే శివమాయామోహిత బ్రహ్మాణం ప్రతి విష్ణువాక్యం॥ ఏతేషాం
ప్రేరకశ్శంభుః స్వే స్వే కార్యే చతుర్ముఖ ॥ నిర్గుణోఽపి గుణాధ్యక్షస్స
త్రైశ్వర్యవిగ్రహః ॥ ఇత్యేవం గుణాతీతపరశివగుణిరుద్రయోర్భేదరా
హిత్యం ప్రాగేవోక్తం ॥ కించ ॥ ఏక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ తస్థే
ఇత్యేవం బహుశాఖోపనిషత్ప్రసిద్ధత్వాత్ సర్వసంహారకర్తేపి రుద్రస్య
కర్తృత్వప్రతిబద్ధత్వాత్ రుద్రస్సంహారకర్తేతి విశిష్యతే ॥ సఏవస
ర్వకర్తేతి నిశ్చీయతే ॥ పునః। సృష్టిప్రారంభే బ్రహ్మనారాయణయోర
భావాత్ ॥ అతఏవోక్తం। విశ్వాధికో రుద్రో మహర్షిర్హిరణ్యగ
ర్భం జనయామాస పూర్వమితి ॥ యస్యాంగజోఽహం హరిరింద్రముఖ్యా
మేతి। తస్మాద్రుద్రస్య సనాతనకర్తృత్వం తత్ప్రేరితత్వేన బ్రహ్మనారా
యణయోరవాంతరైకైకకార్యకర్తృత్వమితి నిశ్చీయతే ॥ అతఏవ రుద్ర
స్యైవ ప్రతిగుణాత్మకత్వంచ గుణాతీతత్వంచాపి నిశ్చితవ్యం ॥ యచ్చ భా
గవతాది వైష్ణవపురాణేషు సత్వాదిగుణభరితవిశిష్టో విష్ణురితి తమోగుణని
కృష్టో రుద్ర ఇతి నిశ్చితవ్యం। భృగుణా దత్తశాపేన రుద్రస్య తామసత్వం
నిశ్చితమితి తదప్యయుక్తం। తద్భాగవత ఏవ శివనిందాదోషేణ భృగుదక్షా
దీనాం దైన్యకృత సద్యోదండశ్రవణాత్ । తత్రైవ పునశ్శరణాగతా భృ
గ్వాదయః। శివేన రక్షితా ఇతి తేషాం భృగ్వాదీనాం తత్తన్నిగ్రహానంతరం।
శివానుగ్రహప్రాప్తిశ్రవణాచ్చ। అన్యథా భృగుశ్శివభక్తిప్రభావేన స్వ
పత్నీఘ్నం విష్ణుం తద్విష్ణోర్భక్తాంశ్చ శశాపేతి బహుపురాణప్రసిద్ధం।
విష్ణువద్భృగుశాపేన శివస్య జననమరణాదిదుఃఖాభావాచ్చ। తద్భృ
గ్వాది తామసవాక్యం ప్రమాణీకృత్య శివాపకర్షత్వేన శ్రుతివిహితభ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

స్మరుద్రాక్షాదీన్నిరస్య అత్రౌతోర్ధ్వపుండ్రాదీన్సంస్థాప్య కతిపయ
స్మృతికరణేనగౌతమ దధీచాదిఋషిశాపోపహతానాం హారీతాదిఋషీణా
మపి తచ్ఛివనిందాదోషేణ దక్షాధ్వరే దైవకృతనానాదండశ్రవణా
చ్చ। తథాశివాపకర్షత్వేనకింతుపురాణముక్త్వా నదేవః కేశవాత్పర
ఇతి వాక్యంప్రమాణీకుర్వతః శివమాయామోహితస్య వ్యాసస్యాపి
తచ్ఛివనిందాదోషేణ దైవకృతసద్యోదండశ్రవణాచ్చ ఇత్యేవంస్మృతి
మూలభృగుశాపేనశివస్య తామససత్త్వాదినికర్షత్వంనాస్తీతినిశ్చేతవ్యం॥
॥*॥ తథాలైంగ్యసాంబశివాదిపురాణేషు చ।దక్షాధ్వరే దక్షంప్రతిఅంబా
వాక్యం। విద్యాచారోగురుర్ద్రోహీవేదేశ్వరవిదూషకః।తఏవబహుపా
ప్మానస్సద్యోదండ్యాఇతిశ్రుతిః॥*॥ తత్రైవదధీచివాక్యం॥ శ్లో॥ అ
పూజ్యపూజనేచైవపూజ్యానాంచాప్యపూజనే॥ నరఃపాపమవాప్నోతి
మహద్వైనాత్రసంశయః॥ అసతాంసంస్తుతిర్యత్రసతామవమతిస్త
థా॥ దండోదైవకృతస్తత్రసద్యఃపతతి దారుణం॥ అతఏవోక్తం భాగవ
తే। దక్షాధ్వరసంహారే। అబాధంతమునీనేకేపి కేపత్నీరభంజయన్॥ ఇ
తి। భృగుంబబంధమణిమాన్వీరభద్రఃప్రజాపతిం॥ చండీశఃపూషణం
దేవంభృగుంనందీశ్వరోగ్రహీత్॥*॥ తథావాయవీయసంహితాయాం॥
శ్లో॥ ఆశ్రమస్థాంత్సమాకృష్య మారయంతితపోధనాన్॥ వజ్రైశ్చవక్త్రైర్మ
హోగ్రైశ్శక్తిభిఃపాశపట్టసైః॥ అరిష్టనేమినం సోమంధర్మంచైవప్ర
జాపతిం॥ బహుపుత్రంచాంగిరసంకృశాస్యంకశ్యపంతదా॥ గళేప్రగృ
హ్యబలినోగణపాస్సింహవిక్రమాః॥ భర్త్సయంతోభృశంవాగ్భిర్నిజ
ఘ్నుర్మూర్ధ్నిముష్టిభిః॥ తథా॥ భృగోశ్శ్మశ్రూత్పాటనం।దక్షస్య
శిరశ్ఛేదనం। భగస్యనేత్రోత్పాటనం। పూష్ణోదంతతాడనమపి భాగ
వతాదిపురాణేషు బహుప్రసిద్ధం॥ తత్తన్నిగ్రహానంతరే।అనుగ్రహో
పి తత్రతత్రబహుప్రసిద్ధః। విస్తరభయాన్నలిఖ్యతే। ఇత్యేవంశివస్యభృ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గుడత్తశాపోవ్యర్థ ఇతినిశ్చితవ్యం । యశ్మిశుదరోదీత్తం ప్రజాపతిరబ్రువీల్ । కుమారకిరోదిషీతిసోబ్రవీదనపహతపాప్మావాఅహమస్మినామధేహీతిశతపథబ్రాహ్మణవాక్యాల్ ॥ రోదనాద్రుద్రనామాత్వం భవయోగీంద్రవందితఇతి ఆదిత్యపురాణే బ్రహ్మవాక్యాల్ ॥ రుదతీతిరుద్రఇతి । రోదనాద్రుద్రశబ్దఉత్పన్నఇతితదప్యయుక్తం । అన్యథాబహుశ్రుతిపురాణేషు ఏకఏవరుద్రోనద్వితీయాయతస్థె ఇతి అద్వితీయపరబ్రహ్మపర్యాయనామత్వేనరుద్రశబ్దశ్రవణాల్ । రుదంద్రావయతీతిరుద్రఇతి సంసారరుద్రావకత్వేనరుద్రశబ్దనిర్వచనశ్రవణాచ్చ । అంత్యకాలె సర్వంరోదయతీతిరుద్రఇతి రోదయితృత్వేనరుద్రశబ్దనిర్వచనాచ్చ ॥ అతఏవవోక్తం ।అథర్వశిరసి ।ఓంకారాదిమహేశ్వరనామనిర్వచనావసరే। అథ కస్మాదుచ్యతే ఏకోరుద్రఇతి । ఏకఏవరుద్రోనద్వితీయాయతస్థె ఇతి ॥ ప్రత్యంజనస్తిష్ఠతిసంయుగస్యాంతకాలె సంహృత్యవిశ్వాభువనానిగోప్తా । తస్మాదుచ్యతే ఏకోరుద్రఇతి । ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మేత్యేవంపరస్పరసమానాభ్యాంశ్రుతిభ్యాంచ అద్వితీయపరబ్రహ్మపర్యాయనామత్వేనరుద్రశబ్దఉక్తః । శ్రీరుద్రభాష్యే । రుద్దుఃఖం దుఃఖహేతుర్వాతంద్రావయతినఃప్రభుః ।రుద్రఇత్యుచ్యతేసద్భిశ్శివఃపరమకారణం। తథాపురాణాంతరేపి । రుదంద్రావయతేయస్మాత్తస్మాద్రుద్రోమహేశ్వరః । ఇత్యేవంసంసారరుద్రావకత్వేనరుద్రశబ్దఉక్తః ॥ బృహదారణ్యకే। యాజ్ఞవల్క్యేన ।అష్టౌవసవఏకాదశరుద్రాఇత్యాదినా తత్సంఖ్యాముక్త్వా రుద్రశబ్దనిర్వచనప్రస్తావె । యస్మాచ్ఛరీరాన్మర్త్యాదుత్క్రామంత్యథరోదయంతితస్మాద్రుద్రాఇతి।ఇత్యేవంరోదయితృత్వేనరుద్రశబ్దఉక్తః॥*॥ గంగాధరలీలాధ్యాయే॥రుధిరావరణేధాతోరావృత్యాఖిలంస్వకం॥ రుణద్ధిరుద్రఇత్యేవంనిరుక్తఃపరమేశ్వరః । ఇతిసర్వవ్యాపకత్వేనరుద్రశబ్దఉక్తః । సూతసంహితాయాం ।బ్రహ్మణోలలాటాగ్నౌనీలలోహితరుద్రావి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

భార్గవప్రస్తావే ॥ అర్ధనారీశ్వరో భూత్వా ప్రాదురాసీద్ఘృణానిధిః ॥ న
త్వా నత్వా మహాభక్త్యా స్తుత్వా హృష్టః ప్రజాపతిరితి ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే
నీలలోహితరుద్రం ప్రతి బ్రహ్మవాక్యం ॥ శ్లో ॥ అనుగృహ్య తథా మాం త్వం
పుత్రత్వే దత్తవాన్వరం ॥ ఇత్యాదిశ్రుతిపురాణేతిహాసవాక్యప్రమాణై
నీలలోహితరుద్రావతారేస్స్వభక్తస్య బ్రహ్మణో జపతపస్తోత్రనమస్కా-
రాదిభక్తిహితాయ స్వేచ్ఛయా పుత్రోభూత్వా తత్పుత్రత్వవ్యాజేన రురో
దేతి నిశ్చీయతే॥*॥ఆదిత్యపురాణే ॥ శ్లో ॥ తేనాపి హేతునా విప్రాః కోటి
సూర్యసమప్రభః॥ రురోద భగవాన్ శంభుః పరమానందవిగ్రహః ॥ఇతి పర
మానందవిగ్రహస్య నీలలోహితరుద్రస్య తత్రోదనం లీలామాత్రమితి నిశ్చే
తవ్యం॥ అన్యథా తస్యైవ జ్ఞానోపదేష్టృత్వం జ్ఞానాదినిత్యకల్యాణగుణాశ్ర
యత్వమపి ప్రాగేవోక్తం విరుధ్యేత ॥ తథా అగ్నౌ రోదనే నిమిత్తరుద్రత్వార్థ
వాదోపి పురాణేషు బహుప్రసిద్ధః॥ ఇత్యేవం శివే తదవతారేపి స్వరూపతో
గుణతః కార్యతశ్చాపి తామసత్వాభావో నిశ్చీయతే॥ ఏవం జ్ఞానసుఖప్రదా
నాదికార్యతస్సాత్వికశ్శివః నిద్రా వ్యామోహశోకమోహ భ్రమాదికార్య
తస్తామసో విష్ణురితి నానాప్రమాణైస్స్పష్టముక్తం॥ భాష్కళసంహితాయాం॥
మహాలింగసూక్తే॥ యుద్ధే సంయుక్తౌ పుభౌ చ దృష్ట్వా బ్రహ్మవిష్ణూ రజసా బద్ధ
వైరౌ ఇతి ॥ * ॥ తథా శివధర్మోత్తరే ॥ విష్ణోర్వ్యజనకరణం మాయా
విత్వం చ సర్వతః ॥ స్త్రీవధః కామసక్తిశ్చ సారథ్యం బంధనం బలేః ॥ అనిత్యా
తాప్రభావానాం ఉచ్ఛ్రియాణాం చ పాతనం ॥ అన్యోన్యస్మాన్మహీయస్త్వమ
న్యోన్యస్యాపి భక్షణం ॥ ఏవం విధైస్సురాగాద్యైర్దోషైర్దేవాశ్చ
మోహితాః ॥ * ॥ తథా లైంగ్యే ఉపరిభాగే ॥ శ్లో ॥ నారదః పర్వతశ్చై
వ దిరాజ్ఞాత్వా విచేష్టితం ॥ మాయాం విష్ణోర్నిసంద్యైవ రుద్రభక్తౌ బభూ
వతుః ॥ * ॥ తథా కాళికాఖండే ॥ శరభాధ్యాయే । నృసింహం ప్రతి పరే
శ్వరవాక్యం ॥ శ్లో ॥ యత్రాను సకలాలేన గృహీతస్త్వం పయోనిధౌ ॥ వి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దాక్షిపరవశస్నేషేసకథంసాత్వికోభవాన్ ॥ అయంశ్లోకో బ్రహ్మాండపురాణేశరభాధ్యాయే వీరేశ్వరేణోక్తః ॥ * ॥ భృగుణావిష్ణ వేదత్తశ్శాపః ॥ శ్లో ॥ నరసింహాదిభిర్దేహైఃపుత్రిస్త్రైస్తామసైస్తథా ॥ అనేకదుఃఖబాహుల్యైర్యుక్తోభవచిరంహరే ॥ యద్యహంత్ర్యంబకాన్నాన్యం దేవంవేద్మిమహేశ్వరాత్ ॥ తేనసత్యేనగోవిందనరకాద్దశయాశ్యసి ॥ ఇత్యాదిపురాణేతిహాసషుఆదినారాయణస్యభృగుపత్నీవధాదితామసత్వం ।ఉపేంద్రావతారేభద్మనాబలిబంధనం । రామావతారేశోకమోహాదివికారః । కృష్ణావతారేజారత్వం । భారతయుద్ధేతత్తద్వధోపాయధర్మవ్యాపారః శల్యపర్వణిదుర్యోధనేనపరిగణితాః । ఇత్యేతత్సర్వంతామసత్వంతత్తత్ప్రకరణావలోకనేనస్పష్టం ॥ ఇతినారాయణస్య శరీరతోగుణతఃకార్యతశ్చాపితామసత్వం । తస్మిన్నవతారేపినిద్రావ్యామోహభయశోకమోహభ్రమాదితామసత్వం నానాపురాణేషుబహుప్రసిద్ధం ॥ ఇత్యేవంహరస్యప్రాధాన్యేనసత్వమయత్వముక్తం ॥ నారాయణస్యపాలనోపాధిత్వమాత్రేణసత్వపరిగ్రహోనస్వతః ॥ * ॥ శాంకరసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ దశశైవపురాణానిసాత్వికానివిదుర్బుధాః ॥ వైష్ణవానిచచత్వారితామసానిమునీశ్వరాః ॥ ఇత్యేవంపురాణేషుబహుప్రసిద్ధం ॥ విస్తరభయాన్నలిఖ్యతే ॥

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురా
ణేతిహాససారభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే
శ్రీమదానందబసవలింగ శివయోగివి
రచితేమాచిదేవమనోవిలాసే
సత్వగుణభరితత్వంనామ
నవమంప్రకరణంసంపూర్ణం.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః

దశమప్రకరణప్రారంభః.

గంగాధరమహాత్మ్యం.

మహాశ్మశానేభూతైశ్చమహాసంహారతాండవం॥కుర్వన్నిజపదాంభోజభక్తైఃక్రీడతిశంకరః॥ క్రీడన్నాకాశరూపత్వాత్ సదాశివసమాహ్వయః॥పంచవక్త్రోదశభుజఃకదాచిన్నిరవగ్రహః॥ కోటికోటిశిరోవక్త్రనేత్రపాణిపదాంబుజః॥పరమానందభరితో మహానాదోమహేశ్వరః॥అంతస్స్వచ్ఛందసంపన్నపరమానందమేదురః॥ పరమాకాశమధ్యస్థమాత్మశక్త్యమృతప్లవం॥ అపారమతులంచేవోబఘారశిరసాహరః॥ గంగాచంద్రకలారూపంమహాబోధసుధారసం॥ కించిదుల్లాస్యభక్తానాందర్శయామాసశంకరః॥ గగనేగమితిప్రోక్తంగామినీగేతికథ్యతే॥ గగనేగమనాద్గంగానిరుక్తాతథ్యవేదిభిః॥ మహాప్రళయకాలేచసర్వంసంహృత్యనృత్యతః॥ మహాజ్వలనరూపస్య హరస్యశిరసిప్రభోః॥ జ్వాలాభిర్వ్యోమకేశస్యవిలీనాసాస్వయంశివా॥ మహానందామృతాప్లావాత్తేనగంగాధరోహరః॥సయుగస్యాంతకాలేఏకఏవరుద్రోనద్వితీయాయతస్థేనబ్రిష్టేనవిష్ణురిత్యస్మిన్నర్థే బహుశాఖోపనిషద్వాక్యానిప్రాగేవోక్తాని। తస్మిన్నర్థఏవాధ్యాయేపి॥ అన్యత్రపురాణేతిహాసేషుచ। సాగంగాశివానుజ్ఞయాహిమవతః పర్వతస్యపుత్రీత్వంగతేతిబహుప్రసిద్ధం॥ భాగవతే॥ యత్పాదనిస్సృతసరిత్ప్రవరోదకేన తీర్థేనమూర్ధ్న్యధికృతేనశివశ్శివోభూత్। ఇత్యేవంభాగవతవైష్ణవాదిపురాణేషుగంగా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యాస్త్రివిక్రమావతారే విష్ణుపాదోద్భవత్వంశివస్యతత్పాదోదకభూ
తగంగాధరత్వంచాప్యుచ్యతే ॥ తథాప్రయోగః ॥ శివోవిష్ణ్వపేక్షయా
అధికోనభవతి తత్పాదోదకధారిత్వాదితిచేన్న । తదప్యసదర్థాప
లాపనార్థవాదరూపేణస్తుతిపరౌపచారికత్వమితినిశ్చీయతే । అన్యథా
తత్త్రివిక్రమావతారాత్ప్రాగేవగంగాసద్భావశ్రవణాత్ తదవతారమూ
లభూతస్యాదినారాయణస్యఉత్పత్తేః ప్రాగేవశివార్ధగంగోత్పత్తిశ్రవణా
చ్చ । హరింహరంతమనుయాంతిదేవాఇత్యాది బహుశ్రుతిపురాణవా
క్యప్రమాణైఃపరమేశ్వరేణవిష్ణోర్నిగ్రహానుగ్రహశ్రవణాచ్చ। రుద్రస్య
త్రివిక్రమకంకాళధారిత్వశ్రవణాచ్చ।అన్యథాబహుశ్రుతిపురాణవిరోధా
చ్చ । క్వచిత్పురాణేషుతథావిష్ణుసర్వోత్తమత్వప్రతిపాదనాద్యావి
సస్యదైవకృతసద్యోదండశ్రవణాచ్చ ॥ తథాకాళికాఖండే । స్కందశ
క్త్యాహతోయత్రవరాహాఖ్యోమృతోహరిః ॥ అద్యాపిసూకరారోహం
తీర్థంగంగాతటేస్థితం ఇత్యేవంగంగాతీరేతత్పూర్వవరాహావతార
మరణశ్రవణాచ్చ । తదనంతరే నృసింహావతారే నృసింహస్సింహబిలే
సంస్థిత్వా సదాశ్రీశైలపాతాళగంగాయాంస్నాత్వానిత్యకర్మానుష్ఠా
నంకృతవాన్ ఇతిస్కాందే శ్రీశైలఖండే త్రివిక్రమావతారాత్ గం
గాయాః పూర్వభావిత్వప్రసిద్ధేశ్చ । ఇత్యేవంగంగాపుత్రేణకుమారేణ
వరాహావతారసంహారకథనశ్రవణాత్ । తదనంతరవామనావతారస్యప
శ్చాద్భావిత్వాత్ ।గంగాయాఃత్రివిక్రమపాదోద్భవత్వంవక్తుమయుక్తం॥
భారతేఆదిపర్వణి అగ్నిష్మత్తాత్మజా మేనాపావనీలోకవిశ్రుతా। మైనాకం
పర్వతశ్రేష్ఠంక్రౌంచకస్యానుజంతథా ॥గంగాహైమవతీజజ్ఞేభవాంగాశే
షపావనీ ॥ * ॥ రామాయణే ॥ శ్లో ॥ చోదితోరామవాక్యేన విశ్వా
మిత్రోమహామునిః ॥ వృద్ధింజన్మచగంగాయాఃవక్తుమేవోపచక్రమే ॥ శై
లేంద్రోహిమవాన్నామధాతూనామాకరోమహాన్ ॥ తస్యకన్యాద్వయం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రామరూపేణాప్రతిసంభువి ॥ అథజ్యేష్ఠాంసురాస్సర్వే దేవతార్థచి
కీర్షయా ॥ శైలేంద్రం వరయామాసుః గంగాం త్రిపథగాం నదీం ॥ ఇయమాకా
శగంగాహియస్యాం త్యక్తో హుతాశనః ॥ జనయిష్యతి దేవానాం సేనాపతి
మరిందమం ॥ ఇతి ॥ రామాయణాదీతిహాసపురాణేషు గంగాయాం అస్మాల్లో
కాద్దైవలోకప్రాపణకథనాద్విష్ణుపాదోద్భూతత్వం గౌణమితి నిశ్చీయతే ॥
తస్మిన్నేవ రామాయణే బాలకాండే భగీరథం ప్రతీశ్వర ఉవాచ ॥ శ్లో ॥ ప్రీత
స్తేఽహం నరశ్రేష్ఠ కరిష్యామి తవప్రియం ॥ శిరసా ధారయిష్యామి శైలరా
జసుతామహం ॥ ఇత్యేవం భారతరామాయణాదీతిహాసపురాణవా
క్యప్రమాణై భగీరథతపసః ప్రసన్నబ్రహ్మణా పరమకారుణికేన శివేన శిరసా
గంగాయా ధారణేఽపి నాధిక్యం హరేరితి ॥ తథా భాగవతే ॥ శంభోర్జటా
కలాపాత్సానిహారింతాస్థిశర్కరాః ॥ ప్లావయిత్వా దివం నిన్యే యా
పాపాన్ సగరాత్మజాన్ ॥ * ॥ కూర్మపురాణే ॥ రామాయణే చ ॥ శ్లో ॥
తే తత్ర ఋషిగంధర్వా వసుధాతలవాసినః ॥ భవాంగపతితం తోయం పవి
త్రమితి పస్పృశుః ॥ ఇతి గంగాయాః పావనత్వం మహేశ్వరసంబంధా
ధీనమిత్యుక్తం ॥ కించ ॥ విష్ణుపాదాంగుష్ఠనఖవినిర్భిన్నబ్రహ్మాండకటాహ
రంధ్రద్వారాత్ అంతః ప్రవిష్టకుటిలాఖ్యబాహ్యజలప్రవాహయోగేన
పాదాంగుష్ఠప్రభవత్వవ్యపదేశః ॥ * ॥ తథా వామనపురాణే ॥ శ్లో ॥ వి
ష్ణ్వంఘ్రిణా ప్రసరతా కటాహే భేదితేంబరాత్ ॥ కుటిలా తస్య పాదా
గ్రాత్ సంసారకుటిలా తతః ॥ సైవ గంగేతి న వక్తవ్యం ॥ అస్మిన్నేవ ప్రకర
ణే పృథక్గంగోత్పత్తివర్ణనాత్ ॥ కించ ॥ రథ్యజనయోగేనాపి రథాపత్తిః
నచ హిమవద్దుహితృత్వేన రామాయణ భారత వామనాదిపురాణప్రసిద్ధా
యాం గంగాయాం విష్ణుపాదోదకసంబంధి కటాహోదకసంబంధమాత్రే
ణ తత్పాదోదకత్వం యుక్తం। గంగా విష్ణుపదీత్యమరవాక్యాత్ విష్ణుపా
దోద్భూతత్వమస్తీతి చేత్ ॥ విష్ణుపదశబ్దస్య న శరీరావయవత్వం కింతువి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యద్విష్ణుపదమితి అమరవాక్యాత్ దివ్యాకాశవాచకత్వం ॥ తదుక్తం రామాయణే ॥ ఊర్ధ్వోత్తరఋషిభ్యస్తు ధ్రువో యత్ర వ్యవస్థితః । ఏతద్విష్ణుపదం దివ్యం తృతీయం వ్యోమ్ని భాస్వరం ॥ * ॥ వామనే తథా బ్రహ్మాండపురాణే చ ॥ శ్లో ॥ సత్యలోకహితార్థాయ పద్మయోనిః ప్రజాపతిః ॥ కమండలుజలాస్త్రేణ హరేః పాదమభంజయత్ ॥ అస్మిన్నర్థే పురాణే చ ॥ కమండలుజలాస్త్రేణ హరేశ్చరణభేదకృత్ ॥ ... ...

ఇతి శ్రీమద్వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతి
హాససారభూత వీరశైవాచారసారోద్ధారే
శ్రీమత్సదానంద బసవలింగ శివయోగివిరచితే
శివాధిక్యకథనే మాచిదేవమనోవిలాసే
గంగాధరమహత్వంనామ
దశమప్రకరణం
సంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీశంకరాయనమః

ఏకాదశప్రకరణప్రారంభః.

నారాయణోపాసకత్వం

కాశీఖండే ॥ త్రయోవింశాధ్యాయే ॥ విష్ణుగణావూచతుః ॥ సత్యా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ పరివైకుంఠే యోజనానాం ప్రమాణతః ॥ భూలోకాత్పరిసంఖ్యాత
కోటిషోడశసమ్మితః ॥ యత్రాస్తే శ్రీపతిస్సాక్షాత్ సర్వేషామభయప్ర
దః ॥ తతస్తుషోడశగుణః కైలాసోఽస్తి శివాలయః ॥ పార్వత్యాసహిత
శ్శంభుర్గణాస్యస్కందనందిభిః॥ యత్రతిష్ఠతిసర్వేశస్సకలః పరమస్మృ
తః ॥ తస్యదేవస్యఖేలోయంస్వలీలామూర్తిధారిణః ॥ సవిశ్వేశఇతి
ఖ్యాతస్తస్యాకృతిరిదంజగత్ ॥ సర్వేషాంశాసకశ్చాసౌతస్యశాస్తానచా
పరః ॥ స్వయంసృజతిభూతానిస్వయంపాతితథాసద ॥ సర్వజ్ఞఏవస
ప్రోక్తః స్వేచ్ఛాధీనవిచేష్టితః ॥ తస్యప్రవర్తకః కోపినహినైవనివర్తకః ॥
చిన్మాత్రంయత్పరంబ్రహ్మసవేత్తి శ్రుతిగోచరం ॥ సర్వవ్యాపిసనాని
త్యంసత్యంద్వైతవివర్జితం ॥ సర్వేభ్యః కారణేభ్యశ్చపరాత్పరతరంత
పః ॥ ఆనందబ్రహ్మణోరూపంశ్రుతయోయత్ప్రచక్షతే॥సంవిదృతేనయం
వేద విష్ణుర్వేదనవావిధిః ॥ యతోవాచోనివర్తంతేఅప్రాప్యమనసా
సహ ॥ స్వసంవేద్య పరంజ్యోతిస్సర్వస్యహృదిసంస్థితం ॥ పరాపరేషు
ద్రుమరూపేసర్వంవ్యాప్యప్రతిష్ఠితే ॥ నిరాకారోహిసాకారశ్శివఏవహి
కారణం । భుక్తయేముక్తయేవాపినశివాన్మోక్షదోపరః । ఇదంచరాచ
రంవిశ్వంకృత్వాదృశ్యేనరూపిణా ॥ తతోస్పృతేనకాంతేనవిష్ణునాదఖి
లంజగత్ । విధాయక్రీడతేవిప్రాఃనిత్యంస్వచ్ఛందలీలయా ॥ యథాశివ
స్తథావిష్ణుర్యథావిష్ణుస్తథాశివః ॥ అంతరంశివవిష్ణ్వోశ్చమనాగపినవిద్య
తే ॥ ఆహూయపూర్వంబ్రహ్మాదీన్సమస్తాన్దేవతాగణాన్ ॥ విద్యాధరో
రగాదీంశ్చసిద్ధగంధర్వచారణాన్ ॥ నిజసింహాసనసమంకృత్వాసింహా
సనంశుభం ॥ ఉపవేశ్యహరింతత్రఛత్రందత్వామనోహరం ॥ లక్షకో
టిశలాకంచవిశ్వకర్మవినిర్మితం ॥ రాజ్యాభిషేకయోగ్యైశ్చద్రవ్యైర్వై
స్సర్వౌషధాదిభిః ॥ ప్రత్యక్షీకృతపూతాభిఃపంచగంధమ
నోహరైః ॥ సిద్ధార్థాక్షతదూర్వాభిర్మంత్రైః స్వయ

ముపస్థితైః ॥ శుభేఽథాశుభే లగ్నే తారాచంద్రబలాన్వితే ॥
ఆనీయ మకుటం రమ్యం కృతకౌతుకమంగలం ॥ అభిషిచ్య మ
హేశానస్స్వయం బ్రహ్మాండమంటపే ॥ దత్తం సమస్తమైశ్వర్యం యన్నిజం
నాన్యగామ్యకం ॥ తతస్తుష్టావ దేవేశః ప్రమథైస్సహ శార్ఙ్గిణం ॥ బ్రహ్మ
ణం లోకకర్తారమువాచ చ వచస్త్విదం ॥ మమ వంద్యస్త్వయం విష్ణుః ప్ర
ణమ త్వమముం హరిం ॥ ఇత్యుక్త్వాథ స్వయం రుద్రో ననామ గరుడధ్వజం ॥
తతో గణేశ్వరైస్సర్వైః బ్రహ్మణా చ మరుద్గణైః ॥ యోగిభిస్సనకాద్యై
శ్చ సిద్ధైర్దేవర్షిభిర్ద్విజైః ॥ విద్యాధరైస్సగంధర్వైః యక్షరక్షోప్స
రోగణైః ॥ గుహ్యకైశ్చారణైర్భూతైశ్శేషవాసుకితక్షకైః ॥ పతత్రి
భిః కిన్నరైశ్చ సర్వస్థావరజంగమైః ॥ తతో జయజయేత్యుక్త్వా నమోస్త్వితి
నమోస్త్వితి ॥ తతో హరిం మహేశానస్సంస్తుదిద్వ్యసదాం తదా ॥ ఏతై
ర్మహార్హవారమ్యైస్సమార్చత్పరమాశిషా ॥ త్వం కర్తా సర్వభూతా
నాం పాతా హర్తా త్వమేవ చ ॥ త్వమేవ జగతాం పూజ్యస్త్వమేవ జగదీ
శ్వరః ॥ దాతా ధర్మార్థకామానాం శాస్తా దుర్నయకారిణాం ॥ అజే
యస్త్వం చ సంగ్రామే మమాపి హి భవిష్యసి ॥ ఇచ్ఛాశక్తిర్జ్ఞానశక్తిః క్రి
యాశక్తిస్తథోత్తమా ॥ శక్తిత్రయమిదం విష్ణో గృహాణ శ్లాఘితం మయా ॥
త్వద్వేష్టారో హరే నూనం మయా శాస్యాః ప్రయత్నతః ॥ మద్భక్తానాం త్వ
యాపి మోక్షో దేయస్సనిర్వాణముత్తమం ॥ మాయాం చాపి గృహాణేమాం దు
ష్ప్రవేద్యాం సురాసురైః ॥ మయా సమ్మోహితం విశ్వం యయా కించిద్జ్ఞం భ
విష్యతి ॥ వామబాహుర్మదీయస్త్వం దక్షిణస్స పితామహః ॥ తత్రైవ ॥
పాపినామపి జంతూనామవిముక్తనివాసినాం ॥ నాన్యశ్శాసయితా విష్ణో
తేషాం శాస్తాహమేవ హి ॥ కృత్వాపి కాశ్యాం పాపాని కాశ్యామేవ మ్రి
యేత చేత్ ॥ భూత్వా రుద్రపిశాచోపి పునర్ముక్తిమవాప్స్యతి ॥ ......

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఇతిశివస్య నారాయణోపాసకత్వం ॥ నారాయణోపనిషది ॥ పురుషో హవైనారాయణోకామయతి । ప్రజాస్సృజేత్యాదినాతస్యైవజగత్కారణత్వముక్తం ॥ యోహవైనారాయణాష్టాక్షరపదం ధ్యేత్యాదినాతతోమృతత్వమశ్నుతే ॥ తతోమృతత్వమశ్నుతే ॥ ఇత్యంతేనతదేవోక్తం ॥ ఆత్మబోధోపనిషది । కారణస్వరూపమేకాకారం । పరబ్రహ్మాశోకమోహవినిర్ముక్తం । విష్ణుంధ్యాయన్నిత్యాదినచపునరావర్తతే నచ పునరావర్తతే ఇత్యంతేనతదేవోక్తం ॥ సుబాలోపనిషదిచ ॥ నైవేహకించనాగ్రఆసీదిత్యాదినాతస్యైవ జగత్కారణత్వముక్త్వాఖండోపసంహారే । తద్విష్ణోఃపరమంపదం సదాపశ్యంతిసూరయఇతి తదేవోక్తం ॥ పూర్వతాపనీయే ॥ క్షీరోదార్ణవశాయినంనృకేసరిణం యోగిధ్యేయంపరమంపదమితి యోజానితేసోమృతత్వంగచ్ఛతీతితదేవోక్తం ॥ మహోపనిషదిచ ॥ ఏకోహవైనారాయణఆసీదిత్యాదినాతస్యైవజగత్కారణత్వముక్త్వాసోమృతత్వంగచ్ఛతీతితదేవోక్తం ॥ తత్రైవ ॥ నిత్యానిరంజనోదేవఏకోనారాయణఇతి ॥ సుబాలోపనిషదిచ ॥ ఏషధాతావిధాతా కర్తావికర్తాదివ్యోదేవఏకోనారాయణోమాతాపితాభ్రాతానివాసశ్శరణం సుహృద్గతిర్నారాయణఇతి ॥ తైత్తిరీయేపి ॥ పతింవిశ్వస్యాత్మేశ్వరమితి । ఇత్యస్యైవసర్వరక్షకత్వం ॥ తత్రత్ర ॥ నమఃపారేదేవఏకీభవతీతి ॥ విశ్వభుక్ విశ్వసృక్ సూక్ష్మమితి । నారాయణేప్రలీయంతే ఇతితస్యైవసర్వలయాధిష్ఠానత్వముక్తం ॥ అంతశ్శరీరేనిహితోగుహాయాం । ఇత్యుపక్రమ్య । ఏషసర్వభూతాంతరాత్మాఽపహతపాప్మాదివ్యోదేవఏకోనారాయణఇతి సర్వాంతర్యామిత్వముక్తం ॥ ఇత్యాద్యుపనిషద్వాక్యాత్ । నారాయణస్యముముక్షూపాస్యత్వం సర్వకారణపరబ్రహ్మత్వంచప్రోక్తమపి । అమాత్యరాజబుద్ధిస్తునదోషాయఫలాయహీతిసూతసంహితావాక్యాత్ । రాజవద్రాజపురుషఇతిన్యాయేనతానిసర్వాణి

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri
Jangamawadi Math, Varanasi
Acc. No. ....7555..............

నారాణోత్కర్షవాక్యాః అసదర్థావలంబనార్థవాదరూపాణిస్తుతి
పరత్వేనాపచారికాణి గౌణానీతి విజ్ఞాయంతే ॥ తత్కథమితిచేత్ ॥ తద్వి
ష్ణూత్కర్షప్రతిపాదకమహోపనిషద్యేవ ।తన్నారాయణోపనిషద్యే
వచ। సహస్రశీర్షం దేవమిత్యుపక్రమ్య। పరబ్రహ్మత్వేననారాయణంప్ర
స్తుత్య। తస్యమధ్యే వహ్నిశిఖేత్యాదినాప్రోక్తబహుప్రమాణైర్నా
'రాయణస్య హృదయకమలమధ్యే వహ్నిశిఖాంతరాలే। శివస్యకృష్ణపిం
గళత్వేన దహరస్యోపాస్యత్వశ్రవణాత్। తథానారాయణస్యతదు
పాసకత్వంపరిశేషసిద్ధం। తన్నారాయణోపనిషద్యేవ హరింహ
రంతమనుయాంతి దేవా విశ్వస్యేశానమితిరుద్రకారితవిష్ణునిగ్రహశ్ర
వణాచ్చ॥అన్యథా। బహుశ్రుతిపురాణేతిహాసేషు నారాయణస్యాన్యా
ధీనత్వేన పరబ్రహ్మత్వవిరుద్ధధర్మశ్రవణాచ్చ। ఏవంబహుశ్రుతివిరో
ధాచ్చ॥ తస్మాన్నారాయణోత్కర్షవాక్యాని సర్వాణిచాంతర్యామి
ణిశివేపర్యవస్యంతీతినిశ్చీయంతే। దశభిఃకథ్యతేరుద్రఃపంచభిర్విష్ణురుచ్య
తే। ఇతిశాంకరసంహితావాక్యాత్ ॥ విష్ణూత్కర్షప్రతిపాదకాల్ప
యవాక్యానాం। రుద్రోత్కర్షప్రతిపాదకబహువాక్యాపేక్షయాదు
ర్బలత్వాత్। విష్ణూత్కర్షప్రతిపాదకవాక్యానామన్యథాసిద్ధత్వంశి
వోత్కర్షప్రతిపాదకవాక్యానామనన్యథాసిద్ధత్వంనిశ్చితం॥ తథాచతు
ర్వేదతాత్పర్యసంగ్రహే। నాసావుపాసనముపాస్యతమేనహరేరతస్మా
దుపాసకతయాపరిశేషసిద్ధిః। అంతర్యవస్థితగిరాపరమాత్మనస్తైశబ్దా
దృతేపివిదితంత్వనుపాసకత్వం॥ బృహజ్జాబాలేషష్ఠబ్రాహ్మణే।శివస్స్వ
వక్షస్థితభస్మనఖేనాదాయప్రణవేనాభిమంత్ర్యగాయత్ర్యాపంచాక్షరేణా
భిమంత్ర్యహరిమస్తకే గాత్రేషుసమక్షిపత్। తదాహృదిధ్యాయస్వోహ
రిముక్తశ్శివే। అథహరిస్స్వహృదిధ్యాత్వాదేవోదృష్టఇతిశివమాహ। తతో
హరింభస్మభక్షయేత్యాహహరః। తతః భక్షయిష్యేశివంభస్మస్నాత్వా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మహాంభస్మనాపురా॥ దృష్ట్వేశ్వరంభస్మగాత్ర్యంభస్మ్నః క్షయాదచ్యుతః॥ తత్రా
శ్చర్యమతీనాసీత్స్వబింబసముద్భవః॥ వాసుదేవోశుద్ధముక్తాఫలవర్ణో
భవత్క్షణాత్॥ తదాప్రభృతిశుక్లాభో వాసుదేవఃప్రసన్నవాన్॥ నశక్తిం
భస్మనోజానేప్రభావంతేకుతోవిభో॥ నమస్తేస్తు నమస్తేస్తు త్వామేవశర
ణంగతః॥ త్వత్పాదయుగళేశంభో భక్తిరస్తుసదామమ॥ భస్మధారణసంప
న్నో మమభక్తోభవిష్యతి॥ అతఏవభూతిర్భూతికరీతి॥*॥ అస్మిన్నర్థే ప
ద్మపురాణే శివరాఘవసంవాదే దధీచిశుచిస్మితాసంవాదే॥ శ్లో॥ పురా
చైకార్ణవేఘోరే బ్రహ్మణఃప్రళయేసతి॥ మహావిష్ణుస్తుభగవాన్ శయి
తవ్యోమమహాంభసి॥ తస్యపార్శ్వద్వయంప్రాప్య బ్రహ్మాండానాం శత
ద్వయమిత్యుపక్రమ్య॥ అథసఏవవిష్ణుర్మహేశ్వరోపాసనారూపతప
శ్చర్యయాజగతస్సృష్టిసుధ్యానయోగరతోభూత్వా యతిం దిడ
ప్యవిజ్ఞాయమహతాదుఃఖేనోచ్చైరారావంకృత్వా పునఃపునరరోదీత్।
తతోమహాదేవః పరమకృపయాదివ్యతేజోమండలమధ్యే అనంతబ్ర
హ్మాండమండలపర్యావృతస్సర్వజ్ఞానదృష్ట్యాత్మానం ప్రదర్శ్య జలస్నాన
పూర్వక భస్మస్నానార్థమంతమాజ్ఞాప్యస్వాంకేఏవకందధ్రిదంనిర్మాయ
తం కటాక్షోత్ప్రేక్షయా సూక్ష్మత్వేనకారయిత్వా వేదరూపసోపానేనా
వతార్య స్నాపయిత్వా దీక్షితంచకారేతివక్ష్యతే॥ హరిః॥ స్నాతోస్మికి
మతఃకార్యంశంభురాహహరింతతః॥ ధ్యాయస్వహృదయేకిం తేనవా
కించిద్వదస్వమే॥ హరిర్నకించిదిత్యాహ॥ అథశంభురువాచ। భస్మస్నా
నేనసంశుద్ధోవేత్స్యసేపరమంపదం॥ దీక్షితస్యహితంభస్మతద్ధీమాంక
రవాణ్యహం॥ స్వపక్షస్థితభస్మైవనఖేనాదాయశంకరః॥ ప్రణవేనాభి
మంత్ర్యాథ గాయత్ర్యాబ్రహ్మభిస్తథా॥ అంగులిభ్యామథోగాత్రిహ్యాశివ
పంచాక్షరేణవై॥ హరిమస్తకగాత్రేషుసవేష్టపిసమాక్షివత్॥ -శాంత
దృష్ట్వారీక్ష్యాథజీవేత్యాహహరింహరః॥ ధ్యాయస్వకింతేహృదయేసచ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ధ్యానపరోభవత్ ॥ అపశ్యద్ధృదయేదీపందీర్ఘాకారమతిప్రభం ॥ హరి
రాహ శివంసాక్షాద్దీపోదృష్టోమయేఽద్య ॥ శివఃప్రాహ ననతేజ్ఞానంపరిపక్వ
మఘోహరే ॥ భస్మభక్షయతేజ్ఞానంసమగ్రంసంభవిష్యతి ॥ హరిః ॥ భ
క్షయిష్యేశుభంభస్మస్నాత్వాహంభస్మనాపురా ॥ దృష్ట్వైశ్వరంభస్మరా
శ్యాంభస్మభక్షయదచ్యుతః ॥ తత్రాశ్చర్యమభూత్తీవ్రాసీత్స్వబింబసమద్యుతిః
వాసుదేవోపిశుద్ధయుక్తాఫలవర్ణోఽభవత్క్షణాత్ ॥ తదాప్రభృతిశుక్లాభో
వాసుదేవఃప్రసన్నవాన్ ॥ పునర్ధ్యానపరోభూత్వాదీపమధ్యేఽథపూరు
షం ॥ శుద్ధస్ఫటికసంకాశంత్రినేత్రంశాశ్వతంశివమిత్యుపక్రమ్య ॥ దృష్ట
వాంశ్చతదావిష్ణుఃకృతకృత్యోఽభవత్తదా ॥ అథాహశంభుర్భోఽపివిష్ణోవద
దృష్టంహికింత్వయా ॥ హరిరాహపురాదృష్టంపురుషంశాంతవిగ్రహం ॥
ఇత్యుదీర్యమహావిష్ణుశ్శివపాదేపపాతహ ॥ నశక్తంభస్మనోజానేప్రభావ
తేసతోవిభో ॥ నమస్తేస్తునమస్తేస్తుత్వమేవశరణంగతిః ॥ త్వత్పాదయు
గళేశంభోభక్తిరస్తుసదామమ ॥ భస్మధారణసంపన్నోమమభక్తోభవి
ష్యసి ॥ తథా ॥ యజుర్వేదే ॥ తవశ్రియేమరుతోమర్జయంతరుద్రయ
త్తే జనిమచారుచిత్రం । పదంయద్విష్ణోఃపరమంనిధాయి ॥ * ॥ అస్మిన్న
ర్థేపారాశరపురాణే ॥ శ్లో ॥ రౌద్రంలింగంమహావిష్ణుర్జనిమాఖ్యంశిలా
మయం ॥ చారుచిత్రంసమభ్యర్చ్యప్రాప్తవాన్పరమంపదం ॥ అస్మిన్న
ర్థేశివధర్మశాస్త్రే ॥ శ్లో ॥ ఇంద్రనీలమయంలింగంవిష్ణుఃపూజయతే
సదా ॥ విష్ణుత్వంప్రాప్యతేతేనసామ్భత్రైకంననాశనం ॥ * ॥ అస్మిన్న
ర్థేఈశానసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ విద్యానారేణసంపూజ్యశివరాత్రౌ
మహేశ్వరం ॥ శివరాత్రివ్రతంకృత్వావిష్ణుర్విష్ణుత్వమాగతః ॥ వేదసారేణ
సంపూజ్యశివరాత్రౌమహేశ్వరం ॥ శివరాత్రివ్రతంకృత్వాబ్రహ్మాబ్రహ్మత్వ
మాగతః ॥ విష్ణుర్భృగుశాపవిమోచనార్థం ఏకాదశీవ్రతంకృత్వాద్యా
పిఆచరతీతివక్ష్యతే ॥ కాళికాఖండే ॥ ఏకాదశానాంరుద్రాణాంప్రీత్య

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ర్థం గరుడధ్వజః ॥ పక్షద్వయేపిసాంతంకరోత్యేకాదశీవ్రతం ॥ * ॥ త
థాస్కాందపురాణే ॥ శ్లో ॥ అజోహరిస్సహస్రాక్షోరామోబాణాసు
రస్తథా ॥ రావణోభీమసేనశ్చసప్తమాహేశ్వరాస్మృతాః ॥ * ॥ అస్మిన్న
ర్థే భారతే ఆదిపర్వణి ॥ హరిర్బ్రహ్మాసహస్రాక్షోరామోబాణాసుర
స్తథా ॥ రావణోభీమసేనశ్చసప్తమాహేశ్వరాస్మృతాః ॥ * ॥ భారతే ॥
మోక్షధర్మే విష్ణువాక్యం ॥ శ్లో ॥ తస్మాదాత్మానమేవాగ్రేరుద్రంసం
పూజయామ్యహం ॥ * ॥ తత్రారణ్యపర్వణి ॥ తీర్థయాత్రాధ్యా ॥ శ్లో
యత్రవిష్ణుఃప్రసాదార్థంరుద్రమారాధయత్పురా ॥ వరాంశ్చసుబ
హూన్లేభేదైవతైరపిదుర్లభాన్ ॥ * ॥ తత్రైవద్రోణపర్వణి ॥ శ్లో ॥
దేవదేవస్త్వచింత్యాత్మాఅజయోవిష్ణురవ్యయః ॥ సర్వరూపంభవంజ్ఞా
త్వాలింగేర్చయతితంప్రభుం ॥ తస్మిన్నభ్యధికాంప్రీతింకరోతివృషభధ్వ
జః ॥ * ॥ తత్రైవసౌప్తికపర్వణి ॥ అశ్వత్థామానంప్రతిశివవచనం ॥ శ్లో ॥
సత్యశౌచార్జవత్యాగైస్తపసానియమేనచ ॥ క్షాంత్యాభక్త్యాచధృత్యాచ
కర్మణామనసాగిరా ॥ అహంయథావదారాధ్యఃకృష్ణేనాక్లిష్టకర్మణా ॥
తస్మాదిష్టతమఃకృష్ణాదన్యోమమనవిద్యతే ॥ * ॥ తథాహరివంశే ॥ శ్లో ॥
ఏవంసంస్తూయమానస్తుభగవాన్వృషభధ్వజః ॥ ప్రసార్యదక్షిణంహ
స్తంవాసుదేవమథాబ్రవీత్ ॥ మనీషితానామర్థానాంప్రాప్తిస్తేస్తుసురో
త్తమ ॥ పారిజాతంచహర్తాసిమాభూత్తేమనసోవ్యథా ॥ పురామైనాక
మాశ్రిత్యతపస్త్వమకరోర్యదా ॥ తదామమవచఃకృష్ణసంస్మృత్యస్థైర్య
మాప్నుహి ॥ అవధ్యస్త్వమజేయస్త్వంమత్తశ్శూరతరస్తథా ॥ భవితాసి
త్యవోచంయత్తత్తథానతదన్యథా ॥ * ॥ తథాద్రోణపర్వణి ॥ శ్లో ॥ అపి
చేన్సమరంప్రాప్యభవిష్యసిమమాధికః ॥ ఇతిశివేనకృష్ణాయవరందత్తమితి
ప్రసిద్ధం ॥ ఇత్యాదిభారతఏవ కృష్ణస్యశివపూజకత్వంబహుప్రసిద్ధం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సూతసంహితాయాం ॥ ముక్తికాండే ॥ ఏకోనత్రింశాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ పు
రాణనారాయణః శ్రీమాన్ కిరీటీగరుడధ్వజః ॥ శ్రీమత్కైలాసపర్యంకేతతా
పపరమాంగసః ॥ భస్మోద్ధూళితసర్వాంగస్త్రిపుండ్రాంకితమస్తకః ॥ రుద్రా
క్షమాలాభరణో జటావల్కలసంయుతః ॥ * ॥ మానవీయసంహితాయాం ।
శ్లో ॥ జిజ్ఞాసార్థం పురారేర్భక్తిం కమలేక్షుశివస్స్వయం ॥ తత్రైకం గోప
యామాస కమలం మునిపుంగవాః ॥ గతే పుష్పే తదావిష్ణుశ్చింతయన్క
మలం త్విషః ॥ జ్ఞాత్వాత్మనోక్షిచోద్ధృత్య పూజయామాస శంకరం ॥ * ॥ త
త్రైవ ॥ శ్లో ॥ ఏవముక్త్వా దదౌ చక్రం సూర్యాయుతసమప్రభం ॥ నేత్రం
చ పద్మసదృశం విష్ణవే ప్రభవిష్ణవే ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే స్కాంద లైంగ్యాది బ
హుపురాణాని సంతి । గ్రంథవిస్తరభయాన్న లిఖితాని ॥*॥ బ్రహ్మాండపురాణే
శైవసంహితాయాం । వ్యాసజైమినిసంవాదే । విష్ణుః పరశురామోపి శి
వేన పరిదీక్షితౌ । పాదోదకప్రసాదాన్న నిర్మాల్యానాం నిషేవకౌ ॥ లైంగ్యే
చతుశ్శతాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ పాదౌ ప్రక్షాళ్య దేవస్య కరాభ్యాం కమలే
క్షణః ॥ అభ్యుక్ష్య చాత్మనో మూర్ధ్ని బ్రహ్మణస్స్వగిరేస్తథా ॥ భారతే అ
నుశాసనికపర్వణి ॥ శ్లో ॥ దూర్వాసోచ్ఛిష్టశేషస్య పాదబాహ్యాంగలే
పనాత్ ॥ సహసా వజ్రకాయత్వం ప్రాప్తవాన్విష్ణురవ్యయం ॥ * ॥ అస్మి
న్నర్థే స్కాందే ॥ శ్లో ॥ యవాగుభక్షణే విష్ణుః పాదబాహ్యాంగలేప
నాత్ ॥ శాపరూపవరే చైవ యోజితో మునినా తథా ॥ వా ॥ కేనాప్యక్షత
వజ్రకాయస్సర్వాంత్యే పాదక్షతే నైవమృతో భవేతి శాపరూపవరం దత్తవా
నితి తాత్పర్యం । ఇత్యేవం శ్రుతిస్మృతిపురాణోపపురాణ రామాయణ
భారతహరివంశేషు చ । నారాయణస్యోపాసకత్వం బహుధా ప్రణీతం । నై
వం యత్రక్వాపి విష్ణూపాసనం శివేన కృతమితి వా । తత్పూజాదినావ
రాలబ్ధ ఇతి వా । శివావగతౌ విష్ణుర్వేశవద్విష్ణ్వావరణౌ శివనివేశ ఇతి వా
శ్రూయతే ॥ తస్మాదేవమాదిప్రమాణైః విష్ణోశ్శైవోపాసకత్వం నిశ్చితవ్యం ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥*॥తథా కాళికాఖండే ॥ వ్యాసభుజస్తంభేవ్యాసంప్రతినంది వాక్యం॥ శి వస్యపూజ్యతెలింగంసర్వైర్దేవాసురైర్నరైః॥ సహిశివేనకోపిపూజి తఇతి ప్రతివాదినోవిదాంకుర్వంతు ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే ॥ కూర్మ పురాణేచ ॥ తథాస్కాందేచ ॥ శ్లో॥ సర్వేతపస్వినఃప్రోక్తాఃసర్వేయ జ్ఞైషుభాగినః ॥ రుద్రార్చనపరాస్సర్వే త్రిపుండ్రాంకితమస్తకాః॥...

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాససారభూతవీరశై వాచార సారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవలింగశివయోగివిరచితే శివాధి క్యకథనే శ్రీమాచిదేవమనోవిలాసే నారాయణోపాసకత్వంనామ ఏకాదశప్రకరణంసంపూర్ణం॥

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః.

ద్వాదశప్రకరణప్రారంభః.

తారకబ్రహ్మవిచారః

పూర్వతాపనీయే॥ శ్రీరామస్యమనుంకాశ్యాంజజాపవృషభధ్వ జః ॥ * ॥తథాపురాణేరామంప్రతిశివవాక్యం ॥ శ్లో ॥ ముముక్షోర్మ ణికర్ణ్యాంవాభాగోదకనివాసినః ॥ అహందిశామితేమంత్రంతారకబ్ర హ్మసంజ్ఞికం ॥ శ్రీరామరామరామేతిహ్యేతత్తారకముచ్యతే ॥ అతస్త్వం జానకీనాథపరబ్రహ్మాసినిశ్చితం॥త్వన్మాయామోహితాస్సర్వే నత్వాంజా నంతితత్వతః ॥ ఇత్యేవంచోపాసకస్యశివస్యసోపాసస్య

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తారకబ్రహ్మమంత్రజపోపదేశాభ్యాం తద్భక్తత్వమేవ విజ్ఞాయ
తే ॥ తథాచ ప్రయోగః ॥ శివో నారాయణాపేక్షయాఽధికో న భవతి ॥
తద్భక్తత్వాత్తన్మంత్రజాపకత్వాత్ । నారదాదివత్ । తస్మాన్నారాయణ ఏ
వాధిక ఇత్యుచ్యతే ॥ ఇతిచేత్ ॥ అత్ర బ్రూమః ॥ రామతారకస్య విష్ణు
వాచకత్వమేవ నాస్తి । తథాత్వే ప్రమాణాభావాత్ స్కాందపురాణే ॥ ర
మంతే యోగినోఽనంతే సదానందచిదాత్మని ॥ ఇతి రామపదేనాసౌ ప
రబ్రహ్మాభిధీయత ఇతి స్కాందపురాణవాక్యేన రామశబ్దస్య పరబ్రహ్మవాచ
కత్వాత్ ॥ నవిష్ణోః పరబ్రహ్మత్వేఽపీదం వచనముపపన్నమితి వాచ్యం ॥ పూ
ర్వోత్తరప్రతిపాదిత బహుశ్రుతిప్రమాణైస్తద్విష్ణోరన్యాధీనత్వేన పరబ్ర
హ్మత్వవిరుద్ధ ధర్మశ్రవణాత్ । కాశ్యాం రామతారకోపదేశం ప్రాప్య
ముక్తస్య శివప్రాప్తిశ్రవణేన తస్య విష్ణువాచకత్వాయోగాత్ ॥ యథాక్ర
తురస్మిఁల్లోకే పురుషో భవతి । అథేతః ప్రేత్య శరీరం త్యక్త్వా తథా భవతీ
తి శ్రుతేః ॥ గీతాసు చ ॥ యం యం వాపి స్మరన్భావం త్యజత్యంతే కలేవరం । తం
తమేవైతి కౌంతేయ సదా తద్భావభావితః ॥ ఇతి ప్రమాణాత్ కాశ్యాం ముక్త
స్య శివత్వం బహుధా ప్రతిపాదయంతి ॥ పురాణే ॥ కాశ్యాం మృత్యుజితా
మిహాంగ శరీరిణాం నాస్తి పునశ్శరీరం । యద్యస్తి కంఠే గరళం లలాటే త్రిలో
చనం చంద్రకలా కిరీటే ॥ ఇత్యేవం కాశీఖండే భాగవతరామాయణాదిపురా
ణేతిహాసేషు బహుప్రసిద్ధం ॥ పురాణేషు చ ॥ శ్లో ॥ ధ్యాత్వా రఘుపతిం క్రుద్ధం
కాలానలసమత్విష ॥ సితకృష్ణాజినధరం భస్మోద్ధూళితవిగ్రహం ॥ ఆకర్ణా
కృష్టసశరకోదండభుజమండలం ॥ జానకీలక్ష్మణోపేతం జటామకుటమండి
తం ॥ ఇత్యేవం రామస్య రామేశ్వరాదిలింగప్రతిష్ఠాపకత్వేన జటాభస్మ
ధారిత్వేన చ శివభక్తత్వనిర్ణయాత్ ॥ వేదసారశివసహస్రనామసు మధ్యే శి
వస్య రామేశ్వరనామశ్రవణాత్ ॥ రామస్యేశ్వరో రామేశ్వర ఇతి రామ
స్యాధీశ్వరత్వేన తత్ప్రతిష్ఠిత రామేశ్వరాఖ్యలింగానాం ప్రత్యక్షప్ర

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మాణాత్ ॥ రామతారకస్యాపిసత్యానందపరబ్రహ్మవాచకత్వాత్ ॥ తాదృశరామతారకమంత్రజపోపదేశయో ర్లోకానుగ్రహత్వాత్పర బ్రహ్మణః పరశివస్యానాధిక్యహానిరితిసిద్ధం । ఈశ్వరస్యఉపదేశార్థం వినా ఉపాసకత్వేన తన్మంత్రజాపకత్వంనభవతి । ఈశ్వరనియామకశాస్త్రదైవయోరభావాత్ ॥ ఉపదేశార్థంజపఇతినిశ్చితవ్యః । శివేన అహం దిశామి తేమంత్రంతారకబ్రహ్మసంజ్ఞికమిత్యుక్తస్య వాక్యస్యకాగతిరితి చేత్ ॥ స్వనామాంకం నిజభక్తం రామభద్రం ప్రత్యౌపచారికేణభక్తదైహికదేవత్వేన । అహందిశామి తేమంత్రమిత్యుక్తమితినిశ్చితవ్యం । ప్రాగుక్తబహుప్రమాణైర్నారాయణస్యఉపాస్యత్వాసంభవాత్ ఉపాసకత్వమేవపరిశిష్యతఇతి నారాయణోత్కర్షప్రతిపాదకాల్పీయవాక్యానాం శివోత్కర్షప్రతిపాదకవాక్యాపేక్షయా దుర్బలత్వేన నారాయణోత్కర్షప్రతిపాదకవాక్యానామన్యథాసిద్ధత్వం । శివోత్కర్షప్రతిపాదకవాక్యానామనన్యథాసిద్ధత్వంచనిశ్చితం ॥ తస్మాన్నారాయణోత్కర్షప్రతిపాదకవాక్యాని సర్వాణి గౌణవృత్త్యాస్తుతికరాణ్యౌపచారికాణీతిజ్ఞేయానీతి ॥ తథాపిరామమంత్రః కేవలతారకబ్రహ్మపర్యాయనామత్వేకశ్చిన్నావిశేషః ॥ శివః కాశ్యాంరామమంత్రేణ తారకముపదిశతీతిముఖ్యోనభవతి । కింతుకేవలతారకబ్రహ్మైవ । ఓంకారస్సఏవరుద్రఇతివిజ్ఞాయతే । తథాబహుశాఖోపనిషత్ప్రమాణసిద్ధత్వాత్ తథాబహుపురాణేతిహాసేషుచప్రసిద్ధత్వాత్ ।ఓంకారస్యతారకబ్రహ్మత్వే సర్వమతానామవిరోధత్వాత్ । కాశ్యాంశివఃప్రణవముపదిశతీతిముఖ్యోభవతి ॥ అతఏవలఘుజాబాలె । దేవానాందేవయజనం । సర్వేషాం భూతానాంబ్రహ్మసదనమవిముక్తమిత్యుపక్రమ్య । అత్రహిజంతోః ప్రాణేషూత్క్రమమాణేషురుద్రస్తారకం బ్రహ్మవ్యాచష్టేయేనాసావమృతీభూ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

త్వామోక్షీభవతీతి ॥ తత్రైవద్వితీయకాండే ॥ అథబ్రహ్మచారిణఊచుః । కింజప్యేనామృతత్వంబ్రూహీతిసహోవాచ । యాజ్ఞవల్క్యః । శతరుద్రీయేణేత్యేతానిహవా । అమృతస్యనామధేయాన్యేతైర్హవా అమృతోభవతీతి ॥ ఇత్యేవంలఘుజాబాలె తారకబ్రహ్మోపదేష్టృత్వంచతత్తారకబ్రహ్మత్వంచరుద్రస్యైవోక్తం॥శతరుద్రీయే।నమస్తారాయనమశ్శంభవేచేతి । అథర్వశిరసి । యోవైరుద్రస్సభగవానిత్యుపక్రమ్య । విశ్వాత్మకపరబ్రహ్మత్వేన సంస్తుత్య సఓంకారోయఓంకారః । సప్రణవోయః ప్రణవస్ససర్వవ్యాపీయస్సర్వవ్యాపీసోనంతోయోనంతస్తత్తారంయత్తారం । తత్సూక్ష్మంయత్సూక్ష్మం। తచ్ఛుక్లంయచ్ఛుక్లం ।తద్వైద్యుతం యద్వైద్యుతం । తత్పరంబ్రహ్మేతి । సఏకస్సఏకోరుద్రస్సఈశానస్సభగవాంస్సమహేశ్వరస్సమహాదేవఇతి ॥ తత్రైవతత్తన్మహేశ్వరనామనిర్వచనప్రస్తావే ॥ అథకస్మాదుచ్యతేతారం ॥ యస్మాదుచ్చార్యమాణఏవగర్భజన్మ జరామరణసంసార మహద్భయాత్తారయతీతితస్మాదుచ్యతేతారమిత్యాదినాతదేతత్ప్రపంచితమిత్యుపసంహృతం ॥ అస్మిన్నర్థే అథర్వశిఖోపనిషత్సుచ । చతుష్పాదిదమక్షరంపరబ్రహ్మేత్యుపక్రమ్య ప్రణవం ప్రస్తుత్య । సర్వేభ్యోదుఃఖభయేభ్యస్సంతారయతీతి తారణాత్తారమిత్యుక్త్వా । ఈశానఏకఏవధ్యేయశ్శివంకరస్సర్వమన్యంపరిత్యజ్య సమాప్తాథర్వణశిఖేతి అంతేనతదేవోక్తం । శ్రుత్యంతరే । ఓమితిబ్రహ్మ । ఓమిత్యేకాక్షరంబ్రహ్మ । ఓమితీదంసర్వంబ్రహ్మశివోమేఅస్తుసదాశివోం । ఇత్యాదిబహుప్రసిద్ధం । ఇత్యాదిశ్రుతిపురాణాత్తారకబ్రహ్మాత్మకోంకారః । సఏవరుద్రఇతినిశ్చేతవ్యః ॥ తథాపురాణేపి । జపేత్పంచాక్షరంమంత్రంసతారంతారణక్షమం ॥ * ॥ తథాకూర్మపురాణే॥శ్లో॥ యత్రసాక్షాన్మహాదేవోదేహాంతేస్వయమీశ్వరః ॥ వ్యాచష్టేతారకంబ్రహ్మతత్రైవహ్యవిముక్తకం ॥ * ॥ సూతసంహితాయాంయజ్ఞవైభవ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఖండె ॥ శ్లో ॥ ఓంకారస్సర్వమంత్రాణాముత్తమః పరికీర్తితః ॥ ఓంకారేణప్లవేనైవ సంసారాబ్ధింతరిష్యతి ॥ ఉమార్ధవిగ్రహో దేవో రుద్రస్సత్యాదిలక్షణః ॥ సంసారతారకస్యాస్య ప్రణవస్యార్థ ఉచ్యతే ॥ విష్ణ్వాదయోపి దేవాశ్చరుద్రస్యాస్యాజ్ఞయైవతు ॥ కథంచిత్ప్రణవస్యార్థో౽థ విష్యతినముఖ్యతః ॥ ... ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమజ్ఞానందబసవ
లింగ శివయోగివిరచితే శివాధిక్యకథనే శ్రీమాదిదేవమ
నోవిలాసే తారకబ్రహ్మవిచారోనామ
ద్వాదశంప్రకరణంసంపూర్ణం॥

ఓం

శ్రీసాంబసదాశివాయపరబ్రహ్మణేనమః.

త్రయోదశ ప్రకరణప్రారంభః.

గీతాస్వచ్ఛబ్దశివపరత్వం.

అథసర్వోపనిషత్సారభూతభగవద్గీతాసు । తత్రాస్మచ్ఛబ్దఃకృష్ణేనోక్తస్స్వాభిప్రాయః । కింతు । ఈశ్వరాహంభావమాస్థాయ యోగమహిమ్నాతదుపదేశాత్ । స్వాంతర్యామ్యభిప్రాయః । తత్రైవ ॥ దివ్యందదామితేచక్షుఃపశ్యమేయోగమైశ్వరమితి । స్వయోగమహిమ్నా ప్రదర్శ్యమానరూపస్యేశ్వరసంబంధితో౽వక్తైశ్చ ॥ ఏవముక్త్వాతతోరాజన్మహాయోగేశ్వరో౽హరిః ॥ దర్శయామాసపార్థాయపరమం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రూపమైశ్వరం ॥ ఇతివ్యాసేనైవతస్యమహాయోగేశ్వరత్వకథనపూర్వకం తత్ప్రదర్శితవిశ్వరూపస్యైశ్వరత్వోక్తేశ్చ ॥ అన్యత్రాపి ॥ మత్స్థానిసర్వభూతానినచాహంతేష్వవస్థితః ॥ నచమత్స్థానిభూతానిపశ్యమేయోగమైశ్వరం ॥ ఇత్యఘటితఘటనాసామర్థ్యస్యైశ్వర్యగోచరయోగప్రభావోపపన్నత్వాత్ ॥ * ॥ తథాశ్వమేధపర్వణి । అనుగీతోపక్రమే ॥ శ్లో ॥ యస్తుతద్భవతాప్రోక్తంతదాకేశవసౌహృదాత్ ॥ తత్సర్వంపురుషవ్యాఘ్రనష్టంమేవ్యగ్రచేతసా ॥ ఇత్యాదినా । యుద్ధకాలోపదిష్టంజ్ఞానంయుద్ధవైయగ్ర్యాన్నష్టం ॥ పునస్తద్వదేత్యర్జునేనపృష్టేశ్రీకృష్ణేనోక్తం ॥ నశక్యంతన్మయాభూయస్తథావక్తుమశేషతః ॥ పరంహిబ్రహ్మకథితంయోగయుక్తేనతన్మయా ॥ ఇత్యేవంస్వమహిమానుసంధానేనతత్కథనేచయోగాపేక్షణాత్స్వాంతర్యామ్యభిప్రాయఇతిజ్ఞేయం । తథా ప్రాగ్గీతాసు ।యోలోకత్రయమావిశ్యబిభర్త్యవ్యయఈశ్వరఇతి ॥ ఈశ్వరస్సర్వభూతానాంహృద్దేశేర్జునతిష్ఠతీతీశ్వరశబ్దస్యయోగరూఢిభ్యామసాధారణశివవాచకత్వాత్ । హరిబ్రహ్మాదీనామన్యాధీనత్వేనఈశ్వరత్వవిరుద్ధధర్మశ్రవణాచ్చ ॥ అతఏవోక్తం । మహోపనిషన్నారాయణతైత్తిరీయబృహజ్జాబాలాద్యుపనిషత్సుచ । పంచబ్రహ్మమంత్రేషు । ఈశానస్సర్వవిద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానామితిశ్రుతిః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సూతసంహితాయాం ॥ యజ్ఞవైభవఖండే । పంచత్రింశాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ యశ్శివస్సర్వభూతానామీశ్వరస్సఏవతు ॥ ఈశ్వరస్సర్వవిద్యానాంసఏవాదిగురుర్బుధాః ॥ తస్యాశిష్యోమహావిష్ణుస్సర్వజ్ఞానమహోదధిః ॥ తస్మాదాత్మపరంజ్ఞానంబ్రహ్మాసర్వజగత్ప్రభుః ॥ ఇత్యాదిపురాణవాక్యాత్ ॥ ఈశ్వరశ్శర్వఈశానశ్శంకరశ్చంద్రశేఖరః ॥ ఇత్యమరాదినిఘంటుప్రసిద్ధత్వాత్ ।ఇత్యేవంవేదేలోకేచ యోగరూఢిభ్యామీశ్వరశబ్దస్యాసాధారణశివవాచకత్వంప్రసి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ర్థం ॥ తస్మాత్ పరిబ్రిష్టాదీనాంలక్ష్మీశ్వర వాగీశ్వరసురేశ్వర ఇతిసోప
దత్వంవినా అసాధారణేశ్వరశబ్దో నభవతి । తేషాం నిత్యత్వాదస్వతంత్ర
త్వాదనీశ్వరత్వాచ్చ । బిభత్యర్థాన్వయఈశ్వర ఇతి యోగరూఢిభ్యామ
సాధారణేశ్వరశబ్దేననిర్దిష్టస్స ఏవ । యస్మిన్నతానినివర్తంతిభూయస్తమే
వచాద్యంపురుషంప్రపద్యే ఇతి తచ్ఛబ్దేనపరామర్శపూర్వకంస్వేనప్రద
ర్శనీయమాహ ॥ కించ ॥ ఈశ్వరస్సర్వభూతానాంహృద్దేశేర్జునతిష్ఠ
తి ॥ భ్రామయంత్సర్వభూతానియంత్రారూఢానిమాయయా ॥ తమేవ
శరణంగచ్ఛసర్వభావేనభారత ॥ తత్ప్రసాదాత్పరంశాంతింస్థానంప్రా
ప్స్యసిశాశ్వతం ॥ ఇతిస్వప్రపదనీయఏవేశ్వరస్త్వయాపి శరణీకరణీయ
ఇత్యర్జునంప్రత్యుపదిశతి । ఇతితమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే ఇతిత
మేవశరణంగచ్ఛేతి వాక్యద్వయేనాపి । ద్వాభ్యాంప్రపదనీయ ఏకఏవేతివి
జ్ఞాయతే । తస్మాద్వాక్యద్వయేనస్వస్మాదన్యత్ ముముక్షూపాస్యాంపరమ
తత్వముక్తం ॥ తత్రవిభూతిపురుద్రాణాంశంకరశ్చాస్మీత్యుక్తిసామ్యేన
వృష్ణీనాంవాసుదేవోస్మీతిఅత్రస్వాత్మానమపిస్వవిభూతిమధ్యే కీర్త
యతి । అతఏవస్వాంతర్యామీశ్వరాభిప్రాయోనిశ్చీయతే ॥ శంకరశ్చా
స్మీతివాక్యేనగణరుద్రమధ్యేపఠితాష్టమరుద్రస్యశంకరాఖ్యస్యైవతద్వి
భూతిత్వకథనాత్ । భవన్మతేపి ।ఏతేసాంశభవాస్సర్వేకృష్ణస్తుభగవా
న్స్వయమిత్యంగీకృతత్వేనవిష్ణోశ్శివతద్విభూతిత్వకథనాత్ । అతోత్రో
క్తాస్సర్వేపీశ్వరవిభూతయశ్చేతినిశ్చీయంతే ॥ ఏకాదశరుద్రనామ శి
వోమహేశ్వరశ్చైవశ్రీకంఠశ్శంభురీశ్వరః ॥ మహాదేవఃపశుపతిశ్శంక
రోవృషభధ్వజః ॥ఇత్యేకాదశరుద్రాణాంమధ్యేఅష్టమశ్శంకరఇతిజ్ఞేయం
కించ ॥ నారాయణమహోపనిషత్తైత్తిరీయకైవల్యోపనిషత్సుచ ॥ విష్ణో
శ్శివవిభూతిత్వంప్రాగేవోక్తం ॥ * ॥ తస్మిన్నేవభారతేమోక్షధర్మే
అర్జునంప్రతికృష్ణవాక్యం ॥తస్మాదాత్మానమేవాగ్రేరుద్రంసంపూజయా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ్యహం ॥ ఇతి ॥ అప్రమేయప్రభావంతం దేవదేవముమాపతిం ॥ భజస్వ
సత్యంప్రయత్నోవిశ్వేశంహరమవ్యయం ॥ * ॥ తథాకూర్మపురాణేకృష్ణ
వాక్యం ॥ శ్లో ॥ తస్యసర్వజగత్సూతిశ్శక్తిర్మాయేతివిశ్రుతా ॥ తయే
త్థంభ్రామయతేదీశోమాయావీపురుషోత్తమః ॥ కించాత్రాస్మచ్ఛబ్దయుక్తా
నాం కృష్ణపరబ్రహ్మభావప్రతిపాదకానాం వాక్యానాంబహుత్వేపిలే
శాంస్వీయయోగమాహాత్మ్య వాక్యేనశాస్త్రదృష్ట్యాభిప్రాయేణచ । ప్రా
ణోస్మిప్రజ్ఞాత్మేతీంద్రవాక్యస్యేవ । అహంమనురహంసూర్యశ్చేతివామ
దేవవాక్యస్యేవ కైవల్యోపనిషత్సు తథా బ్రహ్మగీతాసుచ । చిన్మాత్రో
హం సదాశివ ఇతి పురాతనోహం పురుషోహమీశో హిరణ్మ
యోహంపురుషోహమస్మీతి బ్రహ్మవాక్యస్యేవచ ॥ శివభుజంగస్తోత్రే ॥
శివోహంశివోహంశివోహమితిశంకరాచార్యవాక్యస్యేవస్వాంతర్యా
మ్యభిప్రాయేణాన్యథాసిద్ధత్వాత్ ॥ గీతాయా అపిశివతాత్పర్యకత్వమే
వ ॥ అతఏవ । సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్యమామేకంశరణంవ్రజేతికృ
ష్ణవాక్యంశ్రుతమపి । తత్రతమేవశరణంగచ్ఛేతి గీతార్థంశ్రుతవతా౽
ర్జునేనయావజ్జీవంశివపూజాసక్త్యైవస్థితం। ఏతచ్చభారతేతత్రతత్రతత్తచ్చ
రితనిరూపణాదేవబహుప్రసిద్ధం ॥ విస్తరభయాన్నలిఖ్యంతే ॥ తమేవచా
ద్యంపురుషంప్రపద్య ఇతివాక్యేన కృష్ణస్య శివపూజాధురంధరత్వం భార
తే తత్రతత్రబహుప్రసిద్ధమితిప్రాగేవోక్తం ॥ * ॥ తథాసూతసంహితా
యాం । శ్లో ॥ రుద్రవిష్ణుప్రజానాథప్రముఖాస్సర్వచేతనాః ॥ చిన్మా
త్రాత్మన్యహంశబ్దంప్రయుజ్యంతేహితత్త్వతః ॥ సర్వసాక్షిణమాత్మానం
స్వయంజ్యోతిస్స్వలక్షణం ॥ సత్యమానందమద్వైతమహమర్థంవిదిత
వేత్ ॥ * ॥ కించ ॥ కూర్మపురాణగతేశ్వరగీతార్థంగురుపరంపరా
క్రమేణజ్ఞాత్వా భాగవతగీతార్థంప్రవర్తితఇతికూర్మపురాణేవ్యాసే
నైవోక్తం ॥ శ్లో ॥ సనత్కుమారోభగవాన్సంప్రాప్తాయమహామునిః ॥ ద

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

స్తవానైశ్వరం జ్ఞానం సోపి సన్న్యావ్రితాయచ ॥ ఇత్యారభ్య ॥ నారాయ
ణోపి భగవాన్ దేవకీతనయో హరిః ॥ అర్జునాయ స్వయం సాక్షాద్దత్తవా
నిదముత్తమం ॥ తత్రైవ ప్రదేశాంతరే ॥ అర్జున ప్రతి వ్యాసవాక్యం ॥ జ్ఞా
నం తదైశ్వరం దివ్యం యథావద్విహితం త్వయా ॥ స్వయమేవ హృషీకేశః
ప్రత్యువాచ సనాతనః ॥ గచ్ఛ గచ్ఛ స్వకం స్థానం న శోకం కర్తుమర్హసి ॥
భజస్వ పరయా భక్త్యా శరణ్యం శరణం శివం ॥ ఇత్యేవం భగవద్గీతాయాశ్శి
వపరత్వం నిశ్చితవ్యం । కించ శివగీతేశ్వరగీతా వ్యాసగీతానాం ప్రత్యక్ష
శివైకవిషయత్వాత్ ॥ సర్వోపనిషత్సారభూత సర్వగీతా ప్రతిపాద్య
మానశ్శివ ఏక ఏవ విశ్వాధిక ఇతి నిశ్చేతవ్యః ॥*॥ నను వైష్ణవపురాణే ॥ శ్లో ॥ జృం
భణాస్త్రేణ గోవిందో జృంభయామాస శంకరం ॥ జృంభాభిభూతస్తు హరో
రథోపస్థ ఉపావిశత్ ॥ న శశాక తదా యోద్ధుం కృష్ణేనాక్లిష్టకర్మణా ॥
ఏవం భాగవత హరివంశాదిషు బాణాసుర నిమిత్తః పరాజయశ్శ్రూ
యతే తత్కథం శివస్య విశ్వాధిక్యమితి చేత్ ॥ నైవం ॥ తస్మిన్నేవ ప్ర
కరణే । బాణాసుర బాహుచ్ఛేదాఖ్య భుజకండూతి నివారణస్యేశ్వరా
జ్ఞానుసారిత్వాత్ తథా శివాపజయోపి । అపి చేత్సమరం ప్రాప్య భవిష్యసి
సమాధిక ఇతి కృష్ణాయ స్వభక్తాయ స్వదత్తవర పరిపాలనత్వాత్ ॥ ఏవమీ
శ్వరాజ్ఞాపరతంత్రేణైవ కృష్ణేన బాణశ్శిక్షిత ఇతి నేశ్వరాధిక్యహానిః ॥*॥
భాగవతే । శివం ప్రతి బాణాసుర వాక్యం ॥ శ్లో ॥ దోస్సహస్రం త్వయా
దత్తం వరం భారాయ మేభవేత్ ॥ త్రైలోక్యా ప్రతియోద్ధారం న లభే త్వదృ
తే సమం ॥ తచ్ఛ్రుత్వా భగవాన్ క్రుద్ధః కేతుస్తే భజ్యతే యదా ॥ త్వద్దర్ప
ఘ్నం భవేన్మూఢ సంయుగం మత్సమేన తే ॥ మయూరధ్వజభంగస్తే య
దా బాణ భవిష్యతీతి వైష్ణవాది పురాణేషు బహుప్రసిద్ధః ॥*॥ ద్రోణప
ర్వణి ॥ అపి చేత్సమరం ప్రాప్య భవిష్యసి సమాధిక ఇతి ॥ హరివంశే ॥ అ
వధ్యస్త్వం ను జేయస్త్వం సత్తమ్మూ్నరతసస్తదా ॥ భవితాసీతి శివేన కృష్ణాయ

౯

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వరందత్తం। తస్మాత్స్వదత్తవరపరిపాలనార్థం రుద్రాప్రజయోర్నిశ్చీయతే। దక్షాధ్వరభంగెప్రజేణవిష్ణోశ్శిరశ్ఛేదనశ్రవణాత్ ॥ మత్స్యాద్యవతారసంహారశ్రవణాచ్చ ॥ సామ్యమేవకులంభాతిస్మాధిఛపపవిశ్వాధికఇతిఃస్మృత్యోర్ధ్వార్థః॥ ... ...

ఇతిశ్రీమద్వేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతి
హాస సారభూత వీరశైవాచారసారోద్ధారే
శ్రీమదానంద బసవలింగ శివయోగివిరచితే
శివాధిక్యకథనేమాచిదేవమనోవిలాసే
గీతాస్వచ్ఛబ్దశివపరత్వంనామ
త్రయోదశప్రకరణం
సంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివస్వామినేనమః.

చతుర్దశప్రకరణప్రారంభః.

నిగ్రహానుగ్రహకర్తృత్వం.

కల్పాంతేశమితత్రివిక్రమమహాకంకాళబద్ధస్ఫురచ్ఛేషస్సూత్రమథోన్నృసింహనఖరప్రోతాదికోలామిషం ॥ విశ్వైకార్ణవసంవిహారముదితాయామహత్స్యకూర్మావుభౌకర్షన్ధీనరతాంగతోస్యతు సతాంమోహంమహాభైరవః ॥ ఋగ్వేదే । హరిః పవిత్రేవ్యథ ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శైవపురాణే వాయవీయసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ అత్రైకేనేషుణాశా
ర్ఙ్గంద్వాభ్యాంపక్షౌగరుత్మతః ॥ నిమేషాదేవవిచ్ఛేదతదద్భుతమివా
భవత్॥తంద్దృష్ట్వాచక్రముద్యమ్యపురతస్సముపస్థితం। స్మయన్నివగణేశా
నోవ్యష్టంభయదయత్నతః ॥ అస్మిన్నర్థే కాళికాఖండే। శార్ఙ్గకోటిప్ర
సంగాచ్ఛకేశవస్యమహాత్మనః ॥ సశిరశ్ఛేదయామాసవీరభద్రోమహాబ
లః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే లైంగ్యే॥ శ్లో॥ త్రిభిశ్చక్షుర్షితంశార్ఙ్గంద్విధా
భూతంపరిభోస్తదా ॥ శార్ఙ్గకోటిప్రసంగాచ్చవిచ్ఛేదచశిరఃప్రభుః॥ త
తఃపపాతప్రైశ్యాశిశ్శిరస్తస్యధరాతలే ॥వాయునాప్రేషితంచైవఘ్రాణజే
నపినాకినః ॥ ప్రవివేశతూణాదేవతదాహ్యవనీయకే ॥ అస్మిన్నర్థే
శ్రుతిరప్యస్తి । యజుర్వేదే। తథాశుక్లయజుషి । తథావాజసనేయే॥ వి
ష్ణోశ్శిరఃప్రతిచ్ఛిందృశ్యలతుఘ్నమితిపపాత ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే ఆ
దిత్యపురాణే । మానవీయసంహితాయాం । విష్ణుప్రణీతశివసహస్రనా
మస్తోత్రే ॥ అంధకారిర్మఖద్వేషీవిష్ణుకంధరపాతనః॥*॥ఋగ్వేదే॥ తథా
యజుర్వేదే। యజ్ఞస్యశిరశ్ఛేత్తా । అస్మిన్నర్థే వాయవీయసంహితా
యాం ॥ శ్లో ॥ శరేణార్ధేందువక్త్రేణసవీరోధ్వరపూరుషం । మృగరూ
పేణధావంతంవిశిరస్కంతదాకరోత్ ॥ అథర్వణవేదే ॥ త్రియంబకో
నామరుద్రోనారాయణశిరశ్ఛించునావకర్త ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే
స్కాందపురాణే ॥ త్రియంబకాఖ్యోరుద్రస్తుబకపక్షిస్వరూపభృత్ ॥ మ
త్స్యకూర్మావతారస్యశిరశ్ఛిచ్ఛేదచంచునా ॥ అస్మిన్నర్థే పైప్పలాదో
పనిషది ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సనత్కుమారసంహితాయాం కాళికాఖండే
అస్థిభూషణాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ కృతేపిమథనేకూర్మః క్షోభయామా
ససాగరాన్ ॥ తేషుచక్షుభ్యమాణేషుక్షుభితాఃప్రాణినోఖిలాః ॥ తతః
ప్రాణ్యుపకారాయకూర్మాంగంసంహృత్యగృహీతం॥ తదాంగభూషణత్వే
నధారయామాసశంకరః ॥ తత్రైవ॥పురాభవన్మహాకాయోహిరణ్యాక్షో

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మహాసురః ॥ హిరణ్యాక్షః పోథార్త్రితా చ క్రిత్రైలోక్యమర్దనం ॥ తతో
భీతాస్సురాస్సర్వే విష్ణుం శరణమాశ్రియన్ ॥ పృథివ్యుద్ధరణార్థాయ వరా
హం రూపమాస్థితః ॥ సహత్యాహిరణ్యాక్షం తేనగర్వేణమమర్దః
దంష్ట్రయా పర్వతేంద్రాణాం చలనం కృతవాన్మహాన్ ॥ ద్వీపానాంచైవ
సప్తానామర్ణవానాంచ భేదనం ॥ తత్తేజోజ్ఞాత్వా మహాదేవః పృథివీ భేద
నం కృతం ॥ ఉత్పాట్య దంష్ట్రాంతస్యైకాం దధారోరసి భూషణం ॥ కప
ర్దగత చంద్రాంశం ధ్రియమాణమివాపరం ॥ తతస్తుష్టావతంపోత్రీహ్య
న్యాశృంగస్వసిద్ధయే ॥ ఏకశృంగవరాహోభూత్తత ప్రభృతి మాధవః ॥
* ॥ అస్మిన్నర్థే లింగపురాణే ॥ శ్లో ॥ దృష్ట్వా జగ్రాహ దంష్ట్రాంతేవి
ష్ణోశ్శైవమహాత్మనః ॥ బభార చ మహాదేవః కూర్మపాత్రం తేపి చోరసి ॥
* ॥ కాళికాఖండే ప్రదేశాంతరే ॥ శ్లో ॥ పుత్రపౌత్రావృతం సర్వం దేవ
రాహంవ్యవధద్బలీ ॥ అద్యాపిసూకరారోహంతీక్ష్ణాంగంగాత్రపెస్థిగం ॥
* ॥ పైప్పలాదోపనిషది ॥ మహాబలస్య సింహం సంజఘాన వీరః హరింహ
రంత మనుయాంతి దేవాః ॥ విశ్వస్యేశానం వృషభం మతీనాం ॥ * ॥ అస్మిన్న
ర్థే యజుర్వేదే ॥ హరింహరంతమనుయాంతి దేవాః విశ్వస్యేశానం వృష
భం మతీనాం ॥ బ్రహ్మస్వరూపమనుమోదమానం మావివధీర్విక్రమస్వ ॥ * ॥
అస్మిన్నర్థే కాళికాఖండే శరభాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ బిభేద పద్భ్యామాక్ర
మ్య హృదయం నఖరైః ఖరైః ॥ హరింహరంతం శరభం విశ్వస్యేశానమీశ్వ
రం ॥ అనుయాంతి సురాస్సర్వే నమోవాక్తైస్సహాస్తుతం ॥ * ॥ అస్మి
న్నర్థే వాయుపురాణే ॥ శ్లో ॥ విష్ణోకపిన్నసింహస్యశరభసాచ్ఛరభాకృ
తిః ॥ బిభేద పద్భ్యామాక్రమ్య హృదయం నఖరైః ఖరైః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే
లింగపురాణే ॥ శ్లో ॥ అపహృత్య తదా ప్రాణాన్ శరభస్సురపూజితః ॥ సిం
హాజినాంబరో భూత్వా జగామ చ యథాగతం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే కాళికా
ఖండే అస్థిభూషణాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ భగవాన్ దేవదేవేశః సర్వలోకమహే

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్వర ॥ అస్మాన్పాహి భయోద్విగ్నాన్నరసింహస్య దర్శనాత్ ॥ ఇతి త్రైః ప్రా
ర్థితశ్శంభుబర్హిర్ముఖ్యైరఖిలైస్సురైః ॥ ఆస్థాయ శారభం రూపం క్రూ
రం సర్వభయావహం ॥ ఆదాయోత్క్షిప్య పాదాగ్రైర్నృసింహం పర్వతాకృ
తిం ॥ ద్విధాకృత్వోరసి క్రుద్ధః స్వాత్మన్యారోప్య తద్బలం ॥ విచిత్ర చర్మాని
ర్భిద్య తేన చర్మాంబరోభవత్ ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే ఆదిత్యపురాణే ॥ మా
నవీయసంహితాయాం కామదహనాధ్యాయే ॥ అం॰ బాపత్రిణేత శివప్త్రా తెత్రి,
ఆర్యావర్తసురభిం సుచర్తితరథం । దశార్ధవక్త్రం సపాయకంధ్వజనం
నరసింహవిదారణం త్వాం నమామి తం శరభరూపధరం ॥ పైప్పలాదోప
నిషది । అథ హైనం పైప్పలాదో బ్రహ్మాణమువాచ । భో భగవన్బ్రహ్మా విష్ణు
రుద్రాణాం మధ్యే కో వాధికతరో ధ్యేయశ్చ । తత్వమేవ నో బ్రూహి । త
స్మై స హోవాచ పితామహశ్చ ప్రభుః । హే పైప్పలాద శృణు వాక్యమే
తత్ ॥ బహూని పుణ్యాని కృతాని యేన తే నైవ లభ్యః పరమేశ్వరోసౌ ॥ య
స్యాంగజోహం హరిరింద్రముఖ్యా మోహాన్న జానంతి సురేంద్రముఖ్యాః ॥
ప్రభుం వరేణ్యం పితరం మహేశ్వరః యో బ్రహ్మాణం విదధాతి తస్మై మమాపి వి
ష్ణోర్జనకం దేవమీడ్యం ॥ యోంతకాలే సర్వలోకాన్ జిహీర్షః స ఏకశ్శ్రే
ష్ఠశ్చ నరిష్ఠశ్చ ॥ యో ఘోరం వేషమాస్థాయ శరభాఖ్యో మహేశ్వరః ॥ నృ
సింహం లోకహంతారం సంజఘాన మహాబలః ॥ హరిం హరంతం పాదా
భ్యామనుయాంతి సురేశ్వరాః ॥ మావధీః పురుషం విష్ణుం విక్రమస్వ మహా
నసి ॥ కృపయా భగవాన్విష్ణుం విదదార నఖైః ఖరైః ॥ చర్మాంబరో మహా
వీరో వీరభద్రో బభూవ హ ॥ యో దక్షయజ్ఞే సురసంఘాన్విజిత్య విష్ణుం బ
బంధోరగపాశేన వీరః । తస్మై రుద్రాయ నమోస్తు । యో మత్స్యకూర్మాది
వరాహసింహాన్ విష్ణుం క్రమంతం వామనమాదివిష్ణుం । త్రివిక్రమం పీడ్యమాన
స్సురేంద్రైః । తస్మై రుద్రాయ నమోస్తు ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే కాళికాఖండే

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శరభాధ్యాయే ॥ నృసింహం ప్రతి వీరేణఉవాచ ॥ శ్లో ॥ నత్వంస్రష్టాన
సంహర్తానస్వతంత్రోసికుత్రచిత్ ॥ కులాలచక్రవచ్ఛక్త్యాప్రేరితోసి పి
నాకినః ॥ అద్యాపితవపత్యాగ్వంకపాలంకూర్మరూపిణః ॥ హరహారల
తామధ్యేఋగ్ధఃస్తాన్నబుధ్యసే ॥ విస్మృతంతత్తదంశేనదంష్ట్రోత్పాటనపీ
డితః ॥ వరాహవిగ్రహస్తేద్యసాక్షోద్యశస్త్రకారిణా ॥ భృగుణాశపితంపూ
ర్వంవిస్మృతంతవమానవతే ॥ శంకుకర్ణగణేశేనభిన్నస్తేకేశసంచయః
దిగ్ధోహస్తియస్యశూలాగ్రవిష్వక్సేనచ్ఛలాత్భవాన్ ॥ దక్షయజ్ఞేశిరశ్ఛిన్నం
మయాతేయజ్ఞరూపిణః ॥ అద్యాపితవపుత్రస్యబ్రహ్మణఃపంచమంశిరః ॥
ఛిన్నమేవనఖేనాపిసంధిస్సంలక్ష్యతేఖలు ॥ హరనేత్రానలేనైవదగ్ధోభూ
న్మన్మథఃక్షణాత్ ॥ సమర్థశ్చేదహోత్వంహితస్యాంగంకింనభావమే ॥
నిర్జితస్త్వందధీచేనసంగ్రామేసమరుద్గణః ॥ కంఠూయమానశ్శిరసికథం
తద్విస్మృతంత్వయా ॥ చక్రంవిక్రమసాహాయ్యంచక్రపాణేతవప్రియం ॥ కు
తఃప్రాప్తంకృతంకేనత్వయాతదపివిస్మృతం ॥ తవాన్యాన్యవతారాణితథా
శేషాణిసాంప్రతం ॥ కృతానియేనతేనైతత్కథాశేషంభవిష్యతి ॥ అంశో
హందేవదేవస్యమహాభైరవరూపిణః ॥ త్వత్సంహృత్యాంనియుక్తోస్మివినమే
నబలేనవా ॥ ఇత్థంసర్వంసమాలోక్యసంహరాత్మానమాత్మనా ॥ నోచే
దిదానీంక్రుద్ధస్యమహాభైరవరూపిణః ॥ వజ్రాశనిరివప్రాణాస్త్వయిమన్యుః
పతిష్యతి ॥ సూతః ॥ ఇత్యుక్తోపిరభద్రేణనృసింహఃక్రోధవిహ్వలః ॥ స
సమ్యుత్సృత్యావేగేనతంగృహీతుంప్రచక్రమే ॥ అత్రాంతరేమహాఘోరం
విపక్షక్షయకారకం ॥ గగనవ్యాపిదుర్ధర్షంశైవంతేజస్సముద్బభౌ
వీరభద్రస్తుతద్రూపఃక్షణాద్దివైరదృశ్యత ॥ తదాతేజాంసిసర్వాణితస్మిన్
లీనానిశాంకరే ॥ తదవ్యక్తంమహాతేజోవ్యక్తంసమభవత్తతః ॥ రుద్రసాధా
రణైశ్చిహ్నైశ్చిహ్నితంవికృతాకృతి ॥ తతశ్శరభరూపేణసువ్యక్తఃపర
మేశ్వరః ॥ దృశ్యతాంసర్వదేవానాంజయశబ్దాదిమంగళైః ॥ హరిస్తద

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శేణ నా దేవవినష్టబలవిక్రమః ॥ బభూవోద్యత్సహస్రాంశుసహస్రఖద్యోత
దర్శనః ॥ అథపరిహృత్యపక్షాభ్యాంనాభిఃపద్భ్యావిదారయన్ ॥ పా
దేనాబధ్యపుచ్ఛేన బాహుభిర్బాహుమండలం ॥ ఛిందన్నురశ్చబాహు
భ్యాంతంజగ్రాహహరోహరిం॥తతోజగామగగనంసహదేవైస్సహర్షి
భిః ॥ సహసైవహరస్స్పష్టంహరశ్శ్యేనఇవోరగం ॥ ఉత్క్షిప్యోత్క్షిప్యతంగృ
హ్యాసిపాతయన్నఖరైఃఖరైః॥ఉద్ధృత్యోద్ధృత్యభగవాన్పక్షాఘాతవిమోహి
తం ॥ బిభేదపద్భ్యామాక్రమ్యహృదయేనఖరైఃఖరైః ॥ హరింహరంతంశ
రభంవిశ్వస్యేశానమీశ్వరం ॥ అనుయాంతిసురాస్సర్వేసామవాక్యైస్స
హోద్ధృతం ॥ నీయమానఃపరవశోదీనవక్త్రఃకృతాంజలిః ॥ తుష్టావపరమే
శానంహరిస్తంలుఠితాతురః ॥ నామాష్టకశతైస్స్తుత్వా వమృగమమేనతః॥
పునస్తంప్రార్థయామాసనృసింహశ్శరభేశ్వరం॥నృసింహవాక్యం ॥య
దాయదామమాజ్ఞానమత్యహంకారదూషితం॥తదాతదాత్వయైవాపనోది
తవ్యంమహేశ్వర॥ఏవంవిజ్ఞాప్యసప్రీతశ్శంకరంనరకేసరీ॥తతస్సంత్యక్తవా
న్విష్ణుర్జీవితంస్వాపరాధతః॥తద్వక్త్రశేషంతద్గాత్రంహృత్వాశరభఃప్రగ
హః ॥ అతీంద్రియత్వమగమద్వీరభద్రః క్షణాత్తతః ॥ నృసింహకృత్తివసన
స్తదాప్రభృతిశంకరః ॥ వక్త్రంతన్ముండమాలాయాంనాయకత్వేనకల్పితం॥

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాససా
రభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవలింగ
శివయోగి విరచితే శివాధిక్యకథనే
మాదిదేవమనోవిలాసే
నృసింహానుగ్రహకర్తృత్వం నామ
చతుర్దశప్రకరణం సంపూర్ణం.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయపరమగురవేనమః.

పంచదశప్రకరణప్రారంభః.

బ్రహ్మహత్యాదిదోషరహితత్వం.

ఋగ్వేదే ॥ ప్రజాపతిర్విద్వాన్ స్వముహితరమభ్యధావత్ ।
* ॥ తథాస్కాందపురాణే ॥ శ్లో ॥ ఆర్ద్రాయాంరుద్రోమృగవ్యాధఇల్వలా త్మాహరీశ్వరః ॥ అద్యాపిదివిదృశ్యంతేమృగశీర్షవిధమ్యుగః ॥ తత్కథ నంపురాణేతిహాసేషుబహుప్రసిద్ధం ॥ * ॥ కూర్మపురాణే । ఉపరిభా గే। వ్యాసః ॥ శ్లో ॥ శృణుధ్వమృషయఃపుణ్యాంకథాంపాపప్రణాశినీం । మాహాత్మ్యందేవదేవస్యమహాదేవస్యధీమతః ॥ పురాపితామహందేవం మేరుశృంగేమహర్షయః ॥ ప్రోచుఃప్రణమ్యదేవాదింకిమేతత్తత్వమవ్య యం ॥ సమాయయామహేశస్యమోహితోలోకసంభవః ॥ అవిజ్ఞాయ పరంభావంస్వాత్మనఃప్రాహతాన్మునీన్ ॥ అహంధాతాజగద్యోనిస్స్వ యంభూరేకఈశ్వరః ॥ అనాదిమత్పరంబ్రహ్మమామభ్యర్చ్యవిముచ్య తే ॥ అహంహిసర్వదేవానాంప్రవర్తకనివర్తకః ॥ నవిద్యతేచాభ్య ధికోమత్తోలోకేషుకశ్చన ॥ తస్యైవంమన్యమానస్యజజ్ఞేనారాయ ణాంశకః ॥ ప్రోవాచప్రహసన్వాక్యంరోషతామ్రవిలోచనః ॥ కింకార ణమిదంబ్రహ్మన్వర్తతేతవసాంప్రతం ॥ అజ్ఞానంయోగయుక్తస్యనత్వే తదుచితంతవ ॥ ఇత్యాదయోగ్రంథాబ్రహ్మాండపురాణేషువర్తంతఇతిజ్ఞే యం ॥ అనంతరంబ్రహ్మయజ్ఞనారాయణంకుపితస్సన్వదతి ॥ తదేవా హ ॥ శ్లో ॥ ఏవంసభగవాన్బ్రహ్మవేదానామీరితఃశుభం । పుత్రాత్వాహ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

స్వవిశ్వాత్మాయజ్ఞశ్చాహ విమోహితః ॥ కథంతత్పరమంబ్రహ్మేత్యారభ్య । ఇత్యేవముక్తేపితదాయజ్ఞమూర్తేరజస్యచ । నాజ్ఞానమగమన్నాశమీశ్వరస్యైవమాయయా । తదంతరే మహాజ్యోతిరిత్యాది । తన్మధ్యేసంస్థితందివ్యంవిమలంతేజసోజ్వలం । వ్యోమమధ్యగతందివ్యంప్రాదురాసీద్ద్విజోత్తమాః ॥ సస్రష్టావదనందివ్యంమూర్ధ్నిలోకపితామహః ॥ తేనతన్మండలంఘోరమాలోకయదనిందితం ॥ ప్రజజ్వాలాతికోపేనబ్రహ్మణఃపంచమంశిరః ॥ క్షణాదపశ్యతమహాన్పురుషోనీలలోహితః ॥ త్రిశూలీపింగళోదేవోనాగయజ్ఞోపవీతవాంతంప్రాహభగవాన్బ్రహ్మా ఇత్యాది । శ్రుత్వాసగర్వవచనంపద్మయోనేరథేశ్వరః ॥ ససర్జస్వతనోఃకంచిద్భైరవంలోకభైరవం ॥ అత్రైకోవిశేషః ॥ సకృత్వాసుమహద్యుద్ధంబ్రహ్మణాలోకభైరవః ॥ చకర్తతస్యవదనంవిరంచస్యతుపంచమం ॥ నికృత్తవదనోబ్రహ్మాజీవితంప్రాపవిశ్వసృట్ ॥ అపిపశ్యద్గిరీశంతంమండలాంతరసంస్థితం ॥ సహాసీనంమహాదేవ్యామహాదేవంసనాతనం ॥ భుజంగరాజవలయంచంద్రార్ధకృతభూషణం ॥ కోటిసూర్యప్రతీకాశంజటామకుటమండితం ॥ శార్దూలచర్మవసనందివ్యమాలాసమన్వితం ॥ త్రిశూలపాణింతందేవంయోగినాంభూతిభూషణం ॥ యమంతరాయోగనిష్ఠాఃప్రపశ్యంతిహృదీశ్వరం ॥ తమాదిమేకంబ్రహ్మాథమహాదేవందదర్శహ ॥ యస్యసాపరమాదేవీశక్తిరాకాశసంజ్ఞితా ॥ అనంతైశ్వర్యయోగాత్మామహేశోదృశ్యతేఖిలం ॥ యస్యశేషంజగద్బీజంవిలయంయాతిమోహనం ॥ సకృత్ప్రణామమాత్రేణసరుద్రఃకింనదృశ్యతే ॥ విమోచకస్త్రిలోకానాంనాయకోదృశ్యతేఖిలం ॥ నముంచతిసదాపార్శ్వంశంకరోథచదృశ్యతే ॥ యస్యవేదవిదశ్శాంతానిర్ద్వంద్వాబ్రహ్మచారిణః ॥ విందంతివిమలంరూపంసశంభుర్దృశ్యతేఖిలం ॥ యస్యబ్రహ్మాదయోదేవాఋషయోబ్రహ్మవాదినః ॥ అర్చయంతి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సదాలింగంవిశ్వేశఃఖలుదృశ్యతే ॥ విద్యాసహాయోభగవాన్యస్యాసౌ వటాంతరే ॥ హిరణ్యగర్భపుత్రోఽసావీశ్వరోదృశ్యతేపరః ॥ పుష్పం వాయదివాపత్రంయత్పాదయుగళేజలం ॥ దత్వాతరతిసంసారంరుద్రోఽసౌదృశ్యతేఖిలం ॥ యత్సన్నిధానేసకలంనియచ్ఛతిసనాతనం ॥కాలఃకిలసయోగాత్మాకాలకాలోహ్యదృశ్యతే ॥ * ॥ బ్రహ్మాండపురాణే॥శ్లో॥ పురాపితామహందేవంమేరుశృంగేమహర్షయః ॥ ప్రోచుఃప్రణమ్యదేవాదింకిమేకత్తత్త్వమవ్యయం ॥ సమాయయామహేశస్యమోహితోలోకసంభవః ॥ అవిజ్ఞాయపరంభావంస్వాత్మనఃప్రాహగర్వితః ॥ అహంహిసర్వలోకానాంప్రవర్తకనివర్తకః ॥ తస్యైవంమన్యమానస్యయజ్ఞోనారాయణాంశజః ॥ ప్రోవాచప్రహసన్రోషాత్పరిపాటలలోచనః అహమేవపరంజ్యోతిరహమేవపరాగతిః ॥ మత్ప్రేరితేనభవతాసృష్టంబ్రహ్మాండమండలం ॥ఏవంవివదతోర్మోహాత్పరస్పరజయైషిణోః॥ ఆజగ్ముర్యత్రతౌదేవావేదాశ్చత్వారఏవహి ॥ ప్రోచుస్సంవిగ్నహృదయాయథార్థంపరమేష్ఠినః॥ * ॥ ఋగ్వేదః ॥ శ్లో ॥ యస్యాంతస్థానిభూతానియస్మాత్సర్వంప్రవర్తతే ॥ యస్యాహస్తత్పరంతత్త్వంసదేవస్స్యాన్మహేశ్వరః ॥ * ॥ యజుర్వేదః ॥ శ్లో ॥ యోయజ్ఞైరఖిలైరీశోయోగేనచసమర్చ్యతే ॥ యమాహురీశ్వరందేవంసదేవస్స్యాత్పినాకధృత్ ॥ * ॥ సామవేదః ॥ యేనేదంభ్రామ్యతేచక్రంయదాకాశాంతరంమహత్ ॥ యోగిభిర్వేద్యతేతత్త్వంమహాదేవస్సశంకరః ॥ * ॥ అథర్వణవేదః ॥శ్లో ॥ యంప్రపశ్యంతిదేవేశంయతంతోయతయఃపరం ॥ మహేశంపురుషంరుద్రంసదేవోభగవాన్భవః ॥ * ॥ తథాబ్రహ్మోవాచ ॥ శ్లో ॥ కథంతత్పరమంబ్రహ్మసర్వసంగవివర్జితం ॥ రమతేభార్యయాసార్ధంప్రమథైశ్చాపిగర్వితైః ॥ ఇతీరితస్సభగవాన్ప్రణవాత్మాసనాతనః ॥ అమూర్తోమూర్తిమాన్భూత్వావచఃప్రాహపితామహం ॥ * ॥ ప్రణవః ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్లో॥ నహ్యేష భగవాన్ప్రత్యక్స్వాత్మనో వ్యతిరిక్తయా ॥ కదాచిద్భ్రమి
తేరుద్రో బ్రహ్మాద్యైరపి మహేశ్వరః ॥ అయం స భగవానీశస్స్వయం జ్యోతి
స్సనాతనః ॥ స్వానందభూతా కథితా దేవీ నాగంతుకీ శివా ॥ తదంతరే చమ
జ్జ్యోతిర్విరించో విశ్వభావనః ॥ ప్రాపశ్యదద్భుతం దివ్యం పూరయద్గగనాం
తరం ॥ ప్రజజ్వాలాతికోపేన బ్రహ్మణః పంచమం శిరః ॥ అదృశ్యత క్షణా
దేవపురుషో నీలలోహితః ॥ తం ప్రాహ భగవాన్బ్రహ్మా శంకరం నీలలో
హితం ॥ జానామి భవతః పూర్వం లలాటే మమ శంకర ॥ ప్రాదుర్భా
వం మహేశానం మామేకం శరణం వ్రజ ॥ శ్రుత్వా సగర్వవచనం పద్మయోనే
రథేశ్వరః ॥ ససర్జ స్వాత్మనా కంచిత్ భైరవం లోకదాహకం ॥ స్వయం
సాక్షాన్మహాదేవః క్షణాద్దైవ కాలభైరవః ॥ చకర్త కరజాగ్రేణ బ్రహ్మణః
పంచమం శిరః ॥ నికృత్తవదనో దేవో బ్రహ్మదేవేన శంభునా ॥ మమార చైవ
యోగేన జీవితం ప్రాప విశ్వసృట్ ॥ ఇతః సోమాష్టకేనైవ ప్రణమ్య స పితామ
హః ॥ పపాత దండవద్భూమౌ గృణన్నైవ శతరుద్రియం ॥ అథ దేవో మహా
దేవః ప్రణతార్తిహరో హరః ॥ దత్త్వాస్మై పరమం యోగమైశ్వర్యమతులం
మహత్ ॥ ప్రోవాచాగ్రే స్థితం రుద్రం నీలలోహితమీశ్వరం ॥ అయం పురా
ణపురుషో న హంతవ్యస్త్వయానఘ ॥ స్వయోగైశ్వర్యమాహాత్మ్యాన్మా మేవ
శరణం గతః ॥ సర్వదా రక్షణీయోఽయం భవతాపి దయాళునా ॥ అయం చ
యజ్ఞో భగవాన్సగర్వో భవతానఘ ॥ శాసితవ్యో విరించస్య ధారణీయం
శిరస్త్వయా ॥ ధారయామాస వదనం బ్రహ్మణః కాలభైరవః ॥ దేవానాం
దానవానాం చ తథాన్యేషాం చ మాద్యతాం ॥ రక్తభిక్షాఫలేనైవ గర్వకం
డూం హరామ్యహం ॥ ఇతి నిశ్చిత్య విశ్వాత్మా చచార భువనత్రయం ॥ జగా
మ విష్ణుభవనం యత్రాస్తే మధుసూదనః ॥ సహైవ భూతప్రమథైః ప్రవేష్టు
ముపచక్రమే ॥ అవిజ్ఞాయ పరం భావం దివ్యం తత్పారమేశ్వరం ॥ న్యవార
యత్త్రిశూలాంకం ద్వారపాలో మహాబలః ॥ శంఖచక్రగదాపాణిః పీతవా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సాంసహోభుజః ॥ విష్వక్సేనఇతిఖ్యాతో విష్ణోరంశసముద్భవః ॥ శూలే నోరసిసంభిద్యపాతయామాసతంభువి ॥ నిపాత్యవిష్ణుపురుషంసార్ధం ప్రమథపుంగవైః ॥ వీక్ష్యతంజగతోహేతుర్విశ్వేశ్వరం భగవాన్హరిః ॥ శిరోలలాటంనిర్భిద్యరక్తధారామపాతయత్ ॥ ఇతిప్రవర్తితాధారారుధిరస్యనిరంతరం ॥ దివ్యవర్షసహస్రంతుకపాలేభైరవస్యతాః । కపాలస్యవిశాలస్యనార్ధమప్యభిపూరితం ॥ రక్తస్యవిరహాద్విష్ణుఃపపాతభువిమోహితః ॥ తతఃకృపానిధిర్దేవః కటాక్షేణామృతేనతు ॥ భక్తముజ్జీవయామాసహరింసర్వేశ్వరశ్శివః ॥ ననువామనపురాణే ॥ తతస్సమాగతారౌద్రీనీలాంజనచయప్రభా ॥ సరక్తమూర్ధజాభీమాబ్రహ్మహత్యాహరాంతికమితి ॥ తత్రైవ ॥ ఏవంకపాలిసంభూతో దేవర్షిర్భగనేత్రహా ॥ ఇతివాక్యాత్ విశ్వాధికస్యస్వతంత్రస్య శివస్యకథంబ్రహ్మహత్యాదోషేణతత్ప్రాయశ్చిత్తరూపకపాలిభిక్షాటనవ్రతాచరణంచేత్ ఉచ్యతే ॥ * ॥ పూర్వోక్తబ్రహ్మాండపురాణే ॥ శ్లో ॥ అయంచయజ్ఞో భగవాంత్సగర్వోభవతానఘ ॥ శాసితవ్యోవిరించస్యధారణీయంశిరస్త్వయా ॥ ఇతివాక్యాత్ పరమేశ్వరఃయజ్ఞకాలభైరవోపి ॥ దేవానాందానవానాంచ తథాన్యేషాంచమాన్యతాం ॥ రక్తభిక్షాచ్ఛలేనైవగర్వకండూంహరామ్యహం ॥ ఇతినిశ్చిత్యవిశ్వాత్మాచచారభువనత్రయమితివాక్యాత్ రక్తభిక్షాచ్ఛలేనైవవిష్ణ్వాదిదేవానాంగర్వకండూనివారణార్థం కాలభైరవః కాపాలికభిక్షాటనవ్రతమంగీకృతవానితినిశ్చీయతే ॥ అన్యథాబ్రహ్మహత్యాసమాకిష్ణుహననంకింప్రాయశ్చిత్తం నా ఉత బ్రహ్మహత్యాపాపంతత్పితృసంహారేణకింనాశమాయాతివా । ప్రాక్స్వపుత్రీగమనరూపపాపకారిణో బ్రహ్మణశ్శిరశ్ఛేదనేశివస్యకింబ్రహ్మహత్యాప్రాప్తిఃపురాణేషుశ్రుతా కల్పకల్పాంతరే అనేకకోటిబ్రహ్మసంహరణాత్తత్తత్బ్రహ్మహత్యాప్రాప్తిర్నశ్రుతాచ । యాగసదీక్షితబ్రాహ్మణస్య దక్షస్యశిరశ్ఛేదాద్బ్రహ్మ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

హత్యాప్రాప్తిర్న శివేతి చ । అత్ర బ్రహ్మణః పంచమశిరః కృంతనేన అహంకారనివారణే జీవత ఏవ బ్రహ్మహత్యా కథం పరిగణితా । కించ బ్రహ్మహత్యాహరాంతికముపాగతా ఇతి బ్రహ్మహత్యాప్రాప్తివచనస్య కా గతిరితి చేత్ ॥ * ॥ తత్ర వామనపురాణే ॥ కాలభైరవం ప్రతి శివవాక్యం ॥ శ్లో ॥ ఈదృశాయాం సురేశానవారాణస్యాం మహామతే ॥ తత్ర గత్వా సుగశ్రేష్ఠ పాపమోక్షమవాప్స్యసి ॥ ఇత్యేవం కాలభైరవాఖ్యతారకరుద్రం ప్రతి పరమేశ్వరవాక్యశ్రవణాత్ ॥ సా బ్రహ్మహత్యా శివేనైవ నిర్మితేతి కాశీఖండాదిపురాణప్రసిద్ధత్వాత్ ॥ తస్య కాశీక్షేత్రస్య బ్రహ్మహత్యానివర్తకత్వప్రకటనార్థం స్వతంత్రశ్శివస్స్వేచ్ఛయైవ కాలభైరవలీలావతారే బ్రహ్మహత్యాపరిగృహీతశ్చేతి నిశ్చీయతే ॥ కించ ఈశ్వరస్య స్వతంత్రశక్తిత్వాత్ । లీలాస్వీకృతనానావ్యవహారాణాం నియమో నాస్తి ॥ ఈశ్వరకారితనిగ్రహానుగ్రహపాత్రయోర్బ్రహ్మనారాయణయోరీశ్వరాధీనత్వేన స్వతంత్రతాభావాత్ ఈశ్వరనియామకశాస్త్రదైవయోరభావాత్ ॥ ఈశ్వరస్య విధినిషేధబంధమోక్షాణాం నియతిర్నాస్తీతి జ్ఞేయం ॥ అవపవోక్తం ॥ * ॥ బ్రహ్మాండపురాణే । కాలభైరవం ప్రతి మృత్యుదేవతావాక్యం ॥ శ్లో ॥ కిమర్థం భగవానీశ భిక్షాం చరసి శంకర ॥ ఏవముక్తస్తయా సర్వమిదం వచనమబ్రవీత్ ॥ బ్రహ్మణస్తు శిరశ్ఛిన్నం మయాంగుష్ఠనఖాగ్రతః ॥ చరామ్యేతద్వ్రతం పుత్రి లోకానాం హితకామ్యయా ॥ మృత్యురువాచ ॥ యథేచ్ఛసి తథా క్రీడ జగన్నాథ మహేశ్వర ॥ మాయయా మాం మహాదేవ ఆచ్ఛాదయితుమర్హసి ॥ నియోగాత్తవ దేవేశ బ్రహ్మాణశ్చ దినే దినే ॥ హరామ్యహమనేకాంశ్చ మమ పాపం న విద్యతే ॥ యథా వదేజ్ఞానామి చేష్టితం గిరిజాపతే ॥ సంహారకాలే సంప్రాప్తే సర్వాన్ బ్రహ్మనిగణానపి ॥ బ్రహ్మణాం త్సకలాన న్యాన్హనిష్యసి జగన్మయ ॥ బ్రహ్మహత్యాకృతం కించిదపి నాస్తి తవానఘ ॥ త్వయా దగ్ధా జగద్వ్యాపి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

న్నసంఖ్యాతాఃపితామహాః॥తత్రతత్రమహాదేవకించిత్తైనాస్తిపాతకం॥యశ్చింతయతిపుణ్యాత్మాతవపాదాబ్జమవ్యయం॥బ్రహ్మహత్యాకృతంచాపిపాపంజహ్యాన్నసంశయః॥శాతాతపస్మృతౌ॥స్తేయంకృత్వాగురుదారాంశ్చగత్వా సురాంపీత్వాబ్రహ్మహత్యాంచకృత్వాభస్మచ్ఛన్నోభస్మశయ్యాశయానోరుద్రాధ్యాయీముచ్యతేసర్వపాపైః ॥ కించ ॥నారాయణావతారమూర్తేఃరామభద్రస్యరావణహననేనబ్రహ్మహత్యాప్రాప్తికథనంసేతురామేశ్వరాదిలింగప్రతిష్ఠయాతన్నివృత్తికథనంచాపిపురాణేతిహాసేషుబహుప్రసిద్ధం ॥ * ॥ తథాచాదిత్యపురాణే ॥ శ్లో ॥ ప్రతిష్ఠాప్యమహాదేవం సేతుమధ్యేసరాఘవః॥ లబ్ధవాన్పరమాంభక్తింశివేశంభోరనుగ్రహాత్ ॥ రామేశ్వరఇతిఖ్యాతోమహాదేవఃపినాకధృత్॥ తస్యదర్శనమాత్రేణబ్రహ్మహత్యావ్యపోహతి ॥ ... ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవ
లింగశివయోగివిరచితే
మాచిదేవమనోవిలాసే
బ్రహ్మహత్యాదోషరహితత్వంనామ
పంచదశప్రకరణంసంపూర్ణం॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఓం

శ్రీసాంబసదాశివస్వామినేనమః.

షోడశప్రకరణప్రారంభః.

త్రిమూర్తివాదనిరసనం.

ఋగ్వేదే । ప్రథమశ్రుతిః ॥ అగ్నిమీళేపురోహితం । యజ్ఞస్య దేవమితి । అస్యార్థః । పురోహితమితి॥ పురోభూతం । ఆకాశాదేః పురతోగ్రతః స్వయంప్రాదుర్భావాదగ్నిమీళేస్తవే ॥ అస్మిన్నర్థే శివాగమోత్తరే । అగ్నిస్సభస్మనాపురోహ్యాగ్నిమీళేపురోహితం । ఋగాహోకాశగశ్శంభుర్యోగ్రజోగ్నిరితిశ్రుతిః ॥ అస్మిన్నర్థే బృహదారణ్యశాఖాయాం । జ్వాలాయనమః । జ్వాలలింగాయనమః ॥ అస్మిన్నర్థే నారాయణోపనిషది ॥ నిధనాయనమః । నిధనపతంతికాయనమః । ఇత్యుపక్రమ్య ॥ జ్వాలాయనమః । జ్వాలలింగాయనమ ఇత్యుక్తత్వాత్ । అపిచ । గ్రంథాంతరే । యస్యలింగంచాగ్నిమీళేఋగ్వేదప్రథమస్తుతం ॥ పూజితంబ్రహ్మవిష్ణుభ్యాంతస్యకోవాధికస్సమః ॥ అథర్వశిరసి । యోవైరుద్రస్సభగవానిత్యుపక్రమ్యయోనంతస్సోనంత ఇతి ॥ యద్వైద్యుతంతద్వైద్యుతమితి ॥*॥ అస్మిన్నర్థే ఆదిత్యపురాణే అథర్వశిరోర్థమవలంబ్యద్విచత్వారింశాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ బ్రహ్మాహరిశ్చ భగవానాద్యంతం నోపలబ్ధవాన్ ॥ తథాన్యేచయతోనంతో రుద్రః పరమకారణం ॥ విద్యోతయతియత్తస్మాత్తథాతద్వైద్యుతంస్మృతం ॥*॥ అస్మిన్నర్థే బాష్కళసంహితాయాంలింగసూక్తే ॥ యుద్ధేసంయుక్తావుభౌచదృష్ట్వా బ్రహ్మవిష్ణూరజసాబద్ధవైరౌ । మధ్యేతయోర్జాతవేదాస్థాణురుదతిష్ఠద్భువనస్యగోప్తా ॥ దృష్ట్వాస్థాణుముపరమ్యాయుద్ధంప్రతస్థతుర్ద్రా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రమనాదిదృశుర్వర్ణరాహ్వాః ష్ణునిర్మమమజ్జభూమా। బ్రహ్మాత్మపా
తదినమాశుగృధ్రః ॥ *॥ అస్మిన్నర్థే శివధర్మశాస్త్రే ॥ శ్లో ॥ అహం
కర్తాహ్యహంకర్తా నాన్యోజగతః ప్రభుః ॥ ఏవమాహ హరింబ్ర
హ్మా బ్రహ్మాణంచ హరిస్తథా ॥ తయోర్దర్పాపహారాయ ప్రబోధార్థంచ
దేవయోః ॥ మధ్యే సమభవల్లింగమైశ్వరం తేజసాంపదం ॥ ఈశానసం
హితాయాం ॥ బ్రహ్మవిష్ణుకృతావాదౌ ప్రళయాబ్ధౌనిపాతితౌ ॥ తపసా
శివమజ్ఞాత్వా బలాదివ చేరతుః ॥ ఇత్యుపక్రమ్య ॥ బాహుభిస్సన్నసజ్జై
తాంతావన్యోన్యం మహాబలౌ ॥ బ్రహ్మవిష్ణూ సమాగమ్య అన్యోన్యంచా
పి జఘ్నతుః ॥ దివ్యవర్షసహస్రంతు బ్రహ్మవిష్ణ్వోః పరస్పరం ॥ యుద్ధమే
వమభూద్ఘోరం క్రుద్ధయోరప్యనంతరం ॥ ముష్టిభిర్జానుభిశ్చైవ శిరో
భ్యాంచాపి జఘ్నతుః ॥ శీర్ణఘూర్ణితాంగౌతౌ పరీతావీక్ష్య శంకరః
కృపయా జీవయామాస స్వశక్త్యా తౌ సదాశివః ॥ తతోఽపి విష్టయోస్తావ
ద్బ్రహ్మవిష్ణ్వోః మహాత్మనోః ॥ మధ్యే సమభవల్లింగం సహస్రస్థూలమై
శ్వరం ॥ *॥ తస్యామేవేశానసంహితాయాం ॥ శివరాత్రివ్రతప్రసు
ర్భావాధ్యాయే ॥ అథైకస్మిన్సమయే బ్రహ్మణో రాత్రికాలే సముద్ధృత
ప్రళయోదనిమజ్జద్భూతలే శ్రీనారాయణే క్షీరాబ్ధిమధిశయితరి సతి పునరు
త్థాయ యథా తాయథాపూర్వం ప్రజాస్సృష్ట్వా తజ్జన్యనిరతిశయగర్వభ
రితస్సన్ త్రిలోకీమాలోక్య క్షీరాబ్ధిం ప్రత్యాగతవాన్ ॥ తత్ర తచాహమ
హమికయా స్వస్వోత్కృష్టప్రతిపాదయిషూ హరిబ్రహ్మాణౌ నిరవధిరో
షావిష్టతయా విష్ణుచక్రబ్రహ్మశిరోస్త్రాభ్యాం అన్యోన్యమాయుధ్యపాశుప
తాస్త్రముఖావపి ప్రయుజ్యతస్మిన్ హతౌ న్యపతతాం । అథ శ్రీశంకరః కత్యా
కృపయా తౌ జీవయామాస ఇత్యుచ్యతే ॥ తదస్త్రజ్వాలమాలాయాం ద
గ్ధం త్రైలోక్యమఖిలం । తదా । విష్ణునా ప్రేషితంచాస్త్రం బ్రహ్మాణం హం
తుమాగమత్ ॥ బ్రహ్మణా ప్రేషితంచాస్త్రం విష్ణుం హంతుముపాగమత్ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

జ్వాలామాలాసమాకీర్ణాబ్రహ్మవిష్ణూసరాస్థితౌ ॥ తయోర్దర్శనార్థాయ తయోస్సంరక్షణాయచ ॥ మాఘకృష్ణచతుర్దశ్యాంతయోర్వర్గే మహానిశి ॥ ఆత్మానందర్శయామాసలింగరూపంసదాశివః ॥ సచోర్ధ్వంగతవాన్బ్రహ్మాహంసరూపీతదాకిల ॥ వరాహరూపమాస్థాయ అధస్తాం హరిరధోయయౌ ॥ బహువర్షసహస్రాణిగత్వాదృష్ట్వాగతౌపునః ॥ కృతాంజలిపుటౌభూత్వాచక్రతుస్తోత్రముత్తమం ॥ తథాలింగపురాణేచ ॥ బ్రహ్మవిష్ణూతల్లింగంప్రతిస్తోత్రంచక్రతుః ॥ జ్వాలామాలావృతాంగాయ జ్వలనస్తంభరూపిణే ॥ నమశ్శివాయశాంతాయబ్రహ్మణేలింగమూర్తయే ॥ ఏవంవాచకైఃపక్షిమృగతామితికర్మవిపాకశాస్త్రప్రమాణేనబ్రహ్మవిష్ణూ స్వకీయ కర్తారంజ్యోతిర్లింగమజ్ఞాయ అహంకారేణాహంకర్తా హంకర్తేత్యుక్త్వా తదీయవాచకదోషేణ అత్యుత్కృష్టైఃపుణ్యపాపైః రిహైవఫలమశ్నుతఇతిన్యాయేన సద్యః కోలమరాళౌభూత్వాస్థితావితినిశ్చీయతే ॥ * ॥ కాళికాఖండే శరభాధ్యాయే నృసింహంప్రతివీరేశ్వరవాక్యం ॥ శ్లో ॥ స్థిరధన్వాక్షయదీర్వరకుదోర్విశ్వాధికఃప్రభుః ॥ ఉపహర్తాయువాంభీమహామృగపక్షిహిరణ్మయా ॥ ఆద్యంతంయస్యలింగస్య అదృష్టుకామౌసురేశ్వరౌ ॥ జాతౌవరాహగృధ్రౌతుతస్యకోవాధికస్సమః ॥ * ॥ సూతసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ రుద్రాకారతయారుద్రోనావరిష్ఠోపి దేవతాంతరాత్ ॥ ఇతినిశ్చయబుద్ధిస్తునరాణాంముక్తిదాయినీ ॥ బ్రహ్మవిష్ణుశ్చసతతంస్వసాధారణరూపతః ॥ స్వవిభూత్యాత్మనాచాపిసేవాంరుద్రస్యకుర్వతః ॥ రుద్రస్స్వనైవరూపేణవిష్ణోశ్చబ్రహ్మణస్తథా ॥ నకుర్యాత్సేవనంవిప్రావిభూతేర్వాతయోరపి ॥ నతథాబ్రహ్మణోవిష్ణుర్నబ్రహ్మాచమరుత్వతః ॥ కేచిదేషాంమహాయాసాత్సామ్యంవాంఛంతి మోహితాః ॥ కేచిదద్వైతమాశ్రిత్యవైదాలవ్రతికానరాః ॥ సామ్యం రుద్రేణసర్వేషాంప్రవదంతివిమోహితాః ॥ దేహాకారేణచైకత్వేసత్య

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పిద్విజపుంగవాః ॥ శిరసాపాదయోస్సామ్యం సర్వథానాస్తిహిద్విజాః ॥
యథాఽస్యాపానయోస్సామ్యంఛిద్రిత్వేపినవిద్యతే । తత్రైకత్వేపిసర్వే
షాంరుద్రసామ్యంనవిద్యతే । రుద్రేణసామ్యమేతేషాంయేవాంఛంతివి
మోహితాః ॥ తేమహాపాతకైర్యుక్తాయాస్యంతినరకార్ణవం ॥ విష్ణ్వా
దిదేవతానాంవావిశ్వాధిక్యంవదంతియే ॥ అధోముఖోర్ధ్వపాదాస్తేయా
స్యంతినరకార్ణవం ॥ రుద్రస్యబ్రహ్మవిష్ణుభ్యాంసామ్యంవాంఛంతియే
జనాః ॥ తేషాంవంశస్యసాంకర్యమస్తీతిమమనిశ్చయః ॥ శివంబ్రహ్మాదిభిస్సా
ర్ధంస్వగురుంప్రాకృతైస్సమం । శివవిద్యాంచవేదాద్యైస్తనుతేయస్తు
మానవః ॥ సపాపీదుర్మనాఃక్రూరశ్శ్వపచశ్శ్వపచాధమః ॥ యోమహా
దేవమన్యేనహీనదైవేనదుర్మతిః ॥ సకృత్సాధారణంబ్రూతేసోంత్య
జోనంతజోంత్యజః ॥ రుద్రస్యబ్రహ్మవిష్ణుభ్యాంనాధిక్యంప్రవదంతియే ॥ హ
న్యాత్తానవిచారేణహంతుర్దోషోనవిద్యతే ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేబహు
పురాణానిసంతి విస్తరభయాన్నలిఖ్యంతే ॥ ఇత్యాదిపురాణేతిహాసవా
క్యప్రమాణాత్ బ్రహ్మనారాయణౌపరమేశ్వరేణజాతౌ । పరమేశ్వరే
ణైవరక్షితౌ । పరమేశ్వరేణైవలయంయాతావితిపరమేశ్వరభృత్యావితివ
దంతి । గౌతమదధీచిభృగూపమన్యుదూర్వాస నందికేశ్వరవీరభద్రా
దీనాంఋషీశ్వరగణేశ్వరాణాంశాపవశాత్ బ్రహ్మవిష్ణుభ్యాంరుద్ర
స్యసామ్యంకేచనవదంతి । తేబహిష్కృతానదర్శనీయానసంభాష్యాఇ
త్యాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసవచనప్రమాణైరేవబ్రహ్మవిష్ణూపరమేశ్వరే
ణైవోత్పన్నౌ । తేనైవేశ్వరేణసంరక్షితౌ । లయంగతౌచ । అతఃపరమేశ్వర
భృత్యావిత్యుచ్యేతే ॥ గౌతమదధీచిబ్రహ్మభృగూపమన్యుదూర్వాసనంది
కేశ్వరవీరభద్రేశ్వరాదిమునీశ్వరగణేశ్వరశాపవశాత్ బ్రహ్మవిష్ణుభ్యాం
రుద్రస్యసామ్యంవదంతి । తేబహిష్కృతానదర్శనీయానసంభాష్యాఇతి ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానంద
బసవలింగశివయోగివిరచితే మాచిదేవమనోవిలాసే
త్రిమూర్తివాదనిరసనంనామ
షోడశప్రకరణంసంపూర్ణం॥

ఓం

శ్రీసాంబసదాశివాయపరమగురవేనమః.

సప్తదశప్రకరణప్రారంభః.

ఆదిత్యాంతర్యామిత్వం

నారాయణోపనిషది ॥ సఏషోంతరాదిత్యేహిరణ్మయఃపురుషఇతిశ్రుత్యుక్తత్వాత్ ॥ సచశివఏవేతినిశ్చీయతే । ఆదిత్యాంతర్గతహిరణ్మయ పురుషత్వే శివస్యబహుప్రమాణసిద్ధత్వాత్ । అథాదిత్యోవా ఏషఏతన్మండలం తపతీత్యాది తత్ప్రకరణేనమోహిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయహిరణ్యరూపాయహిరణ్యపతయే అంబికాపతయే ఉమాపతయేపశుపతయేనమః । తథామహోపనిషది నారాయణోపనిషత్స్వపి తత్రైవప్రసిద్ధాఉక్తయః ॥ తథాకృష్ణాంగాదిత్యోపస్థానమంత్రే నమోరుద్రాయపశుపతయే మహతేదేవాయత్ర్యంబకాయైకచరాధిపతయేహరయేశర్వాయేశానాయోగ్రాయవజ్రిణేఘృణినేకపర్దినేనమః । సూర్యాయాదిత్యాయనమోనీలగ్రీవాయశితికంఠాయనమఃపుండ్రలలాటాయకృత్తివాసనేనమః । అత్రహరిపదప్రయోగమాత్రే

ణుఃష్ణుపరత్వంనభవతి। పూర్వాపరబహుశ్రుతలింగవిరోధాత్ ॥ హరిపద
స్యాపి ఘంటుబలాత్ యమానిలేంద్రచంద్రార్కవిష్ణుసింహాంశువాజిష్వితి
నానార్థత్వేన । తత్రసూర్యనామత్వేనైవసూర్యాయాదిత్యాయేతిపద
ద్వయవత్తస్యతదంతర్యామిపరత్వంనిశ్చీయతే ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేకూ
ర్మపురాణే । సూర్యహృదయే ॥ శ్లో ॥ నమస్తేఘృణినేతుభ్యంసూ
ర్యాయబ్రహ్మరూపిణే ॥ త్వమేవబ్రహ్మపరమమాపోజ్యోతిరసామృతం ॥
భూర్భువస్స్వస్త్వమోంకారశ్శర్వోరుద్రస్సనాతనః ॥ తత్రైవ । హి
రణ్యబాహవేతుభ్యంహిరణ్యపతయేనమః ॥ అంబికాపతయేతుభ్యముమా
యాఃపతయేనమః ॥ * ॥ తస్మిన్నేవకూర్మపురాణే । ప్రదేశాంతరే ॥
శ్లో ॥ ఏవరుద్రోమహాదేవఃకపర్దీచఘృణీహరిః ॥ ఆదిత్యోభగవాన్
సూర్యోనీలగ్రీవస్త్రిలోచనః ॥ ఇతిహరిపదస్య సూర్యనామత్వమేవసి
ద్ధం ॥*॥ సూతసంహితాయాం । జ్ఞానయోగఖండేఏకోనవింశాధ్యాయే॥
శ్లో॥అథవాకాశమధ్యస్థేభ్రాజమానేసుశోభనే ॥ఆదిత్యమండలేపూర్ణే
లక్షయోజనవిస్తృతే ॥ సర్వలోకవిధాతారమీశ్వరంహేమరూపిణం॥
హిరణ్యశ్మశ్రుకేశంచహిరణ్మయనఖంతథా ॥ కన్యాదశనవద్వక్త్రంనీలగ్రీ
వంవిలోహితం ॥ ఆగోపాలప్రసిద్ధంతమంబికార్ధశరీరిణం ॥ సోహ
మిత్యనిశంధ్యాయేత్సంధ్యాకాలేషువానరః ॥ యజుర్వేదే ॥ సోమః
పవతేజనితా । ఇత్యుపక్రమ్య । సూర్యస్యజనితేతి ప్రథమమేవోక్తం ॥
శ్రుత్యంతరే । భాస్కరస్యేశ్వరోదేవతేతి । తథాశ్రీరుద్రభాష్యే ॥ పృ
థివ్యాభవః ॥ అపాంశర్వః । అగ్నేరుద్రః । వాయోర్భీమః॥ ఆకాశస్య
మహాదేవః । సూర్యస్యోగ్రః ॥ చంద్రస్యసోమః ॥ ఆత్మనఃపశుపతిరి
తిప్రత్యేకాధిష్ఠాతాజనయితాచభవతి । వారణీషుచోపనిషత్సుభీషస్మా
ద్వాతఃపవతేభీషోస్మాదుదేతిసూర్యః భీషస్మాదగ్నిశ్చేంద్రశ్చమృత్యు
ర్ధావతిపంచమఇతి ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేసూతసంహితాయాం । శ్లో॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

భయాదగ్నిశ్శతపతిభయాత్తపతివైరవిః ॥ భయాదింద్రశ్చవాయుశ్చమృత్యుర్ధావతిపంచమః ॥ ఇత్యాదివాక్యప్రమాణాత్ సూర్యమండలమధ్య అధిదేవతాత్వేన హిరణ్మయపురుషోభూత్వాశివఏవసంస్థితవానితినిశ్చీయతే॥ ... ...

ఇతిశ్రీమద్వేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాస సారభూత వీరశైవాచారసారోద్ధారే శివాధిక్యకథనేశ్రీమదానంద బసవలింగ శివయోగివిరచితేమాచిదేవమనోవిలాసే ఆదిత్యాంతర్యామిత్వంనామ సప్తదశప్రకరణం సంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివబ్రహ్మణేనమః.

అష్టాదశప్రకరణప్రారంభః.

గాయత్రీమంత్రశివపరత్వం.

యజుర్వేదే ॥ యోవేదాదౌస్వరఃప్రోక్తో వేదాంతేచప్రతిష్ఠితః తస్యప్రకృతిలీనస్యయఃపరస్సమహేశ్వరః ॥ అస్మిన్నర్థేపురాణానిబహూనిప్రసిద్ధాని । తథాశివఏవప్రణవవాచ్యఇతిప్రాగేవోక్తః । తస్మాద్గాయత్రీమంత్రవాచ్యశ్శివఏవేతిజ్ఞేయం ॥ నను । యోదేవస్సవితాస్మాకం ధియోధర్మాదిగోచరః । ప్రేరయత్తస్యయద్భర్గస్తద్వరేణ్యముపాస్మ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

హే ॥ ఇత్యేవంస్మృతివాక్యాత్ సూర్యస్యగాయత్రీమంత్రాధిదేవతా
త్వంనిశ్చీయతఇతిచేత్ ॥నను॥సూర్యాంతర్యామిణశ్చిత్ప్రకాశరూపస్య
శివస్యైవగాయత్రీమంత్రాధిదేవతాత్వంనిశ్చితవ్యం ॥ సూతసంహితా
యాం।విశ్వామిత్రఋషిశ్ఛందోగాయత్రీదేవతారవిరితి ఉపష్టంభికాస్మృ
తిరస్తిచేత్తత్రరవిశబ్దస్యతదంతర్యామీశ్వరపరత్వం నిశ్చీయతే । ఓంత
త్సవితుర్వరేణ్యంభర్గోదేవస్యధీమహి।ధియోయోనఃప్రచోదయాత్ ।
అస్యాన్వయః । యోభర్గశ్శివం నో ధియః ॥ అస్మాకంచిత్తాని ప్రచోద
యాత్ ॥ సవితుర్దేవస్యసూర్యస్య ।వరేణ్యంవరిష్ఠం। తత్ । శివతత్వం
ధీమహి । ఉపాస్మహే ॥ ఇతిభర్గశబ్దాకారాంతేఅన్వయార్థః ॥ అత్ర
యచ్ఛబ్దస్యపుల్లింగత్వేన। తచ్ఛబ్దస్యనపుంసకలింగత్వేన।బహుళంఛంద
సీతివాక్యాత్ లింగవ్యత్యయః । తత్ర తసకారాంతేపియోనఃధియఃప్ర
చోదయాత్సవితుర్దేవస్య । ఆదిత్యాంతర్గతత్వేనసవితృశబ్దవాచ్యస్య
జగత్ప్రసవితుః తద్వరేణ్యంభర్గస్తత్పరమంధామధీమహిఉపాస్మహే
ఇతిభర్గశబ్దస్యసకారాంతే అన్వయః।ఉభయతోపిఆదిత్యాంతర్వర్తీ
శివఏవభర్గశబ్దవాచ్యః ॥ అస్మిన్నర్థే మిత్రాయణశాఖాయాంగాయ
త్ర్యర్థనిరూపణప్రకరణే ॥ సవితావైదేవోయస్సభర్గాఖ్యస్తంచింత
యామీతి । తత్రైవ ॥ యదేషరుద్రోభర్గాఖ్యోబ్రహ్మవాదినఇతి ॥
యోగయజ్ఞవల్క్యఆదిత్యాంతర్గతం యచ్చభర్గాఖ్యంవైముముక్షు
భిః । శ్వేతాశ్వతరోపనిషది । షష్ఠాధ్యాయే । యదాతమస్తన్నదివానరా
త్రిర్నసన్నచాసంఛివఏవకేవలః । తదక్షరంతత్సవితుర్వరేణ్యంప్రజ్ఞాచ
తస్మాత్ప్రసృతాపురాణీతి।తథాచతుర్వేదతాత్పర్యసంగ్రహే॥వాచ్యఃకిమ
స్యసవితాసవితుర్వరేణ్యః । కింవాభవానీతివితర్కపదంనశేషః । భా
స్వంతమేవవిషయీకురుతేనమంత్రః । శక్నోతివక్తుమధిదైవతమీశ్వర
త్వం । తస్మాదయంత్వయినిరోహతిభర్గశబ్దః ప్రజ్ఞాప్రచోదకర

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యాత్వభిధీయసేత్వం ।సరోహరీతిసరోధోభవతి। నాన్యత్రేప్రియాజ్యాత ఇత్యర్థః । కించ । ఆదిత్యాంతర్యామిత్వే శివస్యబహుప్రమాణసద్ధత్వాత్ ॥సూర్యస్యప్రజ్ఞాప్రచోదకత్వాభావాత్ । శివస్య ఆదిప్రజ్ఞాప్రచోదకత్వేన భర్గశబ్దవాచ్యత్వేబహుప్రమాణ సిద్ధత్వాత్ ॥ శివస్యైవగాయత్రీమంత్రాధిదేవతాత్వంనిశ్చితవ్యం ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే ద్వితీయాధ్యాయే । సూర్యవాక్యం ॥ శ్లో ॥ అక్షరంపరమంవ్యోమశైవజ్యోతిరనామయం ॥ యస్తన్న వేదకింవేదైర్బ్రాహ్మణైశ్చభవిష్యతి ॥ తత్రైవ । యతోవాచోనివర్తంతేఅప్రాప్యమనసాసహ ॥ భర్గోవిశ్వస్యభరణాజ్ఞాయతేసఉమాపతిః ॥ కించ ॥ భీమోభర్గఃకృత్తివాసా ఇతిహరస్మరహరోభర్గ ఇతి నిఘంటువాక్యాత్ ॥ చిత్ప్రకాశరూపశ్శివః భర్గశబ్దవాచ్యఇతినిశ్చితవ్యః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేసూతసంహితాయాం యజ్ఞవైభవఖండే ॥ శ్లో॥ యోనోఽస్మాకంధియశ్చిత్తాన్యంతర్యామిస్వతః ॥ ప్రచోదయాత్ప్రేరయచ్చతస్యదేవస్యసంవృతం ॥ దీప్తస్యసర్వజంతూనాంప్రత్యక్షస్యస్వభావతః ॥ సవితుస్వాత్మభూతంతువరేణ్యం సర్వజంతుభిః ॥ భజనీయంద్విజైర్భర్గస్తేజశ్చైతన్యలక్షణం ॥ తచ్ఛబ్దవాచ్యంసర్వజ్ఞంజగత్సృష్ట్యాదికారణం ॥ స్వమాయాశక్తిసంఛన్నంశివరుద్రాదిసంజ్ఞితం ॥నీలగ్రీవంవిరూపాక్షంసాంబమూర్త్యుపలక్షణం ॥ ఆదిత్యదేవతాయాస్తుప్రేరకంపరమేశ్వరం ॥ ఆదిత్యేనపరిజ్ఞాతంవయంధీమహ్యుపాస్మహే ॥ తథాశివసంకల్పోపనిషది । యావేదాదిషుగాయత్రీసర్వవ్యాపీమహేశ్వరః ॥ఋగ్యజుస్సామాథర్వైశ్చతస్మైనశ్శివసంకల్పమస్తు॥*॥ఆదిత్యపురాణే॥శ్లో ॥యద్గాయత్ర్యాఃపరంతత్వందేవదేవో మహేశ్వరః॥ఇతిజ్ఞాత్వాజపేద్విద్వాన్గాయత్ర్యాఃఫలమశ్నుతే॥ ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణవచనప్రమాణాత్-సవితృత్వాత్ ధియఃప్రేరకత్వాత్ శివవాచకత్వాద్భర్గశబ్దవాచ్యఃపరమేశ్వరఏవ ॥ఆదిత్యాది దేవతాంతరం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నభవతి । అతస్తద్గాయత్రీమంత్రాధిపతిః పరమేశ్వర ఏవేతి నిష్కృష్టోర్థః॥

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాససా
రభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవలింగ
శివయోగి విరచితే శివాధిక్యకథనే
మాదిదేవమనోవిలాసే
గాయత్రీమంత్రశివపరత్వంనామ
అష్టాదశప్రకరణం సంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివస్వామినే నమః.

ఏకోనవింశతిప్రకరణప్రారంభః.

నమస్కారాధిపతిత్వం.

సమస్తశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాస వచనప్రమాణైః శ్శివస్యైవ నమస్కారాధిపతిత్వం ప్రతిపాద్యతే । తత్కథమితిచేత్ ॥ అగ్న్యాదివిష్ణ్వంతదేవానాం సకృన్నమోయోగత్వేన శివస్యైకేషు దిన్మంత్రేషు ఋతం సత్యమిత్యుపక్రమ్య । విశ్వరూపాయవైనమోనమ ఇతీప్సితత్వేన ఉభయతో నమోయోగశ్రవణాత్ ॥ అనితరసాధారణ్యైర్నైవత్వరితరుద్రాథర్వశిరః శ్రీరుద్రకృచ్ఛ్రాలింగమంత్రాదిషు శివస్యానన్యసామాన్యమహిమాఖ్యాపనపూర్వకం భూయోభూయో నమస్కారబాహుల్యం వ్యక్తీకృతం । నైవకథంచిదపి శివేతరదేవతావిషయప్రమాణేషు కంఠరవేణైవ బోధ్యతే । తస్మాన్ముఖ్యావృత్త్యా శివ ఏవ నమస్కార్య ఇతి నిశ్చేతవ్యః । నమస్కా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రాధిపతిత్వం శివస్యైవేతి సోదాహరణమాహ । యజురారణ్యకే తైత్తిరీయే । యస్మై నమః । తచ్ఛిరో ధర్మో మూర్ధా బ్రహ్మోత్తరా హను ర్యజ్ఞోఽధరో విష్ణుర్హృదయం సంవత్సరః ప్రజననమశ్వినౌ పూర్వపాదావత్రిర్మధ్యం । మిత్రావరుణావపరపాదావగ్నిః పుచ్ఛస్య ప్రథమకాండం । తత ఇంద్రస్తతః ప్రజాపతిరభయం చతుర్థం స వా ఏష దివ్యశ్శాక్వరశ్శింశుమారః ॥ చతుర్వేదతాత్పర్యసంగ్రహే । దేవత్వాదేకవిషయాణి నమాంసి షణ్ముఖాంసాం యస్మై నమశ్శ్రుతిబలాదవధారయామః ॥ దేవాంతరేషు విహితాన్యపి తాన్యమూని స్తోత్రాంసి సాగరమివత్వయి సంపతంతి ॥ అంగాంతరేషు విబుధాంతరసంస్థితేషు యచ్ఛింశుమారశిరసః పతిరీశ యస్సిత్వం । తస్మై నమో భవతు హీశ్వర సాంప్రతం తే దేవాంతరాయ నకథంచిదనీశ్వరాయ । తస్య శింశుమారస్య దివ్యశాక్వరస్య శిరోవర్జమవయవాంతరాణి దేవాంతరత్వేన సంస్తూయంతే ॥ శిరస్తు సంస్తవాయ పరిశేషసిద్ధేశ్వరతయా చ విరూపాక్ష ఏవ నమోలక్షణతయా భవితుమర్హతి ॥ యస్తన్నమః కమపి శుశ్రూమ దేవతాభ్యస్త్వామంతరేణ నమసా మనసా న భూమిం । త్రాస్తద్గృహీతుమనలం న హి కశ్చిదీష్టే చోరోపనీతమివ ధారయితుం కిరీటం । తస్మాత్ ॥ ఓం నమో బ్రహ్మణే నమోస్త్వగ్నయే । నమః పృథివ్యై । నమ ఓషధీభ్యః ॥ నమో వాచే నమో వాచస్పతయే । నమో విష్ణవే మహతే కరోమీత్యేవం వేదేషు చిదన్యదేవానాం సకృన్నమాంసి శ్రుతాన్యపి తాని నమాంసి యౌగికార్థేన సర్వాంతర్యామిణి శివే పర్యవస్యంతి । శతరుద్రీయే నమో వః కిరికేభ్యో దేవానాం హృదయేభ్యః ఇత్యుక్తత్వాత్ । శరవిశిష్టశరీరవాచకశబ్దానాం శరీరపర్యంతత్వాత్ తాని నమాంసి శివ ఏవ పర్యవస్యంతీతి నిశ్చేతవ్యం । నమో గ్నయే మఖఘ్నే నమ ఇంద్రాయ మఖఘ్న ఇతి లక్షణాత్ ॥ అగ్నీంద్రయోర్మఖఘ్నత్వం ముఖ్యార్థం న భవతి దక్షయజ్ఞే

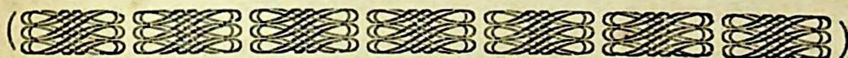
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వీరభద్రేణజిహ్వాహీనఃకరహీనశ్చాగ్నిస్స్వయమేవమఖఘ్నోభవతికిం
తదావీరేశ్వరేణభుజస్తంభపతశ్చేంద్రస్య మఖఘ్నత్వంకథంభవతి ।
అతఏవధాతుయౌగికప్రయోగసంబంధాదేవశివస్యమఖఘ్నత్వార్థోఽభవ
తితత్కథమితిచేత్ । మఖఘ్న=యజ్ఞసంహారకాయఅగ్నయే। సోగ్ని
శ్చైతన్యరూపత్వాదిత్యుక్తత్వాత్ చిత్స్వరూపాయవీరభద్రాయనమః॥మ
ఖఘ్నయజ్ఞసంహారకాయఇంద్రాయేతిఇదిపరమైశ్వర్యఇతిధాతుయో
గాత్ పరమైశ్వర్యపరిపూర్ణాయరుద్రాయనమః।శివతత్త్వాదిభూమ్యం
తశరీరాదిఘటాదిచ।వ్యాప్యాధితిష్ఠతిశివస్తస్మాద్విష్ణురితిస్మృతఇతిపౌరాణి
కనిర్వచనాత్ ।నమోవిష్ణవఇత్యత్ర । పరిపూర్ణశివాయనమఇత్యర్థః॥
* ॥ నారాయణోపనిషది ॥ శ్లో ॥ యచ్చకించిజ్జగత్సర్వందృశ్యతేశ్రూ
యతేపివా ॥ అంతర్బహిశ్చతత్సర్వంవ్యాప్యనారాయణస్థితః ॥ * ॥ అ
స్మిన్నర్థే ॥ శ్లో ॥ యచ్చకించిజ్జగత్సర్వంవ్యాప్యనారాయణస్థితః ।అం
తర్బహిశ్చతత్సర్వంవ్యాప్యాస్తేసౌమహేశ్వరః ॥ ఇత్యేవంనారాయణ
శబ్దస్య మహేశ్వరశబ్దస్యప్రయోగాత్ ॥ శివపరత్వంనిశ్చితవ్యం ॥ * ॥
తథాస్కాందే ॥ శ్లో॥ సబ్రహ్మబృహ్మణత్వాచ్చసశివోమంగళాశ్రయాత్॥
సహరిర్దోషసంహారాత్సేంద్రోవిశ్వేశ్వరత్వతః॥సోగ్నిశ్చైతన్యరూప
త్వాత్ సోక్షరోనిత్యభావతః। ఇత్యేవంసర్వశ్రుతీనాంయౌగికార్థేనశి
వపరత్వంనిశ్చీయతే।సర్వేషాంవేదానామేకవస్తుపరత్వాత్ ।తత్కథమి
తిచేదుచ్యతే । ఋగ్వేదాదౌ ॥ అగ్నిమీళేపురోహితం ।యజ్ఞస్యదేవమి
త్యుపక్రమ్య । మధ్యేనానాశాఖోపనిషత్సు । విశ్వాధికోరుద్రఇత్యేకఏవ
రుద్రో నద్వితీయాయతస్థఇత్యాదిశ్రుతిభిశ్చరుద్రస్యవిశ్వాధికాద్వితీ
య పరబ్రహ్మత్వంచోక్త్వాహరింహరంతమిత్యాది శ్రుతిభిర్నారాయ
ణాదీనాంరుద్రకృతనిగ్రహానుగ్రహంచోక్త్వా । ఇత్యాద్యనన్యసామా
న్యమహిమాఖ్యాపనపూర్వకం రుద్రంసంస్తుత్య అథర్వణవేదాంతా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

థర్వశిఖాసమాప్త్యవసరే శివఏకోధ్యేయః శివంకరః సర్వమన్యంపరి
త్యజ్యసమాప్తాథర్వణీశిఖా ॥ శిఖామేతామధీత్యద్విజోగర్భవాసా
ద్విముఖోవిముచ్యతే ఇత్యోంసత్యమిత్యుపసంహృతం ॥ * ॥ అస్మిన్న
ర్థేసర్వేషాంవేదానాంసమాప్తత్వశ్రవణాత్ ॥ వేదాదిమధ్యాంతేషు
శివశాసనశ్రుతిముద్రితత్వాచ్చ । సర్వశ్రుతీనాంశివైకపరత్వంనిశ్చిత
వ్యం । యద్యపి । సర్వదేవనమస్కారః కేశవంప్రతిగచ్ఛతీతిస్మర్యతే ।
తథాపిపరమకారణే శివేపర్యవస్యంతి । రాజవద్రాజపురుషఇతి న్యాయే
నతస్యాప్యనృతేస్సామాన్యతఃప్రవృత్తయశ్శివేతరదేవతావిషయత్వేనశి
వైకోనసర్వవ్యాపినిష్ఠాపర్యవస్యంతి । తానినమాంసిసర్వాణిపశ్యాత్స
ర్వవ్యాపినిశివేపర్యవస్యంతీతినవిరోధః ॥ ... ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరమాహేశ్వరాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవ
లింగశివయోగివిరచితే శివాధిక్యకథనే
మా చి దే వ మ నో వి లా సే
న మ స్కా రా ధి ప తి త్వం నా మ
ఏకోనవింశప్రకరణంసంపూర్ణం ॥

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయపరమగురవేనమః.

వింశప్రకరణప్రారంభః.

భృగ్వాదితాపసనిరసనం.

పద్మపురాణే । వైష్ణవఖండే । హారీతస్మృతౌచ । భృగ్వాదిమునిభి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్చాపి శివాపకర్షత్వేన విష్ణుసర్వోత్తమత్వప్రతిష్ఠాపకాని కాని చిద్వాక్యాని శ్రూయంతే। తాని వాక్యాని లింగధారణాది శైవధర్మద్వేషాత్ అవైదికోర్ధ్వపుండ్రధారణాది వైష్ణవధర్మప్రతిపాదనాత్ తథా బహుశ్రుతిపురాణేతిహాసవిరోధాత్। తద్వైష్ణవపురాణభాగవతప్రవక్తుశ్శివనిందాదోషేణ దక్షభృగ్వాదిఋషీణాం దైవకృతదండప్రాప్తిశ్రవణాత్॥ తథా కేషుచిత్పురాణేషు విష్ణుసర్వోత్తమత్వం ప్రతిపాద్య న దేవః కేశవాత్పర ఇతి వాక్యాం ప్రమాణీకుర్వతో వ్యాసస్యాపి శివనిందాదోషేణ దైవకృతసద్యోదండశ్రవణాచ్చ। విష్ణ్వపకర్షత్వేన శివోత్కర్షప్రతిపాదకానాం దధీచిభృగ్వాదీనామితరదైవకృతదండప్రాప్త్యభావాచ్చ। శివాపకర్షకవాక్యాని సర్వాణ్యపి తామసానీతి నిశ్చితవాన్ని। శైవే వాయవీయసంహితాయాం। తథోక్తం పితరం దక్షం క్రుద్ధా దేవీ దదా బ్రవీత్॥ విద్యాచోరో గురుద్రోహీ వేదేశ్వరవిదూషకః తపనబహుపాప్మానస్సద్యోదండ్యా ఇతి శ్రుతిః। తస్మాన్నత్యుత్కటస్యాస్య పాపస్య సదృశం భృశం॥ సహసా దారుణో దండస్తవ దైవాద్భవిష్యతి॥ దక్షవాక్యం॥ ఏతన్మహేశాయ సువర్ణపాత్రే హవిస్సమస్తం విధిమంత్రపూతం। విష్ణ్వాద్యనన్యప్రతిమస్వభావ్యం ప్రభోః ప్రభోరాహవనీయనీతం॥ * ॥ తదా దక్షం ప్రతి దధీచివాక్యం॥ శ్లో॥ సాక్షాదధ్వరరాజస్తు స ఏవ ఖలు నాపరః॥ యస్త్రినేత్రశ్శివస్సాంబస్సత్వయా నార్చితః ఖలు॥ అపూజ్యపూజనే చైవ పూజ్యానాం చాప్యపూజనే॥ నరః పాపమవాప్నోతి మహద్వై నాత్ర సంశయః॥ అసతాం సంమతిర్యత్ర సతామవమతిస్తథా॥ దండో దైవకృతస్తత్ర సద్యః పతతి దారుణః॥ అంతరేణ మహాదేవం శుభ్రదేహో విష్ణుస్త్వయార్చితః॥ శిరస్తే ధ్వరస్యాపి ఛేదో దక్ష భవిష్యతి॥ అంతరేణ మహాదేవం పూజితోసి జనార్దనం॥ అధ్వరే తవ దేవేశాద్దండస్తీవ్రో భవిష్యతి॥ అధ్వరే చాన్వితా యూయం మునయో రుద్రవర్జితాః॥ యుష్మాకం వేదసం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బంధోంభాపి నైవభవిష్యతి ॥ * ॥ ఇత్యాదిబహుప్రసిద్ధం ॥ శ్లో ॥ తత్రై
వ ॥ అసిభిః పావకంశక్రంపట్టసైశ్చయమంయమీ ॥ పరిఘైర్నిరృతింవా
యుంటంకైశ్చధనదస్స్వయం ॥ నిర్భేదరణేవీరోలీలయైవగణేశ్వరః ॥
తథాలైంగ్యే ॥ ఈశ్వరస్తుత్రి ॥ శ్లో ॥ యజ్ఞస్యచశిరశ్ఛిత్త్వాపూష్ణోద
శనానాశనః ॥ వహ్నేఃపుస్తహరస్నాతూద్భగనేత్రప్రపాతనః ॥ పాదాంగు
ష్ఠేనసోమాంగపేషిషఃప్రభుసంజ్ఞితః ॥ సరస్వత్యాస్తథాదేవ్యానాసికా
ధోర్ణాగ్రకృంతనః ॥ ఉపేంద్రేంద్రయమాదీనాందేవానామంగతక్షకః
* ॥ తథాభాగవతే చతుర్థస్కంధే । దక్షాధ్వరసంహారే ॥ శ్లో ॥ అ
బాధంతమునీన్ కేచిత్ కేపత్నీర్భంజయన్ ॥ భృగుంబబంధమణిమాన్ వీర
భద్రఃప్రజాపతిః ॥ చండీశఃపూషణందేవంభగంనందీశ్వరోగ్రహీత్ ॥
* ॥ వాయవీయసంహితాయాం ॥ శ్లో ॥ శిరశ్ఛిచ్ఛేదదక్షస్యభద్రఃపర
మశోభనం ॥ అరిష్టనేమినంసోమంధర్మంచైవప్రజాపతిం ॥ బహుపు
త్రంచాంగిరసంకృశాశ్వంకశ్యపంతథా ॥ గళేప్రగృహ్యబలినోగణపా
స్సింహవిక్రమాః ॥ ఆక్రీనస్థాంత్సమాకృష్యమారయంతితపోధనాన్ ॥ వ
జ్రైశ్చైకైర్మర్ణహాపోషూలైస్సక్తిభిఃపాశపట్టసైః ॥ * ॥ ఏవంకాళికాఖండ
కాశీఖండశంకరసంహితాశైవలైంగ్య పద్మభాగవతసాంబాది పురా
ణోపపురాణేషుబహుశఃప్రసిద్ధం । తేషుచేవేషుమునిషుచపునశ్శరణాగ
తేషు సత్సుశివానుగ్రహాపితత్తత్పురాణాంతరేష్వేవప్రసిద్ధం । గ్రం
థభారభయాన్నలిఖ్యంతే ॥ కాళికాఖండే । స్వపత్నీఘ్నంవిష్ణుంప్రతిభృ
గుశాపహ్యాప్రియతే ॥ శ్లో ॥ యస్యహంత్రియంబకాన్నాన్యందేవంవేద్మిమ
హేశ్వరాత్ ॥ తేనసత్యేనగోవిందనరకార్ణదశయాస్యసి ॥ ఇతిశాపవ
శాత్ విష్ణుర్దశయోనిజోభూదితిస్కాందలైంగాద్యతిత్యపురాణరామా
యణాదిషుబహుప్రసిద్ధం॥ * ॥కాళికాఖండే । అనిలాదతృణబిందుసంవా
దే । అనిలాదఉవాచ ॥ శ్లో ॥ గత్వావారాణసీంవ్యాసఃపూర్వంమో

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

హాత్మమహామునిః॥ ఊర్ధ్వబాహురువాచోచ్చైశ్శివాగ్రే శ్రీపతింస్తువన్॥ శ్రుణ్వంతు దేవతాస్సర్వే మునయః క్షీణకల్మషాః ॥ సత్యంసత్యంపునస్సత్యంన దేవః కేశవాత్పరః॥ఇత్యుక్తమాత్రే సహసానందినాస్తంభితౌభుజౌ॥ నిష్ప్రయత్నగతిందృష్ట్వా కిమేతదితిశంకితః ॥ * ॥తదావ్యాసంప్రతివిష్ణువాక్యం ॥ శ్లో ॥ అవలేపేనవత్సధ్యాత్వయా చ భాషితంమహత్ ॥ మమాపినాథమాక్షిప్యశివంమాంయాత్ప్రశంససి ॥ సత్యంవచ్మిహితంవచ్మి సారంవచ్మిపునఃపునః॥సర్వస్మాదధికంరుద్రంభక్త్యాచర్యామునేప్రభుం॥ ఇత్యుక్త్వాంతర్ధేవిష్ణుర్వ్యాసోపిభయవిహ్వలః ॥ జగామశరణందేవంసర్వభావేనశంకరం ॥ సంత్యాజ్యత్రుణవద్దైవాన్బ్రహ్మవిష్ణ్వాదికాంస్తదా ॥ ఏతస్మాత్కారణాద్వత్సనాస్త్యన్యోభ్యధికశ్శివాత్ ॥ సత్యంసత్యంపునస్సత్యంనదేవశ్శంకరాత్పరః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేఆదిత్యపురాణే॥ద్వితీయాధ్యాయే ॥ వైవస్వతమనుభృగ్వాదిఋషీన్ప్రతి సూర్యవాక్యం ॥ శ్లో ॥ నాస్తిరుద్రాన్మహాదేవాదధికంద్రైవతంపరం ॥ వేదాఅపితమేవార్థమాహుస్స్వయంభువేంతరే ॥ శృణ్వంతుదేవతాస్సర్వేసత్యమస్మత్పరంవచః ॥ నాస్తిరుద్రాన్మహాదేవాదధికందైవతంపరం ॥ తథాసూతసంహితాయాం ॥ శ్లో॥ పురాశైర్దశభిర్విప్రాః ప్రోక్తైరారుద్రస్తథైవ చ ॥ చతుర్భిర్భగవాన్విష్ణుర్ద్వాభ్యాంబ్రహ్మాతథైవచ ॥ అగ్నిరేకేనవిప్రేంద్రాస్తథైకేనదివాకరః॥ ఏవంమూర్త్యభిధానేనద్వారేణైవమునీశ్వరాః ॥ ప్రవక్తవ్యోమహాదేవఃస్థితస్సర్వాసుమూర్తిషు ॥ సఏవమోచకస్సాక్షాచ్ఛివస్సత్యాదిలక్షణః ॥ తత్రైవ ॥ శ్లో ॥ రుద్రమూర్తిషుసర్వాసుశివోత్రవఃప్రకాశతే ॥ అన్యాసుతారతమ్యేనశివస్సాక్షాత్ప్రకాశతే ॥ తత్రసూతగీతాయాంసూతవాక్యం ॥ శ్లో ॥విష్ణుంప్రజాపతింద్రాభ్యాముత్క్రుష్టంశంకరాదపి॥ప్రవదంతిచవాక్యానిశ్రౌతానిప్రతిభాంతిన॥ పౌరాణికానివాక్యానిస్మార్తానిప్రతిభాంతిన॥ తస్మాద్వేదోపదిష్టార్థః

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

స్వత్వార్థో నహి సంశయః ॥ సత్యం సత్యం పునస్సత్యం ఉద్ధృత్యభుజముచ్యతే ॥ * ॥ తథా బ్రహ్మగీతాయాం బ్రహ్మవాక్యం ॥ శ్లో ॥ శివఏవాస్తి నైవాన్యదితియోనిశ్చయస్థిరః ॥ సదాసఏవసిద్ధాంతః పూర్వపక్షాస్తథాపరే ॥ అతస్సర్వం పరిత్యజ్య శివాదన్యత్తుదైవతం ॥ తమేవశరణంగచ్ఛేత్సద్యోముక్తింయదీచ్ఛతి ॥ అయమేవహి వేదార్థో నాపరఃపరమార్థికః ॥ గృష్ణామిపరశుంతప్తం సత్యమేవనసంశయః ॥ అయమేవహి వేదార్థో నాపరఃపరమార్థికః ॥ అన్యథాచేత్సురాస్సర్వే మూర్ధామేతత్రపతిష్యతి ॥ అయమేవహిసత్యార్థో నాపరఃపరమార్థికః ॥ విశ్వాసార్థం శివంస్పృష్ట్వా తీవ్రంశపథయామ్యహం ॥ ఇత్యేవం విష్ణూత్కర్షప్రతిపాదకానాం దండప్రాప్తిశ్రవణాత్ । శివోత్కర్షప్రతిపాదకానాం నిరంకుశత్వాత్ శివాపకర్షత్వేన విష్ణూత్కర్షప్రతిపాదకవాక్యాని సర్వాణి తామసాని పరిత్యాజ్యానీతి నిష్కృష్టోఽర్థః ॥ ... ...

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాససారభూతవీరశైవాచార సారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవలింగశివయోగివిరచితే మాదిదేవమనోవిలాసే భృగ్వాదితామసనిరసనం నామ వింశప్రకరణం సంపూర్ణం.

ఓం

శ్రీసాంబసదాశివాయ పరమమంగళమూర్తయే నమః.

ఏకవింశప్రకరణప్రారంభః.

భోగమోక్షప్రదత్వం.

నను మోక్షహేతుజ్ఞానవిషయత్వం బ్రహ్మణః ప్రసిద్ధం । తత్పరం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బర్హిష్ఠాశివఏవేతి తథాన్యేషు శ్రుతిపురాణేషు నారాయణస్యాపి మోక్షహేతుజ్ఞానవిషయత్వముక్తమపి మోక్షహేతుజ్ఞానవిషయత్వే శివస్యైవ బహుప్రమాణసిద్ధత్వాత్ అన్యథా బహుశ్రుతిపురాణేషు నారాయణస్యేశ్వరాధీనత్వశ్రవణాచ్చ । రాజవదాత్రిజపురుషఇతి న్యాయేనాపకచారికమిత్రప్రాగేవోక్తం । కించ ద్వయస్యాపి నః ప్రాధాన్యే శాస్త్రప్రతిపాద్యబర్హిష్ఠభావోవక్తుమశక్యః ॥ అనేకేశ్వరవాదే జగద్వ్యవస్థాభంగప్రసంగాత్ ॥ ఏవంచ ద్వివిధప్రమాణబలాద్ద్వయోర్బర్హిష్ఠత్వేవక్తవ్యేపి విశిష్టస్వరూపే విశేషణవిశేష్యభావేన కస్యచిత్సర్వవ్యాపకత్వేన విశేష్యత్వం । కస్యచిదేకదేశసర్వవ్యాపిత్వేన విశేషణత్వం । తేనైవక్రమేణ కస్యచిత్సాక్షాన్ముక్తిహేతుజ్ఞానవిషయత్వం । కస్యచిత్క్రమముక్తిహేతుజ్ఞానవిషయత్వం ఇత్యేవం సర్వావిరోధోవక్తవ్యః । అతఏవ కైవల్యోపనిషత్సు ॥ హృత్పుండరీకమిత్యుపక్రమ్య । ఉమాసహాయంపరమేశ్వరం ప్రభుంత్రిలోచనంనీలకంఠమిత్యుక్త్వా । అగ్రేచజ్ఞాత్వాతం మృత్యుమత్యేతినాన్యః పంథావిముక్తయే ఇత్యుక్తం । తథాపురుషసూక్తే । ఉత్తరనారాయణే । తమేవం విద్వానమృత ఇహభవతి । నాన్యఃపంథా అయనాయవిద్యతే ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే । స్వర్గాదీనాం ముముక్షూణాంబర్హిష్ఠత్వమపి కాంక్షతాం । భక్తిరేవ విరూపాక్షే నాన్యః పంథా ఇతి శ్రుతిః ॥ జ్ఞాత్వా శివం శాంతైక్యం బహూపనిషత్ప్రసిద్ధం । తథా । శ్వేతాశ్వతరే । యదా చర్మవదాకాశం వేష్టయిష్యంతిమానవాః । తదాశివమవిజ్ఞాత్వా దుఃఖస్యాంతో భవిష్యతి ॥ యాంయాంమూర్తిం సమాశ్రిత్యబర్హిష్ఠభావేనయేజనాః ॥ ఆరాధయంతి తే సర్వే క్రమాజ్జ్ఞానం తిశంకరం ॥ రుద్రస్యమూర్తిమారాధ్యప్రసాదాత్క్రమవర్జితాః ॥ అయత్నేనైవజానంతిశివంసర్వత్రసంస్థితం ॥ విష్ణుప్రజాపతీంద్రేభ్యశ్శివస్యాధిక్యమాదరాత్ ॥ అవిజ్ఞాయనసంసారాన్ముచ్యతేజన్మకోటిభిః ॥ బృ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

హజ్జంబాలే ॥ బహూనిపుణ్యానికృతానియేనతేనైవలభ్యఃపరమేశ్వరోసౌ
యస్యాఙ్గజోహంహరిరింద్రముఖ్యామోహాన్నజానంతిసురేంద్రము
ఖ్యాః ॥ ఇత్యేవంపిప్పలాదంప్రతిబ్రహ్మవచనే । పరమేశ్వరస్యైవబ్రహ్మ
విష్ణ్వింద్రాదిసృష్టృత్వేనజ్ఞేయత్వంబహుపుణ్యవత్ప్రాప్యత్వంచోక్తం ।
క్రమేణైనమహాదేవంమోచకంపరమేశ్వరం । ప్రాప్నుయాదప్రమాదేన
ముముక్షురితిహిశ్రుతిః । బహూనిపుణ్యానికృతానియేనేతిశ్రుత్యుక్త
త్వాత్ ॥ ప్రసాదాదేవరుద్రస్యజ్ఞానంమోక్షైకసాధనం । దేవయానాభి
ధావిష్ణోర్గతిస్సృష్టాప్రసాదతః । బ్రాహ్మణ్యాకీర్తిరింద్రస్యచంద్రాచ్చరవేరా
రోగ్యమేవచ ॥ అగ్నేరైశ్వర్యమతులంపితృయానంయమస్యతు ॥ పురందర
స్యసౌభాగ్యంబలంవాయోఃప్రసాదతః ॥ విఘ్నరాజస్యదేవస్యకార్యసిద్ధిర
విఘ్నతః ॥ షణ్ముఖస్యప్రసాదేనసర్వసిద్ధిరయత్నతః ॥ దుర్గాదేవ్యాఃప్రసా
దేనసర్వత్రవిజయీభవేత్ ॥ శ్రీదేవ్యాశ్చప్రసాదేనసర్వైశ్వర్యమయత్న
తః ॥ కామినాందేవతాస్సర్వాస్సాంసారికఫలప్రదాః ॥ కామేనరహితానాం
తుశుద్ధిద్వారేణదేవతాః ॥ మహాదేవప్రసాదస్యహేతుభూతాభవంతిహి ।
మహాదేవప్రసాదస్తుసహేతుఃకస్యచిద్ద్విజాః ॥ స్వయంభుక్తికరఃపుంసాం
కామినామచిరేణతు ॥ స్వయంముక్తికరంసాక్షాత్కామేనరహితస్యచ ॥
చిరేణైవతుకాలేనశివస్యైవప్రసాదతః ॥ దేవతాముక్తిదావిప్రాముక్తిదాశ్చ
నచస్వతః ॥ సోపానక్రమతోదేవానృణాంసంసారమోచకాః ॥ రుద్రస్సం
సారనుజ్ఞానంసాక్షాత్సంసారమోచకః ॥ బ్రహ్మగీతాయాం ॥ బ్రహ్మోవా
చ ॥ శ్లో ॥ ప్రసాదాదేవరుద్రస్యశివాయాశ్చతథైవచ ॥ పరమాద్వైతవి
జ్ఞానంవిప్రేన్ద్రాస్సాక్షాన్మమాపిచ ॥ తత్రైవ ॥ అదానేచతథాదానేనస్వతం
త్రోమహేశ్వరః ॥ తథైవాహంసురశ్రేష్ఠసత్యమేవనచోదితం ॥ స్వతం
త్రశ్శివఏవాయంసహిసంసారమోచకః ॥ తత్రైవ ॥ విష్ణుభక్త్యాచమద్భ
క్త్యానాస్తినాస్తిపరాగతిః ॥ శంభుభక్త్యైవసర్వేషాంసత్యమేవనచోది

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తం॥ * ॥ అతఏవముక్తిఖండే ॥ సత్యసంధాఖ్యంస్వభక్తంప్రతివిష్ణువా క్యం ॥ శ్లో ॥ సత్యసంధమహాభక్తమమసత్యపరాయణ ॥ శ్రౌతస్మార్తైక నిష్ఠానాముత్తమోత్తమసువ్రత ॥ నాహంసంసారమగ్నానాంసాక్షాత్సంసా రమోచకః ॥ బ్రహ్మాదిదేవతాస్సర్వే నహిసంసారమోచకాః ॥ ఏవమేవహి జంతూనాంసాక్షాత్సంసారమోచకః ॥ శ్రీయతేసర్వే వేదేషుస్వజ్ఞా నంచబలంస్వకం ॥ స్వవ్యాపారశ్చతస్యాస్యస్వతస్సిద్ధోనచాన్యతః ॥ మ మబ్రహ్మాదిదేవానామపితస్యప్రసాదతః ॥ విజ్ఞానాదిత్రయంతస్మాత్సఏవ భవమోచకః ॥ నామతశ్చార్థతశ్చాపిమహాదేవోమహేశ్వరః ॥ త దన్యేకేవలాదేవామహాదేవానతేనఘ ॥ మహాదేవంవినాయోమాంభజ తేశ్రద్ధయాసహ ॥ నాస్తితస్యవినిర్మోక్షస్సంసారాజ్జన్మకోటిభిః ॥ స ర్వముక్తంసమాసేనమమభక్తస్యతేనఘ ॥ సర్వమన్యంపరిత్యజ్యశివం సాంబంసదాభజ ॥ తత్రైవ ॥ సత్యసంధోమహాధీమాన్మహావిష్ణోఃప్ర సాదతః ॥ పరిత్యజ్యాఖిలాన్దేవాన్శ్రీభవదీశ్వరం ॥ ఈశ్వరస్య ప్రసాదేనసత్యసంధోమహాద్విజః ॥ జ్ఞానంవేదాంతజంలబ్ధ్వావిముక్తోభ వబంధనాత్ ॥ ఏవంధ్రువప్రహ్లాదాదివిష్ణుభక్తానాం శివపూజాపుణ్యేన తత్తత్పదప్రాప్తిమత్వంనిశ్చీయతే ॥ కాశ్యాం ॥ ధ్రువేశ్వరప్రహ్లాదేశ్వరలిం గానాంప్రత్యక్షప్రమాణసిద్ధత్వాత్ ॥ తథా కాశీకాండాదిపురాణేషు ప్రసిద్ధం । గ్రంథవిస్తరభయాన్నలిఖ్యంతే ॥ ... ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచార సారోద్ధారే శ్రీమదానంద
బసవలింగశివయోగివిరచితే మాచిదేవమనోవిలాసే
భోగమోక్షప్రదత్వంనామ
ఏకవింశతిప్రకరణంసంపూర్ణం ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః

ద్వావింశప్రకరణప్రారంభః.

అన్యదేవతాపరిత్యాగః.

సర్వేతరదేవతాపరిత్యాగేన శివైకవిషయధ్యానం శ్రేయస హేతురితి వేదస్యాభిప్రాయమాహ । పైప్పలాదోపనిషది ॥ భో భో బ్రహ్మన్ బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేంద్రాగ్నీంశ్చ ధ్యేకో వాధికతరో ధ్యేయశ్చేతి పైప్పలాదవాక్యం శ్రుత్వా । పైప్పలాద ప్రతిబ్రహ్మవాక్యం । హరింహరంతమిత్యాదినా మత్స్యకూర్మవరాహనారసింహవామనోపసంహారాదనన్యసామాన్యమహిమాఖ్యాపనపూర్వకం శివం ప్రస్తుత్య । అంత్యే యోగధ్యానైశ్శివ ఏకో ధ్యేయశ్శివంకరస్సర్వమన్యంపరిత్యజేదిత్యుపసంహృతం ॥ ఋగ్వేదే ॥ భస్మజాబాలే । సమాప్త్యవసరే । యోగధ్యానానాం । శివఏకో ధ్యేయశ్శివంకరస్సర్వమన్యం పరిత్యజేదిత్యుపసంహృతం । తథా రుద్రాక్షజాబాలే । యోగధ్యానానాం । శివఏకో ధ్యేయశ్శివంకరస్సర్వమన్యంపరిత్యజేదిత్యుపసంహృతం ॥ తథా సర్వశాఖోపనిషదామంత్యే అథర్వశిఖాసమాప్త్యవసరే ॥ ఈశానశ్శివఏకో ధ్యేయశ్శివంకరస్సర్వమన్యంపరిత్యజ్య సమాప్తాథర్వణీశిఖేతి ॥ మానవపురాణే ॥ శ్లో ॥ అతో ముముక్షుభిస్సర్వైస్సాంబస్సర్వేశ్వరాహ్వయః ॥ పరతత్త్వం విశేషేణ ధ్యేయ ఏవ సదా హృది ॥ తస్య శేషతయా ధ్యేయాః బ్రహ్మవిష్ణ్వాది దేవతాః ॥ కదాచిదపి మోహాద్వై స్వప్రధానతయా న హి ॥ సర్వమన్యం పరిత్యజ్యేత్యాహ చాథర్వణీశిఖా ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే పారాశరపురాణే ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్లో ॥ సర్వమన్యం పరిత్యజ్య శివఏవ శివంకరః ॥ ధ్యేయ ఇత్యాహ పరమా శ్రుతి రాథర్వణీ ఖలు ॥ * ॥ జ్ఞానయోగఖండే ॥ శ్లో ॥ అతో మోక్షార్థిభిః ప్రాజ్ఞైశ్శివఏవ శివంకరః ॥ ధ్యాయేత్సర్వం పరిత్యజ్య శివాదన్యత్తు దైవతం ॥ అస్మిన్నర్థే శ్రుతిస్సాధ్వీ సమాప్తా వేదవిత్తమాః ॥ ధ్యానయోగఖండే ॥ శ్లో ॥ ధ్యానభేదోహి సోప్యేవముత్తమాధమభేదతః ॥ ద్వివిధస్తత్ర దేవస్య శివస్య ధ్యానముత్తమం ॥ విష్ణ్వాది దేవతానాంచ ధ్యానం చాధమమిష్యతే ॥ అతో మోక్షార్థిభిః ప్రాజ్ఞైశ్శివఏవ శివంకరః ॥ ధ్యేయస్సర్వం పరిత్యజ్య శివాదన్యత్తు దైవతం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే శ్రుతిస్సాధ్వీ సమాప్తా వేదవిత్తమాః ॥ అస్మిన్నర్థే సూతగీతాయాం ॥ శ్లో ॥ తస్మాద్వేదోపదిష్టార్థస్సత్యోవా నహి సంశయః ॥ సత్యం సత్యం పునస్సత్యముద్ధృత్య భుజముచ్యతే ॥ అతోపి సశివో ధ్యేయః ప్రాధాన్యేన శివంకరః ॥ సర్వమన్యత్పరిత్యజ్య దైవతం పరమేశ్వరాత్ ॥ శిఖా చాథర్వణీ సాధ్వీ సర్వవేదోత్తమోత్తమా ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే సమాప్తా సా శ్రుతయశ్చాపరా అపి ॥ సాః వేదప్రపదమంత్రే ॥ త్వం వై దేవో బ్రాహ్మణోసి । బ్రాహ్మణో వై బ్రాహ్మణముపధావత్యుపధావామీతి ॥ అస్మిన్నర్థే పారాశరపురాణే ॥ శ్లో ॥ తతో విప్రస్య సంబంధశ్శివే నైవ హి యుజ్యతే ॥ శంకరాత్సర్వదేవాశ్చ నృపలస్తు పురందరః ॥ పితామహస్తు వైశ్యశ్చ క్షత్రియః పరమోహరిః ॥ బ్రాహ్మణో భగవాన్రుద్రస్సర్వేషాముత్తమోత్తమః ॥ బ్రహ్మభావో హి రుద్రస్య బ్రాహ్మణ్యాన్నైవ హేతుజం ॥ బ్రాహ్మణో వై సదా లోకే బ్రాహ్మణం చోపధావతి ॥ మహాబ్రాహ్మణమీశానముపధావేన చేతరం ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే స్కాందపురాణే ॥ శ్లో ॥ రుద్ర ఏవ సదా సాక్షాద్బ్రాహ్మణో బ్రహ్మభావతః ॥ బ్రాహ్మణైః పరితస్తస్మాద్బ్రాహ్మణో రుద్ర ఏవ హి ॥ ప్రజానాం పాలకో రాజా విష్ణుస్సర్వస్య పాలనాత్ ॥ తేన రాజా హరిస్తస్య బ్రాహ్మణ్యం త్వౌపచారికం ॥ లైంగ్యే ॥ వసురుద్రాకర్ణ ధ్యే

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తుమధ్యాపిండస్తుప్రతిదః ॥ వేదోక్తశివనిర్మాల్యం కింపునర్బహుభాష
ణైః ॥ ఏవం బ్రాహ్మణానాముత్పత్తిర్బ్రాహ్మణాదేవ ప్రతిపాదితా
భవతి । అన్యస్మాద్బ్రాహ్మణోత్పత్తేరయోగాత్ । అత ఏవ రుద్రాంశభూ
తస్య విశ్వామిత్రస్య క్షత్రియోత్పన్నస్యాపి తపసా బ్రాహ్మణత్వం । వి
ష్ణ్వంశభూతస్య పరశురామస్య బ్రాహ్మణోత్పన్నస్యాపి వ్యాపారేణ క్ష
త్రియకార్యకారణత్వం । శైవవైష్ణవపిండవ్యత్యాసహేతుకం శ్రూయ
తే హరివంశే । భృగోరాశ్చరువిపర్యాసే శైవవైష్ణవయోః పురా । జగత్యాం వై
ష్ణవశ్చైవ జామదగ్న్యో వ్యజాయత । విశ్వామిత్రస్తు శైవేంశే గాధికు
శికనందనః ॥ ప్రాప్య బ్రహ్మర్షిసమతాం యోయం బ్రహ్మర్షితాం గతః ।
తస్మాద్బ్రాహ్మణానాం స్వకీయదేవతా మహాబ్రాహ్మణో రుద్ర ఏవోపా
స్యః ॥ * ॥ అత ఏవ శైవపురాణే ॥ శ్లో ॥ రుద్రపిండోద్భవో విప్రశ్శివం
సర్వేశ్వరం గురుం । మోహేనైవ నజానాతి తాతం వేశ్యాసుతో యథా ॥
యజుర్వేదే ॥ ఆవో రాజానమధ్వరస్యమితి గాధిపతిం మేధాపతిం
రుద్రమితి ॥ * ॥ యజుర్వేదే । యో వై స్వాం దేవతామతియజతే ప్రస్వాయై
దేవతాయై చ్యవతే న పరాం ప్రాప్నోతి పాపీయాన్భవతీతి । తత్రైవ ప్రదే
శాంతరే । యో వా అయథాదైవతం యజ్ఞముపచరతి । ఆదేవతాభ్యః పా
పీయాన్భవతి ॥ * ॥ మానవపురాణే ॥ శ్లో ॥ నారాయణాదినామాని వి
సృజ్యైవ విచారతః । జపేచ్ఛివాదినామాని సద్యోముక్తిం యదీచ్ఛతి ॥ సౌ
రసంహితాయాం ॥ సర్వాన్దేవాన్పరిత్యజ్య యజేత్వం చాస్యమీశ్వరం
సర్వాన్మంత్రాన్పరిత్యజ్య జపేత్పంచాక్షరం సదేతి ॥ ... ...

ఇతి శ్రీమాచిదేవమనోవిలాసే ఇతరదేవతాపరిత్యాగో నామ

ద్వావింశప్రకరణం సంపూర్ణం.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివస్వామినేనమః.

త్రయోవింశప్రకరణప్రారంభః

ఊర్ధ్వపుండ్రశంఖచక్రధారణనిరసనం.

మనుస్మృతౌ । సోర్ధ్వపుండ్రముఖందృష్ట్వా వ్రతంచాంద్రాయణంచరేత్ । యదిసంభాషణంకుర్యాత్ కృచ్ఛ్రంచాంద్రాయణంచరేత్ । గౌతమస్మృతౌ । ఉత్తప్తలోహదండేననాంగందహేత్ । బోధాయనే ॥ శ్లో ॥ నాంకయేన్నదహేద్దేహం దేహీచేత్కామకారతః ॥ నాధికుర్వంతిదగ్ధాంగం శ్రౌతస్మార్తేషుకర్మసు ॥ యమస్మృతౌ ॥ శ్లో ॥ నాంకయేన్నదహేద్గాత్రం దేవతాయుధలాంఛనైః ॥ దహనాల్లేఖనాద్విప్రః పాతిత్యంయాతితత్క్షణాత్ ॥ శాతాతపస్మృతౌ ॥ అంగేషునాంకయేద్విప్రో దేవతాయుధలాంఛనైః ॥ అంకయేద్యదివామోహాత్ పతత్యేవనసంశయః ॥ బ్రహ్మగీతాసు । ద్వితీయాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥ ఊర్ధ్వపుండ్రంలలాటేతు వర్తులంచార్ధచంద్రకం ॥ ధారయిష్యంతిమోహేనపాషండోపహతాజనాః ॥ శంఖచక్రగదాపద్మైరంకనంవిగ్రహేస్వకే ॥ ధారయిష్యంతిమోహేనపాషండోపహతాజనాః ॥ పారాశరపురాణే ॥ ఖ్యాతిలాభాదిసిద్ధ్యర్థమపి విష్ణ్వాగమాదిషు ॥ స్థితంపుండ్రాంతరంనైవధారయేద్వైదికోజనః ॥ పాంచరాత్రేచకాపాలేపాషండేష్వితరేషుచ ॥ దీక్షితాశ్చభవిష్యంతిమనుష్యాః పాపకర్మణః ॥ మానవపురాణే ॥ ఊర్ధ్వపుండ్రంద్విజఃకుర్యాల్లీలయాపికదాచన ॥ తదాకారేణశస్త్రేణభిద్యతేయమకింకరైః ॥ స్కాందపురాణేప్యయమేవశ్లోకార్థోవర్తతే ॥ సూతసంహితాయాం ॥ అ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రౌతంతూర్ధ్వపుండ్రాదిలలాటేవైశ్రద్ధయాసహ ॥ ధారయిష్యంతి మో
హేనపాషండోపహతా జనాః ॥ స్వదేహేపరదేహే వా నకుర్యాదంకనం
నరః ॥ యదికుర్యాచ్చచక్రాద్యైః పతత్యేవనసంశయః ॥ మానవపురాణే
ఆయుధైశ్శంఖచక్రాద్యైర్నదహేచ్చకదాచన ॥ మనుష్యాణాంతునా
మ్నాతునలిఖేచ్ఛిరసిభ్రమాత్ ॥ దగ్ధాంగశ్చాయుధైర్దివ్యైర్ఋషితో
నరనామతః ॥ శ్రౌతస్మార్తసదాచారేనాధికారీకదాచన ॥ దగ్ధాంగాలి
ఖితాంగాశ్చనసంభాష్యాద్విజాతయః ॥ నదర్శనీయాస్తాన్రాజాదేశా
చ్ఛీఘ్రంప్రవాసయేత్ ॥ నవాహయేద్ద్విజశ్రేష్ఠాన్దహేచ్చక్రపూర్వ
కైః ॥ అంకితోయస్స్వదేశాత్తంరాజాశీఘ్రంప్రవాసయేత్ ॥ గారుడ
పురాణే ॥ గోపీమలినధారీతులింగంస్పృశేద్యోద్విజః । సస్సైకవిం
శతికులంసోక్షయంనరకంవ్రజేత్ ॥ ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణవచ
నాత్ శంఖచక్రాదిలాంఛనైరంకితాశ్చఊర్ధ్వపుండ్రధారకాశ్చయేకే
చనద్విజాస్సంతి తేనదర్శనీయానసంభాష్యా ఇతినిశ్చితోర్థః॥ ...

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాససా
రభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవలింగ
శివయోగివిరచితే శివాధిక్యకథనే
మాధవమనోవిలాసే
ఊర్ధ్వపుండ్రశంఖచక్రధారణనిరసనంనామ
త్రయోవింశప్రకరణంసంపూర్ణం.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయపరమగురవేనమః.

చతుర్వింశప్రకరణప్రారంభః

శాపహతవైష్ణవనిరసనం.

దూర్వాసోభృగుకణ్వగౌతమసురజ్యేష్ఠోపమన్యుస్ఫురన్నందిశ్రీవరవీరభద్రగణరాట్సవ్యాఘ్రదధీచైర్భృశం॥ శప్తాశ్చైవబహిష్కృతానరహరేర్భక్తాఃక్షితౌనిందితాస్తద్వద్భక్తాస్తుసదూషితాఃపరతరాస్సర్వాధికాశ్శంకర॥ * ॥ బ్రహ్మగీతాయాం॥ శ్లో॥ దధీచస్యమునేశ్శాపాద్గౌతమస్యచశాపతః॥ జన్మాంతరకృతాత్పాపాదయమర్థోనరోచతే॥ అస్మిన్నర్థేశివరహస్యే॥ పాపానామపిబాహుల్యాద్దధీచస్యచశాపతః॥ గౌతమస్యమునేశ్శాపాచ్ఛ్రీగలింగంనరోచతే॥ ఆదిత్యపురాణే॥ దక్షాధ్వరే॥ దధీచిరువాచ॥ ఏతేచబ్రాహ్మణాస్సర్వేయేద్విషంతోమహేశ్వరం॥ భవంతువేదబాహ్యాస్తుపాపోపహతచేతసః॥ పాషండాచారనిరతాస్సర్వేనిరయగామినః॥ కలౌయుగేతుసంప్రాప్తేదరిద్రాశ్శూద్రయాచకాః॥ * ॥ కూర్మపురాణే॥ దధీచిరువాచ॥ సమాగతాన్బ్రాహ్మణాంస్తాన్దక్షసాహాయ్యకారిణః॥ ఇత్యువక్రమ్యతాన్విప్రితి॥ భవిష్యద్వంతిబ్రహ్మబాహ్యాస్సర్వేపీశ్వరవిద్విషః॥ నిందంతోహ్యైశ్వరాన్మార్గాన్కుశాస్త్రాసక్తమానసాః॥ ప్రాప్యఘోరంకలియుగంకలిభిఃపరిపీడితాః॥ త్యక్త్వాతపోవనంకృత్స్నంగచ్ఛంత్యంనరకాన్పునః॥ భవిష్యతిహృషీకేశఃస్వాశ్రితేష్వపిపరాఙ్ముఖః॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే। కలియుగలక్షణే॥ సనత్కుమారంప్రతివ్యాసఃపప్రచ్ఛ॥ శ్లో॥ పురుషోత్తమమాశ్రిత్యశివనిందాపరాద్విజాః॥ కలౌయుగేభవిష్యంతితత్రతాతేషాంనమాధవః॥ వ్యాసస్మృతావప్యయమేవార్థఃప్రతిపాద్యతే। వినిందంతిమహాదేవం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సంసారాన్మోచకం పరం ॥ తద్భక్తాంశ్చ మహాత్మానో బ్రాహ్మణాను కలౌ యుగే ॥ సాంబపురాణే । దక్షాధ్వరే । దధీచిరువాచ ॥ త్రిపుండ్రధారణే భస్మగుంఠనే వేదమంత్రితే ॥ భవేతా విముఖా యూయం యుష్మాకం వంశజాస్తథా ॥ వేదబాహ్యేషు తంత్రేషు పాంచరాత్రాదిషు ద్విజాః ॥ భవేత దీక్షితా యూయం యుష్మాకం వంశజాస్తథా ॥ అంగేషు చాంకితా యూయం శంఖచక్రాంకుశాదిభిః॥ భవేత శ్రద్ధయా సార్ధం వేదబాహ్యా ద్విజాధమాః ॥ ఊర్ధ్వపుండ్రే తథా శూలే వర్తులే చతురశ్రకే ॥ చిహ్నే వేదవిరుద్ధే తు భవేత బ్రాహ్మణాధమాః ॥ * ॥ ఇత్యేవం దధీచిదత్తశాపశ్శాంకరసంహితా కాశీఖండ శైవ లైంగ్యాదిపురాణేషు బహుప్రసిద్ధః ॥ సూతసంహితాయాం । యజ్ఞవైభవఖండే । గౌతమ ఉవాచ ॥ శ్లో ॥ రుద్రాక్షధారణే రుద్రసేవనే లింగపూజనే ॥ మహాదేవస్య చోత్కర్షే త్రిపుండ్రోద్ధూళనాదిషు ॥ యస్యాస్తు లింగసంబంధి తత్ర తత్రాపి దుర్జనాః ॥ భవేతాన్ముఖా యూయం సర్వదా బ్రాహ్మణాధమాః ॥ విష్ణ్వాది దేవతాస్సర్వా విశిష్టాశ్శంకరాదితి ॥ భ్రాంతివిజ్ఞానసంపన్నా భవేత బ్రాహ్మణాధమాః ॥ స్కాందే । కాశీఖండే । తదా భృగుః కేనచిన్నిమిత్తేన స్వపత్నీఘ్నం విష్ణుం శప్త్వా పునస్తద్భక్తాంశ్చ శపత్ ॥ విష్ణోశ్శాపః ప్రాగేవోక్తః ॥ ఏకదండాస్త్రిదండాశ్చ యేచ భక్తా హరేస్త్వయి ॥ తేచ పాషండినస్సంతు దర్శనాన్నిరయప్రదాః ॥*॥ ఏవం పారాశరపురాణే । బ్రహ్మవిష్ణ్వోః పరస్పరశాపప్రకరణే బ్రహ్మశ్శపతి ॥ శ్లో ॥ క్రోధేన మహతా విష్ణుం బ్రహ్మా సర్వజగత్పతిః ॥ శశాప విష్ణుం గర్భస్థో భవత్వితి విమోహితః ॥ త్వద్భక్తా బ్రాహ్మణాస్సాక్షాత్ త్రిపుండ్రే భస్మగుంఠనే ॥ భవేయుర్విముఖా నిత్యం వేదసిద్ధే విముక్తిదే ॥ త్రిశూలే చతురశ్రే చ వేణుపత్రోపమే తథా ॥ పుండ్రాంతరే తథా నిత్యం భవేయుస్తాంత్రికా జనాః ॥ ఆయుధైశ్శంఖచక్రాద్యైస్త్వదీయైరంకితా జనాః ॥ అగ్నితప్తా మహామోహాద్భ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వేయశ్చాంసయోర్దర్శనయోః ॥ త్వదీయేపాంచరాత్రేచతత్రభాగవతేతథా ॥ దీక్షితాశ్చద్విజానిత్యంభవేయుర్గర్భయాపహరే ॥ * ॥ మహాభారతే । అనుశాసనపర్వణి । ద్విజాన్ప్రతిఉపమన్యురప్యాహ ॥ ధిక్తేషాంధిక్తేషాంధిక్తేషాంజన్మధిగస్తుతేషాం ॥ యేషాంనవసతిహృదయేకుపథగతివిమోచకోరుద్రః । స్కాందెదూర్వాసాశ్శపతి ॥ మాభూత్త్రయీపురుషవిద్యామాభూత్త్రిపురుషంధనం ॥ మాభూన్మహేశ్వరేభక్తిర్మాభూద్భస్మనికుంఠనే ॥ నందీశ్వరేణవిప్రాణాందత్తశాపోభాగవతఏవప్రసిద్ధః పురాణాంతరే । దూర్వాసనసోమునేశ్శాపాత్ పితస్యమహాత్మనః ॥ కణ్వశాపాద్భృగోశ్శాపాదుపమన్యోశ్చశాపతః ॥ బ్రహ్మశాపాత్తథావిప్రానందికేశ్వరశాపతః ॥ ద్విజానాందక్షిణాత్యానాంపాపోపహతచేతసాం ॥ శివేభస్మనిరుద్రాక్షేకించిచ్ఛ్రద్ధానవిద్యతే ॥ ఏవంస్కాందాదిప్రతిపాదితాన్యశాపాబహవోద్రష్టవ్యాః ॥ విస్తరభయాన్నలిఖ్యంతే ॥ ఏతేశాపదగ్ధాశ్శివనిందకాశ్చవైదికావైష్ణవానదర్శనీయానసంభాష్యాఇతి ॥ ...

ఇతిశ్రీమాచిదేవమనోవిలాసె శాపదగ్ధవైష్ణవవిప్రనిరసనంనామ

చతుర్వింశంప్రకరణంసంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివపరబ్రహ్మణేనమః.

పంచవింశప్రకరణంప్రారంభః.

శైవాగమమాహాత్మ్యం

కూర్మపురాణే ॥ఏవంసంచోదితోరుద్రోమాధవేనమురారిణా ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చకాగమోహశాస్త్రాణి కేశవోపి శివేరితః ॥ కాపాలంలాగుడంశాక్తం భై
రవంపూర్వపశ్చిమం । పాంచరాత్రంపాశుపతం తథాన్యాని సహస్ర
శః ॥ ఇత్యాదినానన్యేవం పాశుపతమాత్రస్యైవమోహశాస్త్రపరి
గణనాత్ కథం శైవాగమానాం వైదికత్వాపాదకమితిచేత్ ఉచ్యతే ॥
ద్వివిధస్తావత్పాశుపతాగమాః అశ్రౌతాశ్రౌతాశ్చ తస్మిన్నేవకూర్మపు
రాణే ॥ ఈశ్వరఉవాచ ॥ శ్లో ॥ నిర్మితంహిమయాపూర్వంవ్రతంపా
శుపతంశుభం । గుహ్యాద్గుహ్యతమంసూక్ష్మం వేదసారంవిముక్తయే ॥ ఏష
పాశుపతోయోగస్సేవనీయోముముక్షుభిః ॥ భస్మచ్ఛన్నైర్హిసతతం
నిష్కామైరితిహిశ్రుతిః ॥ అన్యానిచైవశాస్త్రాణిలోకేస్మిన్మోహనాయ
వై ॥ వేదవాదవిరుద్ధానిమయైవకథితానితు ॥ వామంపాశుపతంసోమం
లాగుడంచైవభైరవం ॥ సిద్ధాంతశిఖామణౌ । ఆగమాబహుధాప్రోక్తా
శ్శివేనపరమాత్మనా ॥ శైవంపాశుపతంసోమంలాగుడంచేతిభేదతః ॥ తే
షుశైవంచతుర్భేదంతత్రసర్వంప్రతిష్ఠితం ॥ వామంచదక్షిణంచైవమి
శ్రంసిద్ధాంతసంజ్ఞికం ॥ శక్తిప్రధానంవామాఖ్యందక్షిణంభైగవాత్మకం ॥
సప్తమాతృపరంమిశ్రంసిద్ధాంతంవేదసంమతం ॥ కామికాద్యావాతులాం
తాశ్శివేనోక్తాశ్శివాగమాః ॥ సిద్ధాంతాఇతివిజ్ఞేయా ఉపభేదసమన్వితాః
వేదమార్గాభిధాయిత్వాత్సిద్ధాంతాఖ్యాశ్శివాగమాః ॥ వేదబాహ్యవి
రోధిత్వాద్వేదసంమతఉచ్యతే ॥ శివప్రణీతయోర్వేదసిద్ధాంతయోః కా
రణపూర్వకమైక్యందర్శయతి ॥ వేదసిద్ధాంతయోరైక్యంమేకార్థం
ప్రతిపాదనాత్ ॥ ప్రమాణంసదృశంజ్ఞేయంపండితైరేతయోస్సదా ॥ త
థాసూతసంహితాయాం ॥ శ్రీపదార్థంచతుష్పాదంమహాతంత్రంజగ
త్పతిః ॥ ప్రోక్తవాన్హిమవత్పుత్ర్యైధర్మార్థకామమోక్షైకసాధనం ॥ త
త్రశైవాగమాస్తావత్కేచనపశుపాశుపతిపదార్థత్రయప్రతిపాదకాః ॥
కేచనభస్మరుద్రాక్షలింగధారణశివప్రసాదపాదోదకప్రణవపంచాక్షర

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మంత్రశివపూజోత్సవాదిశివాచారప్రతిపాదకాః ॥ తథాప్యేతత్సర్వం శ్రుతివిహీనత్వాత్ వేదసిద్ధాంతయోరైక్యం నిశ్చితవ్యం । సిద్ధాంతాఖ్యేమహాతంత్రే కామికాద్యేశివోదితే । నిర్దిష్టముత్తరేభాగేవీరశైవమతంపరం॥ ... ...

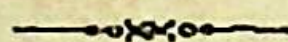
ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరమాహేశ్వరాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవ
లింగశివయోగివిరచితేశివాధిక్యకథనే
మాచిదేవమనోవిలాసే
శైవాగమమాహాత్మ్యంనామ
పంచవింశప్రకరణంసంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయపరబ్రహ్మణేనమః.

షడ్వింశప్రకరణప్రారంభః

వీరశైవాచారలక్షణం.

శైవభేదమాహ । వాతులాగమే । శుద్ధాఖ్యేతంత్రే ॥ శైవంచతుర్ధాజ్ఞేయంసమాసాచ్ఛృణుషణ్ముఖ ॥ సామాన్యంమిశ్రకంచైవశుద్ధంవీరంయథాక్రమంతత్రాదౌసంప్రవక్ష్యామిశైవసామాన్యలక్షణం ॥ శివలింగంయదాపశ్యేత్తదాకుర్యాత్సమర్చనం ॥ ప్రదక్షిణంవాప్రణతిందర్శనంవాత్రకారయేత్ ॥ భస్మధారణమాత్రేణశుద్ధోభవతిసర్వదా ॥ శి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వతీర్థాంతదాలాపే ప్రీతిమాంఛివభక్తికే ॥ ఏతేషాంనియమోనాస్తియథాల
బ్ధంసమాచరేత్ ॥ సామాన్యలక్షణంప్రోక్తంవక్ష్యేమిశ్రస్యలక్షణం ॥
శైవంచవైష్ణవంశాక్తంకౌమారంగాణపత్యకం ॥ సౌరంచాఖిలదైవత్యంపూ
జనంచసమాచరేత్ ॥ ఏతేషూక్తేషుసర్వేషూత్తమంత్రేషుమిశ్రణాత్ ॥
సమభక్త్యాసమాయుజ్యసర్వాల్లింగేనుభావయేత్ ॥ మి
శ్రశైవమితిప్రోక్తంశుద్ధశైవమతశ్శృణు ॥ శుద్ధత్వంశివముద్దిష్టాచ్ఛివజా
తాత్తుశైవకం ॥ శుద్ధశైవసమాయోగాత్ శుద్ధశైవమితిస్మృతం ॥ శుద్ధశై
వాన్మహాసేనస్తజ్జాతశ్శివద్విజః ॥తథాపిరాగమే॥ శివద్విజాస్తుషట్ప్రో
క్తాఆదిశైవాఃప్రకీర్తితాః ॥ కౌశికఃకశ్యపశ్చైవభరద్వాజోత్రిరేవచ
గౌతమశ్చేతిపంచైతేపంచవక్త్రేషుదీక్షితాః॥ కామికాదిషుతంత్రేషుచాష్ట
వింశతిషుక్రమాత్ ॥ వేదశాస్త్రాదిసర్వేషుకృతాభ్యాసశ్శివప్రియః ॥ క
ర్షణాదిప్రతిష్ఠాంతం ప్రతిష్ఠాద్యుత్సవాంతకం ॥ ఉత్స
వాద్యప్రాయశ్చిత్తాంతం జ్ఞాత్వాసర్వంసమాచరేత్ ॥ మంత్రయంత్రక్రి
యాముద్రాన్యాసావాహనకాదిభిః ॥ ఉపచారైర్బహువిధైర్లింగంసం
ష్మేసనేయజేత్ ॥ ఆత్మార్థంచపరార్థంచపూజాద్విధముచ్యతే ॥ ద
త్తేచగురుణాలింగేస్థండిలేస్వయమాత్మని ॥ఆత్మార్థమిదమాఖ్యాతంపరా
ర్థంచతతశ్శృణు ॥ గ్రామాదౌస్థాపితేలింగేయద్వాదైవాదినిర్మితే ॥
పరార్థమితివిజ్ఞేయంసర్వప్రాణిహితావహం ॥ శివద్విజేనకర్తవ్యా
ద్విధాపూజేతిచోదితా ॥ అన్యేషాంస్వార్థయజనంనకుర్యాత్తుపరార్థ
కం ॥ మోహాల్లోభాత్తుకుర్వీతరాజ్ఞోరాష్ట్రస్యదుస్థితిః ॥ శివావరణదే
వాంశ్చసర్వాంస్తాన్పూజయేద్గురుః ॥ పృథక్ స్థానస్థితాంత్సర్వాన్నార్చ
యేదన్యదేవతాః ॥ అదీక్షితశ్చతుర్వేదీశివలింగంయదిస్పృశేత్ ॥కల్ప
కోటిసహస్రాణిభవతిబ్రహ్మరాక్షసః ॥ అదీక్షయాచయోవిప్రఃకుర్యాల్లిం
గస్యపూజనం ॥ అరణ్యేనిర్జనేదేశేభవతిబ్రహ్మరాక్షసః ॥ శుద్ధాఖ్యాతం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

త్రే । శుద్ధశైవో౽శేషేణ సుత్రత త్రిప్రచారణాత్ ॥ శుద్ధో భవతి లో
పేషు ప్రాయశ్చిత్తవిధానతః ॥ సోమశంభౌ ॥ స్వేష్టలింగే పరిభ్రష్టే నష్టే
దగ్ధే౽ప్యథవా ॥ స్పృష్టో వా మూషకాద్యైశ్చ కాకకాలేయవానరైః ॥ జ
పేల్లక్షమఘోరం తు విధినాలింగకాంతరం ॥ ప్రతిష్ఠాప్య సమేశుద్ధిం వీరి
కాయాస్తథైవచ ॥ వ్రతస్యచక్రియాలోపే శైవస్యచ తథైవచ ॥ గాయత్ర్యా
ష్టశతేనైవ విశుద్ధిమధిగచ్ఛతి ॥ శుద్ధశైవమితి ప్రోక్తం వీరశైవమతః శృణు ॥ అ
థ వీరశైవమాహ ॥ శుద్ధాఖ్యాగమే ॥ శివార్థార్పితజీవత్వాద్వీరశైవస
ముద్భవాత్ ॥ వీరశైవసమాయోగాద్వీరశైవమితి స్మృతం ॥ అథ వీరతంత్రే ॥
ఏక ఏవాయమేతస్మిన్ సర్వస్మిన్ జగతీతలే ॥ విశిష్టకార్యతే యస్మాద్వీర
ఇత్యభిధీయతే ॥ శివేన సహ సంబంధం శైవమిత్యుదితం బుధైః ॥ ఉభ
యోస్సంపుటీభావాద్వీరశైవమితి స్మృతం ॥ సిద్ధాంతశిఖామణౌ ॥ అగ
స్త్యం ప్రతి రేణుక ఉవాచ ॥ విశబ్దేనోచ్యతే విద్యా శివజీవైక్యబోధికా ॥ త
స్యాం రమంతే యే శైవా వీరశైవాస్తు తే మతాః ॥ వేదాంతజన్యం యద్జ్ఞానం వి
ద్యేతి పరికీర్త్యతే ॥ విద్యాయాం రమతే తస్యాం వీర ఇత్యభిధీయతే ॥ వి
ద్యాయాం శివరూపాయాం విశేషాద్రమణం యతః ॥ తస్మాదేతే మహాభాగా
వీరశైవా ఇతి స్మృతాః ॥ విద్యాయాం రమతే యస్మాన్మాయాం హేయాం శ్వ
వద్విహేత్ ॥ అనేనైవ నిరుక్తేన వీరమాహేశ్వరస్మృతః ॥ శైవైర్మాహే
శ్వరైశ్చైవ కార్యమంతర్బహిఃక్రమాత్ ॥ శివో మహేశ్వరశ్చేతి నాత్యం
తమిహ భిద్యతే ॥ యథా తథా న భిద్యంతే శైవా మాహేశ్వరా అపి ॥ శివా
శ్రితేషు తే శైవాః జ్ఞానయజ్ఞరతా నరాః ॥ మాహేశ్వరాస్సమాఖ్యాతాః క
ర్మయజ్ఞరతా భువి ॥ తస్మాదభ్యంతరే కుర్యాచ్ఛైవా మాహేశ్వరా బహిః ॥
శైవే ॥ వాయవీయ్యసంహితాయాం । వేదాంతజన్యం యజ్జ్ఞానం విద్యే
తి పరికీర్త్యతే ॥ విద్యాయాం రమతే తస్యాం వీర ఇత్యభిధీయతే ॥ శైవై
ర్మాహేశ్వరైశ్చైవ కార్యమంతర్బహిఃక్రమాత్ ॥ శివో మహేశ్వ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రశ్చేతినాత్యంతమిహాభిద్యతే ॥ యథాతథాసభిద్యంతే శైవామాహేశ్వరాఅపి ॥ శివాశ్రితేషు తే శైవాః జ్ఞానయజ్ఞరతానరాః ॥ మాహేశ్వరాస్సమాఖ్యాతాః కర్మయజ్ఞరతాభువి ॥ తస్మాదభ్యంతరేకుర్యుశ్శైవామాహేశ్వరాబహిః ॥ తథాశంకరసంహితాయామపరిభాగే । విద్యాయాంరమతేయస్మాన్నాయాంహాయాంశ్వవద్రిహేల్ ॥ అనేనైవనిరుక్తేనవీరమాహేశ్వరస్స్మృతః ॥ ఇత్యాదివచనప్రమాణేనహృత్కమలమధ్యస్థితజ్ఞానలింగపూజానిరతాః వీరశైవాః । కరకమలమధ్యస్థితక్రియాలింగపూజారతావీరమాహేశ్వరాః ॥ విశేషార్థప్రకాశికాయాం । శబ్దోత్థవికల్పార్థకః రశబ్దోరహితార్థకః ॥ వికల్పరహితంశైవంవీరశైవమితిస్మృతం ॥ ఏకమేవాద్వితీయంయదవికల్పపరంపదం ॥ తద్వీరశైవమిత్యుక్తంనేతరంసవికల్పకం ॥ ... ...

ఇతిశ్రీమహాదేవమనోవిలాసె

శైవభేదోనామషడ్వింశప్రకరణంసంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయస్వామినేనమః.

సప్తవింశప్రకరణప్రారంభః.

వీరశైవాచారలక్షణం.

సర్వేషామపిశైవానాంవీరశైవంమహోత్తమం ॥ సులభాదేవ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పూజాచ సులభంచక్రియాసావరం ॥ అల్పక్రియంబహుఫలం వీరశైవంమ
హేశ్వర ॥ అన్యశైవంతుతత్సర్వంఫలమల్పంక్రియాబహు ॥ తస్మాత్స
ర్వప్రయత్నేన వీరమాహేశ్వరంశుభం ॥ జ్ఞానగమ్యంరహస్యంచ కైవ
ల్యపదకారణం ॥ వీరశైవమితిజ్ఞేయమేతల్లక్షణముచ్యతే ॥ వీరమాహేశ్వ
రంతత్రజ్ఞాతవ్యంద్విధంసుత ॥ సామాన్యంచవిశేషంచసదాధారంక్ర
మాద్భవేత్ ॥ తత్రాదౌసంప్రవక్ష్యామివీరసామాన్యలక్షణం ॥ హస్తమ
స్తకసంయోగాద్భూతిపట్టస్యధారణాత్ ॥ శివదేహీతివిజ్ఞేయస్సర్వపా
పైర్విముచ్యతే ॥ గురుణాదత్తలింగంతుశివమంత్రేణధారయేత్ ॥ ఉత్త
మాంగేగళేకక్షేకుక్షౌవక్షస్థలేపివా ॥ ఏకకాలంద్వికాలంవాత్రికాలం
వాసమర్చయేత్ ॥ గురౌలింగేసదాభక్తింకుర్యాత్తద్భసితేవ్రతీ ॥ వీర
సామాన్యమాఖ్యాతంవిశేషంచతతశ్శృణు ॥ శివకుంభంతుసంస్థాప్య స్థం
డిలాదిషుపూర్వవత్ ॥ శివకుంభేశివంపూజ్యభక్తాననన్యాన్ప్రతోషయేత్
శేషందీక్షోక్తవత్కృత్వామలత్రయవిమోచనం ॥ గురుశ్శిష్యంసమాలో
క్యతత్త్వదేహంవిచింతయేత్ ॥ శివకుంభస్థతోయేనవ్యభిషించేచ్ఛివాణు
నా ॥ నాదబిందుకలానీత్వాతత్తత్స్థానేషువిన్యసేత్ ॥ షట్చక్రంచషడంగం
చషడధ్వానంషడాననః ॥ తత్తత్స్థానేషువిన్యస్యపంచబ్రహ్మాన్యసేత్తతః ॥
మూలమంత్రంతూపదిశ్యతతోలింగంప్రదాపయేత్ ॥ శేషాణిసర్వకర్మా
ణిదీక్షార్థోక్తక్రమాచ్చరేత్ ॥ దేహప్రాణంసమాయోజ్యప్రాణలింగేప్ర
కల్పయేత్ ॥ అవినాభావసంయోగాత్తస్మాదైక్యంప్రకల్పయేత్ ॥ అన్యదృ
ష్టినిపాతంయత్తద్ద్రవ్యంపరివర్జయేత్ ॥ శుద్ధద్రవ్యంసమాదాయలింగాం
గానాంప్రసర్పణం ॥ శాంకరసంహితాయామువరిభాగే ॥ వీరమాహే
శ్వరధర్మవిచారే । నతస్యసూతకంవత్సప్రాణలింగాంగసంగినః ॥ జన
నోత్థంమృతోత్థంచవిద్యతేపరమార్థతః ॥ లింగార్చనరతానారీరజస్సూ
తకసంయుతా ॥ రవిరగ్నిర్యథావాయుస్తద్వత్సాశుచిర్భవేత్ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సూతకంపాతకంప్రోక్తంపాతకంకిల్బిషంమహత్ । తస్మాత్సూతకమాద్యు
త్తంహిత్వాభోగంసమాచరేత్ ॥ యథాపిశ్వేతనికటాఃసంగసూతకవర్జి
తాః ॥ బ్రహ్మాండపురాణే । గృహేయస్మిన్ప్రసూతాస్త్రీసూతకంనైవవి
ద్యతే । శివపాదాంబుసంస్పర్శాత్సర్వపాపంప్రణశ్యతి । సూతకంనైవ
విద్యేతజాతకంమృతకంతథా ॥ తేషాంప్రసాదజాశుద్ధిఃప్రసన్నంచప్రకల్ప్య
తే ॥ వీరాగమే ॥ శ్రాద్ధంపిండప్రదానానిసూతకాచవివర్జయేత్ ॥ మా
తాపిత్రోశ్చమరణేపుత్రమిత్రమృతౌతథా ॥ నాశౌచంనచసంతాపంలింగ
దేహీప్రకల్పయేత్ ॥ అతఏవోక్తంబసవపురాణే ॥ ఇంబ్యాంనా వ్యాచం
గళాశ్రీబసవోబిబ్బిభాస్కరః ॥ మాసజాతప్రేతకులోచ్ఛిష్టసూత
కవర్జితాః । అపివాయస్యచండాలస్తేనసహభుంజీత ఇత్యు
క్తత్వాత్ ॥ ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసవాక్యప్రమాణైరేవ
శివభక్తానాంజాతోచ్ఛిష్టాదిపంచసూతకనపినాస్త్యేవేతిజ్ఞేయం ॥
ఇతివ్రతసమాయుక్తోవీరశైవోవిశిష్యతే ॥ విశేషశైవమాఖ్యాతంనిరా
ధారంతతశ్శృణు । సర్వసంసారసంబంధాన్త్యక్త్వాచిత్తంశివేలయేత్ ॥ దం
డకాపీనకాషాయజటావల్కలధారికః ॥ మాంసాదిశివసన్నాహధారయేద్వ
జినాదికం ॥ భిక్షాశీచయతాహారోసుఖసంసారవర్జితః ॥ నిరాధారేతి వి
జ్ఞేయస్సపవపరమశ్శివః ॥ పంచశైవప్రముఖప్రోక్తఃప్రాయశ్చిత్తంచవర్జితః ॥
ప్రాణలింగంవిశేషేణవ్రతనేతదుదాహృతం ॥ కారణాగమే ॥ సర్వే
షాంచాపిశైవానాంప్రాయశ్చిత్తముదీరితం ॥ వీరశైవప్రముఖఃప్రోక్తఃప్రాయ
శ్చిత్తవివర్జితం ॥ ప్రాణలింగవ్రతేలుప్తేప్రాయశ్చిత్తంనవిద్యతే ॥ ప్రాణ
త్యాగాత్పరంతస్మాత్సావధానేనధారయేత్ ॥ పతితేప్రాణలింగేయఃప్రా
ణాత్యక్తైవసాధకః ॥ సచండాలఇతిజ్ఞేయస్సవ్రతహీనతంస్పృశేత్ ॥

మాచిదేవనాయోవిలాసేవీరశైవాచారలక్షణంనామ
సప్తవింశప్రకరణంసంపూర్ణం.

౧౫

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయపరమగురవేనమః.

అష్టవింశప్రకరణప్రారంభః.

లింగధారణమాహాత్మ్యం.

లింగధారణమాహాత్మ్యంచ । యజుర్వేదారణ్యే। నారాయణప్రశ్నే । నారాయణోపనిషది ॥ నిధనాయనమః ॥ నిధనపతయేనమః ॥ ఊర్ధ్వాయనమః ॥ ఊర్ధ్వలింగాయనమః ॥ ఇత్యుపక్రమ్య ॥ సర్వలింగంస్థాపయేదిత్యంతేన వాక్యేన । లింగస్థాపనంవిధాయ । లింగస్థాపనస్యాధికారణంకిమిత్యాకాంక్షాయాంపాణిమంత్రంపవిత్రమితి । లింగవిశేషణాత్పాణ్యాదౌధారణం విధీయతే । పాణౌపావనత్వాత్రాయతఇతిపాణిమంత్రం । పవిత్రమిత్యనేన యజ్ఞోపవీతంపరమంపవిత్రమితివత్ । శౌచాచమన్యాద్యపాపిత్యప్రసక్తిసమయే పవిత్రత్వవిధానాత్ । సర్వథాపిధార్యత్వంప్రతీయతే తథాస్కాందే । సోమస్యేతచ్ఛక్తిరూపం సూర్యస్యేతచ్ఛివాత్మకం ॥ పాణౌచమననాత్త్రాతంలింగంసర్వశిలామయం ॥ సంస్థాపయేత్సదాదేహేపవిత్రముపవీతవత్ ॥ తథాశతరుద్రియే ॥ యాతేరుద్రశివాతనూరఘోరాపాపకాశినీ।తయానస్తనువాశంతమయాగిరిశంతాభిచాకశీహి ॥ లింగశబ్దస్యోదాహరణం ॥ లింగంశివాతనుఃప్రోక్తంమూర్తిర్ఘోరతనుస్మృతా । అపాపేషుచభక్తేషుతయోర్మధ్యేశివాతనుః ॥ కాశతేపరమేశస్యశిష్టాస్తేలింగధారిణః ॥ అస్మిన్నర్థేసిద్ధాంతశిఖామణౌ ॥లింగధారణస్థలె । అగస్త్యంప్రతిరేణుకోవాచ ॥ శ్లో ॥అఘోరాపాపకాశీతియాతేరుద్రశివాతనుః ॥ యజుషాగీయతేయస్మాత్తస్మాచ్ఛైవోఘనర్జితః ॥ ౧ ॥ చతుర్వేదతాత్పర్యసంగ్రహే ॥ అపాపకాశీతివపుశ్శ్రుతంతే ॥ ౨

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ష్టాః ప్రసిద్ధా భగవన్నపాపాః ॥ అతస్త్వదీయ్యానపహాయ భక్తానన్యానశి
ష్టానితి నిశ్చినోమి ॥ ఋగ్వేదే ॥ సప్తమాంశే । పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణ
స్పతే ప్రభుర్గాత్రాణి పర్యేషి విశ్వతః ॥ అతప్తతనూర్నతదామోశ్నుతే
శృతాస ఇద్వహంతస్తత్సమాసత ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే స్కాందపురాణే ॥ శ్లో ॥ బ్ర
హ్మణస్పతిరీశో వై బ్రహ్మేతి లింగముచ్యతే ॥ పవిత్రం తద్ధి విఖ్యాతం తత్ప్రభు
ర్విశ్వతస్స్వయం ॥ తత్సంపర్కాత్పవిత్రత్వం గాత్రాణి కురుతే స్వయం ॥
అతప్తతనురజ్ఞో వై ఆమస్సంస్కారవర్జితః ॥ దీక్షయా రహితస్సాక్షాన్నా
ప్నుయాల్లింగముత్తమం ॥ శివధర్మాశ్రితాశ్శాంతాశ్శివార్చనపరాయ
ణాః ॥ యే వహంతస్సదా లింగం తే యాంతి పరమం పదం ॥ అన్యథా న హి
మాం ప్రాప్తుం శక్యం దేవి తథా శ్రుతిః ॥ ప్రదేశాంతరే ॥ శస్తం విప్మంప
రమం గగనం దేహసంస్థితం ॥ జన్మమృత్యుజరాతీతం తత్పవిత్రం ప్రచక్ష
తే ॥ యాతనాత్రాయతే యస్మాదతీవ నరకార్ణవాత్ ॥ యత్పవిత్రం పవి
త్రాణాం తల్లింగం జ్యోతిరైశ్వరం ॥ తత్సంపర్కాత్పవిత్రత్వం గాత్రాణ్యే
వ కరిష్యతి ॥ తదేతత్పరమం జ్యోతిర్లింగం దేవి త్వదాత్మకం ॥ శివానందప
రం ధామ దుష్ప్రాప్యం సుకృతాత్మభిః ॥ యే సంశ్రితాస్సదా లింగం యే వహం
తస్సదాదరాత్ ॥ తే ప్రాప్నువంతి సర్వేపి మామేవాత్ర న సంశయః ॥ * ॥
అస్మిన్నర్థే సిద్ధాంతశిఖామణౌ ॥ లింగధారణస్థితి మాగస్త్యం ప్రతిరే
ణుకోవాచ ॥ బ్రహ్మేతి లింగమాఖ్యాతం బ్రహ్మణస్పతిరీశ్వరః ॥ పవిత్రం
తద్ధి విఖ్యాతం తత్సంపర్కాత్తనుశ్శుచిః ॥ ఋగిత్యాహ పవిత్రం తే వితతం
బ్రహ్మణస్పతే ॥ తస్మాత్పవిత్రం తల్లింగం ధార్యం శైవమనామయం ॥ అతప్త
తనురజ్ఞో వై ఆమస్సంస్కారవర్జితః ॥ దీక్షయా రహితస్సాక్షాన్నాప్ను
యాల్లింగముత్తమం ॥ ఋగ్వేదే ప్రదేశాంతరే ॥ అయం మే హస్తో భగవానయం
మే భగవత్తరః ॥ అయం మే విశ్వభేషజో అయం శివాభిమర్శనః । అయం
మాతా । అయం పితా ॥ అయం జీవాతురాగమత్ ॥ ఇదం తవ ప్రసర్పణం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సుబంధో ఏహి నిరేహి। అస్యార్థః। అయం మే హస్తః ॥ మే అయం హస్తః। భగవాన్ భగవనస్యాస్తీతి ॥ తద్భగవాన్। తరః భగవానితి। కిం భగవచ్ఛబ్దః। పూజ్యవాచకః ॥ అయం మే హస్తః భగవత్తరః ॥ తరశబ్దస్త్వతిశయార్థే వర్తతే। అతిశయార్థే తరప్తమపౌ వా ఇతి ॥ సూత్రాత్ ॥ తస్మాదేవం విశిష్టో హస్తః। అయం మే విశ్వభేషజః ॥ అయం శివాభిమర్శనః। మే అయం హస్తః ॥ విశ్వస్య నానాయోనిప్రపంచస్య భవరోగస్య। వైద్యః। అభిమర్శనశబ్దః కేవలం న స్పర్శనవాచీ। కింతు అభితః స్పృశతీత్యభిమర్శనః ॥ నిజకరతలశాఖాభిర్లింగమూర్తేస్సర్వాంగం స్పృశతీతి। శివాభిమర్శనః। అయం మాతా। అయం హస్త ఏవ మాతా। అయం పితా। అయం హస్త ఏవ పితా। అయం జీవాతుః। అయం హస్తో జీవాతుః। అయం జీవాతుః। అయం హస్తో జీవాతుః। జీవనౌషధం। అగమత్। జీవాతుర్జీవనౌషధమిత్యమరః। ఇదం తవ ప్రసర్పణం ॥ ప్రసర్పణమితి ప్రజననం। శ్రీరుద్రభాష్యే। ఉత్తమవేదవిభూషితం। దేవోత్తమాభ్యాం ప్రజననమలంకృతం జగత్కారణత్వేన జనయామాస। ఇతి లక్షణాత్। యజుర్వేదే। రుద్రయుక్తైజనిమ చారుచిత్రం। జనిమేతి లింగనామ చాయనీయం ॥ పూజనీయమిత్యర్థః। సుబంధో శోభనబంధురాత్మబంధురిత్యర్థః తస్య సంబుద్ధిః। సుబంధో। తవ ఇదం ప్రసర్పణం। లింగం। ఏహి। ఆగచ్ఛ। నిరేహి। నిరారామేహి। నిర్గచ్ఛాపసేత్యర్థః ॥ హస్తాద్విముక్తః। కదాపి న భవేత్యర్థః। బ్రహ్మోపనిషది। తథాపరిమహంసోపనిషది చ ॥ యదక్షరం పరం బ్రహ్మ తత్సూత్రమితి ధారయేత్। సూచనాత్సూత్రమిత్యాహుస్సూత్రం నామ పరం పదం। ధారణాదస్య సూత్రస్య నోచ్ఛిష్టో నాశుచిర్భవేత్। అలింగమేకమవ్యక్తం లింగం బ్రహ్మేతి నిశ్చితం ॥ తదక్షరం పరం జ్యోతిస్తద్విష్ణోః పరమం పదం ॥ శంకరాచార్యవాక్యే ॥ అపరాధసహస్రైః లింగాగ్రే బ్రహ్మవాచ్యమిత్యుక్తత్వాత్। బ్రహ్మశబ్దవాచ్యః

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శివలింగమేవపరమపదసాధనమిత్యర్థః। అతో లింగధారిణస్సదాశుచయ ఇతి తాత్ప
ర్యం॥ అస్మిన్నర్థే కారణాగమే॥ సంస్కృత్యతత్త్వాత్మమన్త్రైర్మనస్తత్త్వపితు
సంతతం॥ సూచనాత్పరమేశస్యసూత్రం లింగమితీరితం॥ షడక్షరం పరం
బ్రహ్మతత్సూత్రమితిధారయేత్॥ ధారణాదస్యసూత్రస్యనోచ్ఛిష్టం నాశు
చిర్భవేత్॥ నారాయణోపనిషది తథా తైత్తిరీయేపి॥ ఓం ధారణం మే అస్త్వని
రాకరణం ధారయితా భూయాసం కర్ణయోశ్శ్రుతం। మాచ్యోఢ్వం। మ
మాముష్యఓం॥ అస్యార్థః। ఓం ధారణం। ఓం పరబ్రహ్మణి। శివలింగస్య
ధారణం। మే మమ। పురాణాగమోక్తేషు పంచసుస్థానేషు। అనిరా
కరణ। కదాచిదప్యజహనం। అస్తుభూయాత్। ధారయితా భూయాసమి
తి ప్రతిః॥ స్వయంతాత్పర్యం। ముముక్షూణాం। లింగధారణవిధాన
మామ్రేడితమాహ। కర్ణయోర్గురూపదిష్టం శ్రుతం। శ్రుతిప్రసిద్ధమం
త్రం। అముష్య। మమ సర్వదా। జపతస్స్వరస్యమేవాచకోపాంశుమాన
సికభేదైః। ఊర్ధ్వం। వాస్యాం। అస్తుభూయాత్। అచ్యాప్రమాదేన।
మాభూదిత్యర్థః॥ అస్మిన్నర్థే స్మృతిః। ఓమితి బ్రహ్మపరమం లింగాకా
రం మహేశ్వరం। సర్వావస్థాసు సర్వేషు కాలేషు మిషార్థతః। అవి
యోగేన భుక్తిం చ ముక్తిమిచ్ఛన్ద్విజోత్తమః॥ ధారయేత్పంచసుస్థానేష్వ
స్మిన్సంలగ్నమానసః। ఉపదిష్టం చ గురుణా కర్ణే తద్దివ్యరూపభాక్। వే
దసిద్ధం మంత్రరాజం జపేత్స్వాంశమానసం సదా॥ అస్మిన్నర్థే। ధారయి
తా భూయాసమితి వాతులశ్రుతిః। వాతులతంత్రే। లింగధారణస్థానాని। ఉ
త్తమాంగే గళే వాపి కక్షే వక్షస్థలేపి వా। హస్తే హస్తస్థలే వాపి ప్రాణలిం
గం ధరేత్సుధీః॥ బ్రహ్మవిష్ణ్వాదిదేవతాః పరయా ముదా॥ శిరోభిర్ధా
రయంత్యేతే శివలింగమహర్నిశం॥ అక్షపాదాదయస్సర్వే శక్తయస్సర్వ
దా ముదా॥ ధారయంత్యళికాగ్రేమశివలింగంచ సాదరం॥ వినిర్భిద్యతథా
గాత్రం పివరేలోహపాత్రకే॥ శివలింగం పరీక్ష్య పూజయంచ రాక్షసాః

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కంతేషుహరకంఠాదిమునయో మనవస్తథా ॥ సర్వేషాశివలింగంతుధార యంతియజంతిచ॥సిద్ధాంతశిఖామణౌ ఆదృతంమునిభిస్సర్వైరాగమార్థ విశారదైః ॥ లింగధారణమాఖ్యాతంద్విధాసర్వార్థసాధకైః ॥ బాహ్య మాభ్యంతరంచేతిమునిభిర్మోక్షకాంక్షిభిః ॥ చిద్రూపంపరమంలింగంశాం కరంసర్వకారణం ॥ యత్తస్యధారణంచిత్తేతదాంతరముదాహృతం॥ వై రాగ్యజ్ఞానయుక్తానాం యోగినాంస్థిరచేతసాం ॥ అంతర్లింగానుసంధా నేరుచిర్బాహ్యేనజాయతే ॥అంతర్ధారయితుంలింగమశక్తశ్శక్తఏవవా॥ బాహ్యేచధారయేల్లింగంతద్రూపమివనిశ్చయాత్ ॥ లింగంతుత్రివిధం ప్రోక్తం స్థూలంసూక్ష్మంపరాత్పరం ॥ ఉత్తరవాతులే ॥ తంత్రోత్తరప్రదీ పికాయాం ॥ నిష్కళంభావలింగంస్యాద్భావగ్రాహ్యంపరాత్పరం ॥ స న్మాత్రలింగంస్యాదాంతరేతినిష్ఠామహాత్మనః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేశ్రుతిః ॥ నిష్కళంనిష్క్రియంశాంతంనిరవద్యంనిరంజనం ॥ ప్రాణలింగంమనో గ్రాహ్యంభవేత్సకళనిష్కళం ॥తత్ప్రాణేష్వంతర్మనసోలింగమాహురి తిశ్రుతిః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే అథర్వశిరసి ॥ప్రాణేష్వంతర్మనసోలింగ మాహుః ॥ శ్లో ॥ సకలంధృక్కళాగ్రాహ్యమిష్టలింగస్థళంమహత్ ॥ ఇ ష్టసిద్ధికరంశశ్వదనిష్టపరిహారకం ॥ ఇష్టమూర్జంతుతపసాప్యనుయచ్ఛతి యద్యతః ॥ తదిష్టలింగమిత్యాహతతఆథర్వణీశ్రుతిః ॥ అథర్వశిరసి ॥ రౌద్రంశాశ్వతం వైపురాణమిష్టమూర్జంతపసానుయచ్ఛద్వ్రతమేత త్పాశుపతం ।శివరహస్యే।సంధ్యాదానంజపో హోమస్స్వాధ్యాయోపి తృతర్పణం ॥ భస్మీభవతితత్సర్వంయల్లింగంనతుధారయేత్ ॥వీరతంత్రే॥ సర్వజ్ఞో వేదశాస్త్రేషుసర్వజ్ఞస్తుశివాగమే ॥ లింగధారణహీనశ్చేచ్ఛ్వనీ వన్మన్యతేమయా ॥ లింగసారే ॥నలింగీసర్వదైవజ్ఞోయస్తుచండాలవద్భ వేత్ ॥ లింగార్చకస్తుశ్వపచోద్విజకోట్యాంవిశేష్యతే ॥శాంకరసంహి తాయాం ॥ అధమాధమయుక్తానాంపాపినాంచాభిచారిణాం ॥యమలో

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కోనవిద్యైతసదావైలింగధారణం ॥ సిద్ధాంతశిఖామణౌ । వేదశాస్త్రపురాణేషుకామికాద్యాగమేషుచ ॥ లింగధారణమాఖ్యాతంవీరశైవస్యనిశ్చయాత్ ॥ ... ...

ఇతిశ్రీమద్వేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారేశ్రీసదానంద బసవ
లింగశివయోగివిరచితేశివాధిక్యకథనే
మాచిదేవమనోవిలాసే
లింగధారణవిధి మాహాత్మ్యం
నామాష్టవింశప్రకరణంసంపూర్ణం.

శ్రీ

శ్రీసాంబశివాయనమః

ఏకోనత్రింశప్రకరణప్రారంభః.

భస్మరుద్రాక్షశివమంత్రమాహాత్మ్యం.

అథర్వశిరసి ॥ అగ్నిరిత్యాదినాభస్మగృహీత్వా। విమృజ్యాంగానిసంస్పృశేత్ ॥ తస్మాత్ ॥ వ్రతమేతత్పాశుపతంపశుపాశవిమోక్షయా॥ అస్మిన్నర్థేకాలాగ్నిరుద్రోపనిషది। అథకాలాగ్నిరుద్రంభగవంతంసనత్కుమారఃపప్రచ్ఛ।అధీహిభగవన్।యద్రిస్యంవాగ్నేయ్యభస్మ। సద్యోజాతాదిపంచబ్రహ్మమంత్రైఃపరిగృహ్యమానస్తాకేతిసముద్ధృతం।త్రియాయుషంజమదగ్నేరితిశిరోలలాటస్కంధేషు ॥ త్రియాయుషైస్త్ర్యంబకైస్త్రిసోరేఖాఃప్రకుర్వీత । వ్రతమేతచ్ఛాంభవం । సర్వవేదేషువేదవాది

ఖిరుక్తం । తత్సమాచరేన్ముముక్షురపునర్భవాయ ॥ ఇత్యాదివాక్యం బహుప్రసిద్ధం । ఋగ్వేదే । భస్మజాబాలే । అథజనకో హ వైదేహః స్వైప్పలాదేనసహ ప్రజాపతేర్లోకం జగామ । తంగత్వోవాచ ॥ భో ప్రజాపతే త్రిపుండ్రస్యవిధిం బ్రూహీత్యుపోవాచ ॥ ప్రజాపతిరబ్రవీత్ । యథైవేశ్వరమాహాత్మ్యం । తథైవ త్రిపుండ్రస్య మాహాత్మ్యమితి హోవాచప్రజాపతిః ॥ అథస్వైప్పలాదో వైకుంఠంజగామ । తంగత్వోవాచ । భో విష్ణో త్రిపుండ్రస్యవిధిం బ్రూహీతి హోవాచ । యథైవేశ్వరమాహాత్మ్యం । తథైవత్రిపుండ్రస్యమాహాత్మ్యమితి హోవాచవిష్ణురితి । తత్రైవప్రదేశాంతరేషు స్మశానేషు నకిం జాయత ఇతి ॥ యస్యైకస్యాపిచ్ఛరీరే యావంతో రోమకూపాస్తావంతో లింగానిభూత్వా తిష్ఠంతి సఏషభస్మజ్యోతిస్సఏషభస్మజ్యోతిరితి విభూతిధారణాత్ప్రేత్యైశ్వర్యంగచ్ఛతీతి నపునరావర్తతే । సఏషభస్మజ్యోతిస్సఏషభస్మజ్యోతిరితి ॥ శ్వేతాశ్వతరోపనిషది । మానస్తోకేతిమంత్రేణ సంత్రితం భస్మధారయేత్ ॥ యజుర్వేదే ॥ భూత్యైనప్రమదితవ్యం । బృహజ్జాబాలోపనిషది । ప్రహం నాస్తి మునేశ్రేష్ఠాశ్రౌతే భస్మనిసర్వదా । గర్భాధానాదిసంస్కారస్తేషాం నాస్తినసంశయః ॥ త్రిపుండ్రం యే వినిందంతి నిందంతి శివమేవ తే ॥ ధారయంతిచయే భక్త్యా ధారయంతి తమేవ తే । ఇత్థంకూర్మపురాణే ప్రసిద్ధం ॥ శ్లో ॥ ధిగ్భస్మరహితంఫాలం ధిగ్గ్రామమశివాలయం ॥ ధిగనీశార్చనం ధిగ్విద్యామశివాశ్రయాం ॥ ఏతద్భృగురేవోవాచ ॥ గారుడపురాణే ॥ వృద్ధశాతాతపస్మృతౌ ॥ తథాస్కాందాదిపురాణేష్వపి ॥ శ్లో ॥ స్నానేదానేజపే హోమే వైశ్వదేవే సురార్చనే ॥ ధృతత్రిపుండ్రః పూతాత్మా మృత్యుంజయతి మానవః ॥ * ॥ లోకాక్షిస్మృతౌ తథాసూతసంహితాయాంచ ॥ తథాకూర్మపురాణేపి ॥ శ్లో ॥ త్రిపుండ్రం బ్రాహ్మణో విద్వాన్మనసాపినలంఘయేత్ ॥ శ్రుత్యాపివిహితం యస్మాత్తత్త్యాగీ పతితో భవేత్ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గరుడపురాణే॥అగ్నిదగ్ధమితిశ్రుత్యాఅగ్నిదగ్ధస్యభస్మనః॥అథావేవాతదా
విప్రోలౌకికాగ్నిగథాహరేత్ ॥ భస్మనైవప్రకుర్వీతనకుర్యాన్మృత్తికాది
భిః ॥ ఇత్యేవంఋగ్యజుస్సామాథర్వణాదినానాశాఖోపనిషత్సు వేదాం
గేషుకల్పసూత్రేషు॥ స్కాందపురాణేషు ॥మన్వాదిస్మృతిషుమానవాద్యు
పపురాణేషు భారతరామాయణాది ఇతిహాసేషు విజ్ఞానేశ్వరచంద్రికా
దిస్మృతిసంగ్రహేషు శివార్కమణిదీపికాది వేదభాష్యేషుపౌరుషేయ
గ్రంథేషుభస్మరుద్రాక్షమాహాత్మ్యంఘంటాఘోషం । తత్తమక్తంగ్రంథవి
స్తరభయాన్నలిఖితం । అథరుద్రాక్షమాహాత్మ్యం । బోధాయనశాఖా
యాం । తానీహవా। ఏతానిరుద్రాక్షాణిత్రయోవేదాధారయంతి।తస్మా
ద్వైనాధారయంతి । యస్మాద్ధారయన్ । గచ్ఛన్తిష్ఠన్ । ఖాదన్ । ఉన్మి
షన్ । నిమిషన్ । వసన్ । సర్వాణ్యేనాంసి । తరతి। రుద్రోభూత్వా
రుద్రీభవతి । రుద్రాక్షజాబాలె । సహస్రరుద్రాక్షంవర్షమేకంధరేత్
బ్రహ్మత్వంగచ్ఛతి । ద్విసహస్రరుద్రాక్షం ద్వేవర్షేధరేత్ । విష్ణు
త్వంగచ్ఛతి ॥ త్రిసహస్రరుద్రాక్షంత్రీణివర్షాణిధరేత్ ॥ సదాశివ
త్వంగచ్ఛతి । నపునరావర్తతే ।సఏషభస్మజ్యోతీరుద్రాక్షీతి ।ఏషాంఅం
తర్యామీముక్తిదః పరశివః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేమానవపురాణే ॥ నవమా
ధ్యాయె ॥ శ్లో ॥ భస్మజ్యోతిస్సయిత్యేషుశివాఖ్యానహిసంశయః॥ జా
బాలోపనిషత్సర్వంప్రాహేదంపగయాంబుదా ॥ తత్రదశమాధ్యాయె ॥రు
ద్రాక్షంధారయేత్పాపంకుర్వన్నపిచమానవః ॥ సర్వంతరతిపాప్మానం
జాబాలశ్రుతిరాహహి ॥ లైంగ్యే ॥ ఖాదన్నపిసంపిబన్మద్యంసంగచ్ఛ
న్నంత్యజాతిభిః ॥ సద్యోభవతిపూతాత్మారుద్రాక్షేశిరసిస్థితే ॥అరుద్రా
క్షధరోభూత్వాయత్కించిత్కర్మవైదికం ॥ కుర్యాద్విప్రస్తుమోమో
హాన్నాశమాప్నోతితత్ఫలం ॥ శివాష్టలైంగ్యే ॥ రుద్రాక్షధారణాదేవ
బ్రహ్మాబ్రహ్మత్వమాప్తవాన్ ॥ రుద్రాక్షధారణాచ్ఛ్రేష్ఠంనకించిదిహవిద్య

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే ॥ బృహజ్జాబాలరుద్రాక్షజాబాలకాత్యాయనశాఖాదిశ్రుతిస్మృతిపు
రాణేషురుద్రాక్షధారణవిధిమాహాత్మ్యంసమంత్రకంస్పష్టముక్తం ॥ గ్రం
థవిస్తరభయాన్నలిఖితం ॥ అథశివమంత్రమాహాత్మ్యం ॥ యజుర్వేదే ॥
చతుర్థాష్టే । శతరుద్రీయే । పష్ఠానువాకే । మధ్యస్థానే । నమశ్శివా
యచ । శివతరాయచేత్యుక్తం । తథాబ్రహ్మోపనిషది । శివాయనమః
శివలింగాయనమః । తథాస్కాందపురాణే । ఋగ్యజుస్సామవేదానాం
శతరుద్రీయ ముత్తమం । ఏకాదశానువాకానామష్టమంచేష్టదంభవేత్
ఏషాపంచాక్షరీవిద్యాశతరుద్రీయమధ్యగా ॥ పంచాక్షరేమహాదేవస్స
ర్వదాసుప్రతిష్ఠితః ॥ అస్మిన్నర్థే । యజ్ఞవైభవఖండే ॥ యస్మాత్పం
చాక్షరీవిద్యాశతరుద్రీయమధ్యగా ॥ పావనీసర్వలోకానాంరుద్రైకా
దశనీతతః ॥ అనేనసదృశంజప్యంనాస్తినాస్తిశ్రుతౌస్మృతౌ ॥ ఏషాపంచా
క్షరీవిద్యాసర్వశ్రుతిశిరోగతా ॥ అస్మిన్నర్థేముక్తిఖండే ॥శ్రీమత్పంచా
క్షరంనిత్యంనితాంతంసర్వసిద్ధిదం ॥ సర్వమంత్రవరంమంత్రంశతరుద్రీ
యమధ్యగం ॥ చతుర్వేదతాత్పర్యసంగ్రహే ॥ బ్రహ్మేశపంచతనవ
స్తవదివ్యమంత్రాఃజీవాతవఃపశుపతేశ్శివసంహితానాం ॥ రుద్రేషుపుంణ్య
మినపంచకమక్షరాణాంఅన్యాంమహోపనిషదీతిమహత్త్వవాదః ॥ మ
హాపాతకవిచ్ఛిత్త్యైశివఇత్యక్షరద్వయం ॥ అలంనమఃక్రియాభూయో
ముక్తయేపరికల్ప్యతే ॥ యజ్ఞవైభవఖండే । షష్ఠాధ్యాయె ॥ ప్రణవంప్రథ
మంవింద్యాద్ద్వితీయంతునకారకం ॥ మకారంతత్పరంవింద్యాచ్ఛికారం
తుతతఃపరం ॥ వకారంపంచమంవింద్యాద్యకారంషష్ఠమేవచ ॥ ఇదంషడ
క్షరంవింద్యాజ్జాబాలోపనిషద్గతం ॥ జపేత్పంచాక్షరంమంత్రంసతారంతా
రణక్షమం ॥ త్రిసప్తకులముద్ధృత్యశివలోకేమహీయతే ॥ ...

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఇతిశ్రీ వేదవేదాంతశివాగమ శ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసనా
రభూతవీరశైవాచారసారోద్ధారే శ్రీమదానందబసవలింగ
శివయోగి విరచితే శివాధిక్యకథనే
మాదిదేవమనోవిలాసే
భస్మరుద్రాక్షశివమంత్రమాహాత్మ్యం నామ
ఏకోనత్రింశత్ప్రకరణం సంపూర్ణం॥

ఓం

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః

త్రింశత్ప్రకరణప్రారంభః.

పాదోదకప్రసాదమాహాత్మ్యం.

బోధాయనశాఖాయాం॥ అథాతో మహాదేవస్యపాదోదకవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః। శ్రీరుద్రేణపవిత్రేణశతధారేణదిత్రిమపరిమితమవిఘ్నమక్షతమభీష్టదమచ్యుతం॥ పరమంపవిత్రంభగవంతమేవంస్నాపయిత్వా సర్వైరుద్రైయితి॥ ద్వాభ్యాం ఋతంసత్యంపరంబ్రహ్మేతిప్రాశయేత్। తథాజాబాలశాఖాయాం। భగవతఃపాదౌప్రక్షాళ్య శంఖం ప్రపూర్య గంధపుష్పాక్షతాదిభిరభ్యర్చ్య చరుంనివేద్య॥ ఇమంమేగంగాయమునేత్యభిమంత్ర్యకద్రుద్రాయేతిమత్వా। రుద్రేతి సంమార్జనంకృత్వా ఋతంసత్యంపరంబ్రహ్మేతిప్రాశయేత్॥ సకులజాం దశపూర్వాం దశోత్తరానాత్మానంతారయేత్॥ * ॥ అస్మిన్నర్థే శివజ్ఞానసంగ్రహే ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్లో ॥ యచ్చ వాక్యం భగవతః పాదావిత్యేతదాదికం ॥ అస్తి జాబాలశాఖా
యాం రుద్రపాదోదకస్య చ ॥ జాబాలశాఖాయాం ॥ సేవాః ధానపథనం
తద్వాక్యశ్చాపి విశ్రుతం ॥ శంఖం పాత్రం ప్రతిష్ఠాప్య పాదోదకసమన్వితం ॥
అర్ఘమెద్గంధపుష్పాద్యైరుపచారైరనేకధా ॥ తత్పాత్రం శిరసా ధృత్వా
ధన్యో౽హమితి సంస్మరేత్ ॥ ఇమం మే గంగా యమునే ఇత్యభిమంత్ర్య తతః ప
రం ॥ కద్రుద్రాయేతి మంత్రేణ మత్వా రుద్రేతి మంత్రితః ॥ గృహీత్వా పా
ణినా తీర్థం సర్వాంగమభిషేచయేత్ ॥ సర్వో వై రుద్ర మంత్రేణ ద్వా
భ్యాం చ ప్రాశయేత్తతః ॥ ఋతం సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళం ॥
ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయ వై నమః ॥ ఇతి శేషం పిబేత్తీర్థం
జ్ఞానవైరాగ్యసిద్ధయే ॥ అస్మిన్నర్థే ఆదిత్యపురాణే । పాదౌ ప్రక్షాళ్య దేవ
స్య కరాభ్యాం కమలేక్షణ ॥ అభ్యుక్ష్యోదాత్తనో మూర్ధ్ని హ్యతిధేశ్చ గురో
స్తథా ॥ ఋగ్వేదే ॥ త్వాదత్తేభిరుద్ర శంతమేభిశ్శతం హిమా ॥ ఆశీయ
భేషజేభిర్వ్యా అస్మద్ద్వేషో నిత । శైవసంహితాయాం । వ్యాసజైమినిసం
వాదే । వ్యాసేనోక్తం । ఋక్సూత్రస్యాస్య గూఢార్థం కథయామ్యహమాద
రాత్ ॥ హేరుద్ర త్వాశ్వయాశీయ్య భక్తా దత్తైభిరాదరాత్ ॥ దత్తైః ప్రసాది
తైశ్శంతమేభిస్సుఖితమైస్తథా ॥ వ్యాసంసారాఖ్యరోగస్య భేషజేభిస్తదౌష
ధైః ॥ సంసారస్యావిరోధిత్వాత్ప్రోక్తైస్సంసారభేషజైః ॥ ఇత్థంభూతైస్త్వ
త్ప్రసాదైరతిశుద్ధైశ్శతం హిమాః ॥ శతం సమా అనీతమనన్యం స్వీయముం
నతం ॥ వీరశైవం భక్తజనం చాశియస్వాత్మనా సహ ॥ యోయం యదశ్నీయాద
స్మద్ద్వేషో హంకృతివర్జితః ॥ వ్యం హ్యూ విగతపాపౌఘో వ్యమి వా భ
క్తిసంయుతః ॥ అవిష్ఠాదిస్సుమేధావీ భవేత్తద్వత్కృపానిధే ॥ యజుర్వే
దే ॥ రుద్రేణాన్నమమృతం ॥ దేవా వై భోక్తుకామాః వేదాః కామయంతే
అస్యార్థః । అన్నమితి । అద భక్షణే । అద ఇత్యస్య ధాతోః కర్మణి
క్తః । తదూర్ధ్వపనుంనం । న విద్యతే మరణం యేన । తదమృతం తస్మాత్తా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రణాల్ । తత్ప్రసాదం । దేవాస్తైభోక్తుకామాః । వేదాశ్చకామయంతే తదమృతమభిలషంతీత్యర్థః । పునఃస్థానాంతరే । యజుర్వేదే । ఇమం పశుంపశుపతే । తే । అద్యబధ్నామి । యజ్ఞేషు । తస్యమధ్యే । అనుమన్యస్వ । సుయజామః । జుష్టందేవానామిదమస్తుహవ్యం । ఇత్యేవం యజ్ఞేషుప్రథమభాగార్హేణ రుద్రేణ సేవితంద్రవ్యంపశ్చాత్ప్రసాదరూపేణసర్వేపి నారాయణాదయఃభక్షయామాసురిత్యర్థః ॥ అస్మిన్నర్థే యజ్ఞమంత్రాఊచుః ॥ తమధ్వరేప్రథమంసందధానః పృథివీరుద్రించకితా నమోభిః । యేనపూర్ణంజగృహుర్విరూపాజుష్టం। దేవాఅమృతత్వం భజంతే । తథాజాబాలశాఖాయాం । రుద్రేణాత్తమశ్నంతి । రుద్రేణా పీతంపిబంతి । రుద్రేణాఘ్రాతంజిఘ్రంతి । తస్మాద్బ్రాహ్మణాఃప్రశాంతమనసోవిద్వాంసోనిర్మాల్యమేవభక్షయంతి । నిర్మాల్యమేవాశ్నంతి ॥ నిర్మాల్యమేవనిషేవంతఇతి ॥ తతశ్చపరమేశ్వరోపభుక్తనైవేద్యోపభోగేన సకలపురుషార్థసామగ్రీలభ్యతఏవనశంకనీయ్యం ॥ అస్మినర్థే స్కందపురాణే॥ శ్లో॥ శిష్టాశ్నంతాశ్చరుద్రేణభుక్తమేవహిభుంజతేఘ్రాతమేవహిజిఘ్రంతిపీతమేవపిబంతిచ ॥*॥ అస్మినర్థే శివజ్ఞానసంగ్రహే శ్లో॥ త్రివారంపంచవారంవాసప్తవారమథాపివా ॥ నివేద్యదక్షహస్తేన తద్దత్వాసీయముత్తమం ॥ రుద్రేణాత్తంతేనభుక్తంమేవాశ్నంత్యుపభుంజతే ॥ రుద్రేణపీతంపిబతిరుద్రేణాఘ్రాతమేవహి ॥నిర్మాల్యమేవజఘ్రింతిభక్షయంత్యవధానతః॥తస్మాద్దైతోర్హే నిర్మాల్యమేవాశ్నీయాదితిస్ఫుటం ॥ కటవల్లిశాఖాయాం ॥ వా॥ త్రిగుపాస్యత్తమశ్నీయాద్యదిపాపాచ్ఛివానర్పితంభుంక్ష్వ ! కృమింభుంక్ష్వ । మలంభుక్ష్వ ॥ అఘంభుంక్ష్వ॥ అధోగచ్ఛాధోగచ్ఛ ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేపద్మపురాణే ॥ శ్లో ॥ అసమర్పపదంశంభోర్భుక్తైఖాదతిపాతిచ ॥ శ్వమాంససమష్టిమూత్రంచభుక్తేఖాదతిపాతిచ ॥ * ॥ శైవపురాణే ॥ శ్లో ॥ పాణాగ్నిహుతాత్రియః

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కుర్యాచ్ఛివస్యైవప్రసాదతః ॥ అశ్వమేధాయుతంపుణ్యం సిక్థేసిక్థేలభేన్నరః ॥ కూర్మపురాణే ॥ యశ్శ్రద్ధయా లెహరభుక్తశేషం దదాతిభక్త్యా పితృదేవతానాం ॥ తైరేవపిండైశ్చతిలైః కుశైశ్చ రాకల్పకోట్యాః పితృభిస్సతృప్తం ॥ * ॥ బ్రహ్మాండపురాణే ॥ వ్యాసజైమినిసంవాదె । శ్లో ॥ అనర్హంవామనైవెద్యంపాదాంబుకుసుమందళం ॥ ఇతీశ్వరేణకథితమితికేచిన్మహర్షయః ॥ వదంతితత్కథంస్వామిన్యథార్థంకథయస్వమే ॥ వ్యాసఉవాచ । దేవదేవస్యవచసో విషయోయంహిజైమినే ॥ యేపిరశబ్దేనపి తాశ్శివభక్తిపరాఙ్ముఖాః ॥ శంభోరన్యత్రదేవేషుయెభక్తాయెనదీక్షితాః ॥ యెశుద్ధకర్మిణశ్శంభోరన్యత్రసమబుద్ధయః ॥ తేషామనర్హమీశస్యతత్ప్రసాదచతుష్టయం ॥ ఇదంపవిత్రంపరమమఖిలాగమచోదితం వెదవెదాంతతత్వజ్ఞైఃపవిత్రంపరిభాషితం ॥ ఇతిహాసేశివాచారసారభూతముదాహృతం ॥ నానాపురాణవేదేషురహస్యంపరిభాషితం ॥ ఇమంప్రసాదంభుంజానోవిరించిఃకిలజైమినే ॥ విష్ణుఃపరశురామోపిశివేనపరిదీక్షితౌ ॥ పాదోదకప్రసాదాన్ననిర్మాల్యానాంనిషేవకౌ ॥ వసిష్ఠోపిగరిష్ఠోభూత్ప్రసాదస్యప్రభావతః ॥ ప్రసాదసేవనాజ్జాతోపిశ్వామిత్రోమహామునిః ॥ పాణినిశ్చకణాదశ్చకపిలోగౌతమాదయః ॥ ప్రసాదసేవనాద్ధ్యానాదర్చనాద్ధారణాదపి ॥ జాతాదర్శనకర్తారశ్శాస్త్రవయంతిజగత్త్రయం ॥ యదంధస్పతెచాంనపతెంనస్యదేహినః ॥ ఇతిశ్రుతిప్రమాణత్వాచ్ఛ్రేణుధ్వంమునిపుంగవ ॥ సర్వమంనంహిరుద్రస్యసవివాధిపతిర్యతః ॥ తన్నిషేధధియాంనిత్యమభుక్తిరవశిష్యతె ॥ అర్హస్యశ్రుతిసిద్ధస్యదూషణంక్రియతేచయైః ॥ తేవేదాధ్వపరిభ్రష్టాద్విజకర్మబహిష్కృతాః ॥ సర్వమస్యంనంరుద్రస్వామికమేవ । తథాశతరుద్రీయే । నమోబభ్రుశాయవివ్యాధినేన్నానాంపతయేనమోనమః ॥ భువంతయేవారివస్కృతాయౌషధీనాంపతయేనమోనమః ॥ బ్రాహ్మేఅంధసస్పతేఅన్న

పతేన్నస్యాన్నో దేహీ । ఇత్యాదిప్రసిద్ధత్వాత్ప్రసాదప్రసాదషట్సంగలక్షణా
భిధానపురస్సరమవాంతరభేదమాహ ॥ నిత్యంవైదికశైవేన సేవ్యతే లిం
గసేవితః ॥ తత్వార్థవీరశైవేన సేవ్యతే చరసేవితః ॥ తథైవోభయశైవే
న సేవ్యతే గురుసేవితః ॥ భోధాయనే ॥ పాదోదకంపాపహరంశీఘ్రా
ల్యంచైహికప్రదం ॥ గురోర్భుక్తంసదాకాలమాముష్మికఫలప్రదం ॥ యో
నభుక్తగణోచ్ఛిష్టంసోపిమాయాంతరిష్యతి ॥ లింగద్వయప్రసాదంచ
యోభుక్తేశ్రద్ధయాన్వితః ॥ తదీయోచ్ఛిష్టమాసాద్యసర్వేయాంతిపరాం
గతిం ॥ చరాచరప్రసాదాన్నంభుక్తంతచ్ఛేషధారిణాం ॥ చరాచరాణాం
భూతానామపిముక్తిర్భవేత్క్షణాత్ ॥ సకృల్లింగార్చకోచ్ఛిష్టంస్వదేహే
యస్తులేపయేత్ ॥ వజ్రకాయస్సభవతిశివేనసహమోదతే ॥ తస్యోదా
హరణమాహ । మహాభారతే । అనుశాసనపర్వణి । దూర్వాసోచ్ఛి
ష్టశేషస్యపాదబాహ్యాంగలేపనాత్ ॥ సహసావజ్రకాయత్వంప్రాప్తవా
న్విష్ణురవ్యయః ॥ వీరాగమే ॥ నిరంజనస్యశుద్ధస్యస్థలస్యచరస్యచ ॥ పా
దాంబునాలింగమూర్తీనాంస్నాప్యకుర్వీతభోజయేత్ ॥ ద్రవ్యస్వరూప
శుద్ధిస్స్యాచ్చరలింగేసమర్పితం ॥ తత్ప్రసాదంస్వేష్టలింగేదత్వాతచ్ఛే
షముత్తమం ॥ కాళికాఖండే ॥ ప్రసాదంత్రివిధంప్రోక్తంశుద్ధంసిద్ధంప్రసిద్ధ
కం ॥ శుద్ధంలింగముఖాత్త్యక్తంసిద్ధంచరవిసర్జనం ॥ ప్రసిద్ధంగురుణాత్య
క్తంఇత్యేతత్త్రివిధంస్మృతం ॥ వృషంచండంవృషంచైవసోమసూత్రంపున
ర్వృషం ॥ చండంచసోమసూత్రంచపునశ్చండంపునర్వృషం ॥ ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమశ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచార సారోద్ధారే శ్రీమదానంద
బసవలింగశివయోగివిరచితే మాచిదేవమనోవిలాసే
పాదోదకప్రసాదమాహాత్మ్యంనామ
త్రింశత్ప్రకరణంసంపూర్ణం.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

శ్రీసాంబసదాశివాయపరమగురవేనమః.

ఏకత్రింశప్రకరణప్రారంభః.

త్రివిధలింగమహాత్వంగురుమహాత్వం.

మహాముండకోపనిషది ॥ తద్విజ్ఞానార్థంగురుమభిగచ్ఛేత్సమిత్పాణిః ॥ శ్రోత్రియఃబ్రహ్మనిష్ఠః ॥ శ్వేతాశ్వతరోపనిషది । యస్యదేవే పరాభక్తిర్యథాభక్తిస్తథాగురౌ ॥ సూక్తావళ్యాం । శివతాభరితేభువనత్రితయేశివతాంజనతానతథాపిగతా । గురుదర్శనతశ్శివతామగమద్గురుతశ్శివతోగురురేవగురుః ॥ నగురోరధికంనగురోరధికం ॥ శివశాసనతశ్శివశాసనతోవిదితంవిదితంశివశాసనతః ॥ ధ్యానమూలంగురోర్మూర్తిః పూజామూలంగురోఃపదం ॥ మంత్రమూలంగురోర్వాక్యంముక్తిమూలంగురోఃకృపా ॥ అథలింగమహత్వమాహ ॥ బ్రహ్మోపనిషది ॥ శివాయనమః ॥ శివలింగాయనమః ॥ యజురారణ్యకే । నారాయణప్రశ్నే ॥ పరమాయనమః । పరమలింగాయనమః । అస్మిన్నర్థే కూర్మపురాణే । ఈశ్వరగీతాయాం ॥ అలింగమేకమవ్యక్తంలింగంబ్రహ్మేతినిశ్చితం ॥ స్వయంజ్యోతిఃపరంతత్వంపరవ్యోమ్నివ్యవస్థితం ॥ బ్రహ్మాండపురాణే ॥ చరాచరాత్మకమిదంయత్రవిశ్వంవిలీయతే ॥ ఉత్పద్యతేయతోభూయస్తల్లింగపదమిష్యతే ॥ యజుర్వేదే ॥ జంగమమహత్వం ॥ దేవానాందేవోతిథిః ॥ ఋగ్వేదారణ్యే ॥ ఈశ్వరోతిథిరేవచరితస్తముపాస్మహే ॥ అస్మిన్నర్థే వీరాగమే ॥ సర్వలోకోపకారాయయోదేవఃపరమేశ్వరః ॥ చరత్యతిథిరూపేణనమస్తైజంగమాత్మనే ॥ స్థావరంజంగమంచైవద్వివిధంలింగముచ్యతే ॥ జంగమస్యావమానేనస్థావరంనిష్ఫలంభవేత్ ॥ ఉత్తరవాతులే ॥ త

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

స్థాణ్లింగె ప్రసాదంచనిర్మాల్యంపజ్జళంతథా ॥ అర్పయేచ్చరలింగస్యశ్రీ
కుషణ్ముఖసర్వదా ॥ ... ...

ఇతిశ్రీమాచిదేవమనోవిలాసే త్రివిధలింగమాహాత్మ్యంనామ
ఏకత్రింశప్రకరణంసంపూర్ణం॥

శ్రీ

శ్రీరేణుకాచార్యాయనమః
ద్వాత్రింశప్రకరణప్రారంభః

వీరశైవమాహాత్మ్యం.

ముండకోపనిషది ॥ నిర్మాల్యమేవసదాభక్షయేత్ ॥ చండా
లోనైవచండాలోపుల్కసోనైవపుల్కసః ॥ అపివాయశ్చండాలశ్శివే
తివాచంవదేత్తేనసహ సంచరేత్తేనసహసం విశేత్తేనసహసంవదేత్తేనస
హభుంజీతతేనసహభుంజీతేతి ॥ స్వేష్టలింగప్రసాదమేవచండాలోపిస
దైవోపభుక్తస్సన్యస్సచండాలోనభవతి । సపుల్కసోనభవతి । కింతుస
ఏవకులజః । సఏవవరస్సఏవధన్యఇత్యర్థః ॥ * ॥ అస్మిన్నర్థేపద్మపు
రాణె । శివరాఘవసంవాదే॥ శ్లో ॥ శివేతిమంగళంనామయస్యవాచిప్ర
వర్తతే ॥ సప్తజన్మకృతంపాపంభస్మీభవతితస్యవై ॥ వదేత్తేనవసేత్తేన
విశేత్తేనపునఃపునః ॥ భుంజీతసహభుంజీతేత్యాహసామశ్రుతిఃఖలు ॥ అ
స్మిన్నర్థేస్కాందపురాణె।శాంకరసంహితాయాంశివరహస్యే॥శ్లో॥ శ్వప
చోపిద్విజశ్రేష్ఠశ్శివభక్త్యాద్విజాధికః॥ శివభక్తివిహీనస్తుబ్రాహ్మణశ్శ్వప
చాధమః ॥ శివసంస్కారహీనస్తుద్విజోపిశ్వపచాధమః ॥ శివేతివాచం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యోనిత్యంచండాలోపివదెన్ముదా । సహతేనవదెద్వాచంసహతేనవసే
త్సదా ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే । మానవీయసంహితాయాం । బ్రహ్మనార
దసంవాదె । తథాగ్రంథాంతరే । విష్ణునారదసంవాదె ॥ శ్లో ॥ దర్శనా
చ్ఛివభక్తానాంసకృత్సంభాషణాదపి ॥ అతిరాత్రస్యయజ్ఞస్యఫలంభవ
తినారద ॥ మ్లేచ్ఛోపివాయదిభవేద్భవభక్తిసమన్వితః ॥ నతత్సమశ్చతు
ర్వేదీనాగ్నిష్టోమాదియజ్ఞకృత్ ॥ * ॥ శివపురాణే ॥ శ్లో ॥ యథాపంకే
సరోజంస్యాద్యథాకాష్ఠేహుతాశనః॥ యథాసువర్ణంపాషాణేభక్తశ్చం
డాలవంశజః ॥ స్త్రీవాథపురుషష్షండశ్చండాలోద్విజవంశజః ॥ నచాతి
భేదోలింగార్చాస్సర్వేరుద్రగణాస్స్మృతాః ॥ శివదీక్షాభిజాతస్యపూ
ర్వజాతింనచింతయేత్ ॥ సుప్రతిష్ఠితలింగేతుయథాపూర్వభావనా ॥
లైంగ్యే ॥ దార్వశ్మలోహమృద్రత్నజాతలింగంప్రతిష్ఠితం ॥ యథాపూ
జ్యాంతథైవస్యాద్భక్తశ్చండాలవంశజః॥ శివరహస్యే॥కాంచనంరజతంతా
మ్రంలోహంచేతిచతుష్టయం ॥ యద్వద్వేతిసువర్ణత్వంరసవేధప్రభా
వతః ॥ తద్వచ్ఛ్వాదాదిపాత్రోహిశివమంత్రాత్మకేనతు । విన్యద్రసేన
మహతాపరబ్రహ్మత్వమేత్యలం ॥ శివసంస్కారసంపన్నోహ్యయంశూ
ద్రోప్యయంద్విజః । లింగభేదకృతోయేనరౌరవంనరకంవ్రజేత్ ॥ భృ
గుసంహితాయాం । సదాసన్నిహితశ్శైవశ్చండాలోనైవసర్వదా ॥ గ
తంశూద్రస్యశూద్రత్వమన్యథాబ్రాహ్మణస్యతు । శివసంస్కారసం
పన్నేజాతిభేదోనవిద్యతే ॥ఇత్యాదివచనప్రమాణాచ్ఛ్వపచోపిశివభక్తస్స
ఏవసద్బ్రాహ్మణఇతి నిశ్చీయతే ॥ ఆదిత్యపురాణె॥ త్రిషష్టితమాధ్యాయే॥
శ్లో ॥ బ్రాహ్మణఃక్షత్రియోవైశ్యశ్శూద్రోవాప్యంత్యజాతిజః ॥ శివభక్తస్స
దాపూజ్యస్సర్వబ్రాహ్మణోత్తమః ॥ గారుడపురాణే ॥ ఉపరిభాగే ।సం
శావళిప్రియాతానాంలింగధారణశాలినాం ॥ జ్ఞానినాంశివభక్తానాంశూ
ద్రత్వంనైవవిద్యతే ॥ నమకేచమకేపంచబ్రహ్మమంత్రేచవైదికే ॥ తేషా

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మప్యధికారోఽస్తిశివదీక్షాప్రభావతః ॥ తదుక్తంవజ్రసూచి పరమహంసాచా
ర్యేణ।వజ్రసూచింప్రవక్ష్యామిశాస్త్రమజ్ఞానభేదకం।దూషణంజ్ఞానహీనా
నాంభూషణంజ్ఞానచక్షుషాం ॥ దేహే బ్రాహ్మణ్యశంకా చేదతీతానాగతాః
స్థితాః ॥ తాతానాంతనవఃపుత్రైర్నదాహ్యాస్తుతతోనహి ॥ జీవేబ్రాహ్మ
ణ్యశంకాచేత్సర్వప్రాణిభిస్సహ ॥ హంసరూపేణచరతి బహిరంతర
తోనహి ॥ జాతౌబ్రాహ్మణ్యశంకాచేన్నభూవమాఘుటతేత్రసా॥ఋశ్యశృం
గవసిష్ఠాగస్త్యాదీనాంజాతిరత్రకా ॥ వర్ణేబ్రాహ్మణ్యశంకాచేన్ముఖబా
హూరుపాదజాః । శ్వేతాదయస్సమాఃవర్ణాఏకత్రసతతోనహి ॥ధర్మే
బ్రాహ్మణ్యశంకాచేన్నిద్రాహారరతాదయః॥సర్వేషామపితేధర్మాస్స
మానాస్సతతోనహి ॥పాండిత్యేబ్రాహ్మణ్యమితిశంకాచేత్క్షత్రియాదిషు ॥
సర్వశాస్త్రాభ్యాసజన్మపాండిత్యంచాస్తితన్నహి ॥ ధార్మికత్వం
చబ్రాహ్మణ్యమితిశంకాభవేద్యది ॥ యజ్ఞాదిసద్ధర్మపరాఃక్షత్రియా
ద్యాస్తతోనహి ॥ త్వం దేవేషుబ్రాహ్మణోఽసీత్యాదిసామశ్రుతేశ్శివః ॥దే
వేష్వేకోబ్రాహ్మణస్స్యాత్తద్భక్తాస్సుబ్రాహ్మణాః ॥ శివరహస్యే । న
గ్వేదేషుసర్వజ్ఞస్సర్వయజ్ఞేషుదీక్షితః । మహాపాతకకోటిఘ్నశ్శ్వప
చోలింగపూజకః ॥ తత్సంభాషణతోముక్తిర్గణముఖ్యసుఖంభవేత్ ॥
మహాభారతే ॥ జన్మనాజాయతేశూద్రఃకర్మణాజాయతేద్విజః ॥ వేద
శాస్త్రార్థవిద్విప్రోబ్రహ్మజానాతిబ్రాహ్మణః ॥*॥స్కాందపురాణే॥శ్లో॥
యేరుద్రపిండేసంజాతాయేవేదక్రమపాఠకాః॥యేఽపిబ్రహ్మవాచ్యా
శ్శ్రీరుద్రంతేబ్రాహ్మణాస్స్మృతాః ॥ *॥ స్కాందే।కాళికాఖండే । భృగు
శాపవిమోచనాధ్యాయే వైకుంఠజనాన్ప్రతివిష్ణురువాచ ॥ శ్లో॥ వైకుం
ఠవాసినస్సర్వేశృణ్వంతుమమఘోషణం ॥ సువృత్తోదుర్వినీతో
వాశివభక్తఃప్రభుర్మమ ॥ అతఏవభాగవతాది వైష్ణవపురాణేషు । బ్రా
హ్మణోమమదేవతా ఇతివిష్ణువాక్యంప్రసిద్ధముక్తం । బ్రాహ్మణశ్శివభక్త

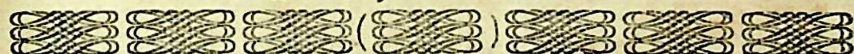
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఏవవైష్ణవపురాణత్వేనకించిన్నిగూఢముక్తం । మాహేశ్వరపదాసక్తస్థానం
సంభూతివచ్ఛివే ॥ యదాపాదండధీచస్యవిష్ణోర్వక్తుఃశ్రియఃపదం ॥
* ॥ ఆదిత్యపురాణే ॥ మానవీయసంహితాయాం । బ్రహ్మనారదసంవా
దే బ్రహ్మవాక్యం ॥ శ్లో ॥ శివభక్తస్సదాపూజ్యస్సర్వావస్థాంగతోపి
వా ॥ నాస్యాచారంపరీక్షేతనకులంనవ్రతంతథా ॥ త్రిపుండ్రాంకితభావే
నపూజ్యఏవహినారద ॥ కర్మణామనసావాచాయస్తుభక్తాన్వినిందతి ॥
నిరయాన్నిష్కృతిర్నాస్తితస్యమాధాత్మనోమునే ॥ శివభక్తాన్వర్జయిత్వా
సర్వేషాంశాసకోనృపః ॥ యఃపునశ్శివభక్తానాంశివఏవనచాపరః ॥ మృ
తస్యజీవతోవాపిశివభక్తస్యనారద ॥ యమాద్భయంనతస్యాస్తిసత్యమేవ
మయోదితం ॥ అథవాऽధర్మయుక్తానాంపాపినాంచాభిచారిణాం ॥ యమ
లోకేనవిద్యేతసదావైలింగధారణాత్ ॥ శివరహస్యే ॥ యథైవరాజ
భృత్యానాంశాస్తారాజైవనేతరః ॥ తథైవశివభక్తానాంశాస్తాసోపరమే
శ్వరః ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే । వ్యాసవాక్యం ॥ శ్లో ॥ వినిందంతిమహా
దేవం సంసారాన్మోచకంపరం ॥ తద్భక్తాంశ్చవిశేషేణబ్రాహ్మణాహిక
లౌయుగే ॥ యుగకోట్యంక్రిమిర్భూత్వావిష్ఠాయాంజాయతేపునః ॥
సూకరఃకోటిజన్మానిజాయతేశతకోటిశః ॥ మృగశ్చకోటిజన్మానిసృగా
లఃకోటిజన్మసు ॥ అంధస్స్యాల్లోకటిజన్మాఃకుబ్జస్స్యాత్సప్తజన్మసు ॥ పం
గుశ్చశతజన్మానిపాషండీజాయతేశతం ॥ ఉలూకవాయసౌగృధ్రసర్పసూ
కరగార్దభాః ॥ జాయతేక్రమియతేచైవనిష్కృతిర్నవిధీయతే ॥ శివధర్మ
శాస్త్రరహస్యే ॥ భూసురోబ్రాహ్మణశ్చైవభూదేవోజంగమస్తథా ॥ సురరు
ద్రస్వయోర్మధ్యేరుద్రఏవవిశిష్యతే ॥ తథాశివధర్మోత్తరే ॥ ఉపవీతిసహస్రే
భ్యోబ్రహ్మచారీవిశిష్యతే ॥ బ్రహ్మచారిసహస్రేభ్యోవేదాధ్యాయీవిశిష్య
తే ॥ వేదాధ్యాయిసహస్రేభ్యశ్చాగ్నిహోత్రీవిశిష్యతే ॥ అగ్నిహో
త్రిసహస్రేభ్యో యజ్ఞయాజీవిశిష్యతే ॥ యజ్ఞయాజిసహస్రేభ్యోస

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

త్రియాజీవిశిష్యతే ॥ సత్క్రియాజిసహస్రేభ్యస్సర్వవిద్యార్థపారగః
సర్వవిద్యార్థవిత్కోట్యాశ్శివభక్తో విశిష్యతే ॥ శాంకరసంహితా
యాముపరిభాగే । షట్స్థలనిర్ణయే ॥ చతురశీతితమాధ్యాయే ॥ శ్లో ॥
క్రిమికీటపతంగేభ్యః పశవః ప్రజ్ఞయాధికాః ॥ పశుభ్యోపి నరాశ్శ్రేష్ఠాస్తే
షు శ్రేష్ఠా ద్విజాతయః ॥ ద్విజాతిష్వధికా విప్రా విప్రేషు క్రతుబుద్ధయః ॥
క్రతుబుద్ధిషు కర్తారస్తేభ్యస్సన్న్యాసినోధికాః ॥ తేభ్యోపి జ్ఞానినశ్శ్రే
ష్ఠాస్తేషు శంకరపూజకాః ॥ తేషు శ్రేష్ఠా మహాభాగమమలింగాంగసంగినః ॥
లింగాంగసంగిష్వధికష్షట్స్థలజ్ఞానవాన్పునః ॥ తస్మాదప్యధికో నాస్తి త్రిషు
లోకేషు సర్వదా ॥ బహునోక్తేన కిం వత్స సప్రవాహం న సంశయః ॥ శ్లై
చ్ఛాద్యం మద్యమాంసం శ్రుతివచనబలాత్కర్మకాండే ప్రశస్తం । య
ద్గాయత్రీశిఖాసూత్రజహనసపిశూద్రాధమత్వం యతిత్వం ॥ జ్ఞానైకాం
డే ప్రశస్తం శ్రుతివచనబలాత్కర్మకాండే ప్రశస్తం శైవే సాంకర్యబుద్ధ్యాక
థనధమజనైర్దూష్యతే వేదబాహ్యైః ॥ ... ...

ఇతి శ్రీమాచిదేవసనోవిలాసే వీరశైవమాహాత్మ్యం నామ
ద్వాత్రింశత్ప్రకరణం సంపూర్ణం.

శ్రీ

త్రయస్త్రింశత్ప్రకరణప్రారంభః.

సత్పాత్రదానలక్షణం

శాంకరసంహితాయాముపరిభాగే । షణ్ముఖం ప్రతీశ్వర ఉవాచ ॥
శ్లో ॥ వక్ష్యామి శివభక్తస్య దానమానార్చనాఫలం ॥ సంసారపాశబం
ధఘ్నం సమ్యగ్జ్ఞానప్రదం నృణాం ॥ కిం చిద్వేదమయం పాత్రం కిం చిత్పాత్రం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తపోమయం ॥ ఆగమిష్యతియత్పాత్రం తత్పాత్రంతారయిష్యతి ॥ సర్వేషామేవపాత్రాణాంశివపాత్రంమహేశ్వరః ॥ పతనాత్త్రాయతేయస్మాద్భవతీపనరకార్ణవాత్ ॥ శివభక్తిస్సదాస్కందశ్వపచోపిశివప్రియః ॥ నతస్మాదధికంకించిద్విద్యతేపాత్రముత్తమం ॥అసంయతస్సంయతోవాసర్వావస్థాంగతోపివా ॥యోవాకోవాశివేభక్తశ్శివవత్పాత్రముత్తమం।శివరహస్యే ॥ గుణవత్పాత్రపూజాయానరంశాసనపూజనం ॥ శాసనంపూజయేత్తస్మాదవిచార్యంశివాజ్ఞయా ॥పాత్రశాసనయోర్మధ్యేశాసనంతు విశిష్యతే ॥తస్మాచ్ఛాసనమేవాదౌపూజయేత్తంశివంయథా ॥వీరభద్రీయే। శివజ్ఞపూజనాత్తాన్నక్షాచ్ఛివోభవతిపూజితః ॥ అకల్మషమతిస్తస్మాత్పూజయేచ్ఛివశాసనం ॥ * ॥ ఆదిత్యపురాణే ॥ శ్లో ॥ యస్తుమాహేశ్వరోనిత్యంజాతిమాత్రోపజీవకః ॥ఉత్తమంసర్వపాత్రాణాంతస్మైదత్తంతదక్షయం ॥ శివభక్తమతిక్రమ్యయశ్చాన్యస్మైప్రదీయతే ॥ నిష్ఫలంతద్భవేద్దానంనరకంచప్రపద్యతే ॥ శివధర్మోత్తరే ॥ నిత్యంనైమిత్తకంకామ్యంనిర్మలంతుచతుర్విధం ॥ దానంపాత్రేప్రదాతవ్యంనాపాత్రేప్యణుమాత్రకం ॥ హరస్యప్రీణనార్థంచశివభక్తాయదీయతే ॥ దానంతద్విమలంప్రోక్తంకేవలంమోక్షసాధనం ॥ విప్రాణాంవేదవిదుషాంకోటింసంభోజ్యయత్ఫలం ॥ భిక్షామాత్రప్రదానేనతత్ఫలంశివయోగినే॥ నాహంతథాద్మియజమానహవిర్వితానైస్స్యోత్తద్ధృతంప్లుతమిదంహుతభుఙ్ముఖేన ॥ యజ్జంగమస్యముఖతశ్చరతోన్నమేవం తృప్తిర్నమేన్యవహైతైర్నిజకర్మపాకైః ॥ క్షీయంతేచవరారోహేతపోయజ్ఞక్రియాదయః । నక్షీయంతేవరారోహేవీరవక్త్రహుతంహవిః ॥ నమేప్రియశ్చతుర్వేదీమద్భక్తశ్శ్వపచోపివా ॥ తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యంసచపూజ్యోయథాహ్యహం ॥ శ్వపచశ్శివభక్తశ్చేదుత్తమోత్తమజన్మభాక్ ॥ తస్మాత్కన్యాదిదానేనదాతాయద్వంశజశ్శివే । సర్వాచారవి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

హీనోపి వర్ణాశ్రమవివర్జితః ॥ భక్తిలేశయుతః సర్వందమర్హ్ని యస్స్యగణాధికః ॥ తస్మాత్పూజ్యానమస్కార్యావర్ణాశ్రమపరాయణైః ॥ వర్ణాశ్రమపరిభ్రష్టాశ్శివభక్తిపరాయణాః అస్మిన్నర్థే బహూనిపురాణేతిహాసవాక్యానిసంతి తత్కథమితిచేత్ పూర్వస్మిన్పద్మకల్పే । కృతయుగె పంచాక్షోనామకశ్చనబ్రాహ్మణః తద్గృహం ప్రతిశీకరాలయోనామకశ్చనగణేశ్వరశ్చండాలశరీరీభూత్వాశివభక్తస్సన్నాగతః ॥ పంచాక్షస్తందృష్ట్వాసపత్నీకస్సన్నారాధ్యపాదతీర్థప్రసాదముపభుక్తవానితి శాంకరసంహితాయాంశివరహస్యేవక్ష్యతే । శివరహస్యే । చండాలశరీరధారిణంశివభక్తం ప్రతిపంచాక్షపత్నీవాక్యం ॥ ద్విజోత్తమోవాస్యథలోలుపోవానారీతువాపుల్కసజోంత్యజోవా ॥ వంద్యస్సదాసర్వజనైర్మహాత్మా శివస్యపూజాపరనిష్ఠసత్త్వః ॥ శివధర్మపురాణే ॥ అంత్యజోవాధమోవాపిమూర్ఖోవాపండితోపివా ॥ శివభావప్రసన్నశ్చేత్పూజ్యస్సర్వసురాసురైః ॥ ... ...

ఇతి శ్రీమాచిదేవమనోవిలాసే
సత్పాత్రదానలక్షణంనామ
త్రియస్త్రింశత్ప్రకరణంసంపూర్ణం.

శ్రీ

చతుస్త్రింశత్ప్రకరణప్రారంభః.

అంత్యేష్టిక్రమ

అథవీరశైవానాం మహాపాశుపతానాంచకథమంత్యేష్టిక్రమః

ఉచ్యతే । తేషాంసమాధినిష్ఠైకనిష్ఠానాం దహనాదికర్మనిషిద్ధత్వాత్స
మాధిక్రియైవకర్తవ్యాయుక్తా ॥ తదుక్తంమన్వాదిస్మృతిషు । సర్వకర్మ
నివృత్తస్యధ్యానయోగరతస్యచ ॥ నతస్యదహనం కార్యం నచపిం
డోదకక్రియా ॥ శాతాతపస్మృతౌ । వానప్రస్థంయోగినంచ ॥
లింగైక్యంభిక్షుకంయతిం । తుర్యాణామాశ్రమాణాంచరసాయాంనిక్షి
పేత్తనూం ॥ * ॥ పద్మపురాణే శివరాఘవసంవాదే ॥ శ్లో॥సర్వసంగవి
ముక్తస్యయోగినోలింగధారిణః ॥ దహనంనైవకర్తవ్యాంధరిత్ర్యాంనిక్షి
పేత్తనుం ॥లింగాంగినిపరివ్రాజిధ్యానయోగరతేపిచ ॥ మృతేతేషాంశరీ
రాణిసమాధౌగోపయేద్బుధః ॥ విశేషార్థప్రకాశికాయాం ॥ లింగంశి
వోభవేత్ క్షేత్రమంగంసంయోగఆశ్రయః ॥ తస్మాల్లింగాంగసంయుక్తో
యోపిసోత్యాశ్రమీభవేత్ ॥ ప్రథమంఖననోపాయోద్వితీయందహనా
త్మకం ॥ తృతీయందర్శనోపాయస్స్వదేహంత్యక్తుమిచ్ఛతాం ॥యత్పృ
థ్వ్యంభోగ్నివాయ్వంబరాత్మనాంభవతిక్రమాత్ ॥ ఖననందహనంప్రో
క్తంనదర్శనంనతఃపరం ॥ లింగేప్రాణావినిక్షిప్తైలింగినంతంవినిక్షిపేత్ ॥వి
ముక్తేప్రత్యవాయంస్యాజ్జీవమానేయథాతథా ॥ యఃప్రాణలింగసంల
గ్నోలింగప్రాణీసఉచ్యతే ॥ తద్దేహదహనాదేవప్రత్యవాయోమహాన్భ
వేత్ ॥ శరీరంపార్థివంబాహ్యంలింగంయత్తద్ధిపార్థివం ॥ఉభయంపా
ర్థివంతస్మాద్గోప్యంరంధ్రేతుపార్థివే ॥ పశూనామివతస్యైవనకుర్యా
దౌర్ధ్వదైహికం ॥ నాస్తిశావంయతస్తస్యసజ్జంతేసూతకాదయః ॥ వీ
రాగమే ॥ శ్రాద్ధంపిండప్రదానాసూతకానిచవర్జయేత్ ॥ మాతాపి
త్రోశ్చమరణేపుత్రమిత్రస్యాన్తథా ॥ నాశౌచంనచసంతాపంలింగదేహి
నవర్జయేత్ ॥ నచశ్రాద్ధాదికంకర్మనపిండంనోదకక్రియాం ॥ నకు
ర్యాత్పార్వణాదీనిశివీభూతాయయోగినే ॥ అద్వైతమపిచోద్దిశ్యకర్మ
చేత్కర్తుమీప్సితం ॥ కల్యాణమేనకుర్వీతశివభక్తాంశ్చభోజయేత్ ॥ ప్ర

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

త్యబ్దంతుతముద్దిశ్యశివభక్తాంశ్చభోజయేత్ ॥ భక్తేభ్యోయద్దత్తంస్యన్నంయద్దత్తమేవశివాయవై ॥ ... ...

ఇతిశ్రీవేదవేదాంతశివాగమస్మృతిపురాణేతిహాస
సారభూతవీరశైవాచార సారోద్ధారే
శ్రీమదానందబసవలింగ
శివయోగివిరచితే
శివాధిక్యకథనే
మాచిదేవమనోవిలాసే
అంత్యేష్టిక్రమోనామ చతుస్త్రింశత్ప్రకరణం
సంపూర్ణం.

SRI JAGADGURU ... ARADHYA
JNANA SIMHASAN ... ANAMANDIR
LIBRARY
Jangamawadi Math, Varanasi
Acc. No. ....755............

మాచిదేవమనోవిలాసస్సమాప్తః.

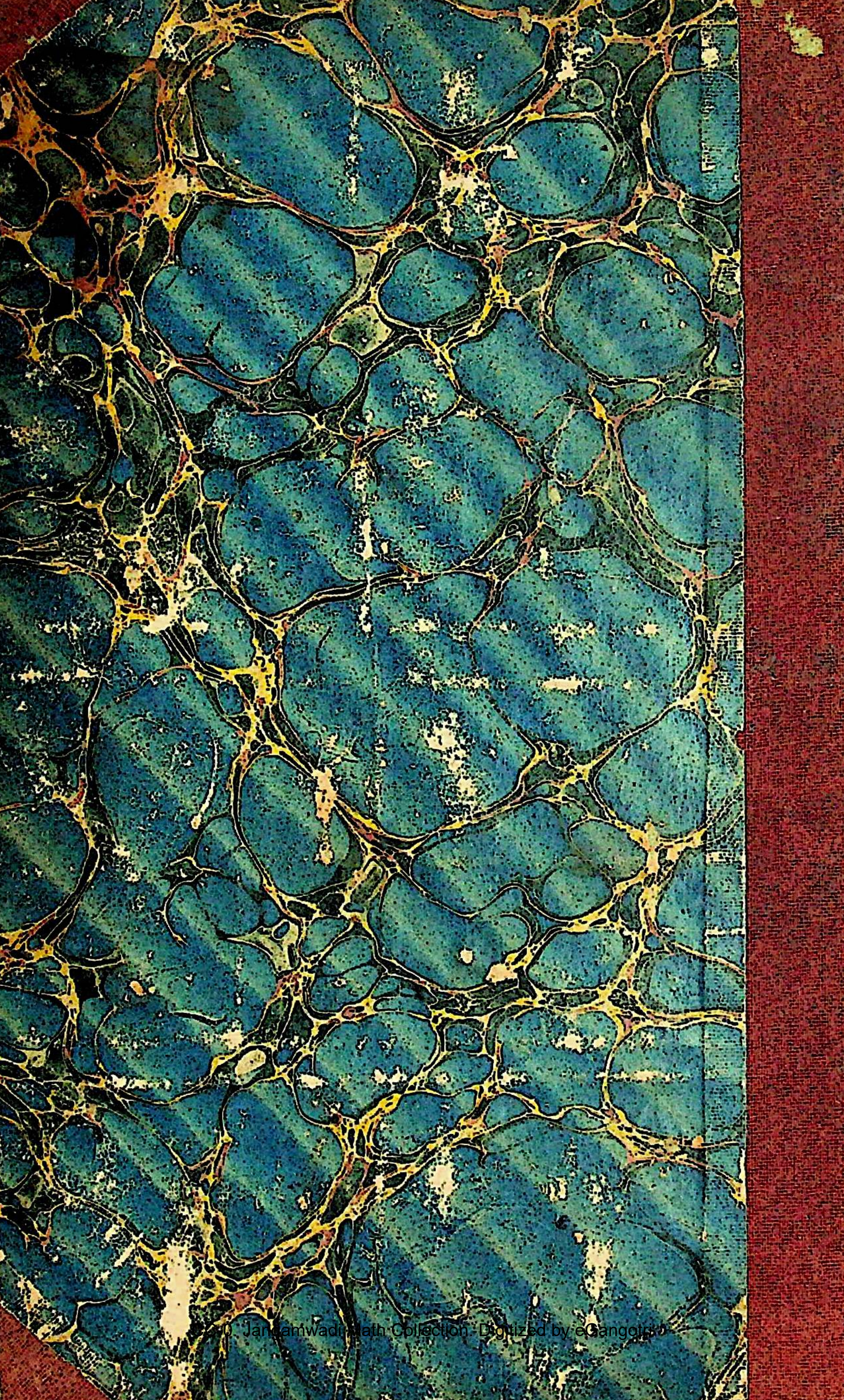
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri